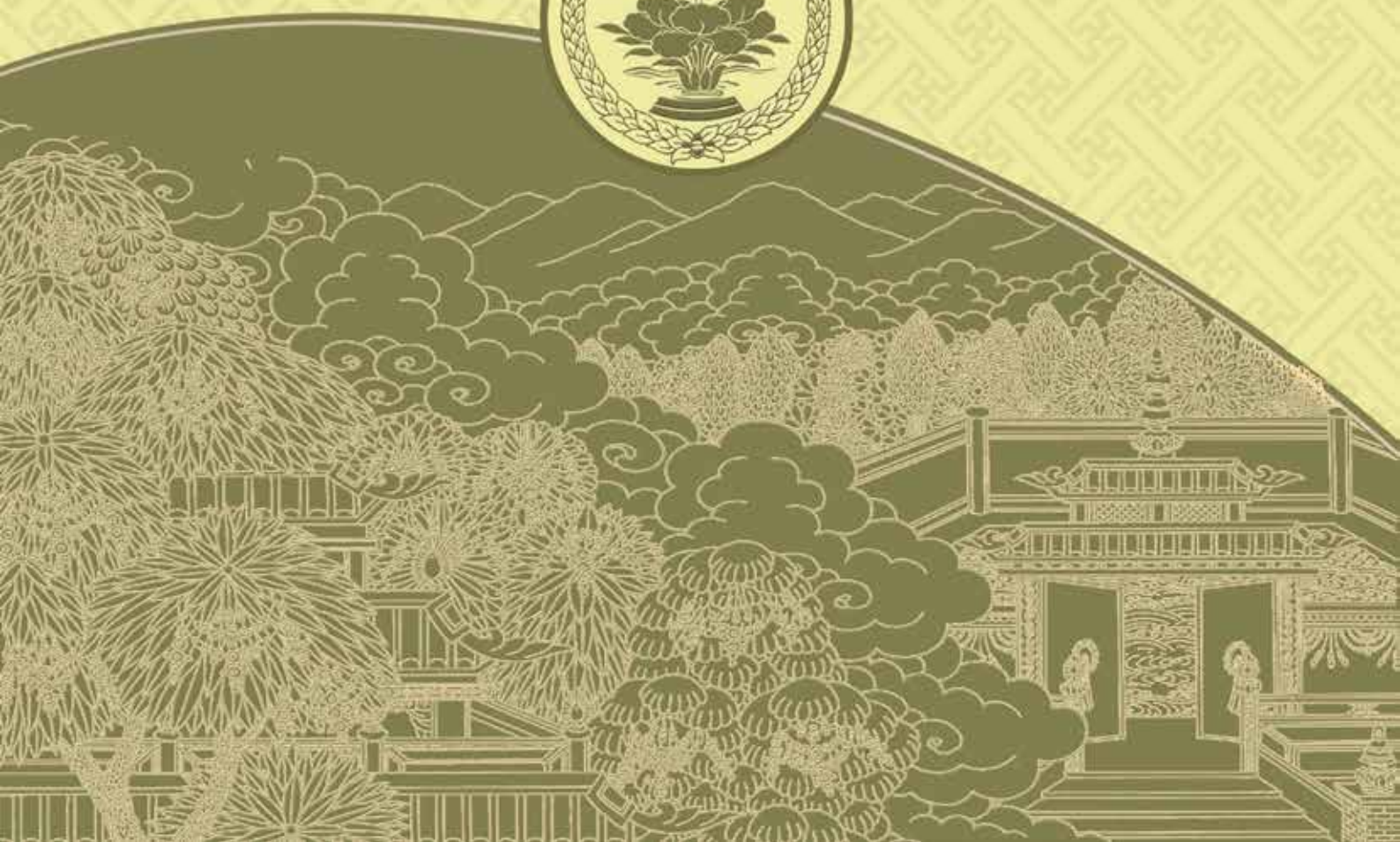

ཕར་བྱེན་ཟེག་པའི་སྐོར།

༩༩

༡༡། །ཙོ་ནེ་ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་གྱི་
གསུང་འབྲུམ་མོད་དུག་པ་
བཞུགས་སོ།།

མདོན་རྟོགས་རྒྱ་གྲི་པར་བྱ་སྤྱི་དོན་སྒྲིག་མེ་རབ་གསལ།	
མཆོད་བརྗོད།	1
བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་བཟུང་བ་དང་ཅ་བས་མདོ་འཆད་ཚུལ་སོགས། .	2
ཤིང་རྟའི་སྤོལ་འབྲེད་ངོས་བཟུང་བ།	5
བྱམས་གཞུང་།	11
ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ།	14
གཅིག་ཏུ་བྲལ།	19
མཁྱེན་གསུམ།	29
མྱང་འདས།	30
ཆོས་འཁོར་སྤྱི་འཛིན་ལྷན་གཞི་བཤད་པ།	33
བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤུགས་བཤད་པ།	36
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་འབྲེལ་ཚུལ།	41
ཚོད་ལན།	50
ཡང་དག་མཐའ།	53
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།	61

ཤེར་ཕྱིན།	63
སེམས་བསྐྱེད།	67
གདམས་ངག	74
བདེན་གཉིས།	76
བདེན་བཞི།	83
སྐྱབས་གསུམ།	92
སྐྱུན་ལྔ།	100
མངོན་ཤེས།	102
དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག	104
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་བཤད་པ།	107
སྦྱོར་ལམ་བཤད་པ།	109
བྱད་པར་གཞན་སྦྱོང་མི་སྦྱོང་།	113
སྦྱང་བྱ་རྟོགས་པ།	115
ཡོངས་འཛིན།	118

རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་།	119
སྒྲིང་གཉེན་།	126
བྲང་ངེས་།	128
རིགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་།	130
སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་།	132
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ་།	133
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་།	134
གོ་སྐྱབ་།	136
འབྲུག་སྐྱབ་།	
ཆོགས་སྐྱབ་།	
ཡོངས་སྒྲོང་།	
གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་།	
ངེས་འབྲུང་སྐྱབ་པ་།	
སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱས་པ་།	140

ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	140
སྤྱི་དོན་གྱི་སློན་སྐུ་བཤད་པ།	140
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགོད་པ།	141
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པ།	143
འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།	144
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལམ་གང་ནས་ འཇུག་པར་དཔྱད་པ།	145
ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ སོགས་བཤད་པ།	149
ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ།	154
ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་བྱེད་པ།	160
མོས་པ་སློམ་ལམ།	163
བསྐྱོ་བ་སློམ་ལམ།	164
རྗེས་སུ་ཡིད་རང་སློམ་ལམ།	166

ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ།	167
སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ།	173
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	173
སྤྱི་དོན།	173
གཞུང་དོན་བཤད་པ།	175
སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་པ།	176
དེ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ།	178
ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར།	179
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོར་འགྱུར་ཚུལ།	182
སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་པ།	185
ཞར་ལ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།	186
སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་མཉམ་ཉིད།	187
སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།	191
ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བཞི་བཤད་པ།	191

མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྐྱོམ་གྱི་དོན།	192
རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་བ།	193
གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ།	196
ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ།	198
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ།	199
བྱང་སྤྱོད་གས་སོ་བདུན་བཤད་པ།	201
སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ།	210
མཆོན་མཆན།	213
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ།	217
སྤྱི་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས།	221
མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྦྱོར་བ་དང་ཞིང་དག་དང་སྦྱོར་བ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ།	226
པར་བྱེན་སྐབས་ལྔ་པའི་སྦྱི་དོན།	231
པར་བྱེན་སྐབས་དྲུག་པའི་སྦྱི་དོན།	247
པར་བྱེན་སྐབས་སྐབས་བདུན་པའི་སྦྱི་དོན།	249

པར་བྱིན་སྐབས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན།	253
---	-----

པར་བྱིན་སྒོར།

བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། .	280
ཟུར་བཀོལ་བཞིའི་རྣམ་པཞག་མདོར་བསྟུས།	314
བྲང་ངེས་གྱི་རྣམ་པཞག་བཤའ་པ།	314
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གྱི་བྲང་ངེས་གྱི་རྣམ་པཞག	314
དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་གྱི་བྲང་ངེས་གྱི་རྣམ་པཞག	342
དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་པཞག་བཤའ་པ།	347
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་གྱི་རྣམ་པཞག	380
བསམ་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པཞག་བཤའ་པ།	382
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པཞག་བཤའ་པ།	399
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་སོགས་ ལས་འཕྲོས་པའི་ཉམས་ལེན།	419

༡ གོང་ས་༡ སྐྱབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་
རྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གསུངས་སྤྱོད་གསུངས་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀྱུ་ཀྱུ་ཉག་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྒྲིག་མཁན་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྤྱད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གངས་མང་དུ་གཏོང་བྱའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྤྱོད་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྤྱོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་བྱུང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་ལྷན་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁུལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་བྱུང་བཅས།

མེད་སྤྱད་དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོག་པ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་བྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག།

བྱ་བྱུང་། marjamson618@gmail.com

1

སྒྲོན་མེ་བྱི། །

དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པའི་སྤྱིའི་དོན་འཆད་པ་ལ་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལས་
ཕན་ཡོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། གཞན་གང་འདི་ལས་
ཆེ་ག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་མོས་ན་ནི། །སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགོ་བ་དེ་
ལས་དེ་ནི་བྱུང་པར་ཆེས་རབ་འཕགས། ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས།
ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྤྱིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བསོད་ནམས་ལྷུང་པོ་དཔག་
ཏུ་མེད། ཅས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་བཟུང་བ་དང་རྩ་བས་མདོ་འཆད་ཚུལ་ལོགས།

དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་གསུམ། བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་བཟུང་བ་དང་། རྩ་
བས་མདོ་འཆད་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་པས་རྩ་བ་འཆད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ལྷ་
མ་ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་སྤྲས་བཅུ་བདུན་དུ་གངས་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲམ། ཉི་མེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤེས་རབ་ཁྱི་པ།
བརྒྱད་སྟོང་པ། མདོ་སྤྱད་པ་སྟེ་ཡུམ་དུག་དང་། ཤེས་བྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ། ལྷ་
བརྒྱ་པ། སུམ་བརྒྱ་པ། ཚུལ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ། ལྷ་བཅུ་པ། སྒྲི་ཉིར་ལྷ་པ། རབ་
རྩ་ལ་རྣམ་གཞོན་གྱིས་ཞུས་པ། གོ་བུ་ཤེས་ཞུས་པ། ཤེས་བྱིན་ཡི་གེ་ཉུང་
དུ་མ། ཡི་གེ་གཅིག་མ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་སྟེ། སྤྲས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་བྱུག་གིས་མངོན་ཏྲོག་ས་བརྒྱད་ཆང་བར་སྟོན་པར་ཡུམ་ཞེས་
བྱ་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཅིང་སྟོགས་རེ་ཅམ་སྟོན་པས་སྤྲས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བེད། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན་དང་གངས་
ངེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ཚུལ་དེ་ཅམ་ལ་
ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མེད་ཅིང་། སྤྱད་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་
པའི་ལེ་ཏུ་བྱ་བ་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་མི་རིགས་ཤིང་།
སྤྲས་སུ་བཞག་པའི་བཙུ་གཅིག་པོ་དེ་ཅམ་དུ་མ་བཟད། ཤེར་ཕྱིན་ཉི་མའི་སྟོང་
པོ། ཟླ་བའི་སྟོང་པོ། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། ལག་ན་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
ཞུས་པས་མདོ་སོགས། ཤེར་སྟོགས་ཀྱི་མདོ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་རྒྱ་གྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་བཞེའམ་ལྟར་གསལ་ཏེ། རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སྤྱད་པ་དང་བཅས་པ་བཞི་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལོགས་
སུ་འདྲེན་ན་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་དང་རྒྱ་སྤྱར་བའི་ཆད་
ལྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་ལ་ཅ་བས་མདོ་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤའ་རིག་པ་ལས།
མདོ་དོན་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་ནི། །ངས་ནི་མན་ངག་སྦྱིན་པར་བྱ། །དགོས་པ་
བསྐྱས་པའི་དོན་བཅས་པ། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་སྤྱར་བཅས། །
བརྒྱལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྐྱད་པར་བྱ། །ཞེས་འབྲུང་པ་ལྟར། རྒྱ་གྱི་མདོ་

བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་འཛིན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོས་དོན་གྱི་སྟོན་སྒྲོམ་འཆད།
 ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཁྱེས་
 སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ཉིད། ཞེས་དང་། དེ་
 རྣམ་སེའྲེ་རྣམ་འབྱེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྒྱུར་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་དབྱེ་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས།
 ཞེས་དང་། གངས་མེད་པ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་སྒྲོམ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། དགོས་དོན་གྱིས་བཤད་པས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་
 གཉིས་མཐོང་ནས་དོན་གཉིས་སྦྱེས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག། བསྐྱུས་དོན་
 ཀྱིས་དོན་རགས་རིམ་ཞིག་ཞེས་རུས། ཆོག་དོན་གྱིས་དོན་མཐའ་ཆོད་པར་
 ཞེས་རུས་ཞིང་བཀལ་ལན་གྱིས་སྒྲ་ཕྱི་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་ལམ་མི་
 འགལ་སྒྱུམ་པའི་དོགས་པ་སེལ། མཆམས་སྒྱུར་གྱིས་གཞུང་སྒྲ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་
 འབྲེལ་ཆགས་སྒྲ་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས།
 མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་མཐོང་ནས། ཉན་པ་དང་ནི་འཇིན་པ་ལ། ཉན་པ་པོ་
 རྣམས་གྲུས་བྱེད་པས། ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། དེ་སྒྲུབ་དེ་ནི་

བསྐྱུས་དོན་ལ། །བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་ཚིག་དོན་ལ། །གོ་རིམ་རིག་པ་སྒྲ་སྤྱི་
དག། མི་འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཞིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་དོས་བབྱང་བ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པའི་རྩ་བ་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ། །ཞིང་རྟའི་སྒོལ་
འབྱེད་དོས་བབྱང་བ་དང་། །རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པའི་རིམ་པ་བྱོན་ཚུལ་དང་། །
འགྲེལ་པ་འདིས་རྒྱུ་གྱི་དོན་ངེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ ཞིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ལ་བཞིར་གྱངས་ཏེ། རེ་
བཙུན་བྱམས་པ་དང་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གཉིས་དང་། རྩོགས་སྒྲང་དང་མཆེ་
བའི་སྤྱེ་གཉིས་དང་བཅས་བཞིར་ངེས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་པ་དོན་ཚན་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འགྲེལ་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུད་མཛད། མཆེ་བའི་སྤྱེས་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་སྒོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྱངས་བཙུ་གཅིག་གི་སྒོ་
ནས་སྟོན་པ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་མཛད་པའི་བྱིར། རྩོགས་སྒྲང་
གིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཚན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བཞུད་
ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་བསྐྱུས་ལས།

རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །

ལས་ནི་བསྐྱོམས་པ་དང་བཅས་པ། །

རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །

པན་ཡོན་བཅས་པ་ཡང་དག་བཟོད། །

ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར། ཉེན་མདོ་གསུང་པ་པོ། དབང་དུ་བྱ་བ་འཁོར་བྱང་
སེམས་དང་ཉན་རང་། ལས་ཡུམ་ལ་ངི་ལྟར་སྒྲིད་ཚུལ། བསྐྱོམ་པ་རྣམ་གཡང་
གི་རྟོག་པ་བཙུའི་གཉེན་པོ། རབ་དབྱེ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག བདུད་ལས་དང་
བྱིར་མི་སྡོག་པའི་རྟགས། ཞེར་བྱིན་ལོག་པར་བབྱང་ན་ངན་འགྱོར་ལྷུང་བ།
ཞེར་བྱིར་ལ་སྒྲིད་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། མཆེ་
བའི་ཡུམ་དོན་སྟོ་གསུམ་དང་རྣམ་གངས་བཙུ་གཅིག་གི་སྟོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་
ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་ཆོག་གི་འགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱུས་
ཏེ་བསྟན་པའི་སྟོ་དབང་འབྲིང་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལེ་འུའི་བར་འབྲིང་དུ་བསྟན་
པའི་སྟོ། དབང་རྒྱལ་ལ་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་བར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྟོ་གསུམ་
དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་གངས་བཙུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཤུ་
རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྒྲུལ་པའི་རྣམ་གངས་གཅིག དེ་ནས་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་
སྒྲུལ་བ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ། སྤར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཁྱེས་པ། བྱམས་
པས་ཁྱེས་པ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཁྱེས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ། རབ་འབྱོར་
གྱིས་ཁྱེས་པ། བྱམས་པས་ཁྱེས་པ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཁྱེས་པ། དེ་ནས་ཀུན་
དགའ་པོ་ལ་གཏད་པའི་རྣམ་གངས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྟོགས་

སྒྲུང་དང་མཆེ་བའི་སྒྲེ་གཉིས་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་རྟེན་
སྒྲོལ་འབྱེད་ནི་འཇམ་སྒྲིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་འབྱེད་པ་ཞིག་ལ་
འཛོག་པས། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་མི་འབྱེད་
བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱོགས་སྒྲུང་གི་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ནི་ཐོགས་མེད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་། མཆེ་བའི་སྒྲེ་གཉིས་གཞོན་འཛོམས་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་མདོ་དོན་
རང་དབང་དུ་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་དུ་རིགས་སོ་སྣམ་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་ནི་འཇམ་སྒྲིང་འདིར་མིའི་རྣམ་པར་བསྟན་
ནས་མདོ་དོན་འབྱེད་པ་པོ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་
ལུགས་ལ་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་
པའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་ལ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་
རྟེན་སྒྲོལ་འབྱེད་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་
ཏེ། ལེགས་བཤམ་སྒྲིང་པོ་ལས།

བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ། །

ལེགས་པར་བྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་།

ས་གསུམ་འགོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །

སྐུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །

ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞིང་རྟའི་སློལ་འབྲེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་
 རོན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ལམ་དོག་པོ་དང་མི་བདེ་བ་ལ་ཞིང་རྟ་
 འགོ་མི་རྒྱས་ཞིང་། བགོད་ལམ་ཡངས་པ་ལ་ཞིང་རྟ་འགོ་རྒྱས་པ་ལྟར། སློབ་
 དཔོན་འདི་གཉིས་མ་བྱོན་གོང་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྟོགས་
 རེ་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་སློལ་བྱང་ཡང་། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་
 ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུལ་
 གཉིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་སློལ་ཆེན་པོ་གཏོད་ཅིང་བྱེ་
 བས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཞིང་རྟའི་སློལ་
 འབྲེད་དུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ག་ཞེགས་ལས།

སྟོ་སྟོགས་བེ་རྟའི་ཡུལ་དུ་ནི། །

དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །

དེ་མིང་སྐུ་ཞེས་བོད་པ་དེས། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐུ་སྒྲུབ་དང་། །འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་ལས།

ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་ནི། །

བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་དོན་ལ་མཁས། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལུང་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བརྒྱན་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འབྲེལ་བ་

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡོད་དེ། མངོ་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་བའི་འགྲེལ་
པ་བཅུ་གཉིས། མ་སྤྱོད་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
ཉི་མེ་དང་སྤྱོད་བ་བཞི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྤྱོད་བ་གསུམ། སྤྱད་པ་དང་སྤྱོད་
བ་གསུམ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ཀ་དང་སྤྱོད་བ་གཅིག །འབྲུམ་རྒྱུ་
དང་སྤྱོད་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཉི་མེ་དང་སྤྱོད་བ་བཞི་ཡོད་དེ།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྤྱོད་བ། བཅུན་པ་གྲོལ་སྤྱེས་མཛད་
པའི་ཉི་མེ་རྣམས་འགྲེལ། འཁྱེ་བས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་དག་ལྔ། སློབ་དཔོན་གྱིས་
མཛད་པའི་ཉི་མེ་ལེ་བྱུ་བརྒྱད་མ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དང་སྤྱོད་
བ་གསུམ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་། འཁྱེ་བའི་སྟོང་པོ་མཆོག །ཨ་
རྩེ་ཀ་རའི་གནད་གྱི་ཆེ་འོད་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱད་པ་དང་སྤྱོད་བ་
གསུམ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྱད་འགྲེལ་ཏོགས་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
གྱི་སྤྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། རྣམ་བྱེས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཤེས་བྱ་
མངོན་གྱི་སྤྱེ་མིག་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དུམ་གསུམ་ཀ་དང་སྤྱོད་བ་ལ་
གཅིག་གམ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྱེས་མཛད་པའི་དུམ་
གསུམ་གཞོན་འཛོམས་དང་། སྤྱི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་དུམ་གསུམ་
དོན་བརྒྱད་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲུམ་དང་སྤྱོད་
བ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱེས་མཛད་པའི་སྟོང་པ་བརྒྱད་པའི་བཤའ་པ་ཞེས་

བྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དགྲུ་ཡོད་དེ།
 སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། གསེར་སྤྱིང་པའི་འགྲེལ་
 བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆིག་གསལ། རོ་བོ་
 དང་གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་ཤེས་འབྱུང་སློ་གྲོས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་དོན་རིན་
 ཆེན་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆ། བུདྡྷ་ཤེའི་ཤེས་རབ་སློན་མའི་འབྲེང་
 བ། ཨ་རྒྱ་ཀ་རའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་འགྲེལ་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་གི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་
 གྱི་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་པ་འདི་ཆིག་ཉུང་ཞིང་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འཆད་ཉན་བྱེད་བདེ་ཞིང་
 དགོངས་པ་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པས་རྩ་བ་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་
 འབྲུག་པ། བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།
 འགྲེལ་པ་རྩོམ་རིགས་པར་སྦྱབ་པ། ཁེངས་སྦྱང་ཞིང་སློབ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེད་པ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་དང་པོ་
 དང་བཞི་པའི་གྲུས་ཕྱག་འཆལ་ཞེས་པ་གཉིས་སྟེལ་ཏེ་བསྟོད་ཡུལ་ངོས་
 བཟུང་ནས་ཕྱག་མཛད་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། །ཞེས་པས་རྒྱན་འདི་

ཡུམ་གསུམ་ཀའི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ། རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར་ཞེས་
བའི་ཚེ་མ་པ་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཉིང་དགོས་དང་བཟོད་བྱ་
ཤྱགས་ལ་འཕངས་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་དེ་ནས་དོན་ཚན་གསུམ་གྱིས་
ཚེ་མ་རིགས་བའི་རྒྱ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། དམ་བ་གོང་མའི་མན་ངག་དང་ལྡན་
ཚུལ་དང་། དོན་ཏྲོག་ས་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་
ཅིང་། ལྷག་བའི་ལྷའི་གནང་བ་ཐོབ་པ་ཤྱགས་ལ་འཕངས་ནས་འགྲེལ་བ་ཚེ་མ་
རིགས་པར་བསྟན་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཁེངས་སྐྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་བ་ཚེ་མ་པ་ནི་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ནས་
བསྐྱེངས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་པར་གྱི་བསམ་པ་ལྡན་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། རང་
ཉིང་སྐྱེས་བྱ་དམ་བའི་སྒྲོད་པ་དང་མ་ཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་
བྱིར།

བྱམས་གཞུང་།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལ་གཉིས། མཆོད་བཟོད་གྱི་དོན་
འཆད་ཚུལ་བྱེ་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བསྐྱེས་དོན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་བཤད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐོག་མར་རྒྱ་གྱི་མཆོད་བཟོད་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོ་ནས་

འཆད་པར་མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་
 དམ་པའི་སྟོང་པ་དང་མ་ཐུན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྟོན་ས་
 འཆད། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟུང་དོན་གྱི་སྟོ་
 བས་འཆད། དེ་ཞིག་དད་པའི་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་དགོས་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ས་
 འཆད་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོང་པ་དང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་མཆོད་བརྗོད་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་
 ཚུང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་རྩེ་བཙུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 རང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་དོན་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཚིག་།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟུ་ན། ཚུང་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྩེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་མི་འཐད། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩེ་བཙུན་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

སྐབས་མ་སྤེལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་བ་པར་སྤེལ་བེག་
པའི་ལུགས་གཞིར་འཛོག་པའི་ཆེ་རྩེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བྱམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལ་ངེས་
ཞིག་དང་། དེས་འདིའི་ལན་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མས་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་
འབའ་ཞིག་དག་སྤྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་གཞན་དུ་མ་ལས་ཀྱང་
རྩེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཤའ་བའི་སྤྱིར། རྩེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རྩེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེར་རང་དོན་
ཆོས་སྐྱེད་དུ་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐྱེད་གོས་པ་མ་
མཐོང་ན། ཞི་བ་རྒྱུད་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མི་ལྡོག་ལ། དེ་མ་ལྡོག་ན་
ནི་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་སྤྱུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་པར་སྤེལ་བེག་
པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མ་སྐྱར་ན་ནི་སྤྱིར་རང་ལུགས་ལ་རྩེ་བཅུན་སངས་རྒྱས་
སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་རིགས་དུ་མས་འགྱུར་ཅིང་། འབྲུག་པར་དུ་རྩེས་

ཆངས་ཅོད་མར་རྩེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསྟོད་པ་
ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱེད་རོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ།

མཆོད་བརྗོད་ནི་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། འདི་ལ་བཞི། དགོས་པ་དང་གོ་རིམ། གངས་ངེས། བསྟོད་
ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། ཡུམ་སྤས་ཀྱི་དོན་དངོས། དང་པོ་ནི།
མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་
པར་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བྱས་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གང་
ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མདོའི་སྤང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོའི་སྤང་གཞི་ལས། དག་སྟོང་ལྔ་སྟོང་དང་ཐབས་གཅིག་དུ་བཞུགས་སོ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཀྱི་
གང་ཟག་བསྟན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་པས་
འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་དེ་བསྟན་ནས་ཐབས་གཞི་ཤེས་དོན་གྱིས་འཕངས། དེ་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་མང་པོ་དག་དང་ཐབས་གཅིག་དུ་བཞུགས་
སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་བཟང་སྟོང་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་བྱང་
སེམས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་གཞན་
དོན་གྱུ་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནས་ཐབས་ལམ་ཤེས་དོན་གྱིས་འཕངས། དེ་ནས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་གིས་གདན་སེལ་བྱི་བའམ་ས་པ་ལ་སྐྱུ་བྱང་པོར་བསྐྱངས་
ཏེ་ཞེས་སོགས་གིས་ཏྲན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གི་
ཞལ་གི་སྒྲོན་ས་ལྷགས་གི་དབང་པོ་བཟུམ་ནས་ལྷགས་གི་དབང་པོ་ལས་
འད་ཟེར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་བྲལ་ཅུ་བྲལ་ཅུ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་སོགས་གིས་འབྲས་
བུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནས་ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གིས་
འཕངས་པ་རྣམས་གི་དོན་རྗེ་བཙུན་གིས་མཆོད་བརྗོད་འདིར་གསལ་བར་
མཛད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
ལས་དེ་ལྟར་སྐྱར་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གང་གིས་ཀྱང་སྐྱེད་གཞི་
དང་མཆོད་བརྗོད་མ་སྐྱར་བས་ལྷགས་དེ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། ཁ་
ཅིག་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་དེ་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་གི་ལམ་ལ་རིམ་གིས་
འཇུག་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། རྒྱུ་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་
ཅིང་། སྤྱིར་དེ་ལྟར་བུའི་གདུལ་བྱ་ཞིག་སྤྱི་ཀྱང་མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱུ་ཅོམ་
པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གི་འཇུག་རིམ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་
བབས་པའི་སྤྱིར།

རང་ལྷགས་འདིར་དང་པོ་གཞི་ཤེས། དེ་རྗེས་ལམ་ཤེས། དེ་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་

བའི་གདུལ་བྱས་དང་པོར་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཙུ་བྱག་རྟོགས་བའི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་སྦངས་ཏེ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་བའི་སྒོ་
 རས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་
 སྦངས་ཏེ་མཐར་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་དང་
 མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་ངན་སོང་
 དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ཏེ་ངེས་འབྱུང་སྒོམ་པ་ནི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན་བྱག་བསྐྱུ་
 བཞི་དང་བྱད་པར་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་སྟོབ་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་མཐར་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་འཇམ་
 མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་འཕགས་པ་བཞིའི་བཞི་
 འོན་སྐབ་པའི་ཡུམ་ལ་གཙོ་ཐོར་བསྟོད་པ་གང་ཞིག །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་
 འོན་དང་འཕགས་བཞིའི་བཞིད་འོན་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་ཐོ་ལ།
 མཁྱེན་པ་གསུམ་ལས་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 མཁྱེན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་གྲངས་མང་ཉུང་གི་སྒྲིམ་མེད་
 པ་ཉིད་ཀྱང་འདིའི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་འོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གི་མཁུན་པ་གསུམ་གི་
འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
བྱེད་ལ་བསྒྲུལ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་བསྒྲུལ་དགོས་ཤིང་། གནས་སྐབས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱང་རང་རྒྱད་གི་ཉན་མོངས་གཞིམ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཉན་རང་
གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུལ་དགོས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ།
ཆོག་ཀྱང་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གི་གཞི་ཤེས་གི་གཙོ་བོ་དང་། རིགས་ཅན་
གསུམ་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་གི་
ལམ་ཤེས་དང་། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་
བདག་སྐྱོན་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ། ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་གི་
རྣམ་མཁུན་དུ་འཛིག་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གངས་བྱས་ན་སྤྱིར་གཞི་ཤེས།
ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁུན་གསུམ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་དུ་ཏྲུགས་པའི་གཞི་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་ཏྲུགས་པའི་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། འདུས་བྱས་གི་ཆོས་རྣམས་
བདེན་པའི་སྐྱོན་མེད་དུ་ཏྲུགས་པའི་རྣམ་མཁུན་དང་། རྣམ་མཁུན་སྐྱད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་དངོས་བསྟན་གི་
གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཙོ་ཆེ་
ཡང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་བའི་རྟེན་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་གཞི་ཤེས་དང་

ལམ་ཤེས་ཀྱང་བཞག་མཆོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པར་
 བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་དེ་
 ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་རྒྱུ་པ་
 དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་མི་
 མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མ་འབྲེལ་ཞིང་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 བའི་བྱིར། རི་ལྟར་ན་རིགས་པ་སྤྲ་མ་དང་གཞན་ཡང་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་
 པའི་མང་ཆོག་གིས་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རང་རྒྱལ་འཕགས་
 པ་འབྱུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་དོན་འཆད་པ་ན་འབྲེལ་པ་
 ལས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་སྟོགས་སུ་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དབྱུང་བར་བྱ་བ་མང་ཡང་དེ་ཙམ་སྤྲས་སོ། །

བཞི་བ་ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་འཛིག་ཏེན་ན་སྐྱེད་པའི་མ་དང་།
 གསོ་བའི་མ་དང་། དོན་སྐྱབ་པའི་མ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིའི་ཡུམ་

ལ་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་དང་། གསོ་བའི་ཡུམ་དང་། བཞེད་
དོན་སྐྱབ་པའི་ཡུམ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་དང་། ཁ་ཅིག་འདིར་ཡུམ་སྤྲས་གི་དོན་
ནི་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
འདིའི་ཡུམ་སྤྲས་གི་དོན་ནི་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་གི་སྟོན་ས་འཛོག་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། མཁྱེན་པ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་
པ་དེ་སྐྱབས་འདིའི་ཡུམ་སྤྲས་གི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་
བསྐྱེད་ན། ལམ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་འཕགས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་
མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར། །

གཅིག་ཏུ་བྲལ།

ཆོས་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་རྣམས་གིས་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་གིས་སྐྱབས་སུ་སྦྱོར་བ་འགོད་པ་དང་། གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་མངོན་ཉིགས་
རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་
སྤྱི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་གི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་ལ་
གཞོད་པ་ཡོད་མེད་མ་མཐོང་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་མཁྱེན་
གསུམ་ལ་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ངེས་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་
མེད་པར་དང་བ་སྤྱི་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་
 དང་། རྟགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་
 ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ། ཐོག་
 མར་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་
 དེས་པ་ལ། སྔོན་དུ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མི་ཤེས་
 བ་གཞི་གང་དུ་འང་བུམ་པ་མེད་པར་དེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་མི་ཤེས་པར་དགག་བྱ་དེ་
 བཀག་པའི་བདེན་མེད་རྟགས་མི་རུས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྟག་པའི་
 དངོས་ལ་མ་རེག་པར། དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་གཉིས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དབུ་མ་
 ལྷང་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བདག་གིས་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཟོད་ཟེན་པས།
 འདིར་བསྐྱུ་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒོ་གནོད་མེད་ལ་སྤྱང་
 བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་
 མ་འབྲུལ་པ་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་

པའི་སྒྲོ་དོན་མ་ཐུན་ལ་སྒྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟར་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་དོན་མི་མ་ཐུན་གངས་རི་སྒྲོན་སྒྲང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་།
བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པར་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། གངས་
རིའི་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་མིན་ཞིང་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྒྲོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་
དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་
གཞོད་མེད་ལ་སྒྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དེ། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆོས་སྒྲོ་
གཞོད་མེད་པ་སྒྲང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་རུས་གྱི། དེ་ལ་སྒྲང་བའི་དབང་
གིས་མི་འཛོག་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་
མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བུམ་འཛིན་ཆད་མ་ལ་སྒྲང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པར། དེའི་སྤྱོད་ལུགས་རང་དབང་གིས་ཡོད་དགོས་ཤིང་དེ་ཡོད་ན་
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་དོན་ཡང་དགོས་པས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར། སྤྱིར་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་
ཏེ། བུམ་པ་རང་ངོས་ནས་བུམ་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་སྒྲོ་ལ་སྒྲང་བའི་

དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོས་པར་བཞག་པ་ལ་མ་བཟློས་པ་ཚུར་
རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱིས་དབང་གིས་མ་འབྱུང་སྟེ། གྲུབ་ན་བུམ་པའི་བདེ་མི་
ཤེས་པའི་བྱིས་པ་ལའང་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་སྟེ་བར་ཐལ་བའི་བྱིས་
དེས་གཞན་ལའང་མཆོན་པར་བྱའོ། །

འདི་བའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ།
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ། རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་
ཀྱང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ། རོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་དུ་
བཞེད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིས་ དེ་
ཡང་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་དེ།
གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིས་པོ། །

གཉིས་པ་དགག་བྱ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ།
དབུ་མ་བ་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
ཆེན་པོ་ལྟ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་ནི་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས། འབྲས་
བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་
དཔྱོད་པ་ལྟ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། རིགས་པའི་རྒྱ་ལ་པོ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། སྐབས་འདིར་འཆད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་

བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པ་
གཞན་ལས་མི་སྐྱེ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ། རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་
སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་ཤེ་ལས།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །

དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །

སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་
སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་འབྱུངས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། མེད་པར་ཡང་དོན་དམ་
པར་མི་སྐྱེ། གཉིས་ཀར་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་
ཡང་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱུ་ལས།
ཡོད་པ་ཡོད་བྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །མེད་པ་ནམ་མཁའི་བད་མོ་བཞིན། །ཆོས་མི་
མཐུན་བྱིར་གཉིས་ཆོས་མིན། གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་
སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་བྱ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རྒྱ་བྱ་མས་འབྲས་

བྱ་དུ་མ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེད། རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་ཡང་དོན་
 དམ་པར་མི་སྐྱེད། རྒྱ་གཅིག་གི་འབྲས་བྱ་གཅིག་གྲང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེད་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་དངོས་
 པོ་གཅིག་མི་བྱེད། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གི་དུ་མའི་དངོས་མི་
 བྱེད། གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་
 པ་ནི། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་དེ། རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མ་དོས་
 པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་
 བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཞུགས། །
 གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་ཏེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་ཅ་ཤེ་ལས། རྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེ་གས་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་རིགས་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་
 གྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འགོག་བྱས་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར།
 བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་གོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གོ་བས་ཆད་
 མཐའ་སེལ་ཞིང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གོ་བས་རྟག་མཐའ་སེལ་བའི་བྱིར་

ཏེ། དབྱ་མ་འབྲུག་པ་ལས། དེ་སྤྱིར་རྟོན་འབྲུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། ལྷ་ངན་
བ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། འགོག་
ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། འདིར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཅོད་གཞིར་
བཟུང་ནས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟགས། གཞི་ལམ་རྣམ་
གསུམ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད། བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པར་མེད་པ་སྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་
གྲུབ་དགག་བྱའི་ཆོས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་བྱར་
འཛོག་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
དང་བདེན་གྲུབ་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱུང་བ་སྒྲུབ་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་གཉིས། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བདེན་པའི་
དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ།
 འདུས་བྱས་ལ་ཡང་མེད། འདུས་མ་བྱས་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་ལྟ་བུ་རང་རང་གི་སྟོད་སྦྲད་ཡན་ལག་གི་ཆ་དང་བཅས། བྱམ་
 པ་ལྟ་བུ་མཚུ་ཞབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས། དུས་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྐད་
 ཅིག་སྤྱི་བྱིའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་
 སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས། ནམ་
 མཁའ་ལྟ་བུ་ཐོགས་བཅས་རེག་པ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་དང་བྱ་ག་ཆེ་ཆུང་ལ་
 བྱམ་མ་བྱམ་དང་སྟོགས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས། འགོག་བདེན་ལྟ་
 བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། དགག་བྱ་སྤྱི་རགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་
 ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་དུ་མར་མ་གྲུབ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་བྱིར། བྱམ་སྟེ་གཅིག་
 མེད་ན་དུ་མ་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དུ་མ་གཅིག་བསགས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རྩ་བའི་བྱམ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་ན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པས་བྱམ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཡོད་པ་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ན་དུ་མར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་བྲལ་
 པ་ངེས་པའི་ཆོད་མས་བདེན་པར་བྱལ་ན་བདེན་བྱལ་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་
 གང་རུང་དུ་མ་བྱལ་པས་མ་བྲལ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྲས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲལ་པ་ངེས་པའི་ཆོད་མས། སྒྲ་བྲས་ན་སྒྲ་མི་ཏྲག་པས་
 མ་བྲལ་སྒྲ་མ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་
 དེ་ལ་ད་དུང་དེ་སྒྲའི་སྤྱི་དོན་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲོག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་སྒྲེ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་གྱ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་
 སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས། མཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 བཏེན་ནས་ཏེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྲལ་པ་ཆོད་མས་ངེས་ཀྱང་།
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བདེན་མེད་ཆོད་མས་མ་ངེས་ཏེ། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱོད་ཆོས་
 ཏེན་འབྲེལ་ཆོད་མས་ངེས་ཤིང་། བྲལ་འབྲེལ་ཆོད་མས་ངེས་ནས། བསྒྲུབ་
 བྱའི་ཆོས་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཆོད་མས་ངེས་ཟེན་ན་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། མདོ་སེམས་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲ་གྱ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཚོལ་བྲས་ནས་ནམ་དེས་སྒྲ་གྱ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པ་ན་མདོ་སྤེ་བ་དང་

སེམས་ཙམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ནི། གཅིག་དུ་བྲལ་
 སོགས་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲོར། མཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་
 ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱང་།
 ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
 གཞན་བདེན་མེད་དུ་ངེས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷས། །གཅིག་གི་ལྟ་
 བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོ་དང་། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ།
 །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང་། །གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་
 ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། །གོང་གི་ཚུད་གཞིར་བཟུང་བའི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་
 གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་དེ་མཁའ་གསུམ་ཙམ་ལ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་
 ཏེ། །གཞི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེད་མཆེད་རྣམས་དང་། །ལམ་ནི་གཉེན་པོའི་
 །ལམ་སྐྱེ་དང་། །རྣམ་པ་ནི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་པའི་
 །བྱིར། །གསུམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། །དང་པོ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
 །གཞུང་ལ་ཐོས་པས་ཞུགས་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །དེ་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་
 སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །དེ་ནས་དེ་ལ་
 །བརྟེན་ནས་ནི་ལྟག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
 །ཡིན་པའི་བྱིར། །དབང་བརྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་

གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
བསམ་པ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་སྦྱང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཚུལ་སྒྲོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་
རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་པས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་
ཆོགས་ལམ་ནས་བདེན་མེད་དང་པོར་ངེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
ལམ་ཁྱེད་གསུང་གྱི་ཐོག་མར་ལྟ་བ་གསལ་འདེབས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

མཁྱེན་གསུམ།

༥ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ་
ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱན་
གྱི་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་སྤྱག་མཛད་པ་
འདི། དུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་དམ། སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བསྟོད། དང་པོ་ལྟར་
ན་མི་རིགས་ཏེ། བསྟོད་ཡུལ་ཉུང་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསྟོད་ཆོག་པ་ལས། མཁྱེན་
པ་གསུམ་ཀ་ལ་བསྟོད་པའི་བསྟོད་ཡུལ་མང་བའི་སྦྱོན་སྣང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་དང་
དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་

གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐེན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པའི་བྱིར།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་པོ་ཡུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་པོ་དེས་ཀྱང་འཕགས་
བཞིའི་བཞེད་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྒྲུབ་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། མཐེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་
པ་ཡིན་ཏེ། མཐེན་གསུམ་གང་རུང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོབ་པ་དང་དེ་གང་
རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ན། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོབ་པ་ཡིན་པ་དང་དེ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཟུང་འདས།

༥ ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
ཟུང་འདས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྐྱུན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཟུང་འདས་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་གིས་དབྱེ་ན་མང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་
ཟུང་འདས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཟུང་འདས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཟུང་
འདས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་ཟུང་འདས་ཞེས་པ་ནི་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཏེ། གདོད་མ་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

སྤྱི་གསལ་གི་ཚས་སུ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཚན་གིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་
 བྱིར། འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྤྱི་འདས་ནི་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལས་གོལ་
 བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཁ་ཅིག་སྤྱི་བའི་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཡིན་པས་བྱི་བའི་ཅས་
 བཞེད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷག་བཅས་སྤྱི་འདས་ལ་གནས་
 པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བའི་ཡོད་པའི་བྱིར། སྤྱི་བའི་
 གྱུན་འཁོར་བ་ཡིན་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྤྱི་འདྲི་གཉིས་
 སྤྱི་བའི་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་བར་ལས་ཉན་གིས་ཉིང་
 མཚམས་སྤྱི་བའི་སོ་སྤྱི་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོ་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མི་འཐད་དེ། འཁོར་བ་ལ་བསྟོས་པའི་
 ལས་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་འཁོར་བ་དང་།
 གང་དུ་འཁོར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱེ་བ་མེད་པར་
 འཁོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཁོར་བ་ཞིག་འཁོར་བའི་ངོ་བོར་འཇོག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཚམས་
 སྤྱི་བའི་ཆའམ་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་བར་འཇོག་རིགས་པའི་བྱིར།
 སྤྱི་འདས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱུ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 ཉན་སྤྱི་བ་སྤྱི་འདས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། སྤྱི་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན།

དེ་ལ་གཉིས་ལས། ཉོན་མྱེབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་སྤྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་
 འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་ནི། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་
 ཕུང་པོ་དང་བུལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་སུ་
 འཛོག་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྐབས་ས་འདིར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་ནི།
 ཉོན་མྱེབ་སྤངས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་མ་བཅས་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ལུགས་གཞན་གྱིས་ལྷག་བཅས་ལྷག་
 མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་མ་བཅས་ལ་མཛད་ཅིང་། ཕུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་།
 མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་གྱི་ཆེ་ན་འདུས་བྱས་
 གྱི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་ཏུ་འདོད། གྲེ་བྲག་སྤྲས་བས་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་གྱི་ཆེ་
 བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་
 ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། ཕུང་འདས་ཡིན་ན། ཉོན་མྱེབ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པའི་
 བྱིར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྲུང་སྤངས་པའི་ཁྲབ་ཀྱང་། ལས་གྱི་ཀྱན་
 འབྲུང་སྤངས་པས་ནི་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་
 ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་གྱི་ཀྱན་འབྲུང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
 འབྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་འཁྱལ་བ། །ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་

ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་
འབྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་པས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་མི་སྦྱི་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་འཁོར་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱི་བ་མེད་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་གང་དང་ལྷན་ན་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆོས་འཁོར་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
གངས་ངེས་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རོ་བོ།
།དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། སྒྲ་དོན། ཆོས་ལྷུང་གི་ཆད་བཤད་པ་དང་ལྷ།
དང་པོ་ལ། འགོག་བདེན་ཆོས་འཁོར་དུ་མི་བཞེད་པ་མང་ཡང་འདྲིར་ཆོས་
འཁོར་དུ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་འཁོར་གྱི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པས་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་དམ་
རོ་བོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་།
ཏྲོག་ས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ལྷུང་ཏྲོག་ས་ཀྱི་བསྟན་པ་སོ་སོས་བསྟུས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྷུང་ཏྲོག་ས་ཀྱི་
ཆོས་འཁོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ།

ང་པོ་འི་སྒོ་ནས་བཀའ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས། བཀའ་ལ་
བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་
སྡེ་སྒོ་ད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ། གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་
སྒོ་ད་གཉིས། གདུལ་བྱ་བརྗོད་བྱ་དུས་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་
གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལམ་ལྔ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་འགོག་བདེན་དང་བཅས་
པ་རྣམས་དང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དགོན་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་
སྐབས་འགྲོ་དང་། དེས་ཟེན་པའི་ངེས་འབྱུང་བུམས་སྟོང་རྩེ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བྱིན་དུག་བསྐྱབ་གསུམ་དང་བཅས་པའང་ཆོས་འཁོར་དུ་
རིགས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དགོན་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་
སྐབས་འགྲོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་འཇུག་སྒོ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་
དག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆོས་འཁོར་ལ་བཀའ་དང་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་
གིས་བྱུང་ཅེས་འདོད་པའང་ཡོད་མེད་འདིར་རྩེ་བཅུན་བསྟན་དར་བའི་བཞེད་
པ་བཞེན་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཐད་སྟུམ་དུ་ཁོ་བོ་ཡང་སེམས་པའི་བྱིར།

བཞེ་བ་སྐྱོད་ལོད་དེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཆུངས་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན་དེ་ལྟར་དུས་བརྗོད་པའི་བྱིར་

ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་མཐུན་པར་
བསྐྱོར་བའི་དོན་གྱིས་ན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྲལོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དོ། །ཞེས་དང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་བའི་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཆོས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་ཆོས་ལྟར་གི་ཆད་ཡོད་དེ། མངོན་ལས། ཁ་ཅིག་བསྐྱན་བཅོས་
ཆད་ཅེས་ཟེར། །ལྷ་བ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་
པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་བ་བཞེད་
བ་མེ་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་ལུགས་ནི་བྱི་མ་
ལྷ་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལྷ་བ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་གི་ཆད་
ནི། ལྷ་བ་ལ་ཆེ་སྒྲ་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཅི་ཅམ་འཁུར་རུས་པའི་སྒྲ་ག་ཆས་འབྲི་
རུས་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་ཆོས་ལྟར་རེའི་ཆད་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་
ལྟར་གི་གངས་ནི་སྦྱིར་ལུགས་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡིན་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྦྱ་
བ་ལྷ་བ་ན་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས། ཆོས་ཀྱི་ལྷ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །
ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ། བཀའ་
 བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ། །དབྱེ་བ།
 བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གསུང་པ་པོ་
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་གདུལ་བྱའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྩལ་གསུང་
 པའི་ངག་དེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའི་མཆོན་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་འཛོག་པའི་བྱེ་བ།
 བཀའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལེགས་པར་བཤད་པས་ན་དེ་སྐད་
 ཅེས་བརྗོད་པའི་བྱེ་བ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་དཀའ་དེ་བྱུང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ཏེ།
 བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ལྟན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ། འདུལ་བྱའི་མི་
 མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྩལ་གསུངས། ཞེ་བ་བྱུང་འདས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་
 བཞི་དང་ལྟན་པའི་བྱེ་བ་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞེག་དོན་དང་ཆོས་དང་
 ཉིར་འབྲེལ་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྩལ་གསུངས། །
 ཞེ་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། དེ་ནི་བྱུང་སྤྱོད་གསུང་ཡིན་ལོག་
 པ་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེ་བ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའི་ཆ་འགའ་ཞེག་
 ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་ཆོས་བཞི་དངོས་སུ་མ་ཆང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་རིགས་
 གནས་སུ་འཛོག་པའི་བྱེ་བ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ་དུས་དང་བརྗོད་
 བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད་དང་གདུལ་བྱ་དང་གཉིན་པོ་དང་བདག་རྒྱུན་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོན་

དབྱེ་བ་དང་བླག་ཡོད་པའི་བྱིར། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཞལ་ནས་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་བཀའ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་ཞལ་ནས་
གསུངས་པའི་བཀའ། སྤང་གཞི་དང་མཆོམས་སྦྱར་དང་མཐུན་འགྱུར་དང་
རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བའི་མདོ་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིན་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྦྱོ་གསུང་
ཐུགས་གྱི་སྒྲོན་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
སྦྱུང་སྒྲོན་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལྟ་བུ།
གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི་མ་སྦྱེས་དབྱེ་འགྲེལ་འགྲོད་པ་
བསལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
བཀའ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་ཤེར་སྤྱིང་ལྟ་བུ། ཐུགས་བདེན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། བདེན་
སྟོབས་བརྗོད་པས་སྟོན་ཤིང་སོགས་ལས་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། ཐུགས་འཕྲིན་
ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབང་
གིས་གཞོད་སྦྱིན་སོགས་གྱིས་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྦྱས་པའི་རིག་ཐུགས་བྱུང་པར་
ཅན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་སྤང་གཞི་དང་མཆོམས་སྦྱར་སོགས་
ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་བརྒྱུམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་

བྱིས་སྤྱད་པ་པོས་བརྩམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་ཞིང་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ལྷ་པོའི་ལས་འདའ་བའི་
 ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷ་པོ་བརྩམས་ཞེས་
 ཟེར་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་རྩོམ་པ་པོ་སེམས་ཅན་གྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་
 ལྟོན་པའི་བྱིར་དུ་བརྩམས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་དག་དེ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་རོ་
 བོའམ་མཆན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་བྱིར། བྱེ་རོལ་བའི་བསྟན་བཅས་རྣམས་ནི་
 བསྟན་བཅས་སུ་མི་བཞེད་པ་མང་ཡང་། འདིར་རྗེ་བཙུན་བསྟན་དར་བའི་
 བཞེད་པ་ལྷ་པོ་བསྟན་བཅས་སུ་འདོད་ལ། ནང་པའི་བཀའི་དགོངས་འབྲེལ་དུ་
 བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅས་རྣམས་ནི། བསྟན་བཅས་རྣམ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ལ་བསྟན་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཞེས་རྒྱུད་བསྟན་
 གསུམ་གྱི་རོ་བོར་འཆོས་ཤིང་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་སྦྱོབ་པས་ན་དེ་སྐད་
 ཅས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། འཆོས་སྦྱོབ་ཡོན་ཏན་
 བྱིར་ན་བསྟན་བཅས་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་རྟེན་བཀྱར་

སོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་མིན་པར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་བརྩམས་པའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོར་སྤངས་
ནས་གྲུས་པས་མཆོད་པར་བྱར་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲེལ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་
བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། དེ་ཡང་བྱང་སྤྱོད་བཀའ་
བཞིན་སྤྱི་བོར་སྤངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱའི་སྒྲོན་ས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་
གཉིས་ཡོད་དེ། བྱི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱེ་
བ་སོ་སོའི་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་
ལྡན། རྩོས་ཚོད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། །ངན་གཡོ་བཅེ་བྲལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་།
།བསྟན་བཅོས་དུག་བྲལ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དོན་མེད་གྱི་
བསྟན་བཅོས་དོན་ལོག་པ་དང་། རྩོས་པ་ཅམ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། ཚོད་པ་ཅམ་
ལྟར་ལེན་པ་དང་། ངན་གཡོ་སྒྲོན་པ་དང་། བཅེ་བ་དང་བྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
དུག་ནི་རྣམ་དག་མིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཆོན་གཞི་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་ཏྱག་པར་སྒྲོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དང་པོ། །སྤྱི་བ་སྤྱི་
བྱི་མེད་པར་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ། བྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་

གསུམ་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གའི་རིགས་སྟོན་པ་བཞི་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་
 སྟོགས་དང་འབྲུལ་འཁོར་གཞས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ། ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་
 གྱེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རོལ་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་། རོན་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས། སྐབ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས།
 ལྷག་བསྐལ་སྦྲིང་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 རྣམ་དག་ཡིན་ཞིང་། མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་གཉིས་དེ་གསུམ་ཀའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལྟ་
 ཡོད་དེ། བཟོ་རིག་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས། གསོ་བ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ།
 གཏན་ཆིགས་རིག་པ། རང་དོན་རིག་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྤྱི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་
 བྱས་མཛད་པའི་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཆོད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ། དཔའ་བོས་
 མཛད་པའི་སྤྱི་དབྱུང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ། ཅན་གོ་མིས་
 མཛད་པའི་སྤྱི་མདོ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ། ཕྱོགས་སྤང་། ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཛད་
 པའི་ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་བཞི་པ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྟ་བུ་དང་རིགས་
 ཆོགས་དུག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་སོ་
 སོའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་ལྟ་བའི་
 ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པ་དང་སྦྱོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པ་དང་ལྟ་སྦྱོད་ཆ་

མཉམ་དུ་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་དང་
ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མངོན་ཉིགས་
རྒྱུ་དང་ས་སྡེ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ལ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་བཅོས་
ཞེས་ཆོད་ལྟན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་མང་
པོས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། བཀའ་ལ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་
བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ངག་ཡིན་
མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ།

འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་པ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་
ལ། མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་ལན་དང་། བྱུང་དོན་རིམ་ཁྲུས་པའི་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་

གྲངས་དུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ། ཞེས་པ་
ནས། བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དྲི་བ་དང་། རོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་བྱ་བའོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་དྲི་བའི་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཤད་བྱ་བྱུང་རོན་གྱི་
མདོ་འགོད་པ་དང་། དེའི་རོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཕྱར་ཏེ་སེར་བྱང་སྤོང་
སྤྱོད་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ།
ཞེས་པ་ནས། དེས་པའི་རོན་ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་
ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། གྲངས་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཞུ་བའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ཞུ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤར་རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་
འགལ་སྤོང་ཞུས་པའི་ལན་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ན། སྤར་ཡང་དག་འཕགས་
ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་བདག་གིས་བྱུང་རོན་འདི་ལྟར་གོའོ་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་འདིའི་མདོ་ཆན་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་

འཁོར་ལོ་དང་པོ་གསུངས་པ་པོ་དང་གསུངས་པའི་དུས་དང་ཡུལ་དང་གདུལ་
བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་རྣམས་རིམ་པར་བསྟན། ཆེས་ངོ་མཆར་བ་ནས་རབ་ཏུ་
བསྐྱོར་ཏེ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་དབྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་འདིའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
གཞན་ཡོད་པས་སྒྲ་ན་མཆིས་པ། རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲ་ཀའི་སྐབས་
མཆིས་པ། སྤྱི་ལོ་བཞིན་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བས་བྱང་བའི་དོན། དོན་གསལ་
བར་མ་བྱེ་བས་དགོངས་པ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པའི་ཚུད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་
པར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ་ཞེས་པ་ཡན་
གྱིས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་པོ་སོགས་སྒྲར་དང་འབྲ་བར་བསྟན།
གསུམ་པ་ལ། གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་
གསུང་པ་པོ་སོགས་སྒྲར་ལྟར་བསྟན་ནས། འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་འདིའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་མེད་པ་དང་། སྒྲ་ཀ་
མ་མཆིས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་བཞིན་པར་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་ངེས་པའི་དོན་
དང་། དོན་གསལ་བར་བྱེ་བས་ཚུད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་འབྲེལ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུ་ན་བཞི་སྟེ། འཁོར་ལོ་
དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། བར་པ་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། ཐ་

མ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་སྒོ་ནས་ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་
 གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། འདིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་སྤྱིར་དོན་བསྟན་པ་དེ་དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་
 བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྲང་དོན་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ།
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བྱི་རོལ་དོན་སྤང་གི་བག་ཆགས་བཞག་པ་
 སྤེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་རོལ་དོན་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་
 རིག་སྤང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱབ་
 བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐབས་དེས་
 གདུལ་བའི་དོན་སྐྱེ་སྤེ་གཉིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་ནི། །དེས་འདུལ་སྐྱེ་བའི་དོན་
 དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། བྱི་དོན་འགོག་
 པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་བར་
 པ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་རྣམས་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་གསུམ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་
 བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་

དབང་བདག་ལས་སྒྲི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཆས་བདག་གི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤུལ་ཅུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སོ་སོར་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོན་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་
 དང་བར་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དང་བར་གཉིས་བྱང་དོན་དང་བྱི་མ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བཀྲལ་བས་ཏྲག་
 མཐའ་སྒྲོང་། བར་པ་བྱང་དོན་དུ་བཀྲལ་བས་ཆད་མཐའ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་
 ཏྲག་པའི་མཐར་འཛིན་དང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པ་
 དེ་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 གཉིས་སྒྲོང་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་འཁོར་ལོ་བར་པ་བྱང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་

བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་དང་དོན་ཅ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
གཉིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་གི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་
བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེ་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་དེ་དང་གཞན་དབང་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་
ཀྱན་བཏགས་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ངོ་བོ་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་དང་།
འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་བའོ། །འགག་པ་པོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
ཆ་དེ་ཁྱད་པར་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་
གྲུབ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་རྣམས་རང་འཛིན་
རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ནི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་
ཆད་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡོད་དེ།

ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་ཕྱིར། །མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་
འདྲེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་
གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རིགས་པ་
གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བྱམ་པའོ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་དེ་
བརྟེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་
གཞི་དེར་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བརྟེན་མི་ཞེས་པའི་བྱིས་པས་ཀྱང་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་
འདི་ནི་བྱམ་པའོ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་
གཅིག་ལ་དབང་པོ་དང་གྲོང་འཛོམས། མིག་སྒྲོང་པ་སོགས་མིང་དུ་མ་
བཏགས་པའི་ཆེ་མིང་དེ་དག་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པར་ཐལ། བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་པོ་དེ་མིང་དུ་མ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་
གཞིར་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་དུ་མ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་
བྱིན་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། སྒྲེས་
བྱ་གཉིས་ལ་བཟ་ཞེས་ཞེས་མིང་གཅིག་བཏགས་པའི་ཆེ་མིང་གཅིག་པོ་དེ་
སྒྲེས་བྱ་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། སྒྲེས་བྱ་གཉིས་པོ་
དེ་མིང་གཅིག་པོ་དེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་

དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་
བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་ནུས་ཤིང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་
པས་འདིར་བཞག་གོ།

༺ གཉིས་པ་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ། རང་རྒྱད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་
པའི་ལྷགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་སྒྲོ་གྲོས་མི་
ཟད་པས་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྲང་ངེས་འདོད་
ཚུལ་མི་འབྲསྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་དོན་ནས་དངོས་སུ་
བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོས་བྲུབ་ཅིང་། འཁོར་ལོ་བར་
མཐའ་གཉིས་ལ་བྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བར་
མཐའ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དུམ་གྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལྟ་བུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཤེས་རབ་སྣང་པོ་
དང་། བྲམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལྟ་བུ་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
རབ་སྣང་པོ་བྲང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་འགོ་འཇུག་གང་
རུང་དུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྲད་པར་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བ་ལྟར་ཁས་
ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་གྱི་མདོའི་བར་བར་
དུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྲད་པར་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་བྲང་དོན་

དུ་མི་འགྲེལ་ཏེ། དེའི་འགོ་འཇུག་གང་རུང་དུ་སྐྱར་བ་དེ་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བ་
དག་ལ་ཡང་འབྲེལ་དགོས་པས་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་སྙིང་
པོ་ལས་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྙིང་པ་རྣམ་པར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་བལྟ་བའོ། །ཞེས་པ་འདིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་
སྐྱར་ཡང་དངོས་སུ་སྐྱར་བ་མི་འདོད་དེ། ལུགས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་
པ་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་བར་གཉིས་ལ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོས་བྱབ། དེས་ནས་དངོས་སུ་བཤམ་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་
བྱང་དོན་གྱིས་མདོས་བྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་སྙིང་པོ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤང་པོ་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་སྙིང་པར་
གསུངས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་བའི་སྒྲི་རི་
བཞིན་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གསུངས་རྒྱལ་ནས་འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རིམ་པ་
དང་པོས་གདུལ་བྱའི་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན། བར་པས་
ཟབ་མའི་ལམ་ལ་བྲིད་པའི་ཚུལ་བསྟན། གསུམ་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་

སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཆུང་ལ་བསྟན་ཅིང་།
དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་གཅིག་ལས་ལ་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པའི་དབང་དུ་མཛད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆུང་ལ་ན།

༥ དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆུལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཞུགས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། འདིར་ཅོད་མཁན་དངོས་སུ་མཛད་ཀྱང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་དོགས་པ་བསྐྱེད་
བའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། ཟླ་བ་ཅུ་ལྔ་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་
གཞན་ནས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲིབ་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱུང་སེམས་
སོགས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་དངོས་སུ་མཛད་པར་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་
ཕྱག་མཛད་པས། མཁུན་གསུམ་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་
ཅོམ་མམ། དེ་ཅོམ་ན་ཡུལ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་
ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རུས་པས། གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་དམ། གཉིན་པོ་ཁོ་ན་བརྗོད་
བྱུང་བྱེད་དམ། རྣམ་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་བརྟག་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
འཐད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་ཆོས་
མངོན་པ་ནས་གཞི་བྱུང་ཁམས་སོགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ལྷག་འདིར་མི་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གཉིན་པོ་ཁོ་ན་བརྗོད་
དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ས་མ་བསྟན་ན་གཉིན་པོ་རྣམས་སྤང་བྱ་གང་གི་
གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་རྣམ་
པ་གཞི་བཅས་སུ་སྟོན་ནམ། གཞི་མེད་དུ་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ།
མངོན་པ་དང་སྒྲོས་པའི་སྦྱོར་དེ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་
མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་རྣམས་གཞི་གང་
དང་འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཚུད་མི་རྒྱས་པས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་
དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དགོས་པ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམས་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་སྟོན་ས་སྦྱོར་མེད་
དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞི་
གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་མཐུན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུན་
གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་ཏྲོག་ས་མཐའ་དག་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐུན་གསུམ་གྱིས་

འཕགས་བཞི་འཛོམས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ བྱིར། གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 ལུང་འགོད་པ་ལ། ཡུམ་བར་མ་དང་བསྐྱུས་པའི་ཤེད་བྱེད་དང་རྒྱས་པའི་
 ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་འཛོམས་
 རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་མདོར་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་
 དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མདོར་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་
 ནི་ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་
 ཉིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་

བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་
ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་རྒྱས་པ་ལ་
ཁ་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དོན་བཤད་པ་དང་དོན་བསྟུ་བའི་ཚུལ་ཡོད་
དེ། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་དག་མཐའ།

༥ རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་གསུམ་
ལམ་གང་ནས་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་
གསུམ་གྱི་ཆད། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད།
སྦྱིར་བཏང་དམིགས་གསལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ལ་བཞེད་པ་
མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་རང་ལུགས་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་།
ནམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྟོང་མངོན་གསུམ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱལ་
གྱི་ལམ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ལམ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པ་དང་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་དེའི་ལམ་ཞེས་ བྱའོ། །དེ་གཉིས་
ཉན་རང་གི་ལམ་དངོས་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལམ་གང་ནས་ཤེས་སྐྱེད་རྫོགས་
གསུམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་ལྷན་གྱིས་ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རགས་པ་
དང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་རིགས་རགས་པ་ཞིག་རྫོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
ལྷན་གྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པ་དང་
སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷན་གྱིས་སྐྱེབ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཅིག་ཅར་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེབ་པ་སྟོང་། ཅིག་ཅར་དག་བཙུག་པ་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་དང་པོ་ནས་རྟོག་
རིགས་རགས་པ་ཞིག་རྫོགས་ཏེ། ས་དེར་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་རིགས་རགས་པ་ཞིག་
རྫོགས་ཏེ། བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་དང་པོ་ནས་
ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ཏེ་སྟོང་བ་ལ་འབད་ན་དེ་
སྟོང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་བ་དེ་ཉན་རང་ལས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་

བསོད་ནམས་དང་དབང་པོ་སོགས་བྱང་ཁྱེད་ས་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་
ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོག་ས་གྱི་བྱེད་པ་འདྲུས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་སོ་སོའི་ཆད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་
བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། འདིར་
བསྟན་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཆད་དང་། ཞིང་གྲེ་བ་སྤྱད་བརྒྱ་ལ་སོགས་
པར་སྤྱི་བཞོད་པ་ཇི་སྟེད་བསྟན་པའི་འཁོར་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ལ་
ཆོས་ཆོག་ས་བཅད་རེ་བསྟན་པས་ཀྱང་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་རྒྱས་པའི་
རྒྱུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་ཅན་
སྒྲིན་པའི་ཆད་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་འབྱུང་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
བྱང་པར་ཅན་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ།
འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་
ལ་ཡོངས་སུ་ལྷོད་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཡོངས་
སྤྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་འཁོར་བྱང་འཕགས་ཤིག་ལྷན་འབྱུང་བ་དང་།
གཉིས་པ་ནི། སྤྱལ་སྤྱོད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་བྱང་པར་ཅན་དེར་འཁོར་མངོན་
ཤེས་ལྷན་ལྷན་ཤིག་ལྷན་འབྱུང་བའི་དགོང་ཅའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་

ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར། སྤྱལ་སྤྱར་
 འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཞིང་ཡིན་ན་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པས་མ་བྲལ་
 རྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ནི། ཞིང་འདིར་སྤྱལ་སྤྱར་འཆང་རྒྱལ་བའི་ཚུལ་
 བསྟན་ཀྱང་འདི་དག་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་དག་པ་
 རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ཞིང་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི་སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་
 ཞིང་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་སྟོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱ་ཚུང་ཞིང་སོ་སྟེ་ཡང་
 སྟེ་རུས་ལ། ལ་ལར་སྟེས་པ་ནི་སྤྱར་ངན་སོང་དུ་ཕྱོག་མི་སྤིང་ཅིང་། འགའ་
 ཞིག་ཏུ་སྟེས་ཀྱང་དེར་ཕྱོག་སྤིང་པ་དང་། བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུ་ན་རྩལ་སྟེས་
 དང་། མི་འབྲུགས་པའི་ཞིང་ན་མངལ་སྟེས་ཡིན་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་མདོན་དུ་བྱས་ཆད་བཤད་པ་
 ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དབུས་མཐའ་
 ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །
 མཆན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སྤྱིར་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་མེད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡབ་སྐུ་མངལ་བའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟེགས། རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་
མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ནི།
སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱེངས་ལ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ།
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གྱིས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་གྱང་མི་བྱེད། བྱས་རྗེས་
སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱེད། མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་
དགག་བྱ་ཡོད་པའི་བྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྱབ་སྟེ། བྱེད་མི་
ཀྱས་ན་གདམས་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་
སྟེ། བྱས་རྗེས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་གོང་དུ་གལ་ཏེ་བྱབ་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཉེ་བར་བཞི་བའི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཞི་

བའི་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྲུགས་འཕྲོག་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཡེལ་བ་
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོང་བའི་ཕྱིར། མཆོག་གི་སྤྲུལ་
 སྤྲུལ་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་གོང་དུ་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་
 གྱུར་བའི་ཡང་དག་མཐའ་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་
 ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་གོང་དུ་དེ་ལྟ་
 བུའི་སྤྲུག་མེད་མུང་འདས་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག གལ་ཏེ་མངོན་དུ་བྱས་ན།
 དེའི་ཆེ་ཞི་བའི་བདེ་བས་ཡིད་འཕྲོག་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་
 ལས་ཉམས་ཏེ་དམན་པའི་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་དགག་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གདམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤྲུག་མེད་མུང་འདས་ཞེས་བརྗོད་པས་
 ཆོག་གི་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉེར་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་
 ཞེས་བརྗོད་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲུག་མེད་མུང་འདས་དེ་ནི་
 སྤྲུལ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་སྤངས་པའི་
 ཞི་བ་དང་དབྱིངས་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་ཡིན་པའི་གོ་དོན་དང་བཅས་ཏེ་
 དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྲུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
 ཕྱང་པོ་སྤྲུལ་བྱ་ལ་ཟེར་ལ། སྤྲུག་མེད་མུང་འདས་ཡིན་ན། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའམ་

སྤངས་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་མྱང་འདས་ལ་དབྱིངས་ཡིན་
བས་བྱབ་ཅེས་བཞེད་པ་ལྟར་འདིར་མི་འདོད་ཀྱང་དབྱིངས་ཡིན་པའམ་དེའི་
ཚྭ་གས་གཏོགས་བདག་མེད་རགས་པ་ཞིག་ལའང་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མྱང་འདས་ལ་བདག་མེད་རགས་
པ་ཞིག་བཞེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷགས་འདིར་ཐེག་
དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོག་མར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་
མངོན་གསུམ་དུ་ཏྲོགས་པར་མི་བཞེད་པས། དེའི་ཆེ་ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་པས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མྱང་འདས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་
ཤིང་། རང་རྒྱལ་ལྷག་མེད་པས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏྲོགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པས་ན་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གྱི་གཙོ་
བོའི་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་རགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་
བྱིར།

འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྗོགས་སྒྲིབ་སྤངས་
གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་
བཞེད་དབྱིངས་ལས་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ན་ཆེས་གསུམ་མ་རྩོགས་གོང་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་ལ་ཞི་བའི་བདེ་
 བས་ཐུགས་སྒོགས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཆོད་མ་ཡིན་པར་རང་གི་བསམ་ངོ་
 ཅམ་ལ་བལྟོས་ནས་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ།
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་ལྟ་
 བུའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་གདམས་པ་དང་འགལ་
 ནས་སམ། མ་འགལ་བར་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་པར་
 མངོན་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་ལས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་ནི་གདམས་པ་དེ་
 དང་འགལ་བར་འཛོག་མི་རུས་ཀྱང་། ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་
 བྱས་པ་ནི་གདམས་པ་དེ་དང་འགལ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པར་འདོད་རིགས་
 པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཞར་བྱུང་གི་གདམས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། གཙུ་བོར་
 གདམས་པ་དང་འགལ་བ་མིན་ཏེ། གཙུ་བོར་ནི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་
 བྱང་སེམས་རྣམས་དང་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལྟ་བུ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་ལམ་རྩོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེས་བདེན་
 འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་ཤིང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་དབང་
 བསྐྱར་ཐོབ་པས། དེ་ལྟར་ན་དེས་ཆོས་གསུམ་མ་རྩོགས་གོང་དུ་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་
 གདམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྦྱོང་

བར་མཛད། །ཅེས་པ་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་མི་
སྤྱི་ཅིང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་དོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
མདོར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་གོང་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་
ལ་དུས་རིང་བར་འཛིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཤེར་བྱིན་སོགས་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་
ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱུན་གཅོད་ཀྱང་། བྱང་
འཕགས་ཞི་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་པ་
དོར་ནས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
སྟེ་བ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། འདིར་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་
རྫོགས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་དམིགས་
ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

༥ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་དང་། དགོས་
འབྲེལ་དག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །
 ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་ལྟར་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་
 རྒྱན་འདིའི་བརྗོད་བྱ། རྒྱན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གྱི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་
 རྟོགས་པ་དེ་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཙུ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་དགོས། ཆོས་གསུམ་སྤྱི་མ་སྤྱ་མར་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱན་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་
 དེ་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ། ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་འདི་ལ་དགོས་
 སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེའི་དགོས་པ། རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་རྒྱན་ལ་དོན་གཉིར་གྱིས་འཇུག་པ་དེ་དེའི་ཉིད་དགོས། ཆོས་གསུམ་གྱི་
 སྤྱི་མ་སྤྱ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྟོན་བཙུ་ཡི་
 བདག་ཉིད་གྱི། །ཞེས་པའི་ཆོས་སྟོན་བཙུ་པོ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ།
 རྩེ་བཙུན་ཤུཌི་པས་དབྱ་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་
 དང་སྟོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་
 དང་བསྐྱོམ་པ་དང་། །སྟོན་པ་འདི་བཙུའི་བདག་ཉིད་དེ། །བསོད་ནམས་ལྷང་
 པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཞེད། གསེར་འབྲིང་སོགས་ལས་
 པར་ཕྱིན་བཙུ་ལ་བཞེད། རྣམ་བཤད་ལས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་
 བཙུ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

ཤེར་བྱིན།

༥ ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤེར་བྱིན་
ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་བཞི།
དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་ཉིད་
ཏྲོག་ས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཁུན་པ། ཤེར་བྱིན་ཀྱི་རོ་བོའམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་ཀྱི་ཤེར་བྱིན། གཞུང་ཤེར་བྱིན། ལམ་ཤེར་བྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་
དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིན། གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་
ཤེར་བྱིན་དང་། རང་བཞིན་ཀྱི་ཡུམ། རང་བཞིན་ཀྱི་བྱུང་འདས་དོན་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གངས་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིན།
གཞུང་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སྟོང་
ཉིད་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཀས་མ་བྱུང་སྟེ།
མངོན་ཏྲོག་སྐྱོད་དང་། དབྱེ་བ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ཡང་གཞུང་ཤེར་བྱིན་
དུ་རིགས་པའི་བྱིན། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཡིན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ཏྲོག་ས་

མ་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་དང་རྣམ་
 མཁུན་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་དང་། གཞུང་ཤེར་
 ཕྱིན་རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་
 བཏགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཡུན་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་མིང་
 བརྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
 བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ལ། དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་
 བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། ཕྱིན་ཟིན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་མཁ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ།
 ཉེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ། རོ་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པ། གཞུང་བྱ་བ་དེན་པས་སྟོང་པ་གསུམ་དང་། བྱང་པར་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་

མ་ལྟ་བུ་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤའ་དེ་གི་སྒྲིམ་བཞིན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤེར་བྱིན་ལ། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གྱིས་བྲབ་པར་འདོད་ཅིང་། གསེར་
འབྲེང་ལས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་གསུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་སྤྱི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁུན་པས་བྲབ་པར་བཤའ་གྲང་།

རང་ལུགས་ནི་རྗེ་བཙུན་བསྟན་དར་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤེར་
བྱིན་ལ་བྱིན་བྱེད་གི་ཤེར་བྱིན་དང་བྱིན་བཞིན་པའི་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིན་བྱེད་དང་སྦྱར་ན་སློབ་ལམ་ལ་ཤེར་བྱིན་
ཡོད་པའི་བྱིན། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤའ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་ལས། འདིས་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན་སློབ་ལམ་ན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ཡོད་དོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན། འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་ཤེར་བྱིན་གྱིས་
བྲབ་པ་མིན་སྟེ། ཤེར་བྱིན་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་
ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་ཏྲོག་སྒྲིག་ཀྱང་རྫོགས་བྱུང་དུ་
བསྐྱེས་པའི་བསྐྱེ་བ་རྣམ་དག་དང་སྟོང་ཉིད་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཞིན་
པས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་བྱིར། འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤའ་ལྟར་ན་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་ཞིག་པར་བྱིན་དུག་པོ་གང་རུང་ལ། སྟོང་ཉིད་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བཞིན་དགོས་པ་གཙོ་ཆེ་སྟེ། དེས་མ་བཞིན་པའི་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་
སོགས་དང་པོ་ལྟ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་མིང་བྲད་པར་ཅན་མི་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་

སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་བསྐྱད་པ་ལས། དཔུས་ལོང་དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་
 ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་སྲེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར།།
 ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱེན་ལྟ་འདི། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་
 རྒྱུང་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན། །གང་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན་གྱུར་ན།།
 དེ་ཆེ་མིག་རྟེན་གྱུར་ཅིང་འདི་ཡི་མིང་འཛོལ་བོ། །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་འཇུག་
 པ་ལས། རི་ལྟར་ལོང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །མིག་ལྟན་སྦྱེས་བྱ་
 གཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིས། །ཡུལ་དུ་འབྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྒྲོས། །མིག་
 ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་ནི། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེར་བྱེན་དེ་གཞུང་ཤེར་
 བྱེན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་
 པའི་བྱིར། འདིའི་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་མདོར་བསྟན་པའི་བྱིར།

རྣམ་ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ཅས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞི་ནི་
 ཡང་དག་བརྗོད། ཅས་པའི་བར་གྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
 དོན་བདུན་ཅུའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
 མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་
 ལ། དོན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཆོ། བྱེ་མའི་དོད་ལ་

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། དོན་བདུན་ཅུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་ ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་བཅུ་
གཅིག། །གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་དགུ། །རྣམ་རྟོགས་སྐུར་བ་མཆོན་
བྱེད་གི་ཆོས་བཅུ་གཅིག། །ཅེ་སྒྲོར་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་བཅུ་དེ། མཐར་གྱིས་
སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་གི་
ཆོས་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་བཅུས་རྣམས་མཁྱེན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་མཆོན་ལ། གཞན་རྣམས་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་དང་བྱེད་ལས་ཅི་རིགས་གྱིས་
མཆོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་ཉམས་
སུ་སྒྲངས་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་སུ། ཚིང་
ལན་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར།
བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ།
ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སེམས་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་དེ་ལ་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱུར་དགོས་ཤིང་། རང་
 དོན་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
 བ་སྤྱུང་བ་སོགས་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་
 རང་གི་གྲོགས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་དེ། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འཁྲུག་ལ་གསར་དུ་
 སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་མིན་དང་སྤྱུ་དང་གཞོན་སྤྱིན་དང་བྱི་
 ར་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡང་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་སྤིང་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་
 ཁམས་པ་དང་མཚམས་མེད་སྟོབས་ཆེན་བྱས་པ་སོགས་དང་། ར་མ་མ་ནིང་
 སྤྱི་མི་སྤྱན་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་ཆོར་བ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་མེད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ལས་དང་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་
 ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ནི་བྱང་སེམས་

ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་དྲུད་འགྱོར་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྐྱེས་རབས་ལས། ལས་གི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་བསམ་མི་བྱལ། །བཙེ་
བའི་བདག་ཉིད་ཆེ་ཡང་དྲུད་འགྱོར་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་ཆེན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་རྒྱུ་མཐའ་ཚད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་རྒྱ་བཞི། རྒྱུ་བཞི། སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པ། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་
ཟེན་པ། སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱང་རྗེ། རྒྱལ་སྤྱུག་གི་
དགའ་སྤྱད་ཀྱི་བཟོད་པ་སྟེ་རྒྱ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
མཐུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐོང་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱེ་སྟོན་མང་དུ་ཐོས་པ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་མི་བཟོད་པ། སྟོགས་དུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
དགའ་བ་དང་མཐོང་བ་སྟེ་རྒྱུ་བཞི་དང་། གྲོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་སྟོབས་
དང་། སྟོན་དགེ་ཅ་མང་དུ་བསགས་པ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་པ། ཆེ་འདིར་
རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱིས་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱངས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་
དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ནང་ནས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་རིགས་

སད་པ་དང་དགེ་ཅ་གོམས་པ་དང་སྡེ་སྡོད་ཐོས་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་
 བདུན་གྱིས་སྒྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་ལས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་མི་བརྟན་ཅིང་ཕྱི་མ་བརྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་ཅ་བའི་སྟོབས། ཐོས་
 སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། གཞན་གྱི་
 བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཙུ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མེ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལ་དད་
 གུར་ཅིང་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ལ་དད་བྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མེད་ལ་
 དད་གུར་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སའི་
 དོན། སྦྱོར་ཆུ་ལ། ཆོ་གའི་བྱང་པར་དང་ལ། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་དུ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་། རང་གི་གྲོགས་
 རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གཙུ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་བྱང་པར་ཅན་གང་ཞིག །སྦྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་འཕམ་མཆོན་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྐས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སློན་ས་དབྱེན་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་སློན་ས་གཉིས་ཡོད་དེ། སློན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ས་མཆམས་ཀྱི་སློན་ས་བཞི་ཡོད་དེ། མོས་པས་སྐྱོད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སློན་ས་
ཉིར་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཉིར་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྒར་བཞིན་
ཡིན་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློན་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འཇུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་སྐྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་པ་ལ་
སྟོས་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་འཇུག་སེམས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སློན་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་བེན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་སྐྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྒྲོམ་དང་འཇུག་སེམས་

གཉིས་འགལ་ཡང། འཇུག་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་འཇུག་སྒྲིམ་བཟུང་བ་ལ་
 རགས་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་བཟུང་བ་ལ་རགས་ལས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྒྲིམ་དང་བྱང་སྒྲིམ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་
 ཀའང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྦྱོང་བ་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་སྤངས་
 པའི་སྒྲོག་ཆ་ཐོབ་པ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་
 སེམས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། འཇུག་སྒྲིམ་བཟུང་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་དུས་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྦྱོང་འཇུག་ལས། །
 འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྲོན་
 འཇུག་གི་སེམས་ཀྱི་གོ་རིམ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཙུག་ཆེ་བ་
 ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྒྲིམ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཐོབ་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་སྦྱོང་བ་ལ་སྒྲོབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་བ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒྲོན་ས་
 སྦྱོང་བ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོན་ས་སྦྱོང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་མར་ཤེས་པ། སྤོང་བྲན་པ། སྤོང་གཙོ་
 བ། ཡོད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རྣམས་ནི་

སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཏེ་རྒྱ་བྱག་དང་། འབྲས་བྱ་བྱུང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་
བརྗེའི་སྒྲོན་ས་སྤྱོད་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། བདག་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་
གཏོང་བའི་བྱམས་པ་དང་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤྱོད་ཏུ་
ལེན་པའི་སྤྱོད་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་
གཉིས་དང་། སྤྲུམ་པའི་རྒྱ་བྱག་ནི་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་ནང་
ཏུ་འདུས་ཤིང་། བྱུང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅས་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱེས་པ་
དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཏུ་ས་མཉམ་སྟེ། རྒྱ་བྱག་པོ་ལ་རིམ་གྱི་སྤྱོད་བ་
འཐོན་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གིས་དེའི་ཤུགས་བྲག་
གིས་ཐོབ་འདོད་དང་དོན་གཉིས་བཅས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བ་ནམ་འཐོན་པ་
ན་འབྲས་བྱ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱེས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་
འདིའི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ལས་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་
བྱུང་ཆུབ་དོན་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་བཤུད་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྤྲུམ་པ་ཆོ་གའི་བྱུང་པར་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་
ག་དང་། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
དེ། རྒྱས་པ་ནི་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་སོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལེན་པའི་ཆོ་ག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པ་ནི་བྱང་ས་རྩ་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱས་པ་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་
 སྐྱབས་མཆི། ཞེས་སོགས་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། ཞེས་
 སོགས་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་ལེན་དུ་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཆོ་ག་ཙམ་དུ་མ་བཟང་
 གཞན་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡུལ་གང་ལས་ལེན་པ། གང་ཟག་གང་གིས་
 ལེན་པ། ཀྱན་སྦྲོང་རི་ལྟ་བུས་ལེན་པ་དམིགས་གསལ་དང་བསྐྱབ་བྱ་རི་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གདམས་ངག

༥ དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གདམས་
 ངག་ལ་ལ། ཉན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག ཉན་པའི་ཡུལ། ཉན་པའི་རྒྱ། ཉན་བུའི་
 གདམས་ངག་གི་ཁྱད་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྒོ་གཟུ་བོར་གནས་
 ཤིང་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་གིས་ཉན་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་དོན་གཉེར་བ། །ཉན་པོ་
 སྒོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་
 ལྷན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། རང་དོན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་གང་ཟག་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡུལ་གང་ལས་ཉན་པ་ཡོད་དེ། མཆོག་གི་
 སྤྱལ་སྐྱ་དང་བྱང་སེམས་ཉན་རང་སོགས་ལས་ཉན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ཉན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དོན་གཉེར་གྱིས་ཟིན་པའི་བླན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་སོགས་མང་ཡང་། རྒྱུགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་
ལས་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉན་པ་ལ་ཆོས་རྒྱུ་གི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཉ། མདོ་སྤེ་རྒྱུ་ལས། དེའི་ཆེ་ཆོས་གི་རྒྱུ་
ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་ཐོབ་
བྱའི་བྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་ཉིད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། གདམས་ངག་གི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། མངོན་མཐོངས་ལེགས་སོགས་
སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཅི་རིགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྫོད་བྱེད་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདམས་
ངག་གཉིས་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། འདོམས་པའི་གདམས་
ངག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱེ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གདམས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་
པའི་བྱིར་གདམས་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གདམས་ངག་ལ་བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། མཆོག་གི་སྤྱུ་སྤྱི་ངག་ཡིན་
པས་བྱུང་པས་བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྩ་ཡོད་དེ། དོན་བསྟུས་སྒྲོན་མེ་ལས།

གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཙུ་ཡིན་ཏེ། །རྡོ་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །དབྱེ་བ་
 ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་གདམས་ངག་སྟོན་
 པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ། གདམས་ངག་གསུམ་གྱི་ས་མཆམས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་
 ཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གྲང་ཆོས་ཉན་པ་ཡོད་དེ། དེས་རང་དོན་དུ་གཞན་ལས་གདམས་ངག་ཉན་མི་
 དགོས་ཀྱང་། གཞན་དོན་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཆོས་
 ཉན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲང་སྒྱུ་རྒྱབ་སྒྱུང་བའི་
 ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆེ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཁོ་བོ་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིག་ཅེས་
 བཀའ་བསྩལ་ནས་ཉན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན།
 བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པ་
 ལས་ཆོས་ཉན་པ་བཞིན་ནོ། །

བདེན་གཉིས།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རི་སྐད་བཤད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། ཉན་
 རོས་སྡེ་བའི་ལུགས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་
 ཆ་ཤས་གཞན་གསལ་བ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས་དེ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་འཛིག་བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་དེ།
 དོན་དམ་བདེན་པའི་འཛིག་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་སོ་སའི་
 མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་དང་ནང་གི་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། རྩལ་ཕྱན་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉིག་པས་
 བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོ་བོ་དང་། ཉིག་པས་
 བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་
 ཀྱི་དོས་ནས་བྱུབ་པ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་དོ་བོར་འདོད་པའི་བྱིར། སོ་
 སའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཐ་དད་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཀ་བྱམ་
 གཉིས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སལ་ཆར་དབྱུ་མའི་ལུགས་དང་འབྲ་
 ཡང་མཆོན་གཞི་ལ་དོས་འཛིན་མི་འབྲ་སྟེ། འདི་བས་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་
 བར་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། གཟུགས་ནས་ནམ་མཁེན་གྱི་བར་རང་
 ཉིད་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་མ་བྱུབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞིར་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱིར་བར་
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

༥ གསུམ་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བ་དང་གངས་

ངས། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་། རེས་ཆིག་། བདེན་གཉིས་དང་ཐ་དད་གང་
ཡིན། གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པ་དང་བྱུག་གོ། དང་པོ་ལ། ཞེས་བྱ་བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་འཇམ་བའི་མདོ་ལས། ཞེས་པར་
བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་བཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་གངས་
ངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་གང་ཞིག་། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཡིན་པར་ཡོངས་
གཙོད་ལ་བྱུབ་ན། ཅིག་ཞོས་ཡིན་པ་རྣམ་བཙད་ལ་ཁེགས། ཅིག་ཞོས་ཡིན་
པ་རྣམ་བཙད་ལ་ཁེགས་ན། གཞན་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་ལ་བྱུབ་པས་སྤང་
གསུམ་སེལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལུས་ཅན་ཡིན་པར་ངས་ནས། དེ་མིན་པ་
ཁེགས། དེ་མ་ཡིན་པར་ངས་ན། དེ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཙད་
པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་ནི་པན་ཚུན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་
ནས། དེ་དག་ནི་སྤང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་
ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བའི་ཁྱད་
པར་དང་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གང་གིས་རྟོག་པའི་ཚད་མ་ཁྱོད་ལ་

སྟོན་ནས་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། བྱོན་དོན་དང་
 བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དང་། བྱོན་གང་གིས་སྟོན་པའི་ཆད་མ་བྱོན་
 ལ་སྟོན་ནས་ཐ་སྦྱད་དཔྱད་པའི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ། བྱོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བདེན་
 པའི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིད། ལུགས་འདིར་ཆོས་དེ་ལ་མཐར་
 ཐུག་པའི་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས། དེ་ལ་མཐར་ཐུགས་གི་
 དོན་ཏྲོག་ས་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷ་གྱ་དོན་དམ་
 པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཏྲོག་ས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེས། ལྷ་
 གྱའི་མཐར་ཐུགས་གི་དོན་ཏྲོག་ས་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ་ལྷ་གྱ་དོན་དམ་པར་
 གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་དེའི་སྟོན་དོན་གང་ཞིག །དེ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིད། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་དོན་དམ་པ་ལ། སྤྱོད་བཟོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱོད་དཔྱད་ན་དུ་མ་
 ཡོད་དེ། དུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དུལ་ཅན་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་བྱིད། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་གྱ་
 བདེན་སྟོང་ལྷ་གྱ་དང་པོ་དང་། བདེན་སྟོང་སྤྱོད་མ་ལྷ་གྱ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིད། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དངོས་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་གྱ་བདེན་
 སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་ས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་གྱ་དང་པོ་དང་། ལྷ་གྱ་བདེན་སྟོང་
 ཏྲོག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྷ་གྱ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་

དོན་དོན་དམ་པ། ཐོབ་པ་དོན་དམ་པ། སྐྱབ་པ་དོན་དམ་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་
 གངས་པའི་དོན་དམ་པ། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྙད་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཀྱན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ཡང་ལོག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
 རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་
 པའི་ཀྱན་རྫོབ་དེ། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོ་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུབ་བ་
 ལྟར་མ་བྱུང་པ་དེ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་རྣམ་ངོ་བོར་འཛིག་པའི་སྤྱིར་
 སོ་སའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱད་བཞིན་དང་ཀ་བྱུམ་དང་ཚུ་དང་ཤེས་པ་
 དང་ཁ་དོག་ཐམས་ཅད་དང་པོ་དང་། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
 སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་དང་ཚུའི་ལྷ་བ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
 གཉིས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་གསུང་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 འཛིག་ཏེན་ན་བྱད་བཞིན་དང་ཀ་བྱུམ་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པས་འཛིག་ཏེན་པའི་
 ཐ་སྙད་དོན་མ་བྱུན་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། བྱད་
 བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་སོགས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་དོན་བྱེད་
 མི་རྒྱས་པས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས།
 སྒྲུབ་དུ་འབྲེལ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །རྒྱས་པའི་སྤྱིར་དང་མི་རྒྱས་སྤྱིར། ཡང་དག་

ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། ཞེས་དང་། དེའི་རང་
འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་དང་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཏྲོག་ས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཐལ་འགྱུར་
བས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདོད་
ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་མི་འདོད་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་
བ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བ་སྤང་
བ་ལྟར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར་ རོ། །

བཞི་པ་ངས་ཆོག་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དེར་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སློ་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་
གཟིགས་ངོར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་ཞིང་། དོན་ཡང་ཡིན་དམ་པ་
ཡང་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན།
བྱིད་ལ་དེར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རང་ཉིད་བདེན་
པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་ཡང་དོན་ལ་བདེན་པར་མེད་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་བྱས་པ་དང་མི་
ཏྲག་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་

དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞད།
 སྟོང་དེ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་བྱིར། །བྱས་དང་མི་
 ཏྲག་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་
 གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདེན་
 གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་མིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཀྱི་གཞི་
 འཐུན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་ཏེ། སྤྱ་གུ་དང་བདེན་
 སྟོང་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱ་གུ་ཉིད་བདེན་པས་
 སྟོང་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དུག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་དུས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་དུས་སུ་ཆོག་གས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་དུས་སུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 གཉིས་བྱུང་འཇུག་ཏུ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་
 གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཞེས་པ་དག །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྫོངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་མ་
 ལུས་ཆོག་གས་བསགས་ཏེ། །ཕུན་ཆོག་གས་པ་རོལ་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

བདེན་བཞི།

སྤྱུག་བསྐྱལ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེ་བ་སྦྱ་དོན་གངས་ངེས།
གོ་རིམ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། སྒྲོམ་ཚུལ། བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ་དང་བདུན། དང་
པོ་ནི། འདིར་བསྒྲོམ་བྱའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱུག་བསྐྱལ་
བདེན་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདིར་བདེན་པའི་མིང་གིས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་གཟིགས་ས་པ་ལྟར་བདེན་ཅིང་
བྱིས་པས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་ནི། གོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་གྱི་གཙོ་བོའི་
གནས་ལ་བདེན་པ་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། དེའི་དོར་བྱའི་གཙོ་བོའི་གནས་ལ་
སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་དང་། སྤང་བྱའི་གནས་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤང་བྱའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་སུ་གངས་
ངེས། སྤང་བྱའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་གོ་རིམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་།
མངོན་ཉིགས་སྤྱི་བའི་གོ་རིམ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་
ལས་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་

ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་
བདེན་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་བཞི་
རིམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་
མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་སྤྱག་བདེན་གྱི་གཉིས་དམིགས་ཤེས་དགོས། དེ་
ཤེས་ན་དེའི་རྒྱ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་ལུས་ཉོན་གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཤེས་པ་
དེ་འབྱུང་ཞིང་དེ་གཉིས་སྤང་འདོད་སྟེ། དེ་ནས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་འགགས་
པའི་འགོག་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྟེ། དེ་ནས་འགོག་པ་དེ་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བདེན་བསྟོམ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་ལམ་བདེན་བསྟན་
བྱར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འབྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཐོག་མར་ནད་ངོ་
ཤེས་དགོས། དེ་ནས་དེའི་རྒྱ་ཤེས་དགོས། དེ་ནས་དེ་ལས་གྲོལ་འདོད་སྟེ་
དགོས། དེ་ནས་སྟན་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་
ལས། བདེན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྟན་ནི་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ།
ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། བཞིའི་དང་པོ་སྤྱག་བདེན་ལ་ངོ་བོ་
དབྱེ་བ། ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན། རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་
པོ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཉེར་ལེན་

གི་སྤྱང་པོ་དེ། སྤྱག་བདེན་གི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་གི་

སྤྱག་བསྐལ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ། སྤྱག་བསྐལ་གི་སྤྱག་བསྐལ་དང་

གསུམ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་གི་སྒྲོན་ས་དེར་གྱུར་པའི་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྒྲོམས་

གསུམ་དང་། སྒྲོད་བཅུད་གི་སྒྲོན་ས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ།

སྤྱིར་ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་བའི་ཉིར་ལེན་གི་སྤྱང་པོ་

ལྷ་ནི་འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐལ་རགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་པོ་དང་

བཅས་པའི་སྤྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་བཞིའི་མི་ཏྲག་པ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་། འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་

བསྐལ་རགས་པ་དང་། ཉིར་ལེན་གི་སྤྱང་པོ་དེ་རང་གྲུབ་དུས་གི་སྐད་ཅིག་

གཉིས་པར་མི་སྒྲོད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་

བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་མོ་མཐོང་ནས་སྤྲོ་བའི་མི་ཏྲག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་

བའི་མི་ཏྲག་པ་དེ་ཏོགས་དཀའ་ཞིང་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕགས་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཁྲབ་པ་

འདུ་བྱེད་གི་སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གིས་

འདུ་བྱས་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་ཁྲབ་ཅིང་སྤྱག་བསྐལ་གཞན་གཉིས་ལ་

ཡང་ཁྲབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གིས་དེ་སྐད་ཅིས་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་གི་

སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ན། ཁམས་གསུམ་ལ་ཁྲབ་མི་དགོས་ཏེ། རང་རེའི་ཉིར་ལེན་

གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཁམས་གསུམ་ལ་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་གན་འཆི་བཞིའི་
ནང་ནས་སྐྱེ་གན་གཉིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བར་གཙོ་ཆེ་ཡང་། ན་འཆི་
ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་པལ་ཆེར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་གང་རུང་དུ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཡོད་དེ། འགྲོ་
བའི་དུས་སུ་རེ་ཞིག་བསྐྱད་པའི་བདེ་བ་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཁལ་མའི་བྲག་
གཟེར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་མཆོན་གྱིས་རྩིས་པའི་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱལ་དག་
པོ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་ནའང་
སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆེ་བར་དག་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སྐྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་
ཡོད་པ་ལས། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དོན་
གཞན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་
གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།
རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་སྐྱུག་
བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདེན་པ་

དེ། གྲུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་འཕམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་གྲུན་འབྱུང་
དང་ལས་ཀྱི་གྲུན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ། ལས་ཉོན་
གཉིས་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་གྲུན་འབྱུང་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་
ཅ་ཉོན་དང་། ཉེ་ཉོན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་ཉོན་ལ་དུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་
པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་སྒོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན།
ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉེ་ཉོན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁོ་བ་
དང་འཁོན་འཛིན་དང་འཆབ་པ་དང་འཆིག་པ་དང་སྤྲག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་
གཡོ་དང་སྒྲུ་དང་རྒྱགས་པ་དང་རྣམ་པར་འཆེ་དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་
མེད་པ་དང་ལྷགས་པ་དང་གློད་པ་དང་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་དང་
བརྗེད་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཉི་ཤུ་
ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་སྤེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གྲུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པ་དུག་གི་སྒྲོན་ས་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
ཏེ། གྲུན་ལས་བརྟུས་ལས། འདི་ལྟར་སྤེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་
བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤེད་པ་

དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་སྟེད། འཇིགས་སྟེད། སྲིད་སྟེད་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སྤྱོད་སྟེང་གས་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟེད་པ་དང་པོ། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བ་ལ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟེད་པ་གཉིས་པ། འཆི་བའི་དུས་སུ་སྤང་པོ་
 ལ་སྟེད་པའི་སྟེད་པ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྲུང་ལ་
 དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་།
 སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་དང་། གཞན་རྣམ་གངས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བསོད་
 རྣམས་དང་བསོད་རྣམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། རྒྱེ་
 རྣམ་སྟོར་འབྲུང་གྱི་ལས་སྟེང་གས་གསུམ་དང་། འཕེན་འབྲུབ་རྫོགས་བྱེད་གྱི་
 ལས་གསུམ་དང་། དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་ལས་སྟེང་གས་གསུམ་དང་།
 སྒོ་མ་སྒོ་མ་མིན་པར་མའི་ལས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་
 ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྲུང་དུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སོ་སྒྲིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཉིས་པལ་ཆེར་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྲུང་
 ཡིན་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་། དེས་འབྲུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་བ་
 རྣམ་དག་རྣམས་དང་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དགེ་ཅ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་
 བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་ལ་སྟོགས་ཤིང་དེ་འཛོམས་
 བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་རྣམས་པ་བསྒྲུབ་ཆུ་ལ་

ནི། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་གི་ཟག་བཅས་གི་ལས་སྲིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱལ་གི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གྲུག་འབྱུང་
གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་ཡང་གྲུག་ཏུ་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྤྱིའི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཟག་ཏུ་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡང་སྤྱིའི་དུ་འཕེན་པའི་སྤྱན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ། འགོག་བདེན་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་དོན། རྣམ་པ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་གི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་བྲལ་འབྲས་ཏེ། འགོག་བདེན་གི་རོ་བོ་ལམ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་གི་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་སོར་
བཏགས་འགོག་དང་བཏགས་མིན་གི་འགོག་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་
ཡང་རྗོགས་མ་རྗོགས་གི་འགོག་བདེན་གཉིས་རྒྱན་བཅས་རྒྱན་མེད་གཉིས།
སྤྱག་བཅས་སྤྱག་མེད་གཉིས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་འཕགས་
རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་མཐོང་སྤངས་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་
ཞིག་ངས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་
ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་ཆ་དེ་འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་གྲུག་རྗོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤངས་

པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གྲུ་ལོ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་ཅ་
 བ་ནས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལམ་བདེན་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན། རྣམ་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་
 བྱེད་བྲལ་རྒྱས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་བུང་བདེན་པ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་ལམ་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན་མང་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐམས་
 ཅད་དེ་ཉླར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བྲལ་འབྲས་འགོག་བདེན་
 གྱི་བྲལ་རྒྱ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལམ་བདེན་ཡིན་ཀྱང་བྲལ་རྒྱའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་

ཡིན་གྱི། བྲལ་རྒྱ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་རྒྱ་དངོས་སུ་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ལམ་ལ་ལམ་བདེན་ཡོད་ཀྱང་ལམ་བདེན་གྱིས་མ་
བྱུང་སྟེ། ཉན་རང་གི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་མིན་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། གཙོ་ལའོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པར་བསྐྱོད་
བྱེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཏོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེན་
གྱིས་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བཟུལ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་ལ་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
ལྷ་པོ་འདི་མི་ཏྲག་པར་བསམ། དེ་ནས་ལའོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱག་
བསྐྱུལ་རྣམས་བསམ། དེ་རྗེས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱུལ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་
ཀྱི་བདག་གིས་སྤོང་པར་བསམ། དེ་ནས་སྤོང་བ་པོ་ཉིད་རང་དབང་བའི་
བདག་ཏུ་མ་བྱུང་པའི་ཚུལ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱག་བདེན་ཤེས་པར་བྱེད།
དེ་ནས་སྐྱག་བསྐྱུལ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་ན་ལས་ཉོན་གཉིས་ལས་བྱུང་བར་
ཤེས་ཏེ་དེ་གཉིས་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྤྱི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་པ་

ནས་ཀྱན་འབྱུང་བར་སྒྲོང་བ་ལ་འཇུག། །དེ་ནས་སྒྲུག་ཀྱན་གཉིས་འགག་པའི་
 འགོག་པ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་
 བསམས་ཏེ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། །དེ་ནས་འགོག་བདེན་དེ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ལམ་བདེན་སྒྲི་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལམ་
 རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པར་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱད་ལ་བསྟེན་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །བདུན་པ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ཏེ་སྒྲུག་ཀྱན་
 ཞི་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་སྒྲེད་ཅིང་དེ་ནས་ལམ་བསྒྲུབ་གསུམ་སོགས་
 ཉམས་སུ་སྒྲངས་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

སྒྲུབས་གསུམ།

༥ སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལུགས་
 དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྒྲེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་
 དགོན་མཆོག་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
 ཡིན་ལ། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གཞན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་བད་མི་སྒྲེ་

ཤེས་ཏེ། དེ་རྣམས་དག་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་དག་འདུན་
དགོན་མཆོག་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་གི་འགོག་བདེན་རྣམས་ཆོས་དགོན་
མཆོག་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་དག་འདུན་བྱེད་
པའི་ཆོས། །མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
མིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་
ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐྱབས་གསུམ་སྤྱི་འཛིན་ལྷག་ཤེད་ཆེན་ཐུང་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། ཀྱན་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱེད་
པར། སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འཛིན་སྐྱབས་འགོ་
དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགོ་ཡང་། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དེའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་ །རང་
རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཆོས་དགོན་མཆོག་དེའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་ །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་གྱིས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་ཐོབ་བྱུང་དོན་དུ་

གཉིས་བ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དེའི་སྐབས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྱེད་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀས་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྐབས་སྟོན་པའི་སྟོན་པ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐབས་དངོས། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་སྐབས་སྐབས་པའི་ཆེ་བློགས་སུ་བྱེད་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལ། སངས་རྒྱུས་དང་ཆོས་དང་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བྱང་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་གི་རོ་བོ་འཕམ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་ནི། སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་དེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྷན་ཏེ། སྐུ་འཛིན་གནས་གསུམ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན། འབད་ཚེ་ལ་དང་ནམ་རྟོག་སྤངས་པའི་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན། སྐྱོ་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན། མཐུན་བཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱབ། །གཞན་གྱི་

རྒྱུ་གིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་
ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ།
འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་དེ། དེའི་ངོ་བོ་འམ་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་
འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་
དགོན་མཆོག་དེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་གའི་སྒྲོས་ཟུ་བཞིར་
བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་སྤངས་པ་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་
བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་རིགས་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་དག་པ་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དང་པོ་གསུམ་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱི་མ་གསུམ་གང་གི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། བསམ་མེད་
གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་
ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ་ཆོས།
།ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ། དབྱེ་བ་ཡོན་ཏན་གསུམ། དང་

པོ་ཡོད་དེ། རིགས་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་
པ་དེའི་ངོ་བོ་ལས་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ཏེ།
རི་ལྷ་རི་སྙེད་ནང་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ཆགས་སྐྱེབ་
ཐོགས་སྐྱེབ་དམན་སྐྱེབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་
ཞིང་། དང་པོ་གསུམ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱི་མ་གསུམ་གྲོལ་བའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྷ་རི་སྙེད་ནང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་
གཟིགས་པ་དག་པའི་བྱིར། སྒྲོ་ལྡན་བྱིར་མི་སྒྲོགས་པའི་ཆོགས། སྒྲ་མེད་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། ཅས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
ལས་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་བྱིན་པའི་སྐྱབས་དེ། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ནི་རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་འོས་པའི་བྱིར། རོན་
དམ་པའི་སྐྱབས་དང་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གཉིས་རོན་གཅིག་གྱུར་།
ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་ཡང་རོན་དམ་པའི་
སྐྱབས་ནི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་
ནམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་
 བྱུང་སྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་གི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་
 སྐྱ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྦྱོར་བ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་
 ལམ་གཉིས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་
 སྐྱབས་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་
 མཆོག་ཡིན་ན། ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
 དགོན་མཆོག་ཡིན་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ་
 དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པས་
 བྱུང་སྟེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དགེ་
 འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་བདེན་རྣམས་དོན་དམ་པའི་
 ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། ཀྱན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་ལ། དགེ་འདུན་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གིས་

མ་ཁྱབ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་དགོན་འདུན་རྣམས་དགོན་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདུལ་བ་ལས། དགོན་སྒོང་བཞི་ཡན་ལ་དགོན་འདུན་དང་གསུམ་མན་ལ་
གང་ཟག་ཅེས་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་གཞག་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

བཞི་པ་སྐབས་འགྲོ་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱ་གང་གིས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ།
ཡུལ་གང་ལ་དང་། སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ། ཅི་ཙམ་གྱིས་སྐབས་སུ་སྒྲོང་བ། དབྱེ་
བ་དང་བསྐབ་བྲ། དགོས་པ་དང་པན་ཡོན་བཤད་པ་དང་དུག། དང་པོ་ཡོད་དེ།
འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་ངན་སོང་གི་སྐྱག་བསྐལ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་
པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
མེད་ན་དགོན་མཆོག་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་འདོད་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཡོད་ན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་ལ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འགྲོའི་བདུན་ཅུ་པ་
ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགོན་འདུན་ནི། །ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྐབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་ལ་ངེས་པ་མེད་
དེ། སྐྱོབ་པ་སོ་སྐྱེ་དང་ལྷ་སྐྱ་མཐུ་ཅན་སོགས་ལའང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་སྐྱེར་སྐབས་སུ་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཞན་ལ་
རང་སྐྱོབས་ཀྱིས་དབྱང་གཉེན་དུ་རེ་སྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ་དེ། དེའི་ངོ་བོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རི་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད་ཡོད་དེ། སྤྱིང་
ཐག་པ་ནས་རེ་སྟོས་འཆར་རུས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེ་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱབས་འགོ་པལ་པ་དང་། བྱང་
པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་
ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་བ་འདོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ནས་
སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱབས་འགོ་གསུམ་
ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་དོ་ཐོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། རང་
རྒྱད་ལ་འབྲུང་བའི་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱབས་འགོ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་བ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་ནས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྷ་ལྷ་སོགས་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ། ཆོས་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྤོང་། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་

སྤྱ་སོང་ནས་སྤྱ་སྟོགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པ་
 སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱག་པ་དགོས་པ་དང་པན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 བྱང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཆུད་པ། རྟོམ་པའི་རྟོན་བྱེད་པ། ངན་འགྲོའི་སྒོ་གཙོད་
 པ། སྤྱང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་དང་། ལྷ་མི་གཞན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་
 བར་འོས་པ། ཆོགས་ཆེན་པོ་གསོག་པ། སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་པ། དགོན་མཆོག་གི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྤྱན་ལ།

༥ འདི་དང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྤྱང་བའི་ལྷའི་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སྤྱ་སྟོན་ལྟ་བཤད་པ་ལ། རྟོན་དང་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་དང་ས་མཆོམས་
 དང་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་དང་སེམས་རྟོན་གཉིས།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་སོ་སྟེའི་རྟོན་ལ་ཡོད་ཅིང་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་
 རྟོན་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེམས་རྟོན་ཡོད་དེ། དང་
 པོར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱན་ལྟ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་གཞལ་
 བྱར་བྱར་པའི་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་དུ་མ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་འདི་སྤྱན་དང་། རང་

གི་གཞལ་བྱར་བྱར་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
གཟུགས་སྤྲ་རགས་དུ་མ་མངོན་སྤྲུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོན་སྤྱན་དུ་བཞག་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་སྤྱི་སྤྱན་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱར་བྱར་པའི་བདག་མེད་
སྤྲ་རགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་སྤྲུམ་དུ་ཉིགས་པའི་སྟོན་སྤྱན་དུ་
བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱར་བྱར་
པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་མངོན་སྤྲུམ་དུ་
ཉིགས་པའི་སྟོན་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་།
བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སྤྲུམ་དུ་ཉིགས་པའི་
སྟོན་སྤྱན་དུ་བཞག་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་འཕམ་འཛོག་བྱེད་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། འཁྱི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱ་སོགས་གང་
ན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས། ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱ་ཡུལ་གང་ནས་
གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཤེས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་དེ་གོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་ཤེས།
ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དོན་བྱེད་ཚུལ་ནམས་
མངོན་སྤྲུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ས་མཆོམས་ཡོད་དེ། འཁྱི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་

སྐྱེས་སྐྱོར་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱེས་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རྗེ་མཐུན་པ་ས་
བརྒྱད་པ་དང་དངོས་གནས་པ་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྐྱེས་
ལྷ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་
ཀུས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོན་ཤེས།

༥ རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷའི་རྩ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོན་ཤེས་
དུག་གི་རྩམ་གཞག་ལ། རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དང་ས་མཆོམས་དང་
དགོས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྟེན་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོན་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་ཅིང་དུག་པོ་སོ་སོའི་ངོ་
བོ་ཡོད་དེ། སྐྱལ་སྐྱུར་སྣ་ཆོགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་མདོན་
ཤེས་སུ་བཞག་པས་རབ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཐོང་བ་དང་།
སྤྲ་སྤྲ་རགས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒོན་གྱི་གནས་
རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་བྱུང་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་

ནས་མངོན་ཤེས་སུ་བཞག་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་རྣམས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་
མངོན་ཤེས་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། སྒྲོན་གནས་
རྗེས་བྱེད་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། ཟག་པ་བྱད་པའི་མངོན་ཤེས་སུ་འཛོགས་པའི་
བྱིད།

གསུམ་པ་བྱད་པར་ལ་ལྷའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་
ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འཁྱེད་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་ལ་དབང་ཤེས་གྱིས་བྱབ་ཅིང་།
སྤྱན་གཞན་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་བྱག་ཀ་ལ་ཡིད་ཤེས་གྱིས་བྱབ་པས་
དབང་ཤེས་ཡིན་པ་མེད་པའི་བྱིད། རྩ་འབྲུལ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་
ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤྱལ་བསྐྱར་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོན་པ་ནི་རྩ་འབྲུལ་ཡིན་ལ། དེ་
དག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡིད་གྱི་མངོན་ཤེས་དེ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་
ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིད། སྤྱིར་རྩ་འབྲུལ་དེ་ལ་སྤྱེས་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་སོགས་
བཞི་ཡོད་དེ། མངོན་ལས། རྩ་འབྲུལ་གསང་སྤྱགས་སྤྱན་དག་དང་། །ལས་
ལས་སྤྱེ་དང་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། བཞི་པ་ས་འཆ་མས་གྱི་
བྱད་པར་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་སྤྱིར་རོལ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་
སའི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཟག་བྱད་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཁོ་ནའི་ཏྲོན་
ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱིད། ལྷ་པ་མངོན་ཤེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་ཡུལ་དང་ཐབས་ལ་སྒྲུབ་པ་
 རྒྱུ་ཅིང་ཐབས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ལྷའི་མིག་གི་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་པ་ཤེས།
 གཞན་སེམས་ཤེས་པས་རང་གཞན་གྱི་སེམས་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་
 གང་ཡིན་ཤེས། སྒྲོན་གནས་རྗེས་བྱིས་རང་བཞིན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་
 མང་པོ་ཤེས། ཟག་ཟད་ཀྱི་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གྲོལ་བའི་ཐབས་
 འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲུན་དང་མཛོན་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། མིག་དང་ཆ་འདྲ་བ་དང་མཛོན་སྒྲུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་
 དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག

༩ དབང་པོ་རྩལ་དང་རྗོན་པོ་དག །ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོ་
 འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་ལ། མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགོ་འདུན་དང་། མཚོན་བྱ་
 དོན་གྱི་དགོ་འདུན་བཤའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མཚོན་ཅུ་
 བཤའ་ན། དགོ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྣམས་ནི་དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་
 འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དེས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་བྱང་
 བདེན་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དེའི་དབྱེ་བ་

བསྐྱུ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱ་དགུ་དང་། འགོག་བདེན་གྱ་དགུ་ཡོད་དེ།
མངོད་ལས། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་
དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྒྲགས་
དང་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
གནས་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་སོགས་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཀྱན་
སྒྲུབ་གསུམ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་དང་དེ་སྤངས་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་བྱད་པར་གྱིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་
ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་སྒྲོན་ནས་དེར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་
གཉིས། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པའི་ཞུགས་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ།
དབང་པོའི་སྒྲོན་ནས་དེར་གྱུར་པའི་དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། སྒྲུབ་
པའི་སྒྲོན་ནས་ཅམ་བྱད་གཉིས། སྤང་བྱའི་སྒྲོན་ནས་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ནས་འཛོག་པའི་

ཕྱིར།

དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་ནི་རྩལ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤོང་
 རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་གྱི་འཛོག་རྩལ་ཡོད་དེ། འདོད་
 ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་དང་འབྲས་
 བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་
 འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན་མང་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་མ་
 གྱུར་གཉིས། མ་གྱུར་པ་ལ་གཟུགས་ཉེར་འགྲོ་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ། ཕྱིར་
 མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་བཞི། གཟུགས་ཉེར་འགྲོ་ལ།
 དེར་གྱུར་པའི་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་དང་གསུམ། བར་
 འདའ་བ་ལ་སྐྱུར་བར་འདའ་བ། སྐྱུར་བར་མི་འདའ་བ། དུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
 འདའ་བ་དང་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་ལ་སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་
 བར་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་ལ་འོག་
 མིན་འགྲོ་དང་། སྤིང་ཆེར་འགྲོ་བ་གཉིས། འོག་མིན་འགྲོ་ལ་འཕར་བ། བྱེད་
 འཕར་བ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ། གཟུགས་མེད་ཉེར་
 འགྲོ་ལ་སྐྱེ་འདའ་བ་དང་། གོང་འཕོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་

ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་དགུ་པ་སྔོང་བྱིར་དུ་ཞུགས་
པ་དང་སྤངས་པའི་སྒྲོན་སྐྱོད་ཀྱི་འཛོག་པའི་བྱིར། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་དབྱེ་ན་
དུ་མ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་སྒྲོན་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཉིས། སྤང་བྱེ་སྔོང་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་
ན་སྐྱོད་ཅིག་ཅར་པ་དང་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
བྱིར། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱེ་སྒྲོན་སྐྱོད་
ཅིག་ཅར་པ་དང་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས། མངོན་
ཤེས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོན་སྐྱོད་ཀྱི་བཅས་ཀྱི་མེད་གཉིས། འགོག་སྒྲོམས་
ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོན་སྐྱོད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུ་པས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས། དབང་པོའི་སྒྲོན་སྐྱོད་
དབང་རྒྱལ་དུས་སྔོར་དང་། དབང་རྣམ་དུས་མི་སྔོར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་དག་
བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་འདིར་དག་བཅོམ་
པ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེན་གནས་ཀྱི་ཏྲུག་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དག་
བཅོམ་ཀྱི་ཏྲུག་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཉམས་པ་མེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ལྟའི་ས་
བོན་སྤངས་པའི་བྱིར། །སྤང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་བཤད་པ་ལ། གངས་འདོད་

ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་དགོས་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྟེན་བ་དང་བྱུང་བྱེས་རྩ་བའི་སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་ཉི་ཤུར་
 བཞེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཀྱི་ནི་རྩ་བའི་སྐྱེས་ཟིན་བཅུ་བདུན་དང་། གསུམ་ཁ་
 བསྐྱང་ནས་ཉི་ཤུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་
 གཉིས། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་
 པོ་བ་ཁ་བསྐྱང་། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས། ཕྱིར་འོང་ཆེ་
 ཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ། ཤུགས་བསྟན་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། བར་འདའ་
 བ། སྐྱེ་འདའ་བ་སོགས་གསུམ། འོག་མིན་འགོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཕར་
 བ་གསུམ། མིད་ཅེ་འེ་མཐར་ཐུག་འགོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་པ་
 དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས། དག་
 བཅོམ་འབྲས་གནས་ཁ་བསྐྱང་། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ཉི་
 ཤུར་བཞེད། འཕགས་པས་རྩ་བས་སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་བཅུ་དྲུག་དང་རྒྱན་ཞུགས་
 བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་བཞི་ཁ་བསྐྱང་
 ནས་ཉི་ཤུར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་
 མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤངས་ཉོགས་ཆོས་འབྱུན་ཅི་
 རིགས་བཅི་ཚུལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། སྐབ་ཕྱོགས་ནས་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འབྲིད་པ་དང་། དགག་

སྤྱིགས་ནས་ཁ་ཅིག་སྤྱེས་བྱ་བྱང་བཞི་དང་གང་ཟག་བརྒྱད་གི་རྣམ་གཞག་མ་
བཤད་པའི་སྤྱིར་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་གི་
བཀའ་མིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏོག་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྱིར་ལམ་བཤད་པ།

༥ དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་
ལམ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་ལམ་གི་རྟོན། བརྟན་པ་སྤྱིར་ལམ། སྒྲོ་རིག་གང་ཡིན་
དབྱུང་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་དང་སེམས་རྟོན་གཉིས། དང་པོ་
ལུས་རྟོན་ཡོད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་། ཆེ་དེ་ལ་མཚམས་མེད་དང་ཆོས་
སྤོང་གི་ལས་ཆེན་པོ་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་།
སྒྲ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིང་གསུམ་གི་མི་དང་འདོད་སྣ་དང་གཟུགས་
ཁམས་པའི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་སྤྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་
ཐོས་གི་སྤྱིར་ལམ་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་གི་དངོས་
གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟན་ནས་སྤྱེ། རང་རྒྱལ་གི་སྤྱིར་ལམ་བསམ་གཏན་གི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟན་ནས་སྤྱེ། ཐེག་ཆེན་གི་སྤྱིར་ལམ་དེ་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟན་ནས་གསར་དུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཐེག་ཆེན་གི་སྤྱིར་ལམ་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་
བ། སྤྱེ་ཚུལ། སྤྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་

ཆ་མ་ཐུན་རྩོགས་རྩེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འམ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོང་སོགས་
བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བཞི་པོ་རེ་
རེ་ལའང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བསྐྱེམས་བྱུང་གིས་ཁྲབ་ཅིང་། སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་བསྐྱེམས་བྱུང་གཙོ་ཆེ་ཡང་། དེས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོས་
བྱུང་དང་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པས་ཐོས་བསམ་
བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་པའི་བྱུང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་
མའི་དུས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་
ནམ་འདྲེན་བྱས་པ་དེའི་ཆོ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་གཟུང་འབྲེལ་
ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཐོས་བསམ་སྐྱེམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་
ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟོང་ཉིད་
གྱི་དོན་ཐོག་མར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་

ཤེས་རབ་དང་། གོ་བ་ལྟར་དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དེ། དེ་རྟོགས་པའི་བསམ་བློར་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྒྱུ་
གོམས་པའི་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
བསྟོམས་བློར་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་བཞི་པོ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་རྫོང་དེ་ཤེས་སྐྱབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་
བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་
དང་། སྐྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ཤེས་སྐྱབ་རྣམ་བྱུང་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་
འགྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་དང་། སྐྱོར་
ལམ་བཅོད་པ་དེ་ཤེས་སྐྱབ་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་འགྱུར་བ་
འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཤེས་སྐྱབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་
མངོན་འགྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོང་ནས་བཟུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ། ཅེ་
མོ་ནས་འཕེལ། བཅོད་པ་ནས་འཛིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ།
ཆོས་མཆོག་ནས་འཕེལ་བའི་སྟོན་ས་དེ་ལྟར་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་བཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་

དེ་སྔོང་འབྲུར། །འདི་ལྟར་དེ་ཡི་འཇུག་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
གཡེང་བ་སྔོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །བྱད་པར་དེ་ལྟར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་ལ་ངེས་དཀའ་སྤྲིའི་བྱད་
པར་ཡོད་པའི་བྱིར། །རྫོད་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། །སྔོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
མེ་དང་པོར་སྐྱེས་པས་རྫོད། །དེ་རབ་ཏུ་འཐེལ་བས་ཅེ་མོ་དང་། །སྔོང་ཉིད་ལ་
མི་སྐྱག་པས་བཟོད་པ་དང་། །འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ཆོས་
མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲོ་རིག་གང་ཡིན་ལ། །དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྔོང་
ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་པོ་དེ་ཆད་མ་མིན་ཏེ། །དེ་མངོན་
སུམ་ཆད་མ་མིན་ཞིང་། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དང་པོ་མ་ཡིན་
ཏེ། །དེས་སྔོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཉོགས་པའི་བྱིར། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་
ཡིན་ཏེ། །བསྐྱོམས་བྱུང་གི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེས་ན་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་
ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་སྔོང་ཉིད་ལ་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་ཏེ། །སྒྲོ་རིག་བདུན་པོ་གང་རུང་
ཡིན། །གཞན་དུག་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། །ཆད་མ་མིན་ཞིང་།
གཞན་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། །བྱི་མ་དེར་ཐལ། །ཐེ་ཆོམ་དང་
ལོག་ཤེས་མིན་པ་ནི་ངེས་སྒྲུ་ལ། །ཡིད་དཔྱེད་ཀྱང་མིན་ཏེ། །སྔོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱ་

བའི་རིག་པ་ཡིན་པ་ཕྱིར། སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྟོ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་
ཆོས་དྲུག་གི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བརྩ་
དྲུག་གཙུག་པོར་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་པར་དམིགས་པར་ལྡན། རྣམ་
པ་བདེན་མེད་དུ་གཙུག་པོར་སྒྲིམ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད། ཐབས་
ཤེས་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་ལྡན། རྣམ་
རྟོག་བཞི་སྒྲུང་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྟོགས་པ་
བྱུང་པར་ཅན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་འགྱུར་བའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱུང་
ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་།

༩ བྱུང་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཚུད་ལན་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་དེ།
དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་
རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤྲས་ཟིན་ལ་མི་སྟོན་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་
སྤྲས་ཟིན་ལ་མ་བརྟེན་ན་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད།
གཉིས་པ་ལན་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲས་ཟིན་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་དམིགས་པ་ལྟག་མ་

རྣམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མི་གོ་བའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། རྫོང་ཆུང་དུ་འདེམ་གསུང་
 རྣམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། ཞེས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་
 ལ་བརྟེན་པ་སྐྱས་ཟེན་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་གོ་བུས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ་གཞུང་ལྷག་མ་དེ་དག་གིས་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་
 སྐྱས་ཟེན་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག ། གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྟེན་
 པའི་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་མ་
 གཏོགས་གཞི་གཅིག་པོ་དེ་བརྟེན་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་
 རྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྟེན་མེད་ཀྱི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་
 སྤྱིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་མི་རྟག་ཅེས་བརྟེན་པའི་ངག་དེ། སྐྱ་ལ་ལྷོས་ཏེ་
 ཆོས་བརྟེན་ཀྱི་སྐྱ་དང་བྱང་པར་གཞན་སྤྱོད་གི་སྐྱ་ཡིན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
 པའི་ངག་དེ་སྐྱ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྐྱ་དང་བྱང་པར་གཞན་མི་
 སྤྱོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མ་དེས་སྐྱ་བྱང་གཞི་བྱང་
 ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་
 ཆོས་བརྟེན་ཀྱི་སྐྱ་དང་། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་ལས་གཞན་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པ་སྐྱོ་
 རོར་སྐངས་ཏེ་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱང་པར་གཞན་སྤྱོད་གི་སྐྱ་
 ཡིན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེས་སྐྱ་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་

ནས་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་
དང་། མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་ལས་གཞན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པ་སྤྱོད་རྒྱུ་སྤངས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱུང་ཆོས་གཞན་མི་སྤྱོད་པའི་
སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་
གཞན་སྤྱོད་གི་སྤྱི་དོན་གཅིག །དོན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
དང་བྱུང་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་གི་སྤྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་ཉིགས་པ།

༥ གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། ཞེས་སོགས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཉིག་
པའི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱིར་སྤྱི་དོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ནི་ཉིག་པའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉིག་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་དོན། གངས་ངེས། གོ་
རིམ། རྣམ་པའི་བྱུང་པར། དགོས་པ་དང་བྱུག

དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤང་
བྱ་ཉིག་པའི་རོ་བོའམ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་ཉིག་དང་འཛིན་ཉིག་གཉིས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྟོག་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་
 དང་རྣམ་བུང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་
 དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་སྟོགས་
 དང་རྣམ་བུང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་སློན་ས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སྟོགས་དང་རྣམ་བུང་སྟོགས་
 ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ལྷག་ཀྱང་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་།
 འགོག་ལམ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟོག་ལ་ཡང་གཉིས་
 ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་དམིགས་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྟོང་བྱེད་དང་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱི་སློན་ས་འཛིག་
 པའི་ཕྱིར། འདིའི་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་
 གཟུང་འཛིན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་འཛིན་པ་
 ནི་ཡུལ་ཅན་གང་ཟག་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལོངས་
 སྟོང་བྱ་དང་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་
 དང་བསྟོམ་བྱ་དང་སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་སོགས་བྱ་བའི་སློན་ས་བདེན་པར་

འཇིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱེད་
 དང་ཤེས་པ་པོ་དང་སྒྲིམ་བྱེད་དང་སྒྲིམ་པ་པོ་དང་སྦྱོང་བྱེད་དང་སྦྱོང་བ་པོ་
 དང་ཐོབ་བྱེད་དང་ཐོབ་པ་པོ་སོགས་བྱེད་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་བདེན་པར་འཇིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་འཇིན་དང་བཏགས་འཇིན་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་
 དེ། རྣམ་བཏགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་བྱིར། རྣམ་ཡོད་ལ་
 རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མང་སྟེ། རིགས་པས་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད། བཏན་པའི་
 རྣམ་ཡོད། དོན་བྱེད་རྣམ་པའི་རྣམ་ཡོད། རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དང་
 བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་
 པོ། རྟག་པ་རྣམས་གཉིས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་
 དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་འདི་རྣམ་ཡོད་དངོས་ཡིན་
 ཞིང་སྤྲ་མ་གསུམ་དངོས་གནས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་ལ་རྣམ་ཡོད་མིན་པ་ཡོད་
 ཅིང་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྣམ་ཡོད་མིན་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་
 བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སྦྱེས་བྱ་དང་ཤིང་རྟ་དང་ཀ་བུམ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ངེས་ཡོད་དེ། གཟུང་འཇིན་གྱི་ཚས་ལ་རྣམ་པ་
 བཞིར་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ལ། རྣམ་པར་རྟག་པ་བཞི་ལ་གོ་རིམ་དེ་

ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བྱའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། དེ་
སྤྱི་ཞི་གང་རུང་གི་མཐར་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ་དེ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་
རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱར། །

རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག།

༥ ཏྲོག་སྒྲིག་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིགས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་
པོ་ཡོད་དེ། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་མ་ཆགས་པའི་སེམས་
པ་ཞིག་རིགས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆོས་གོས་ངན་དོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་ངན་དོན་ཅམ་དང་། གནས་མལ་ངན་དོན་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པའི་སེམས་པ་གསུམ་དང་། སྤྱོད་བ་དང་སྒྲོམ་བ་ལ་
དགའ་བ་དང་བཞི་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་འདོད་ཅིང་། དང་པོ་གསུམ་ལམ་
སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དང་། བཞི་བ་དེ་སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་
གཉིས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱད་པར། རིགས་འདུས་བྱས་སུ་སྤྱོད་
ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏྲོག་པ་སྤྱེ་རུང་ཞིག་

དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་གུན་གཞིའི་སྟེང་དང་།
ཁས་མི་ལེན་པས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་བྲག་མེད་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བཞེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འབྱུང་གི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྩོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་
གསོས་མ་བཏབ་པ་དེ་དང་པོ་དང་། གསོས་བཏབ་པའི་བྲག་མེད་སེམས་ཀྱི་
ས་བོན་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་
རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་
གཅིག་ཏུ་ཉིས་པ་སྦྱོད་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་སྤྱོད་གས་རྣམས་གུན་ཏུ་
བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་འཐུན་དགེ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་
དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན།
རིགས་རྒྱད་ལ་མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་དམན་པ་ཅམ་རྒྱད་ལ་ལྡན་ཡང་
རིགས་ཆད་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་རིགས་གཉིས་པོ་དེ་འདུས་བྲས་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་བྲག་མེད་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཁམས་མི་འདྲ་བ་
བདེན་གྲུབ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ལས།

ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་
ཐ་དད་དམིགས་པའི་བྱིར། །རིགས་ཡོད་དུ་ནི་དེས་པར་བརྗོད། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །རིགས་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་དེ། །རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དམན་ལ། །རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མཆོག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། །དང་པོ་རྒྱ་དུས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང་བྱི་མ་འབྲས་དུས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་རིགས་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། །དེས་རིགས་གཉིས་
འདུས་བྱས་སུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་
ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་
འཕེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ། །རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། །དབྱེ་བ། །རིགས་
སད་པའི་པན་ཡོན། །མ་སད་པའི་ཉེས་དམིགས། །སྒྲ་དོན། །རིགས་ཆད་མི་
འདོད་ཚུལ། །རིགས་ནས་འབྲིང་ཚུལ་དང་བདུན། །དང་པོ་ཡོད་དེ། །སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་བུང་དེ། །རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །རང་བཞིན་གནས་རིགས། །རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། །དང་པོ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། །ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ལམ་ཁྱུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡོད་དེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་། ཞེས་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རྒྱས་གྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། རྩོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་ཡང་རྒྱས་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་རྟག་པས་སྟོང་བ་དང་དེའི་ལྗོགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན་ཡོད་དེ། རིགས་སད་ན་ངན་འགྲོར་སྟེ་དཀའ་ཞིང་སྟེས་ཀྱང་སྒྱུར་དུ་ཐར་བ་དང་དེར་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུ་ཅམ་སྟོང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་སྟོ་ཞིང་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་རུས་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངན་སོང་ དུ། །འགྲོ་ཞིང་
སྐྱར་དུ་ཐར་པ་དང་། །དེར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུ་སྦྱོང་། །སྦྱོ་བཅས་སེམས་
ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རིགས་མ་སད་པའི་
ཉེས་དམིགས་ཡོད་དེ། དེའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་
ངན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས་འཕོངས་པ་དང་། གཞན་
གྱིས་དབང་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་
གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། ཕོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དང་། མདོར་
ན་རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རིགས་སད་པའི་རྟགས་སམ་མཆོན་མ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་མ་སྦྱེས་ཀྱང་དེའི་སྒྲོན་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་མོས་པ་དང་བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་སོགས་དགེ་བ་སྦྱབ་
པ་ལའང་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་། །
མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །རིགས་གྱི་
རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་བ་ཡོད་པ་
མཐོང་བའི་ཆེ་མེ་དང་། ཆུ་སྐྱར་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ནི་ཆུ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་
ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་

མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་
 གྱི་རིགས་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་བདེན་སྟང་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཉེན་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པས་རང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་པ་སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ། རིགས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་འདོན་ཡིན་པས། སངས་
 རྒྱུ་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་
 བཟོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ། འདིར་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་འདོད་དེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་
 ཅན་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱི་མ་རྣམས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་
 མ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བའི་སྒྲིན་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཆད་ཡོད་པ་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་བྱང་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 བྱང་དོན་དུ་འབྲལ་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་སྤང་བའི་ལོག་
 བྱེད་ཅན་ལུན་རིང་པོར་ཐལ་པར་མི་འཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཆོས་ལ་སྤང་བ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞོད་

བྱེད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིན་པོས་སྤང་དུ་རུང་
བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་ཅིང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། བྱེད་མེད་
གྱུར་གྱུང་ནམ་དག་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་བྱིར། །འགྲོ་གྱུར་དེ་ཡི་
སྤྱིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔེ་དགུ་དོན་དགུའི་སྒྲོན་ས་
འཆད་པར་མཛད་པའི་བྱིར། བདུན་པ་རིགས་ནས་འབྲིང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་
མར་ཉན་ས་ནས་བཤའ་བ་ལྟར་མོས་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
སྡེ་སྡོད་ཐོས་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་ལ་འབྲིང་། དེ་ནས་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་འབྲིང་བ་ན་ངེས་འབྱུང་བུམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དང་སྦྱོད་པ་བྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱོབ་ཚུལ་སོགས་ལ་རིམ་གྱི་འབྲིང་པའི་བྱིར། འོན་
ཀྱང་རྒྱན་འདིར་རིགས་སྡོན་དུ་མི་འཆད་པར་སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་བཤའ་
བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྦྱེ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་སྡོན་དུ་འཆད་
རིགས་གྱང་། འདིར་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒྲོན་ས་བཤའ་རིམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྡོན་དུ་བཤའ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲིབ་གཉིན།

༺ ཀུན་པོ་སྤྱད་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་པ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་གཉིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། གཉིན་པོས་སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ།
 སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བ་ནི་རེ་ཞིག་སྤྱོད་བ་དང་། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྤྱིས་པའི་ཆེ་འདོད་ཉོན་སྤངས་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་བཞག་
 དེའི་དུས་སུ་འདོད་ཉོན་མངོན་འགྱུར་བ་མི་འདུག་པའི་དོན་དང་། སྤྱོད་ལམ་
 བཟོད་པ་ཐོབ་ན་ངན་འགྲོར་མི་སྤྱི་བ་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་དང་། བྱང་འཕགས་
 ཀྱིས་སྤྱག་ཀུན་དང་སྤྱི་ཀ་ན་འཆི་སྤངས་པ་ལྟ་བུར་ནི་སྤྱི་མ་ནི་དེ་མི་འབྱུང་བ་
 དང་སྤྱི་མ་ལས་ཉོན་གྱིས་དེ་མི་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ལོངས་སྤྱི་ལྟ་བུས་མ་དག་
 པའི་ཞིང་སྤངས་པ་དེར་མི་བཞུགས་པའི་དོན་དང་། སྤྱིས་བྱ་དམ་པས་སྤྱིག་
 གོགས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་དང་མི་འགྲོགས་པའི་དོན་དང་། རབ་བྱུང་གིས་
 ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཟས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དུས་དེར་དེ་མི་བ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མཐོང་
 སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་གཉིན་པོས་ལག་རྩེས་
 བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པ་དང་བདེན་
 འཛིན་ཀུན་བཞགས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པ་དུས་མཉམ། དེ་སྤྱིས་

ཟེན་པ་དང་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་འགགས་ཟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་
གཉིས་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་
ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྤྱོད་པ་དུས་མཉམ། དེ་སྐྱེས་ཟེན་པ་དང་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་འགགས་
ཟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱེས་ཟེན་
པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་
པ་དང་འགགས་ཟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་དང་། དེའི་སྒྲིམ་ལམ་རྗེ་རྗེ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་ན་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སྤྲོང་ཚུལ་
སྤར་བཞིན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་སྒྲིམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་
མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱེས་ཟེན་པ་ན་སྤྱི་དོན་དོན་འཛིན་གྱི་ཏྲོག་པ་ཀྱང་
ལྟན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་འགགས་ཟེན་པ་རྣམས་སྤར་སྤར་
ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཆེ་རང་གི་
ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་དག་འགགས་ཟེན་ཀྱང་སྤངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དག་
གིས་དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་ཟེན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤང་བྱ་དེ་
དག་སྤངས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱུན་པོ་སྤང་བ་དང་
ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། །

བྲང་ངེས།

༥ དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 མདོ་སྡེ་ལ་གྲངས་ངེས་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་
 བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་རི་བཞེན་པའི་མདོ་དེ། ངེས་དོན་
 ཀྱི་མདོའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཞི་ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
 ལྟ་བུ། རོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་མི་
 སྟོན་པའི་མདོ། བྲང་དོན་ཀྱི་མདོའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལ་སྐྱེ་རི་
 བཞེན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་ནམས་མི་རྟག། །ཅེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 མདོ་ལ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོངས་གཞི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་
 སྟོན་པའི་སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་མིན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་མདོ་དང་།
 དགོས་པ་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་རི་བཞེན་པ་མིན་པའི་མདོ་དེ།
 ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མདོར་འཛོག་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་བཞེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་མཉམ་པ་
 ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་པ། པ་དང་མ་ནི་བསམ་བྱ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་

མདོ་ལྷ་བྱ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་
བ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་སྒྲོན་པའི་མདོ་ལྷ་བྱ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩ་ས་ཡོད་འདོད་པའི་གདུལ་བྱའི་དོར་དགེ་སྦྲང་
དག་ཁུར་ཡོད་དོ། ཁུར་ལཁུར་བ་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་ལྷ་བྱ་གང་ཟག་གི་བསམ་ངོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ནམས་ནི་ཆོགས་རྫོགས་པ་
དང་ཆོས་སྐྱབས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་གསུམ་མཉམ་པ་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་པ་མ་ལྷ་བྱའི་སྤེད་ལེན་དང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
བྱའི་འཇིག་ལྷ་འཁོར་བཅས་སྦྲང་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི།
སྤྱིས་དུས་གཞན་ཞིག་ཏུ་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས། བཞི་པ་ནི།
ལས་འབྲས་ལ་སྦྱོད་པ་པོ་འཐད་ལྷན་དུ་འཇིག་པའི་ཆེད་དུ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷགས་པ་
ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་
ཅིག་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁ་བྲངས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ལྷ་བྱ་ལྷགས་པ་ལ་
ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྤྱེ་ནས་
སྒྲོན་པའི་མདོ་ལྷ་བྱ་མཆོན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ། སངས་རྒྱས་དང་
ཆོས་ལ་བརྟུན་པ་སོགས་གྱི་གཉིན་པོར་གསུངས་པ་འགའ་ཞིག་ལྷ་བྱ་གཉིན་

པོ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོག་ངན་པ་བཞིན་གསུངས་
ཀྱང་དོན་རབ་ཏུ་བཟང་པོ་གཞན་དུ་བསྐྱར་ནས་སྟོན་པའི་པ་དང་མ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་བ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

རིགས་ཀྱི་ཕྱོད་ལན།

༥ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཅོད་སྟོང་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོག་དུག་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབ་པ་བཅུ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་རིགས་སུ་
བསྟན་པ་གང་ཞིག །སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱིར་གནས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་
རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་བདེན་སྟོང་དེའི་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་པར་མེད་པའི་བྱིར་
ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱིར་པར་མེད་ཀྱང་རིགས་གསུམ་དང་
རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་
སྟོབ་པའི་སྐབ་པ་གསུམ་པོ་དེས་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་རྟོགས་

པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ས་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་པའི་
ཕྱིར་དང་། བརྟེན་པ་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་རིམ་པ་བཞེན་དུ་
ཀ་ར་དང་སྤྲང་ཅི་དང་འོ་མ་སོགས་སྐྱབ་པ་ན་བཟུད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་
དེ་དང་དེའི་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག རྒྱུ་ཅ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་
དུ་གནས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཅ་
འབྲེལ་གྱིས་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཏྲོག་ས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཏྲོག་ས་
སྟོང་གིས་བྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་དག་གིས་ཐེག་ཆེན་
སྐྱབ་པ་བཟུ་གསུམ་པོ་དེས། རང་ཉིད་བདེ་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་ཏྲོག་ས་པ་
གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་ས་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱི། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
ཏྲོག་ས་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་
གསུམ་པའི་དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྒྲོན་ས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་

ལ་དགོངས་པའི་དང་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། །

སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༥ དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་གཞི་དེ།
 དེའི་རོ་བོ་འམ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན། རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། འདིར་དགེ་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ།
 རང་འབྲས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱེན་རུང་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་
 སྒྲུང་བྱ་དེ་དགེ་བའི་རོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ལ་སྐབས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་
 བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐར་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། རོ་ཆ་
 ཞེས་ཡོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། བསམ་པ་དེ་ཀྱན་ནས་
 སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རང་འབྲས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་མི་འོང་འབྱེན་རུང་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་དོར་བྱ་དེ་
 མི་དགེ་བའི་རོ་བོ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྒྲུང་བཞིན་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་ལྟ་

བྱ་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ། རོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་ཀྱི་བསམ་བ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མི་དགེ་བ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམས་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་མི་དགེ་བ། དེ་ཀྱན་
ནས་སྒྲོང་བྱེད་ནམས་ཀྱན་སྒྲོང་གི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འབྲས་ནམ་
སྒྲིན་འབྱེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
བཞི་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན། བཟོ་དང་སྒྲོད་
ལམ་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་
ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ནམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་ཀྱན་སྒྲོང་གི་ལུང་མ་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

༥ སེམས་ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
སྐྱ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་ལ། དོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ཡོད་དེ། གང་གི་ཆེད་དུ་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་དེ།
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། དེ་འབྲས་བའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ།
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་གི་དོ་བོ་དང་འཇོག་བྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། མཐར་ཐུག་ལ་འདིར་གསུམ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཆེན་པོ། སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་།
སྤྱིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། རི་ལྷ་རི་སྤྱད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ།

༺ ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱིར་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སའི་
རང་བཞིན་གཉིས་དང་པོ་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། སྒྲོད་ན་བཤད་པ་
དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོའི་སྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དང་
འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཆན་གཞིའི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐུན་པ་ཡུལ་དང་།
སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱང་
རྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་
མཐུན་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པས་མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་
སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོར་བཞིའི་སྐབས་སུ་བྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་གཙོ་
བོར་བཤད་པས་སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པར་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་བྱེན་བཞི་ཡོད་དེ། གོ་སྐྱབ། ཆོགས་

སྐྱུ་བ། འཇུག་སྐྱུ་བ། དེས་འབྱུང་སྐྱུ་བ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་བ། དེ་བཞི་
སྐྱུ་བས་དང་པོ་འདིར་འཆད་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱུ་བ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱུ་བས་སུ་འཇུག་སྐྱུ་བ། བཅེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག །
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་སྐྱུ་བ། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དེས་འབྱུང་སྐྱུ་བ་པ་འཆད་ཅིང་། ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་ནམ་བཙུ་ཡིས། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་སྐྱུ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་སྤྱི་བ། གསུམ་པ་ས་
མཆམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱུ་བ་པ་དང་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
དོན་གཅིག་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཡོད་པའི་
སྤྱི་བ། སྐྱུ་བ་པ་བཞི་སོ་སོའི་ས་མཆམས་ཡོད་དེ། གོ་སྐྱུ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དང་། འཇུག་སྐྱུ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནས་
དེའི་བར་དང་ཚོགས་སྐྱུ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་དེའི་
བར་དང་། དེས་འབྱུང་སྐྱུ་བ་པ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱི་བ། བཞི་པ་
སྤྱོད་ཡོད་དེ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་གོ་སྐྱུ་བ། སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེ་བས་
འཇུག་སྐྱུ་བ། ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཚོགས་སྐྱུ་བ། ནམ་མཁུན་དུ་གདོན་མི་བ་
བར་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་དེས་འབྱུང་སྐྱུ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་བ། །

གོ་སྐབ།

༥ གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། གོ་སྐབ་སོགས་བཞི་ལས་དང་པོ་
 བློ་དཔག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གོ་སྐབ་
 བཤད་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་
 དབྱེ་བ། བསྐྱེལ་ལྟ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་
 དུག་ཆང་བར་བསྐྱེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་
 དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གོ་སྐབ་ཀྱི་རོ་བོ་དང་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དུག་དུག་སོ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྐྱེལ་
 ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་པོ་དེ་སྦྱིན་པའི་གོ་
 ཆར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་ཆེ་དུག་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་ལྟ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་སྦྱིན་པ་གཏོང་
 བའི་སེམས་པ་དེ་སྦྱིན་པ། དེ་ལྟར་ཞི་བདེ་ཙམ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲོང་བ་དེ་
 ལྟ་ལ་བྲིམས། གཞན་གྱིས་མི་སྟན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བཟོད་པ་དེ་བཟོད་པ། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འབད་པ་དེ་བཙོན་འབྱས། ཐེག་ཆེན་དུ་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་བསམ་གཏན། སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བེན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་

ལེན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་སོགས་ལའང་སྒྱུར་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། གངས་ངེས། གོ་
རིམ། སྒྱབ་ཚུལ། བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ། སྒྲ་དོན་དང་བདུན། དང་པོ་ཡོད་དེ།
ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་པར་ཕྱིན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཉམས་པ།
གྲོགས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ། སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། སྒྱིན་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཉམས་བྱེད། །རྣམ་པར་མི་
རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྒྲིན་བྱེད། །ཅེས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་སོགས་གཞན་ལྟ་ལའང་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྒྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྱིན་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་སེར་སྒྲ་ཉམས་པར་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆལ། བཟོད་པས་སྒོ་བ། བཙོན་
འགྲུས་ཀྱིས་ལེ་ལོ། བསམ་གཏན་གྱིས་རྣམ་གཞི་ལོང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་
འཆལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དུག་
ཡོད་དེ། སྒྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དུག་སོ་སོའི་རོ་བོ་
མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་གཏོང་བའི་
སེམས་པ། ཉན་རང་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་ཚུལ་བྱིས་ས། ཁྱོ་མེད་ཀྱི་བཟོད་པ།

ལེ་ལོ་མེད་པའི་བཙུན་འབྲུས། མི་གཡེང་བའི་བསམ་གཏན། དེ་དག་བདེན་
 མེད་ཏྲིགས་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ་ལ་དབྱེན་དུ་མ་
 ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་
 སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བྲིམས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 ཉེས་སྦྱོར་སྦྱོར་པའི་ཚུལ་བྲིམས། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས། སེམས་
 ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྦྱོར་པའི་
 བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུན་
 འབྲུས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཏྲིག་སྦྱོར་གྱི་བཙུན་འབྲུས། གྲུས་སྦྱོར་གྱི་བཙུན་
 འབྲུས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙུན་འབྲུས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་
 གཏན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེན་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན།
 ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་
 བསམ་གཏན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཀྱན་རྫོག་
 ཞེས་པའི་ཞེས་རབ། དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཞེས་རབ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
 པའི་ཞེས་རབ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གངས་ངེས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
 བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། མངོན་མཐོང་ལེགས་སྐྱབ་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སར་སྤྱན་དང་པོ་གསུམ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་
ལེན། ཐ་མ་གཉིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་དང་། བཙུན་འབྲུས་
ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་
ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་སྤྱན་པ་
དུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །
གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་མངོན་མཐོ་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ངས་ལེགས། བཙུན་
འབྲུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་གཞན་དོན་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་རང་
དོན་སྐྱབ་པ་དང་། བཙུན་འབྲུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་བའི་སྤྱིར།
བཞི་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མཆོག་ཡིན་པའི་གོ་
རིམ་དང་། སྤྱི་རགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས།
སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་སྤྱི་མ་སྤྱི། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་སྤྱིར་དང་། །རགས་པ་
དང་ནི་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། །དེ་དག་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། སྤྱི་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་སྤྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་དང་། དེ་ནས་
ཚུལ་བྲིམས་སོགས་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དུག་པ་འབྲས་

སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བསྐྱེད་པ།

ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཚན་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་
སྒྲིབ་ས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་དང་བཅས་པ་
བཤད་ཅིན་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་
ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྫོགས་
པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ལམ་ཤེས་འཆད་ན་དེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་
ཆོས་དུ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་ས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།
མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་
བཙུ་གཅིག་གི་སྒྲིབ་ས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བྱིར། བཙུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་
བསྐྱེད་ན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
དང་། དེས་ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་
བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལྟ་ཡོད་དེ། གེགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་འགྱུར་བ་

དང་བཤམ་བ། མཐུ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བ། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ། ཉོན་མོངས་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་བ། གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ལ་འབད་ཅིང་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱེད་ལས་
དང་ལྷ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱུང་བ་དང་། ཞེས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཞེས་འཆད་
པ་ལ་འབྲེལ་པ་ལས།

ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན། ཞེས་སོགས་
གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱགས་
དགོད་པ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་
མེད་དབྱེད་པ། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལམ་
གང་ནས་འཇུག་པར་དབྱེད་པ་དང་བཞི།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱགས་དགོད་པ།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་ཕྱང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་
ཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་ཅེ་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད། དོད་ཅེ་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རང་
 རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
 དུ་འཇུག་པ་མི་འདོད། ཉན་ཐོས་སེ་འདའ་བ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
 གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་མི་འདོད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ལྷང་
 འདས་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད། ལྷང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་
 ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ལྷང་རིགས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས། གང་ཡང་དག་
 པར་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷང་དུ་མ་དང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ་དང་། མོས་
 པ་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་བདེན་
 གྲུབ་གསུམ་འབྲུང་བའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
 འགལ་ཏེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་
 བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་གསུམ་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་པ་

སོགས་རྣམ་པ་བདུན་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་
དུ་རིགས་མ་ངེས་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁ་བྲངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་མི་ལྟང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་
རྣམས་དང་། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་གཞོད་པའི་བྱིར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ།
ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །
ཞེས་སོགས་དང་། ལང་ག་ཞེགས་དང་། དཔལ་འབྲེང་གིས་ཞུས་པ་དང་།
དམ་ཆོས་བད་དཀར་སོགས་ཀྱི་ལུང་དུ་མས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པས་
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་།
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་རྩ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་མི་བརྟན་པས་
དེ་མ་རྣམས་གཉེན་པོས་སྟོང་རུང་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་

བྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུབ་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དང་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་བྲང་
དོན་དུ་འབྲེལ་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོངས་གཞི་ནི་གནས་སྐབས་ཐེག་པ་གསུམ་
ལ་དགོངས། དགོངས་པ་དེས་གདུལ་བའི་ཆེད་དང་། གཞོད་བྱེད་ནི་སྒྲར་གྱི་
ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་བྱིར་རོ། །

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ། དོགས་པ་དགོད་
པ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དེ།
འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ཅིང་། བྱི་མའི་མཐའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།
ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྟོན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར། བྱི་མའི་
མཐའ་མེད་དེ། དུས་འདི་ཙམ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་
མཆ་མས་འཇིན་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་རུས་སྲིད་ནའང་སངས་
རྒྱས་བྱི་མ་དེ་དག་གི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཅུང་བའམ་གཏན་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་བྲང་མཐའ་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་མཁའི་སྟོན་ཅི་
ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་
མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པ། སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་འགྲུབ་པས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་གྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ནམ་མཁའ་རྒྱས་པ་ན་འཁོར་བ་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་
མཐའ་ཡོད་པར་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་མེད་ཏྲོག་སྐྱོད་ཀྱིས་ཞེས་རབ་ཀྱིས་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱན་སྤྱང་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་འཁོར་བ་ཡང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་
མེད་ཀྱང་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་སོགས་ཀྱི་ཐོག་
མཐའ་མེད་ཀྱང་། མེས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་པར་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་བཤ་གྱིས། ས་བོན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མིན་ཡང་། །མེས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་
མེད་མཐོང་ན་སྤྱི་མཐའ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་འཁོར་
བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་པས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཅེས་བཞེད་
པའང་ཡོད་དོ། །

ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཁྱུག་པའི་ཆེ་ལམ་གང་

ནས་འཁྱུག་པར་དབྱུང་བ།

བཞི་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཁྱུག་པའི་ཆེ་ལམ་

གང་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཉིད་ནས་
 འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་།
 ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་གངས་མེད་དང་པོའི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ཚོགས་གསོག་
 དགོས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་སྤོང་
 དགོས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན།
 ཁ་ཅིག་དེ་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚོགས་ལམ་པ་མིན། ཐེག་ཆེན་
 སོ་སྒྲེ་ཡིན་ཀྱང་སོ་སྒྲེ་མིན་ཞེས་གསུངས། དེ་སོ་སྒྲེ་མིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་སོ་
 སྒྲེ་དང་ཚོགས་ལམ་པར་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་པ་མིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་སྒྲོམ་ལམ་པ་མིན་ཞེས་འདོད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དང་ཐེག་དམན་
 འཕགས་པ་གང་རུང་མིན་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཕྱང་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གང་རུང་མིན་
 ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་བར་འགྲོ་བའི་དོན་
བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དེ། ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བའི་མི་ངོམས་པ་སོགས་
བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་བེར་ཡང་། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་
ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་འདོད་ཁམས་སུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་ལྟ་
བུར་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་སྤང་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་
སྤངས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་དགའ་བར་བྱས་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བར་མཛད་པའི་
བྱིར། དེས་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་ནི་འདིར་བསྟན་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་དོན་སྐྱབ་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱར་ཡོད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་གཞན་མ་རིག་ཞེ་སྤང་
ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་འཇིག་ལྟ་ལོག་ལྟ་སོགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དོན་

གཉིས་སྐབ་པ་ལ་ཉེ་མཁོ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཞན་དོན་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྐྱར་བ་དེ་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་པའི་སྤང་བྱར་མཛད་ཀྱི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཉིད་སྤང་
 བྱར་མི་མཛད་དེ། དེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སྤོང་པར་མཛད་ཀྱང་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་
 ཞིང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་
 བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་སྤོང་གི། འདོད་པ་དང་སྤིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མིན་ཏེ།
 བསམ་བཞིན་དུ་སྤིད་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དག་གི་དབང་དུ་
 མཛད་པ་ཡིན་ཀྱི། བྱང་འཕགས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དག་སྤིང་རྩེ་དང་སྤོན་
 ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་སྤྲས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་
 ནས་གཞན་དོན་སྐབ་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་གྲོགས་སུ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་
 འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་བཅུན་མོ་དང་སྤྲས་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་
 ནི་འབྲུལ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་སྤོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དོན་འབྱུང་དང་། སྤོང་བཅུན་སྐམ་པོ་སོགས་བཞིན་ནོ། །

ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
སོགས་བཤད་པ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འདིར་
བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་དོས་བཟུང་ནས་དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་།
ཤེས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་ཤེས་རབ་གསུམ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་
ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྒྲོར་བའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་བདེན་པར་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། རིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་
བའི་བསྐྱོ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་སྒོ་དོར་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་ །རྣམ་པ་མི་
དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། །ཞེས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཟིན་བྱེད་བཅས་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། ཟིན་བྱེད་གཞན་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་

ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོངས་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་སློ་སྦྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། སྦྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་ངོ་མོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཟེན་བྱེད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྦྱིང་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་བསྟན་ནས། དེ་བཞི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བཞིས་ཟེན་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྦྱིར་རང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་
སློབ་དཔོན་གཞན་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་དང་བྱས་པའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་
ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ། ཆོགས་སྦྱོང་ཆེ་ཆུང་

གི་རང་རྒྱལ་གཉིས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཁྱད་ཆོས་བདུན་གྱི་
སྒྲོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར། དེ་བཞིན་
དུ་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ། ཆོགས་གསོག་ཚུལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ། གནས་པ་
དང་རྒྱུ་ཚུལ། ཆོས་སྒྲོན་ཚུལ། སྤྱི་དོན་དང་བདུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་བཟོད་ན། བདུན་གྱི་དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་དག་འདུ་
འཇི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཅིག་སྤར་གནས་པ་ལ་དགྱེས། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལ་མི་དགའ་བར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་དགལ། ཕྱི་རོལ་དོན་འཇིན་གྱི་
ཏོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ་བསེ་རུ་
ཉྩ་བུའི་རང་རྒྱལ་དེས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མན་ལ་བསྐྱལ་བརྒྱར་སངས་
རྒྱས་ཡོངས་འཇིན་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱེན་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་
ལ་མཁས་པ་བྱས་ནས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་གསུམ་བཏབ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤིང་བ་
ཐ་མའི་ཆེ་སྐྱོར་ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་ཉེན་ཐོག་གཅིག་ལ་སྐྱོད་པར་བྱེད།
ཆོགས་སྐྱོད་ཆེན་པོ་བ་དེས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མན་ཆད་དུ་སྐྱོར་ལམ་
བཟོད་འབྲིང་མན་ལ་གནས་ནས་སྤར་བཞིན་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤིང་བ་ཐ་
མའི་ཆེ་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་ཆེན་ཡན་ཆད་སྤར་ཉྩར་ཉེན་ཐོག་གཅིག་ལ་སྐྱོད་
པར་བྱེད། ཆོགས་སྐྱོད་ཚུང་དུ་བ་དེས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་
ལམ་མན་ཆད་ལ་གནས་ནས་སྤར་བཞིན་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ཆེ་སྐྱོན་

ལམ་ཡན་ཆད་རྟེན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་སྒྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཁས་བྱའི་
 དངོས་པོ་དུག་ཡོད་དེ། ཡུང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་གནས་
 དང་གནས་མིན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྤིང་
 པ་ཐ་མའི་ཆེ་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མ་བསྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་
 བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱས་མ་བརྗོད་པར་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་པར་གྱུར་
 ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོན་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ།
 བསེ་རུ་ལྟ་བུ་པལ་ཆེར་གྱིས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་དང་། གཞན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱལ་
 པ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བའི་བསྐྱལ་བ་དག་ཏུ་ཆོག་གས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། གསུམ་གས་གྱུང་སྤིང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་
 གྱི་གདམས་ངག་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ཡོད་དེ། གསུམ་གས་ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་
 གསུམ་ལ་གནས། སྐྱའི་གནས་སྐྱབས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡུར་གནས་པ་
 དང་། གཞན་གཉིས་ཆོག་གས་ནང་དུ་གནས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གང་དུ་འགྲོ་
 ཞིང་རྒྱ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བསོད་སྟོམས་སོགས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆེ་དབང་
 པོའི་སྒོ་བསྟོམས་པ་དང་། རྩན་འབྲུལ་སྣ་ཆོག་གས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་

རྒྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་བ་ཡོད་དེ། རག་གི་ཆས་སྟོན་བ་སྤྱིང་ཁྱང་གཙུག་ཆེར་སྒྲ་
མེད་སྤྱལ་བ་སྤྱུར་ཡ་མ་བྱུང་བ་སྟོན་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ལམ་གྱི་
ཏྲོག་ས་བ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། བདུན་བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་རི་རྒྱ་གས་
བསེ་རུ་ལྟར་གཅིག་ཤུར་གནས་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་གཉིས་གྲོགས་
མང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་ས་ཤིང་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
བའི་ཕྱིར།

༩ གཟུང་དོན་ཏྲོག་བ་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།
འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་ངོས་བཟུང་ནས་ཤེས་བར་བྱེད་ཚུལ། ཤེས་
བའི་དགོས་བ། དེའི་ལམ་ཤེས་གྱི་བྱེད་བར་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ།
གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རུ་ཏྲོག་ས་བའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་བསྐྱོ་བ་ཤེས་རབ་གསུམ་
གྱིས་བེན་བའི་སྒྲོ་ནས་རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ངོར་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་
ལམ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། རང་
རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྩལ་སུ་འཛིན་བ་དང་རང་རྒྱུད་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་
གྱི་ཏྲོག་བ་སྤྱོད་བ་སོགས་གྱི་དགོས་བ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་སྐབས་
འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་བའི་ལམ་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་

གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་ངོ་བོར་འཛོག་པའི་བྱིར། བཏགས་པའི་ཆོས་
ཉིད་མི་འགལ་བར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ཟིན་བྱེད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་དེ། དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དུ་
བསྟན་ནས་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞིས་ཟིན་དགོས་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་རྒྱ་དང་
བཅས་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་
གྱི་གཙུག་པོར་རྩིས་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མ་ཐུན་
པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐོང་
ལམ་གྱི་རྟོན་དང་། བརྟོན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཡོད་དེ། ལུས་རྟོན་དང་སེམས་རྟོན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལུས་རྟོན་
ཡོད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་། མཚམས་མེད་སྟོབས་ཆེན་བསགས་པ་དང་།

ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་སྒྲ་མི་སྒྲན་པ་དང་ག་ཟུགས་དང་ག་ཟུགས་མེད་ཁམས་
པ་མ་གཏོགས། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་སྤྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་མངོན་འགྱུར་བ་མེད་པས་སྐྱེ་
ཤས་ཚུང་བའི་དོན་གྱིས་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་མི་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་མའི་རྟེན་
ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་
མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མཐོང་
ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་བཤམ་པ་ལ། གྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་དང་།
དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཤམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས་བཤམ་པ་ལྟར་
མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ།
དང་པོར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གྱི་དངོས་གཉིན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དང་། དེ་ནས་དེས་དངས་པའི་ཆོས་ཤེས། དེ་རྗེས་
ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་གྱི་དངོས་གཉིན་

གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད། དེ་ནས་དེས་བྲངས་པའི་རྩེ་མེས་ཤེས་སྐྱེ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་བཙུ་ལྷ་པོ་
རྣམས་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྩེ་མེས་ཤེས་ནི་མཐོང་ལམ་མིན་
ཏེ། དེ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་
བ། འདའ་བྱ་འདའ་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ། སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཕོ་
མཚམས་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་འཛོག་བྱེད་དང་། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ལ་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་
མཉམ་རྩེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟོད་པ་ཏྟགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེས་ཤེས་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷ་བ་ཏྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཅོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་བཅོད་པ་བརྒྱད་
ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་དེ།
ཤེས་པ་བརྒྱད་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལས་སྤེ་ཞིང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལྷོག་པས་སྤེ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོད་

བ་བརྒྱད་དུ་འབྲེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉིགས་པའི་ཆ་ནས་བཟོད་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་ཉིགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞིར་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་
 དག་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་རྗེས་བཟོད་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རིམ་
 བ་བཞིན་རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 གསར་དུ་ཉིགས་པ་ན་སྒྲག་རིགས་པ་ལས་མི་སྒྲག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་དུ་བཟོད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་
 གྲུན་བཏགས་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉིགས་པ་དང་། དེ་
 སྤངས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱི་དེ་ལྟར་དུ་བཟོད་པའི་བྱིར། ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་
 ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གམ་དམ་པ་དང་ཉིགས་བྱའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་དུ་བཟོད་པའི་བྱིར། རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཡང་ཆོས་དེ་ཉིགས་པ་
 ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་ཉིགས་པའི་ཉིགས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི་བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་

ཐུན་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དངོས་སུ་སྟོང་བའི་བྱ་བ་
 བྱེད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་ནི་སྤངས་པ་ལ་དབང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར།
 བཙུ་བྱག་པོ་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་ངས་ཀྱང་། བཙུ་བྱག་ཏུ་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་ལ་ངས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཙུ་བྱག་འདྲེན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྒྲས་ཟེན་ལྟར་ན་
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་འདོད་
 དགོས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་སྟོང་
 མ་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ལ་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་བསྟན་
 དར་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་ཁ་
 ཅིག་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་གྱིས་རྩོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་འདོད་པ་དེ་ནི་བཏགས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབས་བྱུང་གིས་རྩོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་

སྤྱི་དོན་ལྟར་དུ་རིགས་པ་ཅམ་སྒྲིང་ཡང་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་དེ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོས་
བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཆེ་གཉིས་སྒྲིང་ཤེན་ཏུ་རགས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གཉིད་མ་ཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་རྒྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་འདོད་དགོས་
ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྒྲོས་པས་ཆོག་མེད་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་
འདུལ་བྱེད་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཆེ། སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པ་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཕོ་མཚམས་ཡོད་དེ། བདེན་
འཛིན་ལྟར་སྐྱེས་གཙུག་པོར་སྒྲིང་ཕྱིར་དུ་སྒྲིང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
མི་འཛོག་ཚུན་ཆད་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྒྲོམ་
ལམ་དུ་འཕོས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལས་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དང་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་ནས་ས་
གཉིས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཡེ་ཤེས་

གོམས་པ་བརྟན་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་རིགས་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་
 ཉེས་པ་མེད་ཅིང་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་། ས་དང་པོ་དེ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་
 དུན་རིང་པོ་ནས་རྫོགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིང་། སྒྲིབ་པ་སྟོང་བྱིང་མིན་
 ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་
 འདས་ནི་ཏྲག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ།

༥ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མོ། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་
 ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་
 འབྲས་བུ་བཞི། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གཅིག་
 ཡོད་པའི་བྱིང་། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་མཐུན་ཆུན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུབ་པ་གཉིས་དང་། འགལ་
 ཆུན་སེལ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་
 ཉེར་ལེན་ལས་བྱུབ་པ་གཅིག་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུས་སྟོགས་མཆོག་

གནས་སྤྱི་ལྟར་པ་གཅིག་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་ཏྲེན་དང་། བཏྲེན་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
ལུས་ཏྲེན་དང་སེམས་ཏྲེན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལུས་ཏྲེན་ནི་མཐོང་
ལམ་དང་པལ་ཆེར་འདྲ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཁམས་
གསུམ་ཀའི་ཏྲེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འདོད་པའི་ཏྲེན་ཁོ་ན་
ལ་བཏྲེན་ནས་སྐྱེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་ཏྲེན་
ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏྲེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། དེ་ན་གཞན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེམས་ཏྲེན་
ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་མི་
ལྷོགས་མེད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བཏྲེན་ནས་སྐྱེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བཏྲེན་
ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་དང་རྣམ་བཤའ་སོགས་ལས་བྱང་
སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འདོད་སེམས་ལ་བཏྲེན་ནས་སྐྱེ་བར་ཡོད་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་བཤའ་བྱང་དེ་ནི་མཛད་པའི་ལུགས་དང་བསྟན་པ་འདྲ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
སྒྲོམ་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཐར་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཏྲེན་ནས་སྐྱེ་བ་འདིར་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་འདོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་

མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་བསྒྲོམ་ལམ་བཤའ་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་
 སའི་དོན་བཤའ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེ་ས་ལ་མངོན་
 ཉོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་བོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་
 དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན་ལ། འདིར་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་
 དེ། གཟུགས་སྤྱོད་དང་ཆོས་སྤྱོད་ལག་རྩེ་ས་འཛོག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དོན་ལ་སྦྱར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་འཛོག་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་འདེས་རུང་དུ་འཛོན་པའི་ཉོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ། རྩེ་ས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ནི། མོས་པ་རང་གི་དོན་
 དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ཅིང་།

འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བན་ཡོན་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མོས་
 ཡུལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྦྱར་ནི་ལྷུང་རིགས་

རྣམ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ནི་མོས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་
གཙོ་བོ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིད།

མོས་པ་སློམ་ལམ།

གཉིས་པ་ལ། མོས་པ་སློམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུམ་རང་འབྲས་
དོན་གསུམ་སོ་གང་རུང་གི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་
བཅས་སློམ་ལམ་དེ། དེའི་ངོ་བོར་འཛོག་པའི་བྱིད། གསུམ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་
གསུམ་ཡོད་དེ། རང་དོན་མོས་པ་སློམ་ལམ། གཞན་དོན་མོས་པ་སློམ་ལམ།
གཉིས་དོན་མོས་པ་སློམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིད། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་
ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་སློན་ས་རང་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་
ཀའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་མོས་པ་སློམ་ལམ་གསུམ་
རིམ་པར་འཛོག་པའི་བྱིད། དེ་གསུམ་བྱེད་ལས་ཐ་དད་པའི་སློན་ས་གཞག་
པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་
ཡིན་བྱུང་མཉམ་དུ་རིགས་པའི་བྱིད། ཁ་ཅིག་རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལ་
འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་སློན་ས་འཛོག་པར་མཛད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། བྱང་འཕགས་

གྱིས་རང་དོན་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་སོགས་གསུམ་ས་དང་པོ་ན་མེད་ཅེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
བཤད་ལས་དེ་གསུམ་མ་དག་ས་བདུན་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་
པས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོ་དེ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡུན་གྱིས་རྩོགས་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་པན་ཡོན་ཡོད་དེ། མོས་པ་
སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་བྱགས་དབྱེས་
པའི་ཆ་དང་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ་
དེ། དེའི་པན་ཡོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་དགུ་གསུམ་ནི་ཤུ་ཅེ་བདུན་ཡོད་དེ།
བསྟོད་པ་དགུ་ བཀྱར་བ་དགུ་ བསྐྱགས་པ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ།

༥ གཉིས་པ་བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་པར་ཅན།
ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་དེ། འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བསྟོ་བ་སྐྱེའི་བྱུང་
པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་
གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་ཅེ་རྩོགས་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དེ། དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་
དབྱེ་ན་བཙུ་གཉིས་ཡོད་དེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པའི་བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ནས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྲུང་བའི་བསྟོ་བ་

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བྱང་
སེམས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་མ་ཟེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་
གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དེ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། དགོ་ཙམ་
གསོག་པ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་རྫོགས་བྱང་དུ་མ་བསྔོས་པར་གཞན་གྱིས་
བསྔོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། བྱང་སེམས་གྱིས་གཞན་གྱི་དགོ་ཙམ་རྫོགས་
བྱང་དུ་བསྔོ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་པའི་དགོ་
ཙམ་འགྱུར་དཀའ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྔོ་བ་སྤྱིའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། བསྔོ་བའི་རྣམ་དང་ས་
དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་གྲོགས་དང་ངོ་བོ་དང་དགོས་པ་དང་བསྔོ་སྒྲོན་གྱི་བྱང་
པར་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གནས་
སྐབས་གྱི་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་རང་འདི་ངན་སོང་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་
ཆེད་ཙམ་དུ་བསྔོ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུན་
མོང་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་བྱིར་དུ་བསྔོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་

ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སྒོ་ནས་བསྡོམ་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ཡོད་
དེ། དགོ་ཙ་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱར་རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར། རྒྱག་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བྱུང་བ་མི་
འཛད་པ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོར་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་བསྡོམ་སྒོར་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བསྡོམ་རྒྱའི་རྩལ་ཡོད་
མེད་ལ་བསྡོམ་པ་མེད་པར་སྡོམ་ཡུལ་དེ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་རེ་བའི་སེམས་
པ་ནི་སྡོམ་ལམ་ཡིན་ལ། བསྡོམ་རྒྱའི་རྩལ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་ཙ་དེ་ཡུལ་བྱུང་
པར་ཅན་གྱི་རྒྱར་རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི་བསྡོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བསྡོམ་རྒྱའི་རྩལ་དང་ལྡན་པའི་སྡོམ་སྡོམ་པའི་སེམས་
པ་ནི་བསྡོམ་སྡོམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྡོམ་སྡོམ་གྱི་ཆོག་བཟོད་པ་ཙམ་
བསྡོམ་སྡོམ་མིན་ཏེ། རྒྱབས་འགྲོའི་ཆོག་བཟོད་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱབས་འགྲོ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །

རྩེ་སྤྱི་ཡི་ད་རང་སྒོམ་ལམ།

གསུམ་པ་ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
རྒྱབས་སུ་རྩེ་སྤྱི་ཡི་ད་རང་སྒོམ་ལམ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དགོས་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགོ་ཙ་དགའ་བ་སྒོམ་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ་དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་

དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། གྲོགས་ཐབས་ཤེས་བྱ་ད་པར་ཅན་སོ་སོས་ཟེན་པའི་
སྒྲོན་ས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་དགོ་
ཅ་ལ་དགའ་བ་བསྒྲོམ་པས་བསོད་ནམས་ཐོབ་མཉམ་དང་། རང་གི་དགོ་ཅ་ལ་
དགའ་བ་བསྒྲོམ་པས་དགོ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་བསྒྲོམས་པས་དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་གིས་ཀྱང་
བསོད་ནམས་ཐོབ་མཉམ་འོང་ཡང་། ཆེ་ཆུང་མཉམ་ཐོབ་འགྱུར་བར་ནི་མ་
དེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དགོ་བ་ལ་དགའ་བ་བསྒྲོམས་པས་དེའི་
དགོ་ཅ་དང་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་མཉམ་ཐོབ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆེ་ཆུང་
མཉམ་པ་དང་། ཆེ་བའང་ཐོབ་པ་སྤྱི་དེ། འགའ་ཞིག་གིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
དང་ཕྱག་དོག་དང་། འགྲན་སེམས་ཀྱིས་དགོ་ཅ་བྱས་པ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྱི་
ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞིང་ཡི་རང་བ་ན་དེ་ལྟར་དུ་འོང་སྤྱི་དེ་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ། རོ་བོ། །དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
དང་གསུམ། དང་པོ་རོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་འདེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་
དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ། དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
དེ་ལ་བྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་བསྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྟན་དང་སྦྱིན་སོགས་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་
 ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛོག་པའི་སྒོ་ནས་སྐབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། གཙོ་བོར་
 སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛོག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་སྤྲུམ་སྒྲིམ་མཁུན་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད། ཕྱི་
 མས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
 ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་དུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། སྐབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ནི་བྱེད་པར་ལྟ་འཆད་དེ།
 སངས་རྒྱལ་བསྟན་དང་ནས་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོང་བེན་པའོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་རྒྱུའི་བྱེད་པར། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ནས་
 བཅད་དུ་མེད་པར་དག་པར་བཟོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར།
 ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ནས། སངས་རྒྱལ་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་
 བ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར། ས་དབྱུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །
 ནས། སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ངོ་བོ་བྱེད་པར།
 དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོད་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་གཞལ་

བྱེ་བྲང་པར་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ས་གནིས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་བྱས་ནས། དེ་བདེན་གྲུབ་
གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་གྱི་རྣམ་
པར་དག་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ས་གནིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དེ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་ལ། དེའི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བདེན་གྲུབ་གིས་དག་ཀྱང་འདིའི་
དོན་མིན་ཏེ། འདིར་ནི་དྲི་མས་དག་ཚུལ་དང་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་བ་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་
དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ལྟར། ས་གནིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འདྲན་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཆོ། ཁྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་འདྲན་བྱེད་
གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་དག་པ་དེ་གནིས་དག་བྱ་གཅིག་གིས་དཔེན་པའི་དག་པ་རིགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །མཁས་པའི་གསུང་ལས་ས་གནིས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་དུ་མཛད་ཀྱང་
མི་བདེ་སྟེ། དེའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་འཛོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། འོན་
ས་གནིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་རང་འདྲན་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་

ངོ་སྤེལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པ་དག་པ་དེའི་ཆོ། དེའི་དམིགས་ལུལ་གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་ཀྱང་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ངོ་སྤེལ་གྱི་དྲི་མས་དག་
 པའི་དོན་གང་ཡིན། དེའི་ཆོ་དེའི་དམིགས་ལུལ་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲེན་
 བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤེལ་གྱི་དྲི་མ་དག་གམ་མ་དག། །དག་ན་མ་
 རིག་པ་དེ་དྲི་མ་དང་མ་བཅས་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། མ་དག་ན་ཙུ་
 བར་གཟུགས་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་
 བཤད་པ་དང་འགལ་བས་ངེ་ལྟར་བྱ་སྒྲུམ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིའི་རྣམ་
 པར་དག་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་
 མིན་གྱི། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤེལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དེའི་ཆོ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་
 པས། དེ་ཕྱིན་ཆད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མས་གཟུགས་སོགས་
 གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་སྤར་རང་གི་སྤངས་ཆོད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྤར་སྤྱེ་མི་
 རུང་དུ་སོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས། དེ་ཕྱིན་མ་རིག་པ་ལྟ་
 བུ་ལ་ཡང་དམིགས་ནས་དེ་འདྲའི་བདེན་འཛིན་རང་རྒྱུད་ལ་མི་སྤྱེ་བའི་ཆ་དེ་
 རྣམ་དག་ཏུ་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་དག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགོག་བདེན་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ།

ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ནི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཀུན་ཙུ་བ་
ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་
པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྒྲུ་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲུས་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་
པའི་སྤྱིར།

དགུར་སྒྲུ་ནས་གང་གིས་ངེ་ལྟར་སྤྲོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་
ལྷན་སྒྲུས་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྒྲུ་ནས། ས་གཉིས་པའི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ནས་བཅུ་པའི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་སྤང་གཉིན་དུ་སྒྲུར་བ་
ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ས་དང་པོའི་ངོ་བོའི་གྲུར་བའི་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
ཡང་སྒྲུར་དགོས་པའི་དེའི་ཆེ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲུས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱི་
རགས་གཉིས་སུ་སྒྲུ་བའི་རགས་པ་དང་སྒྲུར་བའི་སྤྱིར།

ཡང་བཙེ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དགུ་དང་ཉི་ཤུ་ཡང་སྒྲུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་
གྱི་དགུ་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་འང་སྤྱི་རགས་གཉིས་རེ་སྒྲུ་ནས་ས་དགུའི་ཐོག་ཐ་

གཉིས་རེ་དང་སྒྱར་བའི་བཙོ་བརྒྱད་དང་། བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ལ་སྤ་རགས་
གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྤང་གཉིན་
སྒྱོར་ཞིང་། བཙུར་སྤྱེ་ནས་རེ་རེ་ལ་སྤ་རགས་གཉིས་རེ་བྱས་ནས་བཙུའི་སྒོམ་
ལམ་ཐོག་ཐ་དང་སྤང་གཉིན་སྒྱོར་རིགས་བའི་སྤྱིར། ལྷག་མ་ནི་གཞན་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་མང་དུ་དོགས་བས་མ་བྲིས་སོ།།
མདྲེས།

སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་སྒྲོན་མེ་རབ་གསུམ་པ།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་
པ་དང་། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསྟན་བྱའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དོན་བཟུང་བ་
གཉིས།

སྤྱི་དོན་།

དང་པོ་ནི། སྐབས་གཉིས་པར་ལམ་ཤེས་བཤད་ཅིན་པའི་འོག་ཏུ་
སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་རང་རྒྱད་
ལ་སྤྱི་བ་ལ་གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏྲོག་སྐྱོད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་
ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་
པའི་གཞི་ཤེས་ལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། སྐབས་
གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་གཙུག་པོར་ལམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་

པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་
 བྱའི་གཙུག་པོའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་དེ་སྐབས་
 གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་
 ཤེས་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞི་དག་གི། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱ་ཙ་བའི་མདོ་ལས། གཟུགས་མི་
 རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་
 གཞུང་གིས་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་
 གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་
 བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་གཞི་ཤེས་དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་ཁྱད་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོའི་
 གཞི་ཤེས་གང་ཞིག། །དེ་འདྲིར་ཡང་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་

འཇིན་པ་དང་རང་རྒྱུད་གི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུམ་དགོས་པའི་
གཞི་ཤེས་གི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞུང་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལ། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན།།
ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ། འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་དང་། དེ་
གང་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་མི་གནས་པའི་
ཚུལ། དེ་དག་བརྟེན་ནས་ལམ་ཤེས་གཉིས་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་བཞི།
དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་འདིའི་དངོས་བསྟན་གི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་ཉིད་
དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེར་བྱིན་
ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་
སྤར་བཤད་པའི་ཉོན་ཐོས་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྤྱིད་ཞིའི་
མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་ཤིང་། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གིས་བྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞི་ཤེས་པའི་
ཤེར་བྱིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་བྱིར།།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བྱིན་བྱེད་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་དག་གིས་མཐའ་གཉིས་དང་དབུས་ལ་མི་གནས་པའི་
ཤེས་རབ་གསུམ་གིས་བྱིན་པའི་ལམ་ཤེས་ཞིག་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ཏུ་

འགྲུར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དོས་བརྒྱད་བ།

གཉིས་པ་ལ། འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་དང་། ཏྲག་མཐའ་དང་། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅིང་སྲིད་མཐའ་ལ་རྣམ་གྲངས་གྱིས་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ནི་སྲིད་མཐའ་དངོས་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། འཁོར་བ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཅམ་གྱི་བྱང་འདས་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒོ་དེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དངོས་གནས་པ་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་བྱང་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དེ་ཏྲག་མཐའ་དངོས་མིན་ཡང་། ཏྲག་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་སྐྱེ་བ་ལེན་ན་དེར་ཡུན་རིང་གནས་དགོས་པས་ཐར་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུ་རོལ་སོ་སྐྱེ་ལ་

ལྷོས་པའི་དོགས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་
དང་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཞི་མཐའ་ལ་རྣམ་གྲངས་གྱིས་
གཉིས་ཡོད་དེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྷོས་པའི་དེ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་
ལྷོས་པའི་ཞི་མཐའ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དམན་པའི་མྱང་འདས་འདིར་
བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྷོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་དང་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞི་བ་སྤྱོད་གས་གཅིག་པ་ཙམ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་
ཆད་ཙམ་དང་། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་པ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་བར་
སྦྱེ་བ་ལེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་འཇིན་པའི་སྟོང་དང་། འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་
ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྟོང་
གཉིས་གྱི་སྤྲུལ་ལ་ཏྲག་མཐའ་དང་བྱི་མ་ལ་ཆད་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་པ་བཞིན་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
ལ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་། འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱེ་བ་སྤངས་ནས་གཞན་
རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཆད་པ་བཞིན་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་
བྱིར། དོན་དམ་ལ་ལྷོས་པའི་སྤྱི་དོན་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
འཁོར་བ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་དེ་དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྤྱི་དོན་མཐའ་
དང་། མྱང་འདས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ཞི་
མཐའ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འཁོར་བ་བདེན་འགྱུར་དེ་དང་པོ་དང་།

མྱང་འདས་བདེན་འགྲུབ་དེ་གཉིས་པར་འཛོགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཐའ་གཉིས་དང་བར་གསུམ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་དང་། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདྲིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱོད་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཟིན་དང་སྦྱེ་འགྱུར་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་། ཏུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྦྱིར་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱན་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་འགོག་ཀྱང་ལག་རྩེས་སོ་སོར་འཛོགས་ཚུལ་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་མངོན་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན་ཚུ་རོལ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཤེས་པ་དང་དེའི་སྦྱིན་བྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དངོས་དང་། གཞན་རྣམས་ནི་དེའི་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་

འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །བསྐྱོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་རྣམ་
དག་ཆོས་ཅན། བ་རོལ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱོད་བྱང་འཕགས་
འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་དང་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་
འཕགས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་
མི་གནས་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་
འགོག་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན།
དེ་ལྟར་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཡིན་
པའི་བྱིར།

ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར།

བཞི་པ་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་
པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཏྲོག་སྒྲིག་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
ངོ་མོ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་
པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཏྲོག་སྒྲིག་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་

འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྙིང་རྩེ་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཞི་ནི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ཤེས་པ་སྤྱད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེས་བདག་མེད་ཤེས་
 ལྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤོང་བའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་ཡང་སྙིང་རྩེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་སྙིང་རྩེའི་
 དབང་གིས་དམན་པའི་བྱང་འདས་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་འགོག་པའི་བྱིར། དེ་ནི་
 མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་
 རིང་གི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཉེ་རིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འབྲས་ཡུམ་
 སྐབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་ཅིང་ཐེག་དམན་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་
 ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཐེག་དམན་འཕགས་
 པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་སྙིང་ཉིད་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་

ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ཉིགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
བདེན་འཇིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བདེན་འཇིན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
ཅ་མ་མིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་བྱུང་མ་བྱུང་
དཔུང་པ་ཞུགས་ཀྱང་རེ་ཞིག་བདེན་འཇིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་མི་
རྒྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་བདེན་འཇིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་དེ། བྱང་འཕགས་ལ་སྟོང་
ཉིད་ཉིགས་མ་སྟོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བདེན་
འཇིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉིགས་སྟོང་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་
སོགས་རིགས་རྩ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་
མོ་ཉིགས་པར་ཡོད་པར་བཤའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤའ་
ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཚུལ་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་མོ་ཉིགས་མི་རྒྱས་པ་མང་བ་དེའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་ཐེག་དམན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉིགས་པ་མེད་པའི་ལན་མཛད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བདེན་འཇིན་གྱིས་
བཅིངས་པས་བྱུང་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བ་དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་གཞི་

ཤེས་རྣམས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པ་ཅན་གཉིས་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པས་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ། ཐབས་མ་ཡིན་པར་རིང་བ་
 རྟེ། ཞེས་པའི་མཚན་མར་དམིགས་པ་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་
 དོན་ཉེ་དེའི་དབང་གིས་འབྲས་ཡུམ་རིང་བ་དང་། དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །ཅེས་ཐབས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བྱིན་པའི་སྟོན་སྟེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 འདྲིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པ་
 གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོར་འགྱུར་ཚུལ།

༥ གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་སྟོན་སྟེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།
 གཉིན་པོ་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དང་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་
 གཞི་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉིར་གྱི་

སྒྲོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་
དང་འབྲས་ལྷུང་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱིར། མཚན་
གཞི་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏྲོག་སྒྲོན་པའི་
མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཐེག་དམན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། སྤྱི་མ་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་བ་ཅུ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་ལྷུང་ལ་རིང་བ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅིངས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་བཞག་ མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་ཐབས་ཤེས་
བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོན་སྒྲོན་བཞག་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱུང་བྱང་སེམས་ལ་མ་
སྟོས་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་བྱང་
སེམས་ནམས་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། སྤྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་
རུང་ཞིང་། ཞུགས་ན་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་རིང་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་
རང་གི་ལམ་དེའི་འཆང་རྒྱ་བའི་རིང་ལམ་དངོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
དམན་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་རིང་ལམ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ནི་ངན་འགྲོར་སྤྱེས་

བས་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཉེན་
 པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ལུམ་སྐབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
 གཙོ་བོ་བདེན་འཇིན་གྱིས་མ་བཅེངས་ཤིང་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བེན་པའི་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྦྱར་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཅ་མ་ཡིན་
 པ་འདྲ་ཡང་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་ནི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཡིན་
 བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ལ། བྱེ་མ་ནི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ལྷག་
 བསམ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་འཇིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
 ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་
 བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱི་
 རིགས་མཐུན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་དུ་རུང་ཡང་། བྱོད་ཀྱི་རྩེས་
 མཐུན་ནི་གཏན་ནས་གཉེན་པོར་བསྒྲོམ་པར་བྱང་མི་རུང་བའི་བྱིར། འོན་
 ཀྱང་སྤང་བྱ་མིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་སྤང་བྱ་ཤེས་ཀྱང་དེས་སྤང་བྱར་མ་
ཏྲོགས་ཏེ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱིས་
སྤང་བྱར་མ་ཏྲོགས་ཞེས་བྱུང་པར་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་ཏྲགས་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་དང་། ཞར་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ཡོད་དེ། དུལ་བཅུ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སློན་ས་ཐེག་དམན་གྱི་ཏྲོག་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཟེན་བྱེད་ཀྱི་སློན་ས་བཅུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་དུལ་
ཀྱི་སློན་ས་བཞི། ངོ་བོའི་སློན་ས་གསུམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སློན་ས་གཉིས། དཔའི་
སློན་ས་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔའི་སློན་ས་ཤེས་ཚུལ་ལ་བདུན་
ཡོད་དེ། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་སོགས་བདུན་གྱི་སློན་ས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་
པར་མ་གྱུབ་ཏེ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤང་བ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཚོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་སྤང་བཞིན་ལ། རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བཞིན། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཆོག་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་བཞིན། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བཞིན་བཞིན། བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་བཞིན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟོན་མེད་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བའི་གྲོང་སྤྱོད་བཞིན། བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཞུགས་པ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱོད་པ་བདེན་སྟོང་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་པ་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་ཚོགས་ཏེ། བྱེད་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་མ་ཚོགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྤྱོད་པ་གཞན་དབང་དང་། རང་འཛིན་རྟོགས་པས་སྤྱོད་བྱུགས་ཙམ་ཀྱན་བྱུགས་དང་། རྣམ་དག་ལས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་

ལ། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱ་གུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དང་།
ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་དང་། སྤྱ་གུ་བདེན་སྟོང་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞན་དབང་སོགས་འཛོག་
ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་། གཟུགས་རང་ཉིད་རྣམ་
བཟགས་ཀྱི་གཟུགས། གཟུགས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས། གཟུགས་
བདེན་གྲུབ་ཀྱན་བཟགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་
ཀྱི་བར་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་མཉམ་ཉིད།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་མཉམ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་
སྟོང་དུ་ཉིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཉིགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མཚན་མ་
དང་དབྱེ་བ་དང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞིན་ཡོད་པའི་
བྱིར། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཟེན་བྱེད་སྟོང་ཉིད་ཉིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་བཅས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་

བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་
 བ་ཡིན་ཡང་རྫོམ་མེད་པ་ཞེས་པས་བྱེད་སྒྲོར་ལམ་ཡང་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་ནི། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་
 བདེན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་ནས་གཟུགས་ཏྲག་མ་ཡིན་མི་
 ཏྲག་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱག་བདེན་གྱིས་བསྐུས་པའི་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཏྲག་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་མི་ཏྲག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནས། ལམ་བདེན་གྱི་ངེས་འབྱེན་དང་ངེས་
 འབྱེན་མ་ཡིན་པའི་བར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་དག་གིས་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་གི་ཆོས་ཉིད་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
 རྟགས་ལ་མི་ཏྲག་སོགས་བཙུ་བྱུག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བྱེད་
 མཐོང་ལམ་གྲུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གང་གི་འདའ་
 བྱེད་དང་། སྤྱི་མ་གང་ལས་འདའ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱིར་མི་ཏྲགས་སོགས་བཙུ་བྱུག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་དེ་འདའ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དམན་པའི་ལམ་ལས་
 འདའ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འདའ་བྱེད་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་

གནས་ནས་འདའ་བྱ་ཡིན་ཡང་དེས་ཉན་རང་གི་ལམ་རྣམས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་བསྟན་ནས་རྫོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མ་བཅུ་མས་པའི་བར་དེར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་གཙོ་བོར་སྒྲོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་དེར་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་སྟོན་མི་དགོས་ཤིང་། གནས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་སྟོན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ། དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་ནས་དེའི་རིགས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཕྱི་མ་དེར་

ཐལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་བྱའི་གཙུ་བོར་མི་བྱེད་པས་དེ་འདྲི་སྒོམ་
 ལམ་མེད་པའི་བྱིར། སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་དེར་མི་སྟོན་རྒྱའི་སྒོམ་ལམ་
 ཡིན་དགོས་ཏེ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཞེས་སོགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 འཇུག་སྤྱད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་
 རྣམ་མཁྱེན་སྟོན་པའི་མཇུག་སྤྱད་དང་རིམ་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་
 ལྟར་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལམ་ཤེས་གཞི་ཤེས་སྟོན་པའི་མཇུག་སྤྱད་རིམ་པར་སྦྱོར་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། ཅ་བའི་དེ་ཡུམ་བར་
 མ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཇུག་སྤྱད་
 སྟོན་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མཛད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

མཆོག་ལོ།

སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱོར་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱོར་བཞི་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་རྣམ་
རྩོགས་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ཅེ་མོ་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
འདིར་རྣམ་རྩོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་སྦྱོར་ས་
བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་ནས་འདིར་རྣམ་རྩོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཐེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རྣམ་རྩོགས་སྦྱོར་བས་སྒྲིམ་ཚུལ་ཤེས་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་
ལས། །ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། དབང་དུ་བྱ་
བའི་བྱིར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒྲི་
ནས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པས། རྣམ་པ་ཀུན་
མངོན་པར་རྩོགས་པ་རྩོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་དུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང་འདིར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་

གཉིས་ལ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་
པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤའ། འདིར་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་མཐའ་དག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉིན་
པོར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པའི་བྱིར།

མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན།

གཉིས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་
སོ་སོའི་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་
བདེན་མེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་མི་
རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་ཀྱང་རྣམ་རྗོགས་སྒྲོར་བའི་བསྒྲོམ་བྱར་བསྟན་པ་གང་
ཞིག །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་རྗོགས་སྒྲོར་བ་དེ་བདེན་མེད་རྟགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་རྣམ་རྗོགས་སྒྲོར་བས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་ཉམས་
ལེན་བྱེད་ཀྱས་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་

འབྱོར་གྱི་ཐོག་མ་ནི་སྤྱིར་ལམ་རྫོང་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར། རང་ལུགས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་རྣམ་རྫོགས་སྤྱིར་བའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྣམ་པ་དོས་བབྱང་བ།

༥ གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་དོས་བབྱང་བ། རྣམ་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་དོན། རྣམ་པ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་གྱི་བསྐྱུ་ཚུལ། རྣམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་ལྟ། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ནི་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་གཞིའི་བྱུང་པར་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིར་སྤྱུག་ཀྱི་གྱི་སྤྱི་གི་མི་ཏྲག་པ་དང་སྤྱིར་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ཏྲོག་སྒྲིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་མི་ཏྲག་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་

ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སོགས་ལ་དངོས་
 ལུ་གཞོན་བྱེད་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་
 འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
 ལེགས་པར་ཤར་ནས་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞིག །འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་
 མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཡུམ་འདི་ནི་མ་
 མཆིས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
 རབ་འབྱོར་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་
 བའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་བ། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཉེར་བདུན་འཕངས་ནས་བསྟན། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པ་
 རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་
 པའི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་བསྟན། ཡུམ་འདི་ནི་
 དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་
 ཅད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་
 དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་

ཤེས་རྣམ་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཀྱང་གཞུང་གྱི་མས་ཤེས་རྣམ་ཡང་དངོས་སུ་
བསྟན་ཏེ། དུམ་འདི་ནི་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ་ཞེས་པ་
འདིས་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པས་ན། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙེ་ལྟར་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་
གྱིས་མདོ་དང་པོའི་དོན་བསྟུས་ནས་བསྟན། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐལ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
མདོ་བར་པའི་དོན་བསྟུས། བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
སྤུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་གྱི་མའི་དོན་བསྟུས་
ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྟ་པ་ཡོད་དེ་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་
ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་བསྒྲོམས་པ་དེ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་
ཚུལ་ཡིན་པས་ནས། དེས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྒྲོམ་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྒྲོམ་
བྱ་སྒྲོམ་བྱེད་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིར་ལེན་གྱི་
ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམས་པ་ནི་དེ་རྟོགས་གྱི་གཞི་
ཤེས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམས་
པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲོམ་ཚུལ་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱི་མ་ནི་སྒོ་ངོར་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམས་པར་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ངོར་རྣམ་པ་
མ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་པ་ནི་འཛོག་སྐྱོམ་རྣམ་དག་ཏུ་འགྱུར་དགའ་བའི་ཕྱིར།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ངོར་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྒོ་ངོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྒོ་ངོ་བོར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
བཞེད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་
པ་ཡིན་ན། དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།

༥ མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་
རང་ངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་ངོ་བོར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉིད་བདུན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་
ལ་དམིགས་པ་བཞི་བཞི་དང་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཙུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྐྱུག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཉག་པར་མེད་པ་
དང་། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་
བོར་འགྱུར་པའི་བདག་གིས་མི་བརྩི་བ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དོན་དམ་
པར་གནས་མེད་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་།
མིང་མེད་པ་དང་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲུག་སྒྲིག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་
ནས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་
བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དོན་དམ་པར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། མི་འཕྲོག་པ་དང་། མི་
ཟད་པ་དང་། སྒྲེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲུག་སྒྲིག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་
པའི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ།
བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོ་དང་། འཕོ་བ་པོ་དང་།
འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲུག་སྒྲིག་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཞི་དང་། ཕྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་
དང་། མ་འགག་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོར་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲུག་སྒྲིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་ལྔ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། བག་ཆགས་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། དབྱེ་བའི་སྒྲོས་
པ་མེད་པ་དང་། དེར་རྒྱུ་པ་མེད་པ་དང་། གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་ཏྲུག་སྒྲིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུག་དང་བཅོ་ལྔ་ཡོད་

པའི་བྱིར། དེ་དག་བསྐྱུ་ན་ཉེར་བདུན་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་
བཅུ་གཉིས་དང་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་བཞི།
སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལྟ། ཟག་མེད་དྲུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།

༺ རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་
གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ།
དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཀུན་
འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བདུན། སྐྱུག་བདེན་
ལ་དམིགས་པ་ལྟ། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱའི་རྣམ་པ་འདུན་སྟེད་དང་། འདོད་སྟེད་དང་། ཡང་
སྟེད་ལ་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གསུམ། ཀུན་འབྱུང་གི་འདོད་
ཆགས་སོགས་གསུམ་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གསུམ། རབ་སྐྱེའི་གཙང་
བདེ་ཉག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གཅིག །རྐྱེན་གྱི་རང་
དབང་གི་སེམས་ཅན་དུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཅིག་
སྟེ་བརྒྱད་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཐར་པའི་
གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བར་

བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་རིག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཐ་མི་
དད་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་མཆོག་ཏུ་མི་འཇིན་པའི་མཐོང་ལམ་
གཉིས། སྤྱབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གཉིས། དེས་འབྲེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་
དམ་པར་མ་ཆགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟེ་བདུན་དང་། སྤྱག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟོག་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་པ་བདག་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པ་
མཆོན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྔ་དང་། འགོག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ། དེར་གྱུར་པའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྣམ་མཁྲོན་གྱི་རྣམ་པ།

༩ དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
འདིར་བསྟན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་འི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མཁྲོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྐྱོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན།
ཀུན་མཁྲོན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་དེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་རྣམ་པ་
སོ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
རྣམ་མཁྲོན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཙུ་བདུན་དང་སུམ་ཙུ་བཞི། །སུམ་ཙུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་
 བཞེད།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཉེན་སོ་སོར་སྤྱེ་
 བའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱི། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་
 ཡོད་པ་དང་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
 དང་པོ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡར་ལྡན་གྱི་
 ཆུ་ལ་དུ་རྫོགས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
 ཆན་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྤྱི་མ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་
 ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
 དང་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་པའི་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 གྱི་རྣམ་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཆན་
 དང་པོ་དེ་བྱང་སྤྱོད་ས་སོ་བདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་སྟེ། འདི་ལ།
 སྒྲ་དོན། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་

པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་ཡོད་དེ། རྩན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་
དག་སྟོང་བ་བཞི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྷ། སྟོབས་ལྷ། བྱང་
ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་སོ་སོར་དབྱེད་ནས་རྩན་པས་མི་
བརྗོད་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བའི་ཆར་གཏོགས་གྱི་མཁྱེན་པ་ཞིག །རྩན་པ་ཉེར་
བཞག་གི་ངོ་ཐོ་དང་། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་རྩན་པ་ཉེར་བཞག །ཆོར་བ་
རྩན་པ་ཉེར་བཞག །སེམས་རྩན་པ་ཉེར་བཞག །ཆོས་རྩན་པ་ཉེར་བཞག་དང་
བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། སོ་སོའི་དམིགས་ལུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་
བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་
ནི་མི་གཙང་བ་དང་། ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱུལ་བ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་དང་།
ཆོས་བདག་མེད་པར་དམིགས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་
གྱིས་ལུས་གཙང་བ་དང་བདག་གི་ངོ་ཐོར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན། ཆོར་བ་བདེ་
བ་དང་བདག་གི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་ཞེན། སེམས་རྟག་པ་དང་བདག་གི་དངོས་
པོར་ཞེན། ཆོས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱེད་གི་གཞིར་བྱིན་ཅི་ལོག་

ཞེན་པས་ཞེན་པ་དེ་དག་བསྐྱོད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་གང་རུང་ལ་སྒྲོ་བའི་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཞིག །ཡང་དག་སྒྲོང་བའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྒྲེ་འགྱུར་མི་སྒྲེ་བ་དང་། སྒྲེས་ཟིན་སྒྲོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྒྲེ་འགྱུར་སྒྲེད་པ་དང་། སྒྲེས་ཟིན་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། སྒྲུལ་སྒྲུར་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཞིག རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྱུས་དང་། མེམས་པ་དང་། དཔྱེད་པའི་རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་མཁུན་པ་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དད་པ་དང་། བཙོན་འགྱུས་དང་། དུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཞེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་བས་དང་ལྷན་ཅིང་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཁུན་པ་ཞིག །འདིར་བསྟན་སྒྲོ་བས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དད་པའི་སྒྲོ་བས་ནས་ཞེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་བར་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་དབང་སྒྲོ་བས་གཉིས་ཀྱི་

ངོ་མོ་འདྲ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྷ་ནི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གསལ་མ་དད་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཚུར་བེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ལ། སྟོབས་ལྷས་ནི་མ་དད་པ་
སོགས་པར་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱག་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ཆ་ཤས་སམ་རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་ཞིག བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་མོ་དང་། དེ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། བྲན་པ་
ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་
དང་། བཙོན་འབྲས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདུན་ཡོད་
པའི་སྤྱིར། བདུན་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱས་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཞིག འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངོ་
མོ་དང་། དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། ཡང་དག་
པའི་ཏོག་བ། ཡང་དག་པའི་ངག་ ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་
འཆོ་བ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་བ། ཡང་དག་པའི་བྲན་བ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ས་མཆམས་ཡོད་དེ།
ཐོབ་སྐལ་ཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྲན་ཉེ་ཆོགས་ལམ་དང་། ཡང་དག་
སྤོང་བ་དང་རྩ་འབྲལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དབང་སྟོབས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་ལམ་
བྱོད་སོགས་བཞི་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་

ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༺ གཉིས་པ། བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་ལམ་བཤད་པ་ལ། གཉིན་པོའི་ལམ། སྤྱལ་པའི་
ལམ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ། འདས་ལམ། སྤོང་ལམ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་དུག དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོའི་ལམ་ལ་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་ལ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་
གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་
དེ། བདེན་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་སྤོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒྲོ་དེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྤོང་པ་ཉིད་དང་། སྤུག་བདེན་གྱི་མི་
ཉག་སྤུག་བསྐལ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་དེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། འགོག་ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་དེ། རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྒྲོ་མཆོན་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་
གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་
དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་
གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྤོང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོ་མཆོན་
མེད་དང་། སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་
 བཤེགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྣམ་ཐར་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་ཐར། གོགས་སེལ་སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་
 གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉི་
 བར་བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱིའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་སོགས་ལ་
 དམིགས་ནས་སྤྱུལ་སྤྱར་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་
 དང་པོ་དང་། དེ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལུས་ལ་གཟུགས་
 མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པ་སོགས་སྤྱར་བཞིན་བྱེད་པའི་གཟུགས་
 ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་པ་དང་། དེ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་
 རང་ལུས་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱི་
 རོལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་བྱུབ་པ་དང་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བར་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་པར་
 རོ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་ནི་པན་ཚུན་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཉི། དདུལ་བུམ་གྱི་གཟུགས་དེ་བཅས་བུམ་གྱི་གཟུགས་ལ་སྟོས་ནས་སྤྱུག་

ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་ལ། གསེར་བུམ་གྱི་གཟུགས་ལ་སྟོས་ཏེ་མི་སྒྲུབ་ཅིང་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལམ་དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཏེ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འདས་ལམ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཅིག་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འགོག་
སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་ཅེ་འདྲེ་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་གཞི་
ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་མའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་འཁོར་བཅས་བཀག་
པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཞིག་དེའི་ངོ་
བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྟོང་བའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་བཞི་
ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་བཅོད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

བྱུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་
ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་པར་བྱེད་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ནི་

མ་ཐུན་ཡུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་མ་བྱེ་བར་བཤད་
ཀྱང་སོ་སོར་བྱེ་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི་འཛོགས་དགོས་ཏེ།
བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་འཆད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤེན་ཏུ་ཕྱུལ་ཏུ་བྱང་བའི་བྱིར་ཞེས་
སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། རྣམ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་
དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་སྡེ་
ཆན་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་འཛོམས་པ་ལ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ལ་
བརྒྱ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན། མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས། དབང་པོའི་རིམ་
པ། ཀྱན་དུ་འགོ་བའི་ལམ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་། སྡོན་གྱི་
གནས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྤངས་ཏྲོགས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་

པ་མངའ་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཁྲན་ཀ་མེད་པས་མི་འཇིགས་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་མི་འཇིགས་
 པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་
 སོགས་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་མངའ་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། སྒྲིབ་
 པ་མཐའ་དག་སྤངས་སོ་ཞེས་རང་དོན་སྤངས་པ་ཐུན་ཆོགས་མངའ་བར་དམ་
 བཅས་པ་གཉིས་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པའི་བར་ཆད་བྱེད་དོ་ཞེས་
 བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་དམ་བཅས་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་བྱིར་དུ་འབད་ན་ངེས་པར་
 འབྱུང་ངོ་ཞེས་ངེས་འབྱུང་གི་ཆོས་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འཆད་བྱ་
 འཆད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ངོ་
 བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་ཆོས་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ། དོན་རྣམས་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ། སྐད་རིགས་རྣམས་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མ་ལུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་པ་སོ་སོར་
 ཡང་དག་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་འོག་

མ་པ་དང་ཉིག་རིགས་མ་འདྲེས་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྣམ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་བཙུག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་ ཉིག་པ་མ་འདྲེས་
པ་དྲུག་ འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ལ་འབྱུང་པ་མི་མངའ་བ། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་
ལ་ཅ་ཅོ་དང་། བྱུགས་བྲན་པ་ཉམས་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་
བ་དང་། འཁོར་འདས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ་དང་།
མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་བུག་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་འདུན་པ་
དང་། དེ་འདུལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཐབས་མི་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་།
སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཉམས་པ་
མི་མངའ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་
གྱི་འཕྲིན་ལས་མ་འབྱུང་བར་སྦྱར་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་ཞིང་།
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་དུས་གསུམ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
བུག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུས་
 དེར་ཞིག་ཟིན་པ། དུས་དེར་འདས་པ་དང་། དུས་དེར་སྐྱེས་ཟིན་མ་འགག་པ།
 དུས་དེར་ད་ལྟ་བ་དང་། དུས་དེར་སྐྱེ་འགྱུར་དུ་དམིགས་པ། དུས་དེར་མ་
 འོངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྟོས་ནས་དུས་
 གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དེར་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་རྒྱུན་མ་
 ཆང་བས་རེ་ཞིག་དེར་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ། དངོས་པོ་དེའི་མ་འོངས་པ་དང་།
 དངོས་པོ་དེའི་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ། དངོས་པོ་དེའི་འདས་པ་དང་། དངོས་
 པོ་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཆོས་དེ། དངོས་པོ་དེའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདི་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་དོན་མི་འབྲསྟེ། སྔ་མ་ལྟར་ན་སྒྱུ་གུའི་རྒྱ་དེ་སྒྱུ་
 གུའི་དུས་སྒྱུ་འདས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྒྱུ་གུའི་འབྲས་
 བུ་དེ་སྒྱུ་གུའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་སྐད་པའི་སྒྲུབ་བ།

༥ སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྲས། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་
 ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲུབ་བ་བསྒྲོམ་
 པའི་ཉིན་དང་། སྒྲུབ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་མ་ལུས་པ་སྒྲོམ་པ་པོ་ཉིན་གྱི་གང་ཟག་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སྒྲོམ་ཞེ་ན། ཡོད་
 དེ། སྒྲོན་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་དང་།

ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཞིག་གིས་ཉམས་
སུ་ལེན་རྒྱས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་
དཔའི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་
འགལ་བའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དཔའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྦྱོར་བ་ལྟ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཙུ་ཡོད་པའི་
བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་མི་གནས་
པའི་སྦྱོར་བ་ནས། ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་བར་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་པོའི་སྒྲོན་སྤྱོད་བརྒྱུད། སྒྲོམ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་
བྱེ་བ་བཞི། འབྲས་བུ་དང་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་བྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དང་པོ་ནི། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བརྒྱུད་
དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འབྲིབ་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞི་
དང་། གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་གསུམ་
ཡོད་པའི་བྱིར། སྦྱོར་བ་འདི་རྣམས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་པོ་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙུམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བ་
 སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཙུ་
 བཞི་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ནས། དུམ་ངེས་པར་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཙུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆེ་
 འདི་ཕྱི་གང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་བཙུ་གསུམ་ཆེ་ཕྱི་མ་དང་ཐ་
 མ་ཆེ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྒྲོན་ནི་བཙུ་ཚན་བཞིར་
 བཅས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བ་སྒྲེ་གནས་གང་རུང་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་
 ཆ་ཞིག་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཞེ་རྒྱག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྒྲོར་
 བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་ག་ཞན་གང་རུང་ན་བརྟེན་པ་ཉིར་
 གསུམ། ག་ཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི།
 དུམ་གྱི་ཆོག་དོན་ཆོགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་ནས་བདུད་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་
 པའི་བར་ཉི་ཤུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་འདུན་གྱང་འཆད་པ་པོ་མི་འདུན་
 པ་སོགས་ཉིར་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བདུད་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་
 སོར་འབྱེད་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་མཆོན།

༥ གང་གིས་མཆོན་དེ་མཆོན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཆོན་གཞི། མཆོན་བྱ། མཆོན་ཉིད། རི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ། ས་མཆམས་དང་
སྒྲ། དང་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱ་ག་དེ་དེའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདིར་ལམ་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ཉིད་ལ་མཆོན་བྱའི་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཤེས་
མཆོན་སོགས་བཞིན་འདིར་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་
ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོན་བྱ་ཡང་། །ཞེས་པས་དེ་བཞི་མཆོན་བྱར་ཡང་
བསྟན་པའི་སྤྱིར། བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། འཆང་བར་འབྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་
ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱ་ག་པོ་མཆོན་
གཞི། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་མཆོན། ལྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་སྤྱོར་བའི་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོར་བཞི་པོ་མཆོན་གཞི། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་
གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བར་མཆོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྲུང་བ་སོགས་ཡུལ་
བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་བཅུ་
དྲུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྲུང་བ་རྟོགས་པ་ནས།
དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལམ་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་བྱ་དཀའ་བ་
བསྟུན་པ་སོགས་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བར་བ་ལྟ་པོ་མཆོན་གཞི། འདིར་
བསྟན་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་སྒྲོར་བར་མཆོན། སྟོང་ཉིད་མཆོན་མེད་
སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་
ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཆོན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ནས་དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་
སྒྲོར་བ་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞི་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་དམིགས་པ་སོགས་

སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐ་མ་བདུན་པོ་མཚན་གཞི། འདིར་
བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་མཁུན་སྦྱོར་བ་མཚོན། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཏྲོག་ས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་
པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཏྲོག་ས་པ་ནས་
དོན་དམ་པར་སྤང་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་
བྱིར། གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ཡིན་ལ།

བསམ་མི་བྱབ་སོགས་བྱང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བྱང་མཚན་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཏྲགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་
པའི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་མཚན་གཞི། འདིར་
བསྟན་དམན་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པར་མཚོན། སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སོགས་བཅུ་
དྲུག་པོ་གང་རུང་ཏྲོག་ས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྤྱག་
བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཏྲོག་ས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱན་ལ་
བདེན་ཞེན་གྱི་རོ་མྱང་བ་མེད་པར་ཏྲོག་ས་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་

མཆན་གྱི་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱེར་བཙུ་བྱུག་པོ་
 དེ་མཆན་གཞི། འདིར་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྐབ་པའི་བྱེད་
 ལས་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་མཆོན། བན་བདེ་སྒྲོབ་པ་སོགས་
 བྱེད་ལས་བཙུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཙུ་བྱུག་ཡོད་དེ། བན་བདེ་
 སྒྲོབ་པ་ནས་དུས་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 པའི་བར་བཙུ་བྱུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱེར་བཙུ་བྱུག་བསྟན་ཅིང་། འདི་ལ་མཆོན་ཚུལ་སྒར་ལྟར་ལོགས་སུ་མི་
 དགོས་ཏེ། བཙུ་བྱུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱུང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་མཆན་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་བཙུ་བྱུག་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བ་སོགས་
 སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་བཞི་དང་། གཞན་དོན་བྱུང་ཀའ་བ་སྐབ་པ་
 སོགས་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་སྒྲོར་བ་ལྔ་དང་། གཞི་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་
 དམིགས་པ་སོགས་སེམས་དཔའི་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོར་བ་བདུན་ཏེ་བཙུ་བྱུག་
 ཡོད་པའི་བྱིར། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་སྐབས་སུ་གཡོ་བ་ལ་
 སོགས་ཞེས་བྱུང་དང་། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་དན་བཙུ་

བཞིའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཅུང་བརྗོད་ན་དེ་དག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བུ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་བ་བཞི་ནི་སྦྱོར་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་སྤྱི་བ་ཕྱི་མར་འཇུག་པར་ལྟ་བུ། མི་འཇུག་པའི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ། འཇུག་མི་འཇུག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་བ་བཞི་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་གྲོང་པན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ། མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ། འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་བ་བཞི་ནི་སྤང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་སྤང་ཇུས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་། ཇུས་ཐ་དད་ཏུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལུས་སྒོག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་གང་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུམ་གྱི་མདོ་གསུམ་ལས་དོན་གྱིས་བསྟན་ཅིང་། མདོ་སྤྱི་ཆངས་པའི་བླ་བ་སོགས་ལས་ལྟ་ངན་དུག་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ།

༥ མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་རྟེན། རོ་བོ། དབྱེ་བ། ཐོབ་པའི་རྟགས་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི་གཉིས་
 ཀ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཡོད་དེ།
 སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་དེ། དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ།
 དེར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་རང་
 རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་རྟགས་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་གྱི་བྱུང་པར་ཐོས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་གཡོ་བ་དང་།
 མིག་ནས་འཆི་མ་འབྱུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་བཅོས་མིན་དུ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གངས་མེད་གསུམ་
 ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐོག་མའི་ཆོགས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ལ་དེའི་བྱུང་
 པར་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་དོན་དམ་པར་མཆོན་མེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གྲུབ་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆོགས་ལམ་ཞིག་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པའི་ཚུ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལ་མཁས་ཚུ་ལ་བསྟུན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་དགོས་སོ་
 ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་
 དམིགས་པའི་དད་པ། རྫོགས་བྱུང་དོན་གཉིར་གྱི་བན་པ། ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོབ་

པའི་བཙུན་འགྲུས། ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། རི་ལྷ་རི་སྒྲིང་གི་དོན་ཏྲོག་ས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར། །

༥ རྩོག་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམས་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དགོངས་
འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དགོངས་པ་རྩོག་ས་
པར་རྩོག་ས་རྣམས་པའི་རྒྱ་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱི་མ་དེ་དབང་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་མངོན་ཏྲོག་ས་
རྒྱ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། །

༦ རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
འདིར་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཙུ་བོར་ཐབས་
ཀྱི་ཆས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་ཏྲོག་ས་ཞིག་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙུ་བོར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ལ། འདིར་བཞི་ཀ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསྟན་ཏེ། རྩོད་ཀྱི་

སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་སོགས་
 དང་། ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་མི་དག་བཅུ་སྟོང་བ་སོགས་དང་། བཅོད་པའི་སྐབས་
 སུ་བདེན་བཞིའི་འདོར་ལེན་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་
 སྟེན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་དང་སྐྱར་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། །

༺ རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁ་
 ཅིག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་བསྟན་པ་དང་འདྲིར་
 ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གཉིས་ལ་ལྗོས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་
 དུ་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་ནི་དེ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ།
 སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པས་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་
 ནི་དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། རང་ལུགས་ལ་དེ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ་སྐབས་གང་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྟོར་
 མཐོང་སྟོམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
 ནི་བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བས་ལྗོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མདོར་ན་ལམ་བཏགས་པའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་དེ། ལམ་གསུམ་པོ་
 སྐབས་གང་དུ་བསྟན་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལམ་རྒྱང་
 པའི་ལུགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཁྱལ་པ་བའི་ལུགས་ལྟར་འདོད་རིགས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་འདྲིར་བསྟན་པའི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཁྱལ་ནས།

འདི་དང་སྐབས་དང་པོ་དང་ཅེ་སྒྱུར་གི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྱུར་ལམ་དུ་
འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ནས་དང་། དེ་རྗེས་སྐབས་གཉིས་པ་དང་
བཞི་པ་ལྔ་པ་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས།

༥ དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སྟེ།
བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་གི་དབྱེ་བ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
དོན། དེ་རྟགས་གི་དཔོག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྱུར་
མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
མཆམས་གང་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་གིས་སྒྱུར་
ལམ་ནས་དང་། དབང་འབྲེད་གིས་མཐོང་ལམ་ནས་དང་། དབང་རྒྱལ་གིས་
སྒྲོམ་ལམ་ནས་བྱིར་མི་ལྡོག་རྟགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དབང་པོ་རི་
ལྟར་རྒྱལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཐོབ་ན་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་དུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལམ་གཞན་གིས་བར་མ་
ཆོད་པར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་དེ། དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
བྱིར། དོན་དེ་ཆང་བ་ཅམ་གིས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མ་ངེས་ཏེ།

དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དེ་ཚང་བའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཀྱིས་དཔོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྲད་པར་ཅན་
 དང་། སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བར་མཐོང་ནས་ལུས་ཀྱི་
 བ་སྤྱ་གཡོ་ཞིང་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྲད་
 བར་ཅན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཟོན་པོ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པར་དཔོག་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉགས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། མཐོང་
 ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉགས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། གཟུགས་ལས་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་ཉགས། །ཞེས་པ་བཞེས་
 ཉགས་མདོར་བསྟན། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉགས་ཉི་ཤུ་པོ་
 གྱུས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་
 སོགས་ལས་བདེན་ཞེན་མདོན་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་ལྟོག་པ་ནས། གོས་ལ་
 སོགས་པ་གཙང་བའི་བར་དོད་ལ་གནས་པའི་ཉགས་བཟུ་གཅིག་དང་། ལུས་
 ལ་སྤྱི་བུ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ནས། གཞན་དོན་དུ་དཔྱུལ་བར་འགྲོ་བར་ཆོལ་
 བའི་བར་རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་ཉགས་བྱུག་དང་། སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་ལན་

མིན་དུ་བགྱི་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལམ་མིན་ལམ་དུ་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་
ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་རྟགས་གཉིས་དང་། སྒྲོག་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་
པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དགེས་པའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་མཆོག་ལ་
གནས་པའི་རྟགས་གཅིག་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་
གྱི་རྟགས་མདོར་བསྟན་ནས། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་
པ་ནས། ཆོས་གྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་
རྒྱས་པར་འཆད་པའི་བྱིར། བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་
ཅན་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱན་བཏགས་ལྡོག་པ་ནས།
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་སྟོག་གཏོང་རྒྱས་པའི་བར་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་
བྲངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་ནི་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
ཡིན་གྱི། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་བྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་
མིན་ཏེ། དེ་བཅུ་དྲུག་ནི་སོ་སྦྱེས་ངེ་བཞེན་ངེས་མི་རྒྱས་པས་གཞན་གྱི་ངོ་
བོར་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་
ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་

རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྟགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
 དྲངས་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་སྐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་
 བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟབ་མོ་
 རྣམ་པ་བརྒྱད་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྟགས་བརྒྱད་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཡེ་ཤེས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འཆད་འབྱུར་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་
 རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 དབྱེ་བ་ལ། ཚོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་སྒྲུབ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་རྣམ་པ་དགྲུང་གངས་ངེས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ལས་མང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་
 རྣམ་འབྲས་སུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་ཞིག་འབྱེན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་
 ཞེ་ན། ལན་ལ། སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུང་ལས་
 འབྲས་སུ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བར་དབྱེར་མི་རུས་ཀྱང་ཀྱན་རྗེ་བ་ཏུ་འབྲས་སུ་
 དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་
 མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚོད་
 པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་
 སྤང་བྱ་ཅི་ཞིག་སྤོང་ཞིང་གཉིན་པོ་ཅི་ཞིག་སྐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་

བར་འཕེལ་ཉམས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་
 ཞེན། ལན་ལ། སྒྲོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
 དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་
 ལམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉམས་དུ་སྤང་བྱ་འགོག་པ་དང་ཐོབ་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་
 བ་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར། སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། ཞེས་སོགས་གྱི་
 སྐབས་སུ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཚུངས་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་
 སེམས་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གྱིས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་
 བྱི་རེ་རེ་ཁོ་ན་དང་། དུས་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་དེ་བསྐྱེད་
 མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་བྱི་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་། སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་བྱི་རྣམས་དུས་
 གཅིག་ཏུ་ཆོགས་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར། ཞེན། ལན་ལ་
 སྒྲོན་དེ་མི་འདུག་པར་ཐལ། མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཁོ་ན་དང་སྤྲ་བྱི་དུས་
 གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་སྤོང་བུ་སྐྱམ་ལྡན་མི་སྤེལ་ཀྱང་། མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་
 བྱི་དང་ཆོགས་རྒྱུན་པར་ཚུན་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྤོང་བུ་སྤེལ་པར་
 བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་རང་འབྲས་སྐུ་གསུམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་རྒྱས་ཞིང་། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་

འགྲུར་བའི་བྱིར།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྱུར་བ་དང་ཞིད་དག་དང་སྒྱུར་བ་ཐབས་
མཁས་སྒྱུར་བ།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྲིད་
ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟངས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྐྱུང་ལག་
རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་
བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟངས་རྩེ་ཆེན་
པོ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བདེན་འཛིན་མངོན་འགྲུར་བ་སྤང་
བས་རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེ་སྟེད་པའི་ཆོས་གང་སྤང་ཡང་བདེན་སྟངས་སྒྱུ་
མ་བཞིན་དུ་སྤང་བས་བྱུང་བས་བྱིར། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས་ཐུན་ཀ་བཞི་
བསྟན་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་པར་མེད་ན་ཉིན་པར་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ་
བ། མི་ལམ་དུ་ལས་ལམ་རྩོགས་པར་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ལུང་དང་
འགལ་བར་ཐལ་བ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཐུན་ཀ་བཞི་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དང་པོ་ནི། མ་འོངས་པའི་རྩོད་པ་པོ་ལ་བསམས་ནས། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ།
ཉིན་པར་དག་མི་དགའི་ལས་གསོག་སྟེལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་
གཉིས་བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར། མི་ལམ་བཞིན། ལན་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

སྤྲུལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲུལ་པའི་ཚུད་པ་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ལ་
སྟོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་ཅིང་། དོན་དམ་ལ་སྟོས་ནས་འདོད་ལན་ཐེབས་ལ།
དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་
ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲུལ་བ། ཆི་ལམ་དུ་སློག་གཅོད་པ་
སོགས་ཆིས་ནས་སད་དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དགས་པོས་གསོས་བཏབ་པས་
ནི་སློག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་དགོ་མི་དགའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཆི་ལམ་དུ་དགོ་མི་དགའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཆི་ལམ་དུ་སློག་གཅོད་པ་ཆིས་པའི་དགོ་སློང་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་
ཕམ་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུལ་བ་ལྷན་ཀ་དེ་མི་འཇུག་པར་
ཐལ། ཆི་ལམ་དུ་སློག་གཅོད་པ་ཆི་བ་སོགས་ཀྱིས་དགོ་མི་དགའི་ལས་གསོག་
པ་ཡོད་ཀྱང་། སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆི་ལམ་གྱི་སློག་ཆགས་དེ་དང་དེ་དངོས་མིན་ཞིང་། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆི་ལམ་ལ་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་
ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲུལ་བ། སད་གཉིད་གཉིས་
ཀའི་དུས་སུ་ཡང་ལས་གཉིས་གསོག་སྤེལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་
གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུལ་བྱོད་

གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཚུད་པ་དེ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱད་པ་མེས་ནས་སད་
 དུས་སུ་དགེ་ཅ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པས་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 སྲིད་པར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལ་སད་དུས་སུ་
 མངོན་ཞེན་དག་པོས་གསོས་བཏབ་པས་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། སྒྲིན་དེ་ཡང་
 མེད་དེ། དེ་ལ་བདག་གིས་ལན་དོན་གྱིས་བཏབ་ཟེན་པས་དོན་འདིའི་ལྷག་མ་
 བྱམས་པ་ལ་བྱིས་ཞིག་ཅས་ཞལ་འཕངས་མཛད་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ནས་མིན་གྱི། མ་
 འོངས་པ་ན་འགྱུར་འགྱུར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་དངོས་སྒྲུབ་
 དག་གིས་ཚུད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་ཆེ་ལན་དེ་ལྟར་འདེབས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

༥ སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་བྱང་
 པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཅི་རིགས་རྫོགས་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
 དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འོངས་སྒྱའི་ཞིང་དག་སྦྱོར་

དང་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་དག་སྦྱོར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞིང་དག་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་མི་འཛིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པ་ལྟ་བུས་སྦྱང་རྗེས་མ་དག་པའི་ཞིང་ཡང་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐབས་
མཁས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱལ་སྤྱིའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དག་སའི་
ཡེ་ཞེས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྩུ་ཡོད་དེ། བདུད་བཞིའི་དག་
ཅི་རིགས་ལས་འདས་པ་ནས། རིགས་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་རྟོགས་
པ་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་བརྩུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བདུད་བཞིའི་
གངས་དང་། ངོ་བོ་དང་། བཙུང་པའི་ས་མཆམས་བཤའ་བ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། བདུད་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། འཆི་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་འཆི་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་པོའི་བདུད། གང་གིས་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། འཆི་བའི་ངོ་བོའི་སྟོན་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད།
དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིའི་བྱའི་
བདུད་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བདུད་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྔ་སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་དང་། མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་

ཡིད་ལུས་སྤྲོ་མོ་དེ་ཕྱང་པོའི་བདུད་སྤྲོ་མོ་དང་། ཅོན་མོངས་པ་དང་དེའི་ས་
 བོན་རྣམས་ཅོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤྲོ་
 མོ་དེ་ཅོན་མོངས་པའི་བདུད་སྤྲོ་མོ། ལན་ཅོན་གྱི་དབང་གིས་སློག་དབང་
 འགགས་པའི་ཆ་དེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
 པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་སྤྲོ་མོ། དགའ་རབ་དབང་
 ལྷག་དེ་ལྷའི་བྱའི་བདུད་རགས་པ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་དེ་ལྷའི་བྱའི་
 བདུད་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པའི་བྱེད། བདུད་བཞི་གང་རུང་ལ་སྤང་བྱ་དང་བདུད་ཡིན་
 པས་མ་བྲལ་སྟེ། འཕགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་
 ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡིད་ལུས་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་བྱ་དང་བདུད་དུ་མི་རིགས་པའི་བྱེད།
 གསུམ་པ་བདུད་བཞི་རགས་པ་དང་བཅོམ་པའི་ས་མཆམས་ཡོད་དེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ། ཐེག་དམན་དགྲ་
 བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ཅོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ། དེའི་
 ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གཉིས་རགས་པ་བཅོམ། དམན་
 ལམ་སློན་དུ་མ་སོང་བས་ནི་བྱེད་མི་སློག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་
 བདུད་རགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་
 དང་ཕྱང་པོའི་བདུད་རགས་པ་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཅོན་མོངས་
 པའི་བདུད་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་ཞིང་། བདུད་བཞི་སྤྲོ་མོ་མ་ལུས་པ་བཅོམ་

བ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས།
འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ། །འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདྲེན།

པར་བྱེན་སྐབས་ལྷ་བའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཅེ་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ལ། འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་བཤད་ཅིན་པའི་རྗེས་སུ་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པའི་རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་ཅེ་སྦྱོར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འབྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཏྲོགས་པ་ཐོབ་པ་
ལས་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཏྲོགས་པ་འབྲུང་བས། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱེས་
པའི་ཆེ་དེ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ནས་
འབྲུང་གི། །དེའི་སྦྱོར་དུ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་

ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་
བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ཆི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྫོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་
ཅེ་སྦྱོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་རྫོད་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཆི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་དེ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་དང་པོ་དེ། འདིར་
བསྟན་པའི་རྫོད་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྒྱ་
གཉིས་ཡོད་དེ། ཆི་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐུག་དང་། སད་གཉིད་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བའི་རྟགས་ཐུག་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཆི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆི་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐུག་དང་། སད་ཆི་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ངན་
སོང་གི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་འདི་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཐུག་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་

བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་གཉིས་པ་དེ།
འདིར་བསྟན་པའི་ཅེ་མོའི་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྟགས་ལ་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འཛམ་གུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ལས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་ལྟོས་
པའི་བྱིའི་བརྒྱད་དང་། ཆོས་ཉིད་བསྒྲོམ་གྱུང་གིས་རྟགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སོགས་ནང་གི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
མཆོན་ཏེ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་གསུམ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་པའི་
བཅོད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྟགས་ཀྱང་གཉིས་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟགས་རིགས་ཆང་བར་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མི་གཏོང་བའི་ཐབས་བརྟན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་
བྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་བཞི་པ་དེ། འདིར་བསྟན་པའི་ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིང་བཞི་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་བར་ས་རྣམས་སྤང་
གངས་དང་ཆུ་རྣམས་སྤྱི་ཅེ་མོས་གཞལ་བྱས་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
པའི་བྱུང་སེམས་སོགས་བཞིའི་དགོ་རྩ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་

ནམས་ལ་ཆད་མེད་ཅིང་ཆེ་བས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་དེ་ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྟེར་
གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱིར། །

༺ འཇུག་པ་དང་ནི་ཕྱོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤངས་བྱ་
ཏོག་པ་བཤད་པ་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་ཏོག་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
བྱང་སེམས་ལམ་ལ་སྟོས་པའི་འཇུག་ཕྱོག་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སྤང་བྱ་ཏོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་
གཟུང་འཛིན་ཏོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་གཟུང་ཏོག་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་ཏོག་དང་། ཕྱོག་པ་གཟུང་ཏོག་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ལམ་ཀྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དེར་འཇུག་བྱར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་ལ་དམིགས་ལུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སོ་སྟེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་རྗེས་འཛིན་དང་། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་
སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་ཏོག་པ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ལམ་སྟེ་ལ་དམིགས་པ་ནས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་
ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་མེས་ས་
ལམ་གྱི་ཕྱོག་བུའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་ཕྱོག་བུར་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགུ་ཡོད་དེ། ཏྲུག་པ་དམན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནས་
ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱོག་བུར་
ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་པའི་ཕྱོག་པ་གཟུང་ཏྲུག་ལ་
ཕྱོག་པ་གཟུང་ཏྲུག་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་མེས་ལམ་གྱི་
ཕྱོག་བུ་ལ་ཕྱོག་བུས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་
རྣམས་བྱང་མེས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བུ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱོག་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འཇུག་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་
བསྟན་འཛིན་ཏྲུག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
རྗེས་བཏགས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་ཀྱན་བཏགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་འཛིན་
ཏྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
རྗེས་འཛིན་ཏྲུག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་ཏྲུག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཆོས་

དང་བཏགས་འཛིན་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བྱད་པར་
 གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རྩལ་ཡོད་
 ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་སྐྱེས་བུ་
 བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 བྱད་པར་གྱིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་
 ལས་ཅམ་གྱི་སྒྲོན་ས་མིན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲོན་ས་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་
 ནི་གང་ཟག་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་པོ་ལ་དགུ་ཡོད་
 དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་དུ་རི་ལྟར་
 འདོད་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་ནས་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟོག་གཉིས་
 པ་ལ་ཡང་དགུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རི་བཞིན་མི་འབྱུང་
 བའི་སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་པ་ནས། བདུད་སོགས་སྤྱིར་གྲོལ་ལ་
 དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་པ་
 ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤོང་
 བའི་རྟོག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤེལ་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་གང་ལ་ཡང་
 བདེན་པར་འཛིན་མི་རུང་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་

ལྷ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཀུན་གྱིས་དེ་
ལྷར་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐོང་
ལམ་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ། དེའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་
འཆད་པ་དང་། བསོད་ནམས་མང་པོ་བསགས་པའི་བྱང་པར་གསུམ་དང་
ལྷན་པའི་སྟོན་སྒྲོར་གྱི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་མ་ཟད་
དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་
ཡོད་དེ། ཇི་མ་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་དང་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལ་དབྱེ་
ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སམ། སྐྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་མ་བདེན་
གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ནི། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྷར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་ཏོག་བདེན་གྲུབ་ཅི་ཞིག་ཟད་
ཅིང་། སྐྱེ་འཕྱོ་བདེན་གྲུབ་ཆད་པའི་སྐྱེ་མེད་ནམ་པ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ཐོབ་པ་བྱུང་
མེད་པར་ཐལ། ཇི་མ་བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་གསར་དུ་འགགས་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དངོས་སྐབ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤེམ་བདེན་པ་གྲུབ་ན་གཉིན་པོས་སྤང་དུ་མི་རུང་བས། སྟོན་པས་སྤེམ་མཐའ་དག་ཟད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཞེ་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིན་བྱེད་པའི་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་ཆོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཆོགས་རིགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོ་འཇིན་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དང་རྩིས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་མཉམ་ཐ་དད་གང་ཞིག་བྱེད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྩིས་སུ་སྐྱེས་ན་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྩིས་སུ་སྐྱེས་པས་བྱེད། སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་

མའི་རྩ་ས་སུ་སྦྱེས་ན་ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མའི་རྩ་ས་སུ་སྦྱེས་པས་བྱབ་
པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་
བྱིར། ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྩ་ས་
ཐ་དད་པའི་ཀ་བྱམ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཆོས་དེ་དང་རྩ་ས་གཅིག་ཅིང་ལྟན་ཅིག་ཡོད་པས་ཆོས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྦྱེས་བྱ་དང་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྦྱིར་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་དང་ཐ་དད་ཅིང་དུས་མཉམ་ལ། བདག་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བྱབ་མཉམ་པའི་རྩ་ས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་
ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་གཞི་དང་
ལམ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་
དག་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་གཉིས་སྤྲུལ་ཡོད་
གསར་དུ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་། བདག་མེད་གཉིས་སྤྲུལ་མེད་གསར་དུ་བཞག་
པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་གཉིས་སྤྲུལ་
ཡོད་མ་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་གཉིས་གདོད་ནས་བྱབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ཡོད་དེ། གཞི་བདག་མེད་གཉིས་ཏྲོག་ས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་

འབྱོར་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་ལམ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་
བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་བྱིར། སྤྱིན་
པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་
གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
ཏོགས་དེ། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། མཐོང་ལམ་དེ་བྲུང་ཆོས་ལྡན་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་
བྱེད་ལས་སྤངས་པའི་བྲུང་པར་ལྡན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

༥ དེ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་ཆོས་ཅན། མཉམ་བཞག་
ཏུ་སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲུམས་པར་བྱུགས་པའི་
རྩིས་ཐོབ་ཏུ་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ལ་ལྷུགས་མཐུན་དང་ལྷུགས་མི་མཐུན་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར།

འདིར་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཆོན་ཅམ་བཞེད་པ་ལ།
དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་དང་རྒྱ་འབྲས། བསྐྱེད་པ། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ་དང་
བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནས་ཀླ་ཞིའི་བར་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

སོ་སེའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་དང་དུས་གི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་
གཉིས། ལས་ལ་དག་མི་དག་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ། རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་
དུས་དང། འབྲས་དུས་གི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། མིང་གཟུགས་གི་མིང་ལ་ཆོར་
བ་འདུ་ཤེས་སོགས་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་བཞི་དང་གཟུགས་ལ་མེར་མེར་
པོ་སོགས་གཟུགས་ཅན་ཏེ་གཉིས། སྐྱེ་མཆེད་ལ་མིག་ནས་ཡིད་གི་སྐྱེ་
མཆེད་གི་བར་དུག །རིག་པ་ལ་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་སོགས་དུག །ཆོར་
བ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དུག །སྲིད་པ་ལ་འདོད་སྲིད་སོགས་གསུམ།
ལེན་པ་ལ་འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་སོགས་བཞི། སྲིད་པ་ལ་འདུ་བྱེད་གི་ལས་
ལ་གསོས་བཏབ་དང། སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང། ག་
ཤེ་ནི་ན་ཆོད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྤང་པོའི་རིས་མ་ཐུན་འདོར་བ་སྟེ་བཅུ་
གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་
བསགས། དེའི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ལ་བགོས་པ། དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་
གིས་གསོས་བཏབ་ནས་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་ཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་བདེ་འགོ་ངན་
འགོ་གང་རུང་དུ་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་དང་མིང་གཟུགས་བྱུག།
དེ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དང། དེ་ལས་རིག་པ། དེའི་རྒྱུ་གིས་ཆོར་བ་འགྱུག། དེ་
ནས་ག་ཤེའི་གནས་སྐབས་མངོན་འགྱུར་བ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་

འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མ་དེག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྒྱ་དུས་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་
ཆོར་བའི་བར་འཕངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། སྲིད་ལེན་སྲིན་པ་གསུམ་
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྦྱེ་ག་གཉིས་ནི་བྱུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བསྐྱུ་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཉོན་མོངས་གསུམ། སྤྱག་ཀྱན་
གཉིས་སུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དང་།
འབྲུབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདྲ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱེ་
བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ།
ལས་ཉོན་རྣམས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱག་བདེན་དུ་འདྲ་
བའི་བྱིར།

ཆེ་དུ་ལ་རྩོགས་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་དང་། བྱལ་ན་ཆེ་
གསུམ་མམ་བཞི་ལ་རྩོགས་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱར་ན་ལས་གཉིས་
ཉོན་མོངས་གསུམ་ནི་ཆེ་དང་པོ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་རྩོགས་
རུས་ཤིང་། བྱལ་ན་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ་ཀྱང་ལེན་པས་གསོས་མ་བཏབ་
པ་ཞིག་འབྱུང་བར་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འགོག་དང་བཅས་པའི་
སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་སྟོམ་ལམ་ཅེ་

སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་ཐོད་བཀལ་དུ་
འཇུག་པ་དང་། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཐོད་བཀལ་དུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་
སྤེལ་བའི་ཡར་འོང་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། སྤེལ་གཞི་མཐར་གནས་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་མར་འོང་ཐོད་
བཀལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉིས་
ཀའང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐོད་བཀལ་གྱི་སྒྱུར་
བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྤེལ་གཞི་དང་
སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་མ་བྱས་པར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་སྒྲོག་ཏུ་རིམ་བ་
མ་འཆོལ་བར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐོད་བཀལ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་
གྱི་ཐོད་བཀལ་མིན་ཏེ། ཐོད་བཀལ་གྱི་སྐད་དོད་སྤེལ་ཞི་ཞེས་པའི་བད་ཆེང་
དེ་རིམ་བ་འཆོལ་བའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྒྱུར་ཏིང་འཛིན་ཐོད་བཀལ་དུ་
འཇུག་པ་ཅ་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ས་བརྒྱད་ནམས་ནི་
འབྲེལ་བ་དང་། །གཅིག་བཀལ་སོང་ཞིང་འོང་ནས་ནི། །རིགས་མི་མཐུན་པ་
གསུམ་པར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་
སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་ཏོག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེ་ལ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ལ་དེས་བྱབ་པའི་བྱིར།

༥ མདོར་བསྐྱུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགུ་
ཡོད་དེ། མདོར་བསྐྱུས་པའི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་
ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པ་ཞེན་པ་ནས། སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་
དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པ་ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ཞེག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱེ་བ་ལ་དམིགས་
ནས་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནས། ཡང་དག་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ནི་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་
དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་སྤྱོད་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་
ལ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གིས་མ་བྱབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་པའི་ལྷོག་བྱ་ལ་ལྷོག་
བྱས་མ་བྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ལ་ལྷོག་
བྱས་མ་བྱབ་པ་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྩེ་ལ་མངོན་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་སོ་སྦྱེ་ལ་
དམིགས་པ་ནས་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པའི་བར་ལ་དམིགས་ནས་

མེངས་སྤྱོད་པ་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ལ་དགུ་ཡོད་དེ། མཁེན་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་པ་ལ་དམིགས་པ་ནས། གཟུང་
འཛིན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་མེངས་པའི་སྤྱེས་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་
མེངས་སྤྱོད་པ་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
ཡམས་ནད་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་ཏོག་པ་དེ་རྣམས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དང་
འདྲ་ཆོས་སུ་བྱུང་བ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་
པས་དེ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཆེ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ། ནད་པ་ནད་གྱིས་
ཡུན་རིང་དུ་བཏབ་པས་སོས་པ་དེའི་ཆེ་དབྱགས་བྱིན་པའི་དགའ་བ་བཞིན་
ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ངང་གིས་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་ལ་ཁུ་སྤྱན་དུ་འདུ་བ་
བཞིན་དུ་འདུ་བའི་བྱིར།

༥ སྤོང་གསུམ་སྤྱི་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གནས་
ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོ་མོ་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་
རྣམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་པ་ཆོས་

ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་དམིགས། རྣམ་པ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་དམིགས། བདག་
པོའི་རྒྱུན་དྲན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། འདིའི་དམིགས་
པ་ཆོས་ཅན། ཤེན་ཏུ་བབ་སྟེ། རྟོགས་དཀའ་བས་གཞན་གྱི་ལྷན་ཀ་རྒྱུད་མར་
འབྱུང་བའི་བྱིར།

༥ དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འདིར་
བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་
སྟེང་དུ་འདུར་མི་རུང་བར་འཇིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངེ་མ་སྤ་བ་ཞིག་
དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བཙུ་བྱག་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་
དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནས། རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྒོམ་པ་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བར་བཙུ་བྱག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་
ལོག་སྐབ་ལ་ཡང་བཙུ་བྱག་ཡོད་དེ། ལོག་རྟོག་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ལོག་སྐབ་དེ་ལྟ་བུ་བཙུ་བྱག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་བསྐྱེན་གཉིས་སུ་འདུ་
བ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་
གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དབུ་མ་པའི་རོན་
དམ་གྱི་བྱུང་པར་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀྱན་རྫོབ་སུན་འབྱེན་པའི་ལྷན་ཀ་དེ་
དང་པོ་དང་། དབུ་མ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་ལེན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རོན་
དམ་སུན་འབྱེན་པའི་ལྷན་ཀ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོའི་མཆོན་

གཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁུན་དང་བར་ཆད་མེད་ཅེས་དམིགས་རྣམ་མི་འཐད་པ་
ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ས་བོན་གྱིས་སྤྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ས་སྤྱུ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་གུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། མདོ་དང་རྩ་བའི་བསྟན་བཅས་མཛད་པའི་ཆེ་སྒྲན་ཀ་དེ་དག་འཕེན་
མཁན་བྱང་བ་མིན་ཡང་སྒྲན་ཀ་དེ་འགོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པ་
ན་དངོས་སྤྱོ་བས་དེ་ལྟ་བུར་སྒྲན་ཀ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་
དབུ་མ་བས་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་དངོས་སྤྱོ་བས་སྒྲན་ཀ་
དེ་ལྟ་བུ་འཕེན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་སྒྲན་ཀ་དེ་དབུ་མ་བས་ལ་མི་
འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་དབུ་མ་བས་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་འདེབས་རྒྱས་
པའི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར།

ཕར་བྱིན་སྐབས་དྲུག་པའི་སྤྱི་དོན།

༥ གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་བཤའ་པ་ལ། རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
དང་། འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བ་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དེ་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། གཞན་དོན་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅེ་སྦྱོར་བཤའ་བེན་
པའི་རྗེས་སུ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཁུན་

གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་བསྒྲོམ་པའི་རྩེས་
 སུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་སྒྲོམ་པའི་མཐར་
 གྱིས་སྐྱོར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས།
 ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་པ་ནས། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་
 སྐབས་སུ། འདིར་བསྟན་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྐྱིན་སོགས་
 ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་གྱིས་བེན་པའི་སྒོ་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
 བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྒྲོམ་པའི་རིགས་གནས་གྱིས་
 སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བེན་བྱེད་གྱི་སྒོ་
 ནས་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱིན་དུག་དང་རྩེས་དན་དུག་དང་བདེན་པའི་དངོས་
 མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བེན་པ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བྱིན་དུག་ནི་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། རྩེས་དན་དུག་གི་བྱིང་པར་ཡོད་དེ།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་རྩེས་སུ་དན་པ་གསུམ་དག་དང་། གཏོང་བ་དང་ཚུལ་
 བྲིམས་དང་ལྷ་རྩེས་སུ་དན་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷ་རྩེས་སུ་དན་
 པའི་ལྷ་ནི་མདོ་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྩེས་སུ་དན་པ་གསུངས་
 གྱང་ལྷ་དེ་དག་དན་པ་ཅ་མ་མིན་ཏེ། ལྷ་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་

སོགས་འཕགས་པའི་སྟོང་པ་ལ་འང་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཏོང་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ནི་སྤྱིན་དུག་གི་ནང་དུ་འདུས་ཀྱང་འདིར་ལོགས་སུ་
བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་རང་རྒྱད་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
ལོགས་སུ་བཤད་པ་ནི་གཞན་རྒྱད་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཕར་བྱིན་སྐབས་སྐབས་བརྒྱན་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་བཤད་ཅིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་
བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་ལ་བརྟན་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་ཏྲུག་སྐྱོད་པ་རྣམ་པར་
བསྒྲོམ་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་ཏྲུག་སྐྱོད་པ་བྱང་ཚུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཅེ་ལ་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྒྲོམ་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་ཅིང་མཁྱེན་གསུམ་གི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ། རྣམ་པ་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། ། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གར་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་སྐྱོད་པ་ཡིས། ། ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་པ་ནི། ཆི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རིགས་རྣམས་བྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་དེ་དང་པོ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བར་གཉིས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ་དེ་གསུམ་པ་དང་། གཟུགས་དང་དེ་འཛིན་པའི་

མཚན་མ་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བྱ་རྩལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་དེ་བཞི་བ་ཡིན་ལ།
དེའི་དང་པོ་གཉིས་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཡུལ་
རྟོགས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིའི་དངོས་བསྟན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཙུག་ཅེ་
ཡང་། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་སྒྲིག་མཐའི་སྒྱུར་ལམ་དང་། བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲེས་བྱས་ཐོ་ཚུན་རྒྱད། །ཞེས་
སོགས་ལྟར། ཚུལ་བ་རེ་རེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བརྒྱ་དོན་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། རྒྱན་མཐའི་
སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་
སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པས་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་
ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་ཀྱང་། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རྒྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་མཐར་བྱིན་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར།
མཐར་བྱིས་པ་དང་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་གཉིས་ལ་ཚུལ་བ་རེ་རེའི་བྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་
སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲུ་མས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་

བསྐྱོམ་མི་རུས་ཤིང་། ཕྱི་མའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐྱོམ་རུས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

སྒྱོར་བཞིའི་སྒྲ་དོན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་རྣམས་རྫོགས་
སྒྱོར་བ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་གོམས་པ་ཅེ་མོ་སྟེ་ཅེ་སྒྱོར་
དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མཐར་གྱིས་ཏེ་རིམ་གྱིས་གོ་རིམ་མ་
འཆོལ་བར་སྐྱོམ་པས་མཐར་གྱིས་སྒྱོར་བ་དང་། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་རིགས་སོགས་
མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་དང་རྫོགས་པས་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྒྱོར་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཁྱེན་པོ།

པར་བྱིན་སྐབས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན།

༩ གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་འོ་རྣམ་
བཞག་དང་། གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདིར་འབྲས་
བུ་ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྤྱི་དོན་གྱིས་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བཞི་བཤད་ཅིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་བཞི་དང་བྱད་པར་དུ་སྐྱད་ཅིག་སྦྱོར་
བ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་དངོས་སུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་དུས། གནས་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།
གྲངས་ངེས། ལོག་ཏོག་སེལ་ཚུལ་དང་ལྔ། དང་པོ་ལ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མཚམས་ཡོད་དེ། དེས་ཆོགས་གཉིས་
རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུའི་
ཆོས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྗེ་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། མཆོན་
དཔེས་སྤྲས་པའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལོངས་སྤྱིའི་ལུས་སུ་གནས་གྱུར་
པ་དང་། ལོངས་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུལ་སྤྱི་བྱངས་མེད་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་གྱི་འོག་མིན་དེར་འཆང་རྒྱ་བ་
ཡིན་ནི་ཟེར་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་འོག་མིན་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བསྐྱས་
པས་དག་པའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་
ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེ་འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པར་འཆང་རྒྱའི་ཞེས་
ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེ་རང་རང་གི་
ཞིང་དག་སྦྱོར་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་ཞིག་ཏུ་འཆང་རྒྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དག་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཞིང་དག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་

གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཆོས་སྐྱ་ནི་རང་དོན་གི་སྐྱ་དང་གཟུགས་སྐྱ་ནི་
གཞན་དོན་གི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་རང་དོན་མཐར་
ཐུག་དང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་
བརྟེན་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་སྐྱ་གཉིས་ལ་རང་དོན་དུ་མཉམ་
པར་འཛོག་ཅིང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞན་གི་དོན་མཛད་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྐྱ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ། ལོངས་སྐྱ། སྐྱ་ལ་སྐྱ་གསུམ་དུ་འང་དབྱེ་
ཞིང་གངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེ་རྒྱུ་ལས། སྐྱ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །སྐྱ་བསྐྱས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་
བཞི་དང་ལྔར་ཡང་གངས་ངེས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ། ལོངས་
སྐྱ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་གཉིས་བཅས་ལྔར་
གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་བརྗོད་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱ་ལྔའི་བདག་
ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྔ་ནི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། དང་
པོ་གཉིས་ཆོས་སྐྱ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྐྱ་ལ་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་གསུམ་
དང་བཞི་གང་དུ་གངས་ངེས་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། དབྱེ་བསྐྱ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ལྔ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱས་ལུལ་མ་ཏོགས་པས་སངས་རྒྱས་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཡང་མིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་དེ་སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ རོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་དེ་སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཆེ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཁས་ཚྭ་ངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་བྱིར་པར་འཛོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་སྒྱུན་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཁས་པས་ནི་རྟག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་སྤྱི་མཚན་དང་། རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཛོག་པར་གནས་པ་ཞིག་རྟག་པར་འདོད། ཚྭ་ངས་པས་ནི་དུས་སྤྱི་བྱིན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་རྟག་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་འཛོག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞུང་འདིས་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་པ་དང་རེ་འགའ་བའི་བྱིར་པར་མ་བྱེད་པའི་སྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་

དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དུས་ཐམས་ཅད་པའི་རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་སྤྱི་ཙམ་
 དང་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཐམས་ཅད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་།
 ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་པ་དང་གཅིག་ལྟ་བུ་རེ་འགའ་པའི་རྟག་པ་དང་། ཀ་
 བུམ་གཉིས་ལྟ་བུ་རེ་འགའ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པའི་
 སྒྲོན་ཡིན་པའི་བྱེད། ལ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་བེམ་པོ་ཡིན་པས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མེད་དོ་ཞེས་བེད། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྐྱ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་བེམ་པོ་མིན་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་
 བྱུང་བའི་དག་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤམ་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་རོ་བོ།
 དབྱེ་བ་དང་ཡོན་ཏན། སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་སྐྱ་དེ། དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ།
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། སྒོ་བུར་རྣམ་དག་
 གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེད། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་པོ་དེ་
 མཚན་ཉིད་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།
 རང་གི་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། རྟག་ཆད་
 ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།

རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་
 ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ལྡན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་
 གངས་གྱིས་མི་ཆོད་པས། གངས་མེད་པ་དང་། སྒྲོལ་གསལ་གསལ་གྱིས་རི་
 བཞིན་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་དེ། ལྡན་པའི་
 བྱུང་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་དེ་སྤངས་པ་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་པར་སྐྱེ་བ་མ་གསུམ་བདེན་པས་
 སྒྲོང་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཞག་དང་སྤང་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བའི་སྒྲོན་ས་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྐྱེ་དེ་སོ་སྐྱེ་
 ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དང་ལོངས་སྐྱེ་དེ་བྱང་
 འཕགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་
 སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲོན་ས་དེ་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་བྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། སྐྱེ་བ་མ་གསུམ་བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲོང་གི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཆ་

ལ་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་འཛོག་པའི་བྱིར། སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་
 དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ལ། དེའི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ས་མ་བྱལ་སྟེ། དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་
 ཡིན་ན་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དོ་
 བོ་ཉིད་སྒྱུ་དེ་ཡིན་ན། སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབྱེངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་
 དགག་བྱ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་སྤངས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
 པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་དང་། དབྱེངས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་འདུས་
 མ་བྱས་ཞིག་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སྒྲོག་པའི་ཆ་ལྟ་བུའི་
 འདུས་མ་བྱས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་གཉིས་གང་རུང་མིན་པར་སེམས་ཏེ། དེ་དག་
 ལ་དོ་བོ་ཉིད་སྒྱུའི་འཛོག་བྱེད་རྣམ་དག་དེ་འབྲ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

༥ བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ལ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུའི་དོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ། དང་
 བོ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཡོངས་སུ་གནས་གྱུར་ནས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་
 ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དོ་བོའི་སྒྲོ་
 བྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གཉིས་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལྔ་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་

སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཆོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདི་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་པའི་རྐང་བཞིའི་རྒྱས་
བཤད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་གཞུང་སྡེ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་བྱང་པར་
རྒྱས་པར་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་སྡེ་མས་བསྟན་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐུག་ཏུ་
ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བཅོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཞེས་བཅོད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆོག་
སྒྲོར་བདེ་བ་དང་། དགོས་པའི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞུང་
འདིས་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱོའི་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འཕགས་པས་གཞུང་འདི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་བཞེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་
འདིར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་སྐྱར་ཡང་དགོངས་པ་མི་འགལ་
ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ཟད་པར་བཙུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཟད་
པར་གྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཟེལ་གཞོན་

ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གི་ཡུལ་བཅུ་པོ་གང་རུང་གིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་
གོས་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། ཟད་པར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་ཡོད་དེ། ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་
བཞི། སྒྲོན་པོ་སོགས་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་ལ་དམིགས་པ་བཞི། ནམ་མཁའ་
དང་ནམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟད་པར་གྱིས་
སེམས་ཉེན་ཡོད་དེ། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་དང་། བྱི་མ་གཉིས་
གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། སོ་སའི་དོན་ལ་འདི་གསར་དུ་སྐྱབ་པའི་
དམིགས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ས་ཁོང་མཉམ་པ་དང་། རྩ་དངས་པ་དང་། མེ་
གསལ་ཞིང་འབར་བ་དང་། ལུས་ལ་རེག་པའི་རྒྱུ་དང་། རས་སྒྲོ་སེར་སོགས་
བཞི་རྩ་བོ་ཆེད་པོ་སྟར་བརྒྱུད་པ་དང་། གནས་ཁང་གི་བྱ་གའི་ནམ་མཁའ་
དང་། བྱམ་ནང་གི་མར་མའི་འོད་འཕྲོག་པའི་ཅིག་ངོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་དམིགས་
ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བསྒྲོམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུས་
གཅིག་ཏུ་སྐྱལ་ཞིང་མང་པོར་བསྐྱར་བ་དང་། ས་ལ་ཆུ་བཞིན་དུ་འཇུ་ལ་བ་
དང་། ཆུ་ལ་མ་བྱིང་བར་འགོ་བ་དག་རྒྱུད་ལྟར་འགོ་བ་དང་། སྒྲོ་སེར་སོགས་
སུ་སྐྱལ་པ་དང་། ཆར་འབབས་པ་དང་། མེ་འབར་བ་སྟོན་པ་སོགས་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་རྩ་བ་བྱང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟད་པར་གྱིས་དང་མེ་

སོགས་ལ་དེ་དག་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་ས་དང་མེ་ཚུ་སོགས་
 གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པའི་མཆན་ཉིད་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་གྱི་མེ་ཚུ་སོགས་གོ་ས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ།
 གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་པར་བྱེད་ཀྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་ལུས་བཙུ་མི་འདྲ་སྟེ། དུལ་བཙུ་ནི་
 ཟད་པར་གྱིས་ནས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། ཟད་པར་བཙུ་ནི་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོམས་འདུག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་ནམས་ལ་དུལ་བཙུ་པོ་གང་ཡང་རུང་
 བས་དམིགས་པ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར།

༥ ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 རོ་བོ། དབྱེ་བ། རྣམ་དག་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་ཐོབ་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་
 བའི་གྲོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། ཟེལ་གཞོན་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། དབྱེ་བས་ཟེལ་
 གཞོན་བཞི་དང་། །འདོག་ཟེལ་གཞོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་པ་དབྱེ་བས་ཆེ་ཆུང་རིང་སྤང་སོགས་ཟེལ་

གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རང་གི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་ཇོ་སེར་སོགས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པ་འི་བྱད་པར་གྱིས་ཡིན་པ་འི་བྱིར། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རར་སྒྲུང་བ་བྱིས་མི་སྒྲུང་བ་བྱས་ཏེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རར་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པ་སྤྱལ་ནས་ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་བར་
བྱས་པ་འི་སྒྲོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་འི་བྱིར། རྣམ་དག་གི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་བད་པར་གསུམ་པོ་དེ། སྤྱི་མ་རྩ་མ་བྱི་མ་བྱི་མ་འི་རྒྱུད་
དང་བྱི་མ་བྱི་མ་རྩ་མ་རྩ་མ་འི་དག་བྱེད་ཡིན་པ་འི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་མ་ལ་
བཏེན་ནས་བྱི་མ་འབྱུང་ཞིང་། བྱི་མ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་རྩ་མ་རྣམ་པར་དག་པ་འི་
བྱིར་དོ། །རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་བད་པར་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་
དང་ཟེལ་གཞོན་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་སྟོབས་ལ་དབང་འབྱོར་བ་འི་བྱིར།
དེ་ནས་བད་པར་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོབས་ལ་
དབང་བསྐྱུར་བ་འི་གོ་རིམ་ངས་པ་འི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ས་ལས། ཐོག་མར་
ཁོ་ནར་ནི་རྣམ་པ་ཐར་པ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
ཏོ།

དེ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བད་པར་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཉིད་ལ་ཅི་དགར་འབྱུར་བར་མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་
དག་གི་གོ་རིམ་ཀྱང་དེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་

ཀྱང་ནམ་ཐར་བེལ་གཞོན་ཟད་པར་གསུམ་པོ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་
 དག་བྱེད་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་རིགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་
 ཟད་པར་བེལ་གཞོན་གྱི་སྒྲོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། བྱང་སའི་ལུང་དེ་
 དང་ནམ་བཤད་གྱི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར། ཟད་པར་བེལ་གཞོན་གྱི་
 སྒྲོན་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ་དེ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བའི་
 རིམ་པ་མིན་པའི་བྱིར།

༥ ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་
 མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྒྲོན་གནས་མཁུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 གཉིས། དང་པོ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་
 སེམས་ཏེན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཏེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
 ལ་དམིགས་པའི་མི་དགོ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་སྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་
 ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཉན་
 རང་དགྲ་བཙུན་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གྲོང་སོགས་
 སུ་རྒྱ་བའི་ཆེ་རང་ལ་དམིགས་ནས་མི་དགོ་བར་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་
 བའི་དམིགས་སྐྱེན་མི་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་བྱེད་རྒྱས་ལ།

སངས་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པས་དེ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རང་ལ་
དམིགས་ནས་ཁོང་ཁོ་སོགས་ཀྱི་མི་དག་བའི་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཟད།
རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་བྱང་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་ལེགས་སྐྱར་ལྟས་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱུ་ལ་ཁྱོས་ནས་སྐྱར་འདེབས་བྱས་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་
ཚུལ་བསྟན་པ་དང་ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོན་གནས་མཐུན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། གང་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་འདྲི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་འདེབས་ཀྱས་པའི་བྱེད་ལས་
དང་ལྡན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ། དེའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ལ་བྱང་ཆོས་ལྡན་ཡོད་དེ། འབད་ཚུལ་མེད་པར་ལྟོན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཇུག་པ་
དང་། བདེན་ཆགས་སྤངས་པ་དང་། དུས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱས་པ་དང་། ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་པ་སོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། རི་བ་ཀྱན་གྱིས་
ལན་འདེབས་ཀྱས་པའི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཉན་རང་གི་སྒྲོན་
གནས་མཐུན་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཅམ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། བྱང་
ཆོས་དེ་ལས་ལོག་པའི་བྱིར།

༥ རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སངས་
རྒྱུ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བའི་དོན་མཛད་པའི་ཆེ་སྐལ་བ་དང་།

ལྡན་པ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་ཅིང་། སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་མི་
འགོད་པ་དཔེ་དེ་སྒོ་ནས་བསྟན་ནས་ཆོས་སྐུ་བྱབ་ཏུག་ལ་ཚོད་སྒྲོང་ནི་འགྲེལ་
པ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་
པར་ཐལ། བྱོད་ཏེན་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ལ་ཏུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚོད། ལན་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བྱབ་པ་
དང་ཏུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ནམ་ཡང་བད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༺ བཙུན་ནི་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐུ་
ལོངས་སྐྱའི་ངོ་བོ། བྱད་ཆོས། བཙུན་དཔེ་དེ་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེས་པ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་དེ།
དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་ལ་ལོངས་སྐྱ་དེ་དེས་པ་ལྡན་དང་ལྡན་ཏེ།
གནས་དེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། འཁོར་དེས་པ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། སྐྱ་དེས་པ་བཙུན་དཔེ་གསལ་ལྗོགས་
ཀྱིས་སྐྱས་པ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་བ། དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་
རི་སྒྲིབ་མ་སྒྲོང་གི་བར་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་བཞུགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་གཞན་ལྡན་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱ་སྟོན་པ་རྒྱན་མི་ཆད།

གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུ་མི་ཆད། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་ཆད། དེ་རྣམས་ལ་
འབད་ཚེ་ལ་དང་རྣམ་ཏོག་ཞི། གདུལ་བྱའི་མོས་པར་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་བའི་
ཕྱིར། མཆན་དཔེ་ལ། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རུས་སྤལ་ཞབས།
། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་མཆན་སོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ན་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་ལྡན་པ་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་རྩི་མ་བྱ་
མཆོག་གི་རྩི་མ་དང་འདྲ་བའི་བར་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་སྤྱོད་བསུ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས། རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་སྤྱོད་དང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡང་མཆན་དཔེ་
ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་དང་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་དང་
མཆོག་སྤལ་གྱི་མཆན་དཔེ་རྣམས་དག་པ་དང་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འཁོར་
ལོས་བསྤྱོད་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོང་བར་འདོད་མོད་ཀྱང་། །དག་
དང་གསལ་དང་རྗོགས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་མོད། ། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བླངས་མདོག་དང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་དེ། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བླངས་
ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ནས་ཕྱག་ཞབས་ལ་དཔལ་བེ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་མཆན་པའི་
བར་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༥ གང་གི་སྲིད་པ་ངེ་སྲིད་བར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲུལ་སྒྲུའི་
 རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ། སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལོངས་སྒྲུའི་
 བདག་ཆེན་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་པ་སྒྲུལ་སྒྲུའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། བཟོ་བོ་སྒྲུལ་སྒྲུ། སྒྲེ་བ་སྒྲུལ་སྒྲུ། མཆོག་
 གི་སྒྲུལ་སྒྲུ། སེམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་ལས། བཟོ་དང་སྒྲེ་བ་བྱུང་
 རྒྱུ་ཆེ། །སྒྲུ་དན་འདས་པའི་རྟགས་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དེ་ནི།
 །ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བའི་དོན་
 ལ་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ངེ་བའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་
 འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཉ་བྱུ་དང་པོ། སྒྲུའི་བྱུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་
 ཉ་བྱུ་གཉིས་པ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཉ་བྱུ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྒྲུ་ནི་ཤ་རུས་ལས་བྱུབ་པ་མིན་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྲུབ་པའི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་ནི་གསེར་གང་བྱུ་ཉ་བྱུ་
 དང་ཁོང་སྟོང་སོགས་མེད་པའི་དོ་རྩེ་སྒྲུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཆོག་གི་སྒྲུལ་
 སྒྲུ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲུ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། མཛེད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛེད་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དེ་སྒྲུ་གསུང་བྲགས་མཛེད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་དགེ་སྟོང་གི་རྟེན་ཅན་དང་མཆོན་དཔེ་

གསལ་རྫོགས་ཤིང་། གསུང་ཡན་ལག་བྱུག་ཅུ་དང་ལྔ་པའི་སྒྲོན་ས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོད། ཐུགས་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་
བྱུང་གྱུར་པ་ལ་ཉིན་མཚན་དུས་བྱུག་ཏུ་གཟིགས་པ་འཇུག། །འབྲིན་ལས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་གདུལ་བྱ་སྦྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།
མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་པོ་བྱོགས་གཅིག་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མ་དག་པའི་
ཞིང་དུ་མར་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། བྱམས་མགོན་གྱིས་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། །ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་
མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ བེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་
པར། །སྐྱེ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །
དགའ་ལྔ་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ལྷམས་སུ་ཞུགས་དང་བལྟམས་པ་
དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཙུན་མེད་འཁོར་དགྲེས་རོལ་བ་
དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྟོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྦྱང་པོར་གཤེགས་པ་
དང་། །བདུད་སྡེ་བཙུ་མ་དང་རྫོགས་པར་བེ། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་། །ཕྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
རྣམས་སུ། །སྟིང་པ་ཇི་སྟིང་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་དང་པོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། བྱི་མ་

གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི་བཅུ་གཉིས་
 བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ལས་མ་གཡོས་པར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་བོ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་སྐྱེ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཡིན་པས་མ་བྱེད་ཀྱི་
 མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད། སྟན་ཟུ་མི་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱལ་སྐྱེ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡིན་ཀྱང་མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱེ་མིན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 ལྟོན་པར་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་སྐྱེ་པལ་བ་ལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
 ཏེ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཆངས་པ་བརྒྱ་གྲིན་ལྟ་བུ་ལྟ་ཆེན་སྐྱེ་ཆེན་གཟའ་
 ཆེན་གཞོན་སྐྱེན་བདུད་སོགས་རིགས་དྲུག་གི་གཟུགས་སུ་སྐྱལ་པའི་སྐྱལ་
 སྐྱའི་མཐའ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རྩིས་འདིའི་ཞེས་སོགས་སྐབས་སུ། འཕྲིན་ལས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་
 རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་དེ། ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ།
 འབྲུག་སྒྲིའི་སྒྲིའོ་ནས། དུལ་ཉེན་གྱི་སྒྲིའོ་ནས། དཔེ་དོན་གྱི་སྒྲིའོ་ནས་འགོད་བྱའི་
 སྒྲིའོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་
 སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་

གཉིས་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷ་བྱ་དང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དགེ་བ་
བཅུ་ལྷ་བྱ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དཔེ་དགུ་དང་
ཆོས་མཚུངས་པའི་དོན་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྤྲིན་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྤྲ་སྤྲ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
དཔེ་དགུས་མཆོན་པའི་དོན་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེ་དང་པོ་ནི།
དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་བེའུ་རྩར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྟར། །དེ་བཞི་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །
ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་དང་།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ལས། །སྤྲོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་
ཡིས་ནི། འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་ཉིག་པ་མེད་
བཞིན་དུ། །མི་ཉིག་སྤྱག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡི་བག་མེད་
པའི། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་མེད་པའི་བསྐལ་བྱེད་
ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱུང་བདག་འབད་སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་
པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་བྱུང་མཛད་ཅིང་། །སྤྱལ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྤྲོན་

ཏོ། །ཞེས་དང་།

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སླིན། །ལོ་ག་ཏོག་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་རྒྱར། །ཚུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་རྩེ་འཕྲོ་སླིན་ལས་ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཚུ་ཡི་ཆར། །
 འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་རྒྱར། །རྣམ་པ་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས། །ཞེས་
 དང་།

བཞི་པ་ནི། རི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ལས་བསྐྱོད་པ་
 མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་དཔག་མེད་སྟོན་པ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐྱེ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀྱན་ཏུ། །
 སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྐྱལ་བ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཞེས་
 དང་།

ལྔ་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྒྲོས་པ་
 ཡིས། །བརྗོད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སླིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་
 བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །དམ་ཆོས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག །གདུལ་
 བྱེད་སྒྲེ་བོའི་བརྗོད་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག །ཞེས་དང་།

དུག་པ་ནི། རི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་
 དུ། །སྐྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀྱན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་

ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་བློ་བྱ་དང་
རྣམས། །སྤྱོད་ཏྲོག་ཆོས་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་དེ་ལ་ནི་རྣམས་མི་ཏྲོག་ཞེས་
དང་།

བདུན་པ་ནི། རི་ལྟར་སྤྱོད་བརྟེན་གྱི་ནི་སྤྱོད། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་
བྱུང་བ། །རྣམ་ཏྲོག་མེད་ཅིང་བཟོ་མེད་ལ། །སྤྱི་དང་ནང་ནི་མི་གནས་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་
བ། །རྣམ་པར་ཏྲོག་མེད་བཟོ་མེད་ལ། །སྤྱི་དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་།

བརྒྱད་པ་ནི། རྩེ་བུ་མེད་ཅིང་སྤྱང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་
ཏྲེན་མེད་ལ། །མིག་གི་ཡུལ་ལས་རབ་འདས་ལ། །བཟུང་མེད་བསྟན་ཏུ་མེད་
པ་ཡི། །རྣམ་མཁའ་མཐོ་དང་དམའ་མཐོ་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡོད་མིན་ལ།
དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་
དང་།

དགུ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང་། །ཏྲོག་མེད་སྤྱོད་
བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟེན་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ། །རྣམ་ཏྲོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
ནི། །མ་ལུས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

སོ་སེའི་དོན་ལ། འདིར་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ལ་ཉེར་བདུན་
 ཡོད་དེ། ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྱིན་ལས་ཉེར་དྲུག་དང་། ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
 འགོད་པའི་འཕྱིན་ལས་གཅིག་སྟེ་ཉེར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 སྟོན་པས་འགྲོ་ནམས་ཞི་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནས།
 འཁོར་འདས་གཉིས་དོན་དམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་
 པའི་བར་ཉེར་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མཚོག་གི་སྦྱལ་སྦྱས་
 གདུལ་བྱ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ལ་འགོད་པའི་འཕྱིན་ལས་གཅིག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཕྱིན་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་
 འཕྱིན་ལས་གཙོ་ཆེ་ཡང་། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྱིན་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ།
 གདུལ་བྱ་ལམ་དང་ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་བཀོད་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ཤིང་གཙོད་པའི་ལས་ནི་གཙོད་པ་པོ་དང་སྟ་རེ་སྟ་བུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཤིང་དུམ་བུར་སོང་བ་སྟ་བུ་བཅད་པའི་ལས་ནི་ཤིང་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྱིན་ལས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་
 དགོས་ཏེ། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ལ་བཀོད་ཟིན་པའི་འཕྱིན་ལས་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འཕྱིན་
 ལས་མི་འགལ་བར་སེམས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱས་པའི་

འཕྲིན་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དག་བ་སྣ་གཅིག་ཙམ་སྤྱེས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ས་བརྩུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དགུ་བཞག་ཅིང་།

དེ་ལས་ས་བརྩུ་བ་ལ་འགོད་ཚུལ་སྤྱི་དང་། ས་བརྩུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་ཚུལ་གཉིས། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྣང་བས་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་བ་དང་། མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤོད་དག་པ་དང་། བརྩུད་དག་པ་དག་གིས། འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་བ་གསུམ། དང་པོ་སྤོད་དག་པའི་སྣང་བ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྩུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ཉིང་ངེ་འཇིན་གངས་མེད་འབྲུམ་སྤྱག་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྱག་བརྩུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྱས་པའི་སྟན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྱག་བརྩུའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བད་མའི་གདན་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྩུད་དག་པའི་སྣང་བ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེ་གདན་དབྱས་མ་ལ་འདུག་ཅིང་། འཁོར་གྱི་བརྒྱའི་གདན་

རྣམས་ལ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་གངས་དེ་སྟེད་ཀྱིས་བསྐྱོར་
 རས་འདུག་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཕྲིན་ལས་སྐབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་དང་། བྱས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་། རྟེ་
 བ་དང་། ཕྱིབས་ལོགས་གཉིས། བྱག་མཐེལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་
 མེད་འབུམ་སྐག་བཅུ་བཅུ་འཕྲོས་པས་རིམ་བ་བཞིན་སྟོགས་བཅུའི་ཡི་
 དྲགས། དཔྱལ་བ་དུད་འགྲོ་དང་མི། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྣང་
 བར་བྱས་ཏེ་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་། སྐག་པ་གཉིས།
 མགུལ་རྒྱབ་གཉིས། ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྒར་བཞིན་འཕྲོས་པས་སྟོགས་
 བཅུའི་ཉན་རང་དང་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་བཅས་
 སྣང་བ་བྱེད་ཅིང་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སོགས་ཉེ་བར་སྐབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།
 མཆོད་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དེའི་
 མཛོད་སྐྱ་ནས་འོད་ཟེར་སྒར་བཞིན་སྒྲོས་པས་སྟོགས་བཅུའི་བདུད་ཐམས་
 ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སྣང་བར་བྱས་
 ཏེ་དེ་དག་གི་ལྷས་ལ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་གཙུག་ལས་འོད་ཟེར་
 རྟོང་གསུམ་འབུམ་སྐག་བཅུའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་སྟོགས་བཅུར་
 རྒྲོས་པས། སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སྣང་
 བར་བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ཏེ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འོད་

ཟེར་གྱི་ང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་
ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་
མཐིལ་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་
བབ་པར་གཟིགས་ཏེ། ས་དགྲ་པ་མན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་འོང་ནས་བྱང་
སེམས་དེ་ལ་ལྟོ། །མཆོད་དོ།

ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོང་སྤྲག་དུ་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་བྱང་སེམས་
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དཔལ་བེའུ་དང་རྡོ་རྗེ་བཟླ་ཤེས་པའི་
གཡུ་བྱང་ལས་བདུད་གྱི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་
འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྤྲག་བཅུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་བྱང་སྟེ།
སྤྱོད་པ་བཅུ་སྒྲིང་བར་བྱས་ཤིང་ཆོ་འཕྲུལ་ལྷ་མེད་པ་རྣམས་བསྟན་ནས། བྱང་
སེམས་དེའི་དཔལ་བེའུ་སོགས་གསུམ་དུ་རྒྱས་པས་མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་
འཕེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱན་ནས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་
གྲངས་མེད་འབྱུང་སྤྲག་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱང་སྟེ། སྤྱོད་པ་བཅུ་ཐམས་ཅད་
སྒྲིང་བར་བྱས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྒྲོམ། ངན་སོང་གི་གནས་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་རྒྱབ་ཅིང་། འཁོར་གྱི་

འོད་ཟེར་རྣམས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྱི་བོར་རྒྱབ་པས་འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་
འཕོག་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོང་ཐྱག་
བཅུ་བཅུ་ཐོབ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཆེད་དུ། མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

༥ མཆན་ཉིད་དེ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བསྐྱུས་
དོན་དུག་ཏུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤམ་ཀྱང་དགོས་ཏེ།
དེའི་ཚུལ་ནི། མཆོད་བརྗོད་སོགས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
བྱེན་པ་ནི། །དངོས་པོ་དུག་གིས་ཡང་དག་བཤམ། །མཆན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲོར་བ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། །དོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་དུག །ཞེས་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་བཤམ་ཀྱི་གཞུང་སྐྱར་བས་
སྐབས་དུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་དུ་བྱེ་
བའི་ཆེ་ཡང་རྒྱས་བཤམ་དགོས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་སོགས་བྱས་ནས། དངོས་
པོ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་བཤམ། །ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་པ་
ནས། དོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
གཞན་དོན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་མཁྱེན་གསུམ་སྐབས་གཅིག་དང་། སྒྲོར་
བཞི་སྐབས་གཅིག་དང་། ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་གཅིག་ཉི་གསུམ་དུ་

སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱོན་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་དབང་བོ་ནི་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་དང་། མོས་པ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐབས་དེས་དེ་ནམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྐྱེས་པ། རྒྱལ་ཡུམ་ཤེར་སྤྱོན་རང་བཞིན་ལུས་བཟང་པོར། །མཛེས་
བྱེད་དོན་རྒྱན་བདུན་ཅུས་སྐྱེས་པ་ནི། །གསལ་བྱེད་མངོན་པར་ཏྲོག་ས་པའི་
རྒྱན་ཉིད་དང་། །སྤྱི་དོན་འདིར་ཤར་མཁས་ནམས་དགའ་བ་སྦྱེ། །ཡུམ་དོན་
བྱམས་མགོན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན། །བཤད་པའི་དགེ་དེས་འདི་ནས་ཤི་
འཕོས་ཆེ། །དགའ་ལྡན་བྱམས་པའི་འཁོར་གྱི་མཆོག་གྱུར་ཏེ། །རྗེས་འཛིན་
བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྐྱོན་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པར་སྤྱོན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
འདི་ཡང་ཤུགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཅེས་བྱ་བས་ཅོ་ནེའི་དགོན་
ཉིད་དུ་དད་པས་སྦྱར་བའོ། །

མཛྲེན།

བདེན་བཞི་དང་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད།

༄༅། །ན་མོ་ཤུག་ཕུན་ཡེ།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དང་ངེས་ཚུལ། །

རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱི་དགོངས་པ་བཞིན་འབྲེལ་བར། །

རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་སྐྱ་སྐབ་ཐོགས་མེད་སོགས། །

རྒྱལ་སྤྱི་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན་གྱར་རྣམས་ལ་འདུད། །

དེ་ལ་འདིར་བྱབ་པའི་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་དག་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གསུམ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག །ཉིན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག །འཆི་འཕོ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། བདེན་
བཞིའི་གངས་ངེས། གོ་རིམ། རོ་བོའི་བྱེད་པར། རྒྱུད་གང་ལ་ཡོད་མེད། རྣམ་
པ་སྐབ་ཚུལ། སྐྱ་དོན། དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་དང་འཇུག་
ལྡན་གི་གཙོ་བོ་ལ་བདེན་པ་བཞིར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་

འཇུག་ཕྱོག་གི་རིམ་པ་ལ་དེ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་
རྒྱ་ཁྱུན་འབྱུང་དང་བཅེངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བདེན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
འཁོར་བ་ལས་ཕྱོག་པའི་རྒྱ་ལམ་བདེན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དུ་མར་བདེན་
བཞི་སྟོན་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོར་ཁྱུན་འབྱུང་། དེ་ནས་ལམ་བདེན། དེ་རྗེས་
སྤྱག་བདེན། དེ་ནས་འགོག་བདེན་བསྟན་ལ།

མདོན་ཉོགས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་སྤྱག་
བདེན། དེ་ནས་ཁྱུན་འབྱུང་། དེ་རྗེས་འགོག་བདེན། དེ་ནས་ལམ་བདེན་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་སྤྱི་མཐུན་དབང་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། རིམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ། ཐོག་མར་
རང་ཅག་རྣམས་སྐྱེ་ཤིང་འཆི་སོགས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟིར་
བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་སྦྱོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་
པས་སྤྱག་བདེན་དུས་དང་པོར་བསྟན། དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་གང་ལས་བྱུང་
ན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱི་ཁྱུན་འབྱུང་ལས་བྱུང་བར་

ཤེས་ནས་དེ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་དགོས་པས་ཀྱན་འབྲུང་དུས་གཉིས་པར་
 བསྟན། དེ་རྩེས་སྟུག་ཀྱན་གཉིས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་
 འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་པས་འགོག་བདེན་དུས་གསུམ་པར་བསྟན། དེ་
 ནས་ཐར་བ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་སོགས་ལམ་བདེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་དགོས་པས་ལམ་བདེན་དུས་
 བཞི་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་། དཔེར་ན་དང་པོར་རང་ཅག་སྟ་བུ་ནད་
 གིས་གདུངས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་ཤེས་ན་དེའི་རྒྱ་སྤོང་
 འདོད་སྦྱེ་ལ། དེ་སྦྱེས་ན་ནད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཐོབ་
 འདོད་སྦྱེ་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བསྟེན་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྩེ་བཙུན་བྲམས་པས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། བདེན་
 གནས་ཐོབ་བྱ་སྟོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་
 པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟན་པར་བྱ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་བཞི་བསྟོམ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་
 ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་
 ཀྱན་འབྲུང་ལས་སྟུག་བདེན་འབྲུང་ལ། རྣམ་བུར་སྟོགས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལས་
 འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མངོན་པ་
ཀུན་བརྟམ་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་
སྐྱེ་བའི་གནས་གྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་
ཉེན་གང་ཡིན་པ་དང་། སྣོད་གྱི་འཇིག་ཉེན་གང་ཡིན་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་འདི་
དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་གི་མཆོན་གཞི་ལ་མི་
མཐུན་པ་ཆེར་མེད་ནའང་། མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ནའང་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ཆོ།

རང་གི་རྒྱུར་བྱུར་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་
ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ། འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ། བྱུང་བ་
འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལུས་ལ་ཆོར་བ་དྲག་པོས་
གཟེར་བའི་གནད་གཙོད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཟས་བཟང་བོ་
ནི་རོ་ལ་སྤེད་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་། མ་
དག་པའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་
འདི་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་ཅག་ལྟ་བུའི་སོ་སྐྱེ་ནམས་སོ། །

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་ནམ་སྒྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་
པོའི་འབྲས་བུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། དཔྱལ་བའི་སྐྱགས་སྒྲིགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། སྤྱོད་
ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། སྐྱེ་གན་འཆིའི་སྐྱག་བསྐལ་དང་། དབྱ་སྒྲུབ་བ་དང་སྐྱག་
དོགས་པའི་སྐྱག་བསྐལ། གཉེན་སྐྱག་པ་དང་བལ་དོགས་པའི་སྐྱག་བསྐལ།
འདོད་པ་བཅའ་ཀྱང་མི་ཉིད་པའི་སྐྱག་བསྐལ། གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་སྐྱག་
བསྐལ་དང་བརྒྱད་ཡོད།

རང་འབྲས་སྐྱག་བསྐལ་བདེན་པ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་
ཁྱོད་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་རྩ་
བའི་ཉོན་མོངས་བྱུག་དང་། ཁོ་བ་དང་། ཁོན་འཛིན་འཆབ་པ། འཆིག་པ་
སོགས་ཉེར་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཉིས་པ་ལ། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
འདོད་པའི་བདེ་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་གྱི་སློག་གཙོད་སྤོང་པའི་ལས་དང་སྦྱིན་པ་
བྱིན་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། རན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་གྱི་སློག་གཙོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ལྷ་རྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པའི་ལས་རྣམས་ལྟ་
བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ལས་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་ལྟ་བུ་ལོ། །ཡང་ལས་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་ལ། དེར་གྱུར་
པའི་སློ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད།

རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་བའི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་སོ་སོར་བཏགས་འགོག །འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
སྐྱས་བརྗོད་རིགས་གྱིས་དབྱེ་ན། སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པའམ་
བརྗོད་བཏགས་པའི་འགོག་པ། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་
བཅས། རྒྱན་མེད། ལྷག་བཅས། ལྷག་མེད། ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ། ཡོངས་སུ་
མ་རྗོགས་པའི་འགོག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་བའི་
རྒྱུད་གྱི་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་གཙོད་པ་སྤངས་པའི་ཆ་དང་། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་

ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་མཛོན་གྱུར་བ་ལ་རེ་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་དང་། དམན་
ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་འགག་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དང་འགོག་
བདེན་དོན་གཅིག །

གསུམ་པ་ནི། མཛོན་ཤེས་དྲུག་ཐོབ་པའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་བ་ནི། མཛོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ལྷ་བ་དང་དྲུག་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་བོ་དང་བཅས་མ་
བཅས་སམ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་
བཅས་ཀྱི་ཕྱང་འདས་གཉིས། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ནི། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་དང་། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
ནི་ཕྱང་འདས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་གསུང་།

རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་བྲལ་རྒྱ་བྱེད་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་དངོས་བཏགས་མ་སྤེ་བར་དབྱེ་ན། ཆོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ།
མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་ཉེ་ལྔ། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་རྣམས་སུ་དབྱེ་འོ། །

འགོག་ལམ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བྱ་
ཀྱན་བཏགས་དང་སྟོན་སྦྱོར་གང་དངོས་སུ་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་རང་གིས་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བའི་འགོག་བདེན་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་རྒྱ་བྱས་ནས། ནམ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གིས་
རང་རང་གི་སྤང་བྱ་དེ་རྣམས་དངོས་སུ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ། སྤང་བྱ་དེ་ཤེས་
རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་དུ་སྤར་མི་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཆ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བས། དེ་ལ་ནི་འགོག་བདེན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྣམ་གྲོལ་
རྣམས་ཀྱང་འགོག་བདེན་གྱི་བྲལ་རྒྱ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་
བདེན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་དེ་རྣམས་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་ནི་སྟུག་ཀྱན་གཉིས་སོ་
སྦྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་
འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།

མ་དག་པའི་ཞིང་སྟུག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་སྟུག་བདེན་མིན་
པར་གསུངས་པས་བདེ་བ་ཅན་དང་དེའི་སོ་སྦྱེ་རྣམས་ནི་སྟུག་བདེན་མིན་ལ།
དེ་ལས་གཞན་སོ་སྦྱེ་རྣམས་དང་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་དང་དེ་དག་གི་
རྒྱུད་གྱི་ལས་ཉོན་རྣམས་ནི། སྟུག་ཀྱན་ཅི་རིགས་སུ་ངས། ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ཡོད་པས། སྟུག་བདེན་དང་ལས་

ཀྱི་ཀུན་འབྲུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱད་ཀུན་གཉིས་ཀ་མེད་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་འབྲུང་མིན་ནོ། །སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་འབྲུང་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་གཉིས་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་ཅིང་ཁམས་གོང་མ་ན་མེད་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །

མཁས་པའི་དབང་བོ་ཁ་ཅིག། སྤྱད་ཀུན་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤྱད་བདེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྤྱད་བདེན་ཡིན་ན། ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་བཞེད་དོ། །དེས་ན་དབྱུང་དཀའ་ཅུ་སྒྲུང་ཡང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཤད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱད་བདེན་ཡིན་ན། སྤྱད་བསྐྱལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བ་དེ་དང་། རྒྱུད་གོ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་སྤྱད་བདེན་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱད་བསྐྱལ་མིན་ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲུང་བ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་སྤྱི་མ་འདི་འཐད་པར་སེམས་ཡང་དབྱུང་བར་བྱུང་། །

ལམ་རིམ་ལས། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་འབྲུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་

བསྐྱངས་པའི་དགོ་བ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མིན་ལ། དེ་དག་
དང་དེ་ལྟ་བུས་མ་ཟིན་པའི་དགོ་བ་པལ་ཆེར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་འགྲོ་བར་
བཤེད་ རོ། །

ལྷ་པ་རྣམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། སྐྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་མི་རྟག་སྐྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བ་
བདག་མེད་བཞི་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཏེ། རེ་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དབང་སྐྱུར་བ་པོའི་བདག་རོན་
གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་
བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱུང་ཅིང་བསྐྱོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་རྟག་པར་འཛིན་པ། བདེ་བར་འཛིན་པ། གཙང་བར་
འཛིན་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྟོང་བར་བྱེད། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱེན་བཞི་སྟེ། ཟག་བཅས་གྱི་
ལས་ཉོན་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྐྱག་བསྐྱལ་ཀུན་
ཡང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་ཤུགས་བྲག་ཏུ་བསྐྱེད་

པའི་བྱིར། རྒྱུ་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྟུག་བསྐྱལ་གི་ལྷན་ཅིག་གེད་
 རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་
 མེད་དུ་འཛིན་པ། དེ་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ། དེ་དབང་སྟུག་
 སོགས་གིས་བྱས་པར་འཛིན་པ། དེ་རང་བཞིན་ཏྲག་ལ་གནས་སྐབས་འབྱུར་
 བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོང་བར་གེད། འགོག་བདེན་གི་རྣམ་པ་ལ་
 འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་ལོམ་པ་ངས་འབྱུང་བཞི་སྟེ། སྟུག་ཀུན་གཏན་ནས་སྤངས་
 པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་
 བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གྲུ་ལོམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ངས་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། སྤང་མི་ལྟོག་པའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
 བསྐྱོམས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐར་བ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ། ཟག་བཅས་གི་
 བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ། སྟུག་བསྐྱལ་གི་རང་བཞིན་འགའ་
 ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ། ཐར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་ལྟོག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 རྣམས་སྟོང་བར་གེད། ལམ་བདེན་གི་རྣམ་པ་ལ་ལམ་སྟུབ་པ་རིག་པ་ངས་
 འབྱེན་བཞི་སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ལམ་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བར་བགྱོད་གེད་གི་ལམ་དངོས་སམ་དེར་
 གཏོགས་གི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ཅི་རིགས་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱེལ་སྤར་མི་ལྷོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ། བསམ་
གཏན་གྱི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ། ཟག་བཅས་གྱི་བྱེད་པར་
འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ། རྒྱལ་བསྐྱེལ་གཏན་བྱེད་པའི་ཐར་ལམ་མེད་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །

རྒྱལ་བ་སྤྲོད་ནི། བཞི་བོ་དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་འཕགས་པས་གཟིགས་
པ་ལྟར་བདེན་ཅིང་། གྲིས་པ་སོ་སྤྱེས་པ་བཟུང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྲིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། འཕགས་པ་
རྣམས་གྲིས་བདེན་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་སྒྲོམ་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐུན་ཅིང་གཟིགས། གྲིས་པ་རྣམས་གྲིས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་
བས་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

བདུན་པ་དགོས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་བདེན་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་དུ་ལན་དུ་

མར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་གནད་རྣམས་བདེ་
བར་གཤེགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤིན་དུ་གལ་
ཆེ་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སྒྲོམ་ཡང་ཆེ་བས་རིམ་བཤེར་ལྟར་དུ་སྒྲོབ་མ་
འབྲིང་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཉམས་མགྱུར་ལས་ཀྱང་། སྐྱབ་བདེན་ཉེས་
དམིགས་བསམ་ལ་མ་འབད་ན། །ཐར་བ་དོན་གཉེར་རི་བཞིན་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །
ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་མ་བསམས་ན། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་
ཚུལ་མི་ཤེས་པས། སྤིང་ལས་ངས་འབྱུང་སྐྱོ་ཤས་བསྟན་པ་དང་། །འཁོར་
བར་གང་གིས་བཅིངས་པ་ཤེས་པ་གཅིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་བདུན།
སྤྱིའི་ མཚན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། བྱེད་ལས། ཆེ་དུས་ལ་རྫོགས།
བསྒྲོམ་ཚུལ། བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་
ལས། དག་སྒྲོང་དག་སྐྱས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་
མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་
འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་
འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དངོས་
བསྟན་ནི། འདུས་བྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་ལ། སྤྱིར་བསྟོས་ནས་

གྲུབ་པ། ཉེན་འབྱེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། །རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོན་ནས་གྲུབ་པ།
འདུས་བྱས་གྱི་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནས་ཀྱི་
ཞིའི་བར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ལས་
འབྲས་ལ་ཚླངས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་
ཅིང་། སྤྱི་མས་ནི་ངན་འགྲོར་འཁེབས་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་ལ། སྤྱི་མས་ནི་བདེ་
འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གཉིས་ཀར་འཁེབས་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་ཚླངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི། ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་
བདེན་འཇིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བདེན་
འཇིན་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ནི།
དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་རང་སྤྱེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་རང་
རྒྱ་རྒྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི། མ་རིག་པ་ཡིན་པས།
ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་འཇིན་ཚུལ་མི་འདུའོ། །
གང་ལྟར་ནའང་རང་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་
ལ་ཚླངས་པའི་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་མ་རིག་པ་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་
བཞེད་པར་ནི་འདུའོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
ཡང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཀུན་

བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ལ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་དོ། །
མཁས་པ་པལ་ཆེར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་ལ་ནི་
ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་མི་སྲིད་ཅེས་བཞེད་པར་སྤང་ཡང་དུས་
ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ལ་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འགྲོར་འཕེན་པའི་
བསོད་ནམས་དང་། ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོར་འཕེན་པའི་མི་གཡོ་བའི་
ལས་དང་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། མདོ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ཏུག་
གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེ་
ལ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་བསགས་པའི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་པའི་ཆེ་འདིའི་
རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ། བྱི་མར་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིད་མཆོམས་
སྐྱར་བ་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས། གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བའོ། །

བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ནི་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་
ཤེས་ཏེ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མིང་བཞིའི་ཕྱང་བོ་དང་། གཟུགས་ནི་

མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་
ཅ་མ་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་ནི་མེད་དོ། །གཉིས་ཀ་བསྒྲེམས་པས་མིང་གཟུགས་
ཅས་བྱའོ། །

ལྷ་བ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་ན། དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་
པའི་ཁུ་ཁྲག་གི་མེར་མེར་བོ་དང་མིང་རྣམས་འཕེལ་ནས་གྲུབ་པའི་མིག་དང་
རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་
སྤར་ནས་ཡོད་དོ། །བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་ན་དབང་བོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འགྲུབ་པས་
རིམ་པ་དེ་ལྟར་མེད་ལ། སྒོང་སྐྱེས་དང་བོད་སྐྱེས་ལ་ནི་མངལ་མ་གཏོགས་ཆ་
འདྲ་བར་བཤམ།

དུག་པ་རེག་པ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་བོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་གང་
རུང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་རྒྱང་དང་པོ་གྲུབ་པ་སྟེ། འདི་ལ་མིག་ནས་
ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་ཅི་རིགས་ཡོད་དོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་གཙོད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་ཐག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྒྲེམས་གསུམ་
གང་རུང་སྐྱེས་པའོ། །འདི་ལའང་སྤར་བཞིན་ཡོད།

བརྒྱད་པ་སྐྱེད་པ་ནི། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་

ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པའམ། བཏང་སྟོམས་ལ་སྲིད་པ་གང་རུང་སྟེ། འདི་
ལ་འདོད་སྲིད། སྲིད་སྲིད། འཇིག་སྲིད་གསུམ།

དགྲ་བ་ལེན་པ་ནི། སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཏེ། འདི་ལ་འདོད་པ་ཉིད་བ་ལེན་པ། ལྟ་བ་ཚུལ་
ཞུགས། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྤྱོད་
སོགས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ། གཉིས་པ་ནི་འཇིག་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་ངན་
ལ་ཆགས་པ། གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དམན་པ་ལ་
ཆགས་པ། བཞི་པ་ནི་འཇིག་འཇིག་ལྟ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་སྲིད་པའོ། །

བཙུ་བ་སྲིད་པ་ནི། སྤར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་
ལ་བསྒོས་པ་དེ་ཉིད་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་ཡང་སྲིད་བྱེ་
མ་འདྲེན་པ་ལ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཏེ། སྲིད་པ་ཞེས་
པ་ནི་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའོ། །འདི་ལ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ།

བཙུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ་ནི། སྲིད་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་གང་
རུང་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་པོར་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་བ་སྟེ། འདི་ལ་མངལ་དུ་ཉིད་
མཆོམས་སྦྱར་བ་སོགས་བཞིའམ། ཁམས་གསུམ་དུ་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་བ་
གསུམ། ཁ་ཅིག ། འདིའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། ཁ་ཅིག་མངལ་ནས་བྱེ་རོལ་དུ་བཅའ་བ་དེ་འཇོག་

པར་སྒྲུང་ཡང་། ལམ་རིམ་དུ་ཉིད་འཇམ་ཆམས་སྒྱུར་བ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མི་
གསལ་ལ། ཁོ་བོ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ ཉིད་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆ་དང་པོ་
ཞེས་གསུང་བ་འདི་འཐད་པར་མཐོང་སྟེ། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་དེའི་སྐབས་སུ་
ཕུང་བོ་ལྔ་འཁོར་བར་ཐལ་བ་དང་། ལམ་རིམ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩ་གཉིས་པ་ཀ་ཞིའི་ཀ་བ་ནི་ཕུང་བོ་སྟེན་ཅིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཆ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་ནི་ཕུང་བོའི་རིས་མ་ཐུན་འདོར་བའམ་དོར་བའོ། །འདིར་ཀ་
བ་ནི་སྟེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ན་ཆོད་རྟིང་བར་གྱུར་པའི་ཆ་རྣམས་
ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ལ། ཞི་བ་ནི་ཞི་
ཟེན་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པར་ཡང་མ་ངེས་སོ། །ཀ་ཞི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་
འཛོག་པ་ནི། དེ་གཉིས་གོ་རིམ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཟུང་ན་
དང་སྟེང་ག་འདོན་པ་སོགས་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པས་ཞར་
བྱང་ཅམ་ཏེ། སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྐྱུ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ། རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྒྱ་

དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་དང་མིང་ག་བྱུགས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་རིག་པ་ཚོར་བ་སྟེ་བྱེད་དང་ལྷ་ནི་
 འཕངས་པའི་འབྲས་བྱ། སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་
 ག་གཉིས་ནི། གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུའོ། །གང་འཕངས་ན།
 འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྷ་འོ། །གང་
 གིས་འཕངས་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སོ། །རི་
 ལྟར་འཕངས་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྟེད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན།
 འབྲས་བྱ་དེ་རྣམས་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །གང་གིས་འབྲུབ་པར་བྱེད་ན།
 སྟེད་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ལེན་པས་སོ། །གང་འབྲུབ་ན། སྐྱེ་བ་དང་ག་ཤིའོ། །རི་
 ལྟར་འབྲུབ་པར་བྱེད་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒྲོས་པའི་ལས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་དེ་རུས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་འཕངས་
 པའི་ཡན་ལག་དང་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་ཉོན་
 མོངས་པའི་བསྐྱུ་བ་ནི། འཕགས་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་
 མོངས། །གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྒྲུག་བསྐྱུ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་སྟེད་ལེན་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཀྱན་འབྱུང་། འདུ་བྱེད་དང་སྟེད་ལས་གཉིས་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་། འབྲས་

དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདུན་ནི་སྤྱག་བདེན་དུ་འདུའོ། །

བཞི་བ་བྱེད་ལས་ནི། མ་རིག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། འདུ་
བྱེད་གྱིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་སྤང་བོའི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་
གྱིས་སྒྲེ་གནས་སུ་འབྲིད་པར་བྱེད། མིང་ག་ཟུགས་གྱིས་ལུས་འཛིན་པར་
བྱེད། སྒྲེ་མཆེད་གྱིས་ལུས་རྫོགས་པར་བྱེད། དེག་པས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་
སྐྱོད་པར་བྱེད། ཆོར་བས་རྣམ་སྒྲིན་ལ་ལོང་སྐྱོད་པར་བྱེད། སྲིད་པས་སྤང་བོ་
སྒྲུབ་སྤྱད་པར་བྱེད། ལེན་པས་སྤང་བོ་འགྲུབ་པ་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད། སྲིད་པས་
བྱི་མའི་སྤང་བོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད། སྒྲེ་བ་དང་ཁྱ་ཤེས་རང་གང་ལ་
ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ། །

ལྷ་བ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ནི། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་
རྫོགས་རྒྱས་ཞིང་། ལུལ་ན་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་ཆེ་བཞི་ལ་རྫོགས་པའང་ཡོད་ཅེས་གསུང་ཡང་། ལམ་རིམ་གྱི་བཞེད་པ་
ནི་སྤར་ལྟར་རོ། ། དེ་ཡང་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཚུལ་ནི་སྒྲེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་འགའ་ཞིག་གིས་མ་རིག་པ་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་དུ་འདོད་ལྟར་སྒྲེ་བའི་འདུ་བྱེད་གྱི་
ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་འཆི་ག་ཚུན་ཆད་དུ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་
གསོལ་བཏབ་ནས་སྲིད་ལས་རྒྱས་ལྡན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲེ་བ་སྐྱངས་ན་ཆེ་སྤྲུལ་

ལ་སྐྱེད་དང་བྱུག་དང་། སྤྱི་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 སོགས་སྐྱེད་དང་བདུན་འབྲུབ་པར་འབྱུར་བས་སོ། །ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་
 བློ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་
 ཞིག་གིས་རྟོན་དེ་ལ་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ལས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་བཞག་པ་དེ་ལ་སྐྱེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བར་དུང་
 འགྱོར་སྐྱེས་ནས། རྟོན་དེ་ལ་སྐྱེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཟུང་སྟེ་སྐྱེད་
 ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆེ་ཡན་
 ལག་དང་པོ་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་དང་། སྐྱེད་ལེན་སྐྱེད་པ་གསུམ་ཆེ་གཉིས་པ་
 དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཆེ་གསུམ་པ་ལ་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆེ་བཞི་ལ་
 རྫོགས་སྐྱེད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་སྐྱེད་པས་གསོས་བཟུང་གྲང་ལེན་པས་
 གསོས་མ་བཟུང་བ་ཞིག་འདོད་དགོས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་རྩང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་
 ཡོད་དོ། །འོ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ངན་པའམ། བཟང་བོ་གཅིག་གིས་བྱི་
 དང་། ལྟའི་རྣམ་སྟེན་གྱི་ཕྱང་བོ་བརྒྱ་འཕངས་པ་ན། བརྒྱ་བོ་དེ་ཐམས་ཅད་
 རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གམ། ཐ་དད་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པའི་དབང་བོ་ཁ་
 ཅིག བྱིའམ་ལྟའི་ཆེ་བརྒྱ་བོ་དེ་ཐམས་ཅད་གྲང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འེ་ཆར་གཏོགས་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་རིམ་

ལས། འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་
གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་འཕངས་ཀྱང་འགྲུབ་བྱེད་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས། ཆེ་དང་པོ་མ་གཏོགས་སྤྱི་མ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲུང་བ་ལས་ཁོ་བོ་ནི་སྤྱི་མ་འཐད་
པར་སེམས་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་ཞིང་། འགྲུབ་བྱེད་དང་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱའི་
བར་དུ་ནི་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་མི་སྤིད་ཅེས་རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། །

དུག་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེད་པ། དེ་
ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དེའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
འབྱུང་བ་ནས། སྤྱི་བའི་རྟེན་གྱིས་ཀ་ཞི་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་གས་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་། ཀ་ཞི་ནི་གང་ལས་འབྱུང་ན་སྤྱི་བ་ལས་
འབྱུང་བ་ནས། འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བར་ནི་ཉོན་མོངས་
སྤྱོད་གས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྟོག་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་
པར་འགྱུར་བ་ནས། སྤྱི་བ་འགགས་པས་ཀ་ཞི་འགག་པའི་བར་རྣམ་བུང་
སྤྱོད་གས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་། གང་འགགས་པས་ཀ་ཞི་འགག་

སྒྲུལ་ན་སྒྱེ་བ་འགགས་པས་ཀྱི་འགག་གོ་ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པ་འགགས་
 པས་འདྲུ་བྱེད་འགག་པའི་བར་ནི་རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་
 སྟོག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་བསམ་པ་ནི། རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་སྒྲུག་ཀྱན་གཉིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་
 བསམ་པ་ནི། འགོག་ལམ་གཉིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་པན་ཡོན་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མངོན་ཅིག་ཅེས་པ་ཐབ་མོ་སྟེ། གང་གིས་
 འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་པ་རྣམས་མཆོག་
 མཐོང་། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འབྲུབ་ཚུལ་དང་།
 བྱེད་པར་དུ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤིད་པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ཚུལ་
 རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མོངས་པའི་ཐུན་པ་མི་བཟད་པ་འཛོམ་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་
 མེད་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བར་འཛིན་
 པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་ཏེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་མངོན་ཀྱི་
 གཅེས་པའི་ནོར་སྟེལ་བ། འཁོར་བའི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་ནས་སྒྱུ་
 ཤེས་བྲག་པོས་ཐར་ལམ་ལ་ཡིད་བསྐྱེད་པ། སྒྲུབ་དེ་ལྟར་གོམས་པ་རྣམས་ལ་

འཕགས་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་པའི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་པན་ཡོན་རྣམས་དང་། གཙུ་བོ་ནི་
ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་པན་ཡོན་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་དུ་འབད་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འཆི་འཕོ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་ལྷ། འཆི་བའི་རྒྱུ། འཆི་བའི་སེམས། རྫོད་སྤྱད་
ཚུལ། བར་དོ་འབྱུང་ལུགས། སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིད་མཆམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། དེ་མ་ཟད་པར་འཆི་བ་གཉིས་གྱི་
དང་པོ་ནི་དུས་གྱི་འཆི་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དུས་མིན་པར་འཆི་བའོ། །སྐྱེ་
མ་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་ནད་སོགས་གྱིས་འཆི་བ་དང་། གཞན་ཡང་
དུས་མིན་གྱི་འཆི་རྒྱུ་དགུ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་ནི་གསུམ་སྟེ། དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་
གྱི་སེམས་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྦྱར་དག་བ་
བྱེད་པ་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་དག་སེམས་དང་། མི་དག་བ་བྱེད་པ་རྣམས་འཆི་
བའི་དུས་སུ་སྒྲིག་སེམས་འབྱུང་ལ། དམིགས་བསལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །
དག་མི་དག་འི་སེམས་གྱིས་འཆི་བ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ཡིན་
གྱི། འདུ་ཤེས་སྤྲོ་མོ་རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་ནི་དག་མི་དག་འི་སེམས་ལོག་ནས་

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བློད་སྤྱད་ཚུ་ལ་ནི། མི་དག་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བློད་
སྤྱད་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་ལ། དག་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བློད་སྤྱད་ནས་སྤྱད་
ཅིང་། གཉིས་ཀ་ཡང་བློད་སྤྱད་གཉི་བར་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕྲོལ།
བཞི་བ་བར་དོ་འགྱུར་ལུགས་ནི། རྣམ་ཤེས་བྱིར་འཕྲོ་བ་དང་བར་ཆད་མེད་
པར་སྤང་མཐའ་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་བར་དོ་འགྱུར་སྟེ། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་
མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་དོ་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ཉིད་མཆམས་སྦྱར་ཚུ་ལ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ།
དང་པོ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་ན་ནི། བར་དོ་བ་དེས་རང་དང་རིས་མ་ཐུན་བའི་
སེམས་ཅན་དག་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་ལྷ་བ་དང་ཅེ་བ་སོགས་བྱེད་ལ། བ་
མའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་སྐྱེ་སྟེ། དེར་པ་མ་གཉིས་ཉལ་
པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་བྱེད་པ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་མོར་སྐྱེ་ན་ནི་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་ཅིང་།
སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་ཏེ་ཉལ་བར་འདོད་ལ། ཕོར་སྐྱེ་ན་ནི་འདུ་ཤེས་དེ་ལས་
ལྡོག་སྟེ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་སྐྱེས་ནས་དེར་ཉེ་བར་སྤྱོགས་པ་ན།
སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དེའི་དབང་པོ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། གཞན་གང་ཡང་

མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཉིད་མཆམས་སྦྱར་རོ། །
ཉིད་མཆམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་
ཡིན་གྱི། དབང་ཤེས་ནི་དེའི་ཆེ་མེད་དོ། །དེར་མེར་མེར་བོ་དང་དེ་ལས་
གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ཆ་སྤྲ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕྲེལ་ཏེ།
ཞག་བདུན་སྟག་སོ་བརྒྱད་ལྟག་ཅམ་ནས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་བཅའ་བར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་
འབྱུང་རོ། །དཔྱལ་བ་པལ་ཆེར་དང་དུད་འགོ་དང་ཡིད་དྲགས་དང་མི་དང་
འདོད་གཟུགས་གྱི་སྣར་སྦྱེ་ན་ནི། རང་དང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སེམས་ཅན་
མཐོང་སྟེ་དེར་སོང་བ་ན་སྦྱེ་གནས་ལ་ཁྲོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བར་སྤིད་
འགགས་ནས་སྦྱེ་སྤིད་དུ་ཉིད་མཆམས་སྦྱོར་ལ། འོན་ཀྱང་ལུག་དང་པག་དང་
བྱ་རི་དྲགས་མང་བོ་གསོད་པའི་སྤྲིག་ཅན་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་ངེས་རྣམས་ལ་བར་
སྤིད་ན། ལུག་དང་པག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་
སྦྲོན་གྱི་གོམས་པའི་དགའ་བས་དེར་རྒྱག་གོ། །དེ་ནས་སྦྱེ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོས་
ནས་བར་སྤིད་འགགས་ཏེ་སྦྱེ་སྤིད་དུ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒོ་ང་ལས་སྦྱེ་བ་
ནི་པལ་ཆེར་མངལ་དང་འབྲེལ་ལ། རྫོད་གཤེར་ལས་སྦྱེ་ན་ནི་དང་། བརྩས་ཏེ་སྦྱེ་
ན་གནས་འདོད་ཅིང་། ཆ་དཔྱལ་དུ་སྦྱེ་ན་རྫོད་དང་། གང་དཔྱལ་དུ་སྦྱེ་བ་ན་ནི་
བསིལ་བར་འདོད་པས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་ཉིད་མཆམས་སྦྱོར་བར་བཞག་ དོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ནི། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ལེགས་
 པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱང་བོ་འདི་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་ལ། ཕྱང་བོ་འདི་
 ལས་དོན་གཞན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཞིག་འདིག་ཉེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་
 བ་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱང་བོ་ལ་བཉེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 ཆོས་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་བཉེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱན་རྒྱུ་
 ཙམ་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོ་ལས། འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་གྲུབ་པའི་ཆེན་ཡང་། ལས་
 གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་མེད་གྱི། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལས་ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུའི་
 ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་འཁོར་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་ལ་སྤོངས་
 ནས་བདག་དུ་བཟུང་ཞིང་། བདག་བདེ་བར་འདོད་ནས་དེའི་སྤྱིར་དུ་སྒྲོ་
 གསུམ་གྱི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྤར་ཡང་
 འཁོར་བས་ན། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལས་ལས་གཉིས་དང་དེ་ལས་སྤྱག་
 བསྐྱལ་བདུན་འབྱུང་ཞིང་། བདུན་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤར་
 ལྟར་འཁོར་བས་སྤིད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཁོར་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཉིད་འདི་ནས་སྤྱི་མར་
ཉིད་མཆོམས་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་དཔེ་རིམ་འབྲེལ་བཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མར་ཉིད་མཆོམས་
སྦྱོར་ཚུལ་མདོ་ལས་བཤད་པའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་དབྱུ་མ་
རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་བོ་ལས། འགྲོ་ཀུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་
གཞན་ཅིའང་མེད། །སྤྱོད་བཞི་འོ་ཆོས་རྣམས་ལས། །སྤྱོད་བའི་ཆོས་རྣམས་
འབྱུང་བར་བྱེད། །ཁ་རྟོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྦྱར་དང་སྤྱས། །
ཡུང་བོ་ཉིད་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་པ་
རོལ་ཏུ་འཕོ་བའི་རང་རྒྱ་བྱུ་བའི་བདག་གམ་གང་བླག་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་།
རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་བའི་ང་ཅམ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མར་ཉིད་མཆོམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་
ཚུལ་འདི་ལ་དཔེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྦྱོབ་དཔོན་ལས་སྦྱོབ་མའི་ཁ་རྟོན་འབྱུང་བ་
ནས་སྤྱི་ལས་སྤྱི་བརྟེན་འབྱུང་བའི་བར་རྣམས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
དག་གི་དོན་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་བོའི་
རྣམ་བཤད་ལས། དཔེར་ན། སྤྱི་མའི་ཁ་རྟོན་བརྫོད་པ་རྣམས་སྦྱོབ་མར་འཕོ་
ན་ནི། སྤྱི་མས་བརྫོད་པ་དེ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་མི་འཕོའོ། །སྦྱོབ་མས་
སྤྱི་མ་པ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་ལྔ་སྤྱི་

མའི་ཁ་ནས་བརྗོད་པ་ལྟར་འཆི་ཀའི་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྟག་པའི་སྒྲིན་
 ཏུ་འགྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་མི་འགྲོའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་
 གཞན་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པའི་སྒྲིན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 བླ་མས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ལས་སྟོབ་མ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་
 རུས་པ་ལྟར། འཆི་ཀའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་
 སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་
 མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རི་ལྟར་མར་མེ་ལས་མར་མེ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 སྐྱ་ལས་བྲག་ཆ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་
 གཞན་ནི་ཞེས་ཤེས་པར་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། སྤང་བོ་ཉིད་མཆོམས་
 སྒྲོར་བ་ཡང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོ་སྐྱབས་བརྗོད་ན། དཔེར་ན། བླ་
 མས་སྟོབ་མ་ལ་ན་མོ་བྱུང་ཡ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཁ་རྟོན་སྟོ་ཐོག་ནས་དག་གིས་
 སྟོབ་པ་དེ་སྟོབ་མས་སྟོ་ལ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 དེ་འདྲའི་དག་དེ། སྟོབ་མའི་དག་དེ་ཉིད་ཏུ་འཕོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྐར་
 བླ་མ་ལ་དག་དེ་འདྲ་བརྗོད་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོབ་མས་བླ་མའི་གསུང་
 བཞིན་ཏུ་སྐྱས་པ་དེ། བླ་མའི་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱུང་བའང་མིན་ཏེ། ཡིན་
 བ། རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་ཕྱི་མར་ཉིད་

མཆམས་སྐྱུར་བའི་ཆེ་འཆི་ཀའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་འབྱུར་མེད་དུ་བྱི་
མའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། དེ་རྟག་པར་འབྱུར་བས་སྐྱེ་
བ་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །བྱི་མའི་རྣམ་ཤེས་དེ་འཆི་ཀའི་རྣམ་ཤེས་ལ་མ་
བརྟེན་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། འབྱུང་ན་བྱི་མའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུར་
བས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་སྤྲ་མས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ལས་སློབ་པའི་ངག་འབྱུང་བ་
ལྟར། སྤྲ་མའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་བྱི་མའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་འབྱུང་ལ།
སྤྲ་མའི་ངག་དང་སློབ་མའི་ངག་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་
འཆི་ཀ་མའི་རྣམ་ཤེས་དང་བྱི་མར་ཉིད་མཆམས་སྐྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་མའི་ངག་དེ་སྤྲ་མའི་ངག་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་ལྟར་བྱི་མའི་རྣམ་ཤེས་ཡང་སྤྲ་མའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
ཡིན་གྱི། མི་བརྟེན་པར་སློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
སྟེ། དེ་བཞིན་དུ། མར་མེ་ལས་མར་མེ་གཉིས་པ་བྱུང་བ་དང་། མེ་ལོང་ལ་བྱུང་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་དང་། ལྟ་སྐྱོ་སོགས་ཀྱི་པར་གྱི་རྒྱ་ལས་
དེ་འདྲའི་འབྱུར་རམ་རིང་མོ་འབྱུང་བ་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་དང་།
ས་བོན་ལས་སྐྱུ་གྲུ་འབྱུང་བ་དང་། ཤིང་རྟོག་སོགས་ཁ་བས་སྐྱུར་མོ་མཐོང་
བ་ལས་འབྲམ་ཆུ་ལྡང་བ་དང་། སྐྱ་གྲགས་པ་ལས་བྲག་ཅ་འབྱུང་བ་རྣམས་
ལའང་སྤར་བ་ཤད་པའི་རིགས་པ་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་སྤར་མ་ལ་བརྟེན་

ནས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བའི་དཔེ་ལྟར། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་དང་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤྱི་མ་འབྱུང་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་འདི་དག་གྲང་མདོ་ལས་གསལ་
བར་བཤད་པའི་དོན་བདག་གིས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་བྱིན་
པས། འདིར་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འཆི་འཕོ་བ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མདོ་ལས། རྒྱལ་བོ་ཆེན་
པོ། དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འཕོ་བ་
ཡང་མེད་ལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་མདོན་ས་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
བོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགགས་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་
ཞེས་བྱ་ལ། གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།
།རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཆེ་ཡང་གང་དུ་འང་མི་
འགྲོ་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་གང་ནས་
ཀྱང་འོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། སྤང་བོ་ཉིད་
མཆམས་སྒྱུར་བ་ཡང་། མི་འཕོ་བ་ཡང་མཁས་རྟོགས་བྱ། ཞེས་པ་འདི་དག་
གིས་དོན་དམ་པར་འཆི་འཕོ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་སམ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་སྤྱི་མའི་
བདག་ཉིད་དུ་མི་འཕོ་ལ། སྤྱི་མ་དེ་སྤྱི་མ་ལ་མ་བསྟོས་པར་གཞན་ཞིག་ནས་
ཚུར་རང་ངོས་ནས་འོང་བ་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཅུ་ལྟར་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་

མ་འབྲུང་བའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ནི་
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་རྟེ། གཞན་དུ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཞེན་ན་ནི་རྟག་མཐར་ལྷུང་ལ། གཏན་མེད་པར་འཛིན་ན་ནི་ཆད་མཐར་ལྷུང་
བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་འཕོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་
འགགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་རྟེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། ས་བོན་ཡོད་ན་སྐྱ་
གུ་ཇི་བཞིན་རྟེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྐྱ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་
དེ་ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། །དེ་ཕྱིར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་
ལས་རྒྱ་ཡི་འབྱུང་ནི་སྣང་མོད་གྱི། །རྒྱ་དེ་འཕོས་པར་དམིགས་པའང་ཡོད་མ་
ཡིན། །དེ་ལ་དེ་མེད་གཞན་ལའང་མ་ཡིན་རྟེ། །དེ་ལྟར་འདུས་བྲས་རྟག་མེད་
ཆད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྱི་
རྣམ་བཤད་ལས་རྗེས་འདིས་ནི་ས་བོན་ཉིད་སྐྱ་གུ་པར་འཕོ་ཞིང་འགོ་བ་དང་།
སྐྱ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་ཚུར་འོང་བ་བཀག་སྟེ། །ཞེས་དང་།
གཉིས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ལས་རྒྱའི་འབྱུང་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཏབ་པའི་གཞི་ལ་
སྣང་བ་ན་རྒྱ་དེ་དེར་འཕོ་ཞིང་འགོ་བ་དང་། །རྒྱ་ལས་གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་
འོངས་པ་མིན་པ་དཔེར་བྲས་ནས། །འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་བ་དང་རྒྱ་འགགས་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགོ་

བར་ཉག་ཆད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན།
འཛིག་ཉེན་སྒྲོལ་པ་དག་གི་བསམ་ཆོད་དང་། དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
པ་ཁོ་ན་ལྟར་མི་ཞེན་པར། དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་
འདུས་བྱས་རྣམས་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་
པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱས་ཏེ། ཤིན་དུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་ང་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་ནས་སྤྱི་མར་
སྤྱེ་གནས་རྣམས་སྤྱི་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་
ལུང་སྟོན་ལས། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
འདི་གནས་པ། །དེ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །རྒྱུ་ལས་སྤར་ཡང་འགག་
པ་ཡིན། །མ་རྟོགས་པ་ཡི་སེམས་དེ་ནི། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་
ཀྱང་། །དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། །སྤྱི་དང་ཅེ་སྤྱང་སྤང་བོ་དང་། །སེམས་
དེ་རྟར་ཡང་འགྲོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྗེ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྤྱེ་དང་
གནས་དང་འཛིག་པ་དང་། །སྤྱིད་པ་བར་མར་གནས་པ་སྟེ། །རི་སྤྱིད་འཛིག་
ཉེན་གྱིས་བཏགས་པས། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གི་རྣམ་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྱེ་བ་ལེན་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་མཚོན་ཅམ་སྟེ། ཆེས་ཟབ་ཅིང་གསང་བའི་

བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།

གནས་ཡིན་པས་འདིར་གསལ་བར་མི་འཆད་དོ། །

སྒྲུས་པ།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པའི་ནོར། །

བདེན་བཞི་རྟེན་འབྲེལ་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་ཚུལ། །

ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན། །

མདོར་བསྐྱུས་མ་ནོར་གོ་སྒྲུའི་ངག་གིས་བཤད། །

ཅེས་པ་འདིའང་ཤུག་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་བཤད་སྒྲུབ་མིང་ཅན་གྱིས་གཞན་ལ་
ཕན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་བྲིས་པའོ། །

དགེའོ། །

བྱུང་བ་ཀོ་ལ་བཞི་འི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྐྱས།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་མོ་ཕྱ་ཡ།

སྐྱ་བ་ཟླ་མེད་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟན་འདས། །

མི་པམ་འངས་དབྱངས་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཐོགས་མེད་དང་། །

སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཞབས་བརྟུང་ནས། །

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བྱུང་བ་ཀོ་ལ་གྲི། །

འདི་ལ་བཞི། བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ། དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་
རྣམ་བཞག་བཤད་པ། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ། ཉེན་འབྲེལ་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པའོ། །

བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་།
དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས།

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་

དང་པོ་ལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ཁ་ཅིག ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་དུ་སྒྱུར་པའི་བསྟན་

བཅོས་རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་བཀའ་ཡིན་
 དགོས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བཀའ་ཡིན་མི་དགོས་
 ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་དེ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བྱའོ། ཁ་ཅིག་ བཀའ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 དགོས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་སྟོང་
 ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དང་། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་
 འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་དེ་གསུམ་པོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མ་བསྐྱོར་གོང་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་བདག་
 མེད་སྤྱ་རགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་མ་གསུངས་པའི་བཀའ་
 རྣམས་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་
 མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་
 བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོ་རིམ་ཅན་དུ་
 བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་དུས་སྡེ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དང་བརྗོད་བྱའི་

སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དུས་ཀྱི་
 རིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྒྱར་བའི་བྲང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་
 ནས་འཛོག་གོ་བཅེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་དང་པོར་ལྷ་སྟེ་ལ། དག་
 སྟོང་དག་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི། དུས་དང་པོར་གསུངས་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
 འཁོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། བརྗོད་
 བྱ་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པའི་སྒྲུ་དོན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གསུངས་སྐུལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། འཁོར་
 ལོ་དང་པོས་བྲབ་བོ་བཅེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་ཀྱི་མདོའི་ནང་ཆོན་
 དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་འཁོར་བ་
 ལས་ཡིད་འབྱུང་སྟོན་པའི་མདོ་འདི། དེ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་
 གང་རུང་གི་གཞུང་ཆིག་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲབ་བཅེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གི་གཞུང་ཆིག་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་
 བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྟོན་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོ་ཙམ་
 ཡང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བུའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་
 དང་ཡན་ལག་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 གྱིས་བྱབ་པོ་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདེན་བཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ལ་དེས་བྱབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད། དུས་ཐ་མར་གསུངས་
 པའི་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་ཐ་མར་བདེན་བཞི་སྟོན་
 པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐེག་དམན་དག་བཙུང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱབ་སྟེ། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས། རང་གི་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བདེན་
 བཞི་གཙོ་བོར་བསྟོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་དང་པོས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་གཙོ་བོ་བསྟན། བར་པས་དེ་
 ལྟར་མ་བྱུབ་པར་བསྟན། ཐ་མས་བྱུབ་མ་བྱུབ་པའི་བྱང་པར་སྤེམ་ནས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ་བེར་ན། འོན་འཁོར་ལོ་དང་པོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་

རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མདོ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དོན་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
 མདོ་སྤྱི་པས་ཀྱུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཆན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོས་རྣམ་མཁྱེན་དང་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་
 བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འཁོར་ལོ་དང་པོས་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རེ་རེ་
 རས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་
 གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ།
 བདེན་མེད་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མདོ་སྤྱི་པས་དེ་བདེན་
 གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཟུགས་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
 འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་ངས་དོན་གྱི་མདོ་
 ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་རྣམས་དེ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་རྣམས་དེ་ནས་བཤད་པའི་
བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་བྱང་ངེས་གྱི་
ཁྱད་པར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
དགོངས་འབྱེད་ནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། སྒྲོ་གྲོས་མི་བྱང་
པས་བསྟན་པའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྐྱ་མ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
ན། སྟོང་ཉིད་གཙ་ཐོར་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་
བཞེད། མདོ་སྐྱ་མ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་དེས་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་གྲོས་མི་བྱང་པའི་མདོ་ནས་
བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོས་བྱུང་པ་བཞེད་དོ་བེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོ་གྲོས་མི་བྱང་པའི་མདོ་ལས། གཞན་དབང་བདེན་
མེད་དུ་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སེམས་
ཙམ་པས་དེ་འདྲའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་ངེས་
འབྱེད་པའི་གཞིར་རུང་བའི་མདོ་ཡིན་ན། བྱུང་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་གཞིར་རུང་བས་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། དེ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དང་ངེས་འབྱེད་པའི་གཞི་བདག་མེད་
 ལྷ་རགས་གང་རུང་སྟོན་པའི་མདོ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ།
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བ་གང་རུང་ཡིན་ན། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དགོངས་འབྱེད་ནས་གསུངས་པའི་དང་
 དོན་གྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་བྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་དོན་དང་པོ་དང་བར་པའི་
 སྐབས་སུ་དང་བའི་དོན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་མདོ་སྤེའི་དགོངས་འབྱེད་རིལ་པོ་དེ་གྲུབ་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་དགོངས་
 འབྱེད་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་སོགས་སྤྱི་དོན་འགོག་པའི་མདོ་རྣམས་མ་
 གཏོགས། ལེ་ཏུ་གཞན་རྣམས་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་
 ལོ་ཐ་མར་མི་འབྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། འདི་
 བྱི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པའི་མཆོན་གཞིར་མདོ་སྤེའི་དགོངས་
 འབྱེད་རིལ་པོར་འཇིན་པ་མི་འཐད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
 སེམས་ཅམ་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་མདོར་

བཞེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སེམས་ཅམ་པ་རང་ཉིད་
 གྱི་མདོར་བཞེས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ། འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གང་
 རུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་
 གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་
 ཅན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་དེ་ཡིན་ན། ལམ་ཁྱགས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་མ་ཁྱགས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་
 ཅན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་ལོ་བར་ཐའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། ཐེག་
 ཆེན་ལམ་མ་ཁྱགས་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་ཐ་
 མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
 ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ཁ་ཅིག་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་མེད་དོ་ཟེར་ན། ཁ་
 ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་
 ལས་ལྷག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ཅན་ཞིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར། །

རང་ལྷགས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་པ། བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་
 པའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བཙུན་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་དུས་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་
 བོར་དགོངས་ནས་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 ལྟོན་པའི་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་
 ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། དག་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྒྲུག་
 བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། འཁོར་
 ལོ་བར་པ་ཡང་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དུས་བར་པའི་ཆེ་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྟོང་ཉིད་སྔ་
 མོ་སྟོན་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དུས་བར་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལ་སྟོང་ཉིད་སྔ་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། བཀའ་བར་པ་མཆན་
 ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་
 གསུམ་སྒྱུད་པ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ཡང་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དུས་ཐ་མའི་ཆེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་སྤྲུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་
རྒྱལ་ལ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ཅི་རིགས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་
དང་ལྡན་པའི་བྱིང་།

དེས་ན་བཙུག་ལྡན་འདས་གྱིས་དུས་ཐ་མར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་སྤྲུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་དབང་རྒྱལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲ་
རགས་ཅི་རིགས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་བྱའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་བྱས་གྱི་
ལེའུ་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ། སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་
མདོ་གཞན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་རྫོགས་པར་
རྫོགས་བྱས། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་ལྟར་རྫོགས་
པར་མི་བྱས་པའི་བྱིང་རོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
དང་། སྤྲས་བེན་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་པར་སྟོན་

བས་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་
པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་པས་ལེགས་བྱའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་
བརྗོད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་
འབྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་
གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མདོ་
འགོད་པ་དང་། བྱང་ངེས་གཏན་ལ་འབབ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ།
དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཁ་སྐྱེར་
བྱང་སྟོང་སྒྲ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་པའམ་མིར་གྱུར་བ་
སྐྱས་གྱུར་མ་ཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་
མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། བྱང་བའི་དོན་ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་
པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
ཉིད་ལས་བརྩམས། སྟེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་།

གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
 ལྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སླ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན་ཅོད་པའི་
 གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། རྟེན་བཅའ་མཆིས་པ་དང་།
 འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པ།
 ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི། སླ་ན་མ་མཆིས་པ།
 སྐབས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ་ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
 གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འགལ་སྔོང་གི་དེ་བ། དེ་བ་དེའི་ལན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
 ཀྱི་ངོ་བོར་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞུས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་
 ཡང་། མདོ་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་

ལས། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ། སྐྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཆན་
 ཉིད་དང་། སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྒྲུབ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 རིམ་བུ་བཞེན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་།
 ཟས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཡང་བཀའ་སྒྲུབ། ཞེས་པ་ནས། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་
 ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞེས་པའི་བར་དང་། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་པོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་
 པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ན། ཞེས་པ་ནས། དོན་དེ་ཉིད་བཙུན་ལྡན་འདས་ལ་
 བདག་ཡོངས་སུ་བྱུང་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དོན་
 བཤད་པ་ལ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཞེས་པ་ནས།
 ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ངི་བ་
 བྱས། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་ངི་བ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས། གཟུགས་ནས་བྱང་སྤྱོད་གས་
 སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་
 པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བསྟན།
 འཁོར་ལོ་བར་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་

ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཆིག་ཟིན་ལ་བསྟན་
 བས། སྒྲིས་ཟིན་ལྟར་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དགོངས་
 བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས། དུས་བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ།
 དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་དངོས་སུ་ངེས་
 བས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དོགས་གཅོད་དོན་གྱིས་ཞུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངེ་བ་དེའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ།
 རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འཁོར་
 ལོ་བར་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གུན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
 གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་
 དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
 འདི་ལྟ་སྟེ། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
 དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གུན་བཏགས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་མིང་དང་བདུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།

དགག་སྒྲོགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གྲུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བདས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུན་བཏགས་
 རྣམས་མིང་བདས་འཛོག་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་མིང་བད་ཅམ་གྱིས་འཛོག་
 རྒྱས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་ཏག་སྟོང་ལྟ་བུ་མིང་བད་ཅམ་གྱིས་འཛོག་མི་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་འཛོག་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་རྒྱས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་
 དམ་རང་དབང་གིས་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་གང་ཞེ་ན།
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཞེས་བྱ་ལ། གཞན་དབང་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྟེ་
 བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཀུན་བཏགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེར་དངོས་སུ་མི་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་ལ་
 དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་། གཞན་དབང་ལ་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་
 བྱ་ལ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དེར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དཔེ་

ནི། གུན་བཏགས་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་གི་དཔེར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་དེ་རང་འཇིན་ཏོག་པས་སྟོ་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། གུན་བཏགས་དེ་ཡང་ཏོག་པས་སྟོ་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བྱེད། དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་མེ་
 ཏོག་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། གཞན་དབང་རྒྱ་མའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མའི་རྟ་མྱང་དེ་
 འབྲུལ་པའི་སྒྲང་བས་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དབང་གི་གཙུག་པོ་གཉིས་
 སྒྲང་འབྲུལ་པ་དེ་ཉིད་རང་དབང་གིས་མི་སྟེ་ཡང་། རང་འཇིན་ཏོག་པ་ལ་རྒྱང་
 ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲང་བ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མ་
 བྱས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། ཡོངས་གྲུབ་ནི་ནམ་མཁའ་དཔེས་བསྟན་ཏེ། ནམ་མཁའ་
 དེ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ལ་འཇོག་ཅིང་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་
 ལྟར། ཡོངས་གྲུབ་བདག་མེད་དེ་ཡང་ཆོས་བདག་བཀག་ཅམ་ལ་འཇོག་ཅིང་
 ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྲུབ་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་ནམ་
 མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་གྱི་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 དུ་སོང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡང་ཆོས་
 བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་

སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདི་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་མ་འགག་སོགས་སུ་
གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གུན་བཏགས་ལ་དགོངས་ཏེ། གུན་བཏགས་
དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་མ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་པས་མ་འགག་མ་
འགག་པས་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་སོགས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དམ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་སྐྱེ་འགག་
དང་བྲལ་ཞིང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་དག་པར་
འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་
སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞིང་། དེ་ཡང་

གཟུགས་མེད་ཅེས་པས་རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། གྲུན་བཤགས་ཀྱི་
 གཟུགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 སྐྱེ་བ་དང་མཆོན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་ལ།
 གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཞེས་པས་རྣམ་བཤགས་
 ཀྱི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་པས་གྲུན་བཤགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་།
 སྟོང་ཞེས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་
 ལྟར་སྐྱེ་བ་རུང་བའི་བྱེད་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཚུ་ལ་ནི་རྣམ་བཤགས་ཀྱི་ཆོར་བ་གྲུན་
 བཤགས་ཀྱི་ཆོར་བས་སྟོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོར་བ་འཛོགས་པའི་རོན་ཡིན་
 ཞིང་། ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་
 པ་ལས། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་ལ་རིམ་ལྔ་བ་
 དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
 ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དངོས་དང་།
 གཞན་ཡང་གྲུན་བཤགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་འཛོགས་ཚུལ་དང་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲུན་བཤགས། གཞན་ཡང་། ཡོངས་བྱུང་བཤད་པ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱོ་བཤགས་ཅམ། རང་ཉིད་གྲུན་
 བཤགས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་གྲུན་བཤགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་རྣམ་

གངས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་
གཉིས། དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་པལ་ཆེར་ནི་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་
ལ། རོ་བོ་དང་བྱང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཏེ་མཚན་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་
རོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། འདི་ནི་བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་
འཇིག་པའོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་
ཆའམ་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། བྱང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་རྣམ་གངས་པའི་
ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། བཏགས་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ།
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནོ། །

རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་རང་ཉིད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དག་མ་དག་གི་གཞན་དབང་གཉིས། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྱུར་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
ནི། །དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་རོ་བོ་ཉིད་
དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་

པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་པས་བསྟན། བར་པ་ནི།
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
 གྲེད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལགས་
 ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་
 ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་
 མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་བསྟན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཞེས་
 པས་གཟུགས་སྤང་སོགས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འདོགས་པའི་གཞིར་བསྟན།
 གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་ཞེས་པ་མན་གྱིས་ངེ་ལྟར་འདོགས་
 པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་པས་
 དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་སུ་བསྟན། གཞན་དབང་གི་
 སྐབས་སུ་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སུ་
 འགྱུར་པའི་འདོགས་གཞི་གཟུགས་སྤང་གིས་མཆོན་པའི་འདུ་གྲེད་གང་ཡིན་
 པ་དེས་གཞན་དབང་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་བསྟན། ཡོངས་སུ་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་
 རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལྟར་མ་བྱུང་ཅིང་།
 རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཡིན་

ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་
བཏགས་ནི་བདེན་པར་མ་གྲབ་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ། ཕྱི་མ་གཉིས་རེ་རེ་
ནས། བདེན་པར་གྲབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
ལས། ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་དམ་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་
མ་གཉིས་དོན་དམ་པ་ཡོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་གཞི་གྲབ་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཏེ།
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲབ་གཉིས་དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ཡང་། ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲབ་ཏུ་
འཛོག་ཚུལ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་
པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་དབང་གིས་གྲབ་པའི་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་
ཞེན་གཞི་དེར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲབ་པ་རིགས་པའི་
དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་དེ་འགོག་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟོ་ཕྱིར་བ་ལ་བྱམ་པའོ་སྟུང་པའི་སྟོ་སྟེ་བ་དེ། བར་
འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་

གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་བུམ་པའོ་ཞེས་མིང་མ་བཏགས་
 པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ལྟོ་ལྟོར་བ་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ནས་ཀྱང་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྟམ་
 པའི་སྟོ་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་འཇུག་གཞི་དེར་
 རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བུམ་པའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་
 སྟེ་བ་བརྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྟོག་དོན་སྐབ་བྱེད་དུ་
 འཕེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྲོང་འཛོམས་དབང་པོ་
 ཞེས་མིང་གསུམ་བཏགས་པའི་ཆེ་མིང་གསུམ་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གང་
 ཟག་དེ་ཡང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་པོ་དེ་
 མིང་གསུམ་པོ་དེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་རྒྱད་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་ཉིར་སྐྱས་ཞེས་མིང་
 གཅིག་བཏགས་པའི་ཆེ་མིང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཉིས་
 ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེ་མིང་གཅིག་པོ་དེ་
 འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབ་བྱེད་འཕེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་
 བསྐྱས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྟོ་མེད་བྱིར། །མང་བའི་བྱིར་དང་མ་འདྲེས་

ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དོན་སྣ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་
 སོགས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་།
 འཇུག་གཞི་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། །དེ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །མདོ་
 ལྟེ་པས་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་སོགས་སྤྱི་
 མཆོན་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། །དེར་མ་གྲུབ་པ་ཀྱན་བཏགས་སུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར།
 །ཁ་ཅིག་ གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། །དེ་འཇུག་གཞི་དེར་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་བྱུང་སྟེ། །གཟུགས་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་། འོ་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 །དེ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། ཡོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། །མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ གཞི་གྲུབ་ན། །རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་

འཇུག་གཞིར་རང་ཉིད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞུས་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་འདི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་གཞི་དོན་
 ཀྱིས་བསྟན་པ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གོ་
 ལགས་ཞེས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞུས་པ་ནི། གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་བཙུན་
 འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ལྷ་རྩ་ཏ་སྒྲིབ། ཞེས་སོགས་གྲུབ་དོན་རིམ་པ་གསུམ་
 ཞུས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཚུད་པའི་
 གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོན་དང་པོ་ནི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ཞུས་པའི་གྲུབ་དོན་དང་པོ་དང་། ཡང་བཙུན་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། ཞེས་པའི་
 བར་གྱི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་བར་པ་ལ་ཞུས་པའི་གྲུབ་དོན་

གཉིས་པ་དང་དེ་མན་ཆད་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་ཁུས་པའི་གྲུབ་དོན་གསུམ་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
 ལོ་དང་བར་གཉིས་ལས་བརྗོད་བྱ་བའི་ཅིང་གསལ་བའི་མདོ་གཞན་ཡོད་
 བས་སྒྲན་མཆིས་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲོལ་བ་ཡོད་པས་སྐབས་མཆིས་
 པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་མི་རུང་བས་དང་བའི་དོན་དང་རྟོགས་
 ལྡན་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཅོད་པ་འབྱུང་བའི་ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
 འདུག་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདི་སྤྲུལ་གཉིས་ལས་ལྡོག་པར་བདག་གིས་གོའོ་
 ཞེས་ཁུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུབ་དོན་འདིའི་ཆིག་ཟིན་ལྟར་ན། འཁོར་ལོ་
 དང་བར་གཉིས་དང་དོན་དང་། ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་བ་
 ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་སྒྲུང་མོད། རྗེའི་ལེགས་བཤམས་སྤྱིང་པོའི་དགོངས་
 པ་ལྟར་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱིང་། སྤྱིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་
 བོ་རེ་རེ་ལའང་དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 བར་གསལ་ཏེ། ལེགས་བཤམས་སྤྱིང་པོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་
 དུ་བཤམས་པ་ཡང་སྤྲུལ་བཤམས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་
 གྱི་ཐམས་ཅད་མིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གོང་དུ་འཁོར་ལོ་གཞན་གཉིས་
 ལའང་དོན་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་
 སྒྲངས་རུང་བའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། དོན་

དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལྟ་བུ། སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦངས་མི་
 རུང་བའི་མདོ། དང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། འདིར་བསྟན་
 པའི་འཁོར་ལོ་དང་བར་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་ལོ་དང་པོས་སྒྲར་ལྟར་བསྟན་
 པའི་དགོངས་གཞི་སོགས་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཡོད་ཅེས་ལ་དགོངས་
 པ་དང་། དགོས་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་
 ལ་གཞོན་བྱེད་ནི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་པས་སྒྲར་ལྟར་
 བསྟན་པའི་དགོངས་གཞི་སོགས་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་
 དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 ལྟོན་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་བར་པའི་བརྗོད་བྱ་ལས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བརྗོད་བྱ་
 ཟབ་པར་ཐལ། གྲུབ་དོན་བར་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་དང་། ཐ་མའི་
 སྐབས་སུ་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། ལྟོན་མེད་དེ།
 སྒྲ་མ་ལས་ལྟོས་ཏེ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི།
 བར་པ་ལས་བྱེ་མ་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ལྟག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་
 མས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་

གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་
བཟུལ་བའི་ཤྱགས་གྱིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་
བཟུལ་བའི་སྤྱིར། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་གྱི་ལེ་ཏུ་ལས། ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཤྱགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་གཞན་
དབང་དེ་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས། བཏགས་པ་ལྟར་
མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤྱགས་ལ། སྤང་པོའི་གཞན་དབང་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས། བཏགས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྤྱིར། སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པ་
རང་ཉིད་དབྱ་མ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་པ་ནི་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་དང་
བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་ཅིང་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་
འཛོག་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཅམ་པས་རང་ཉིད་ལྟ་བུ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱ་མ་པ་གཉིས་མི་

འགལ་བར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པས་རང་ཉིད་དབྱ་མ་པར་འདོད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རང་ཉིད་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ལ་
གནས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
འདོད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་རང་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་གོང་
དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༺ གཉིས་པ་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། ཐལ་རང་
གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་བཤད་པ་དང་། གཟུངས་ཀྱི་དབང་སྤྱད་ཀྱི་པོའི་མདོ་
ལས་བཤད་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དང་ངེས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱབ་དོན་དང་པོའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། དང་དོན་ཀྱི་མདོས་
བྱབ་ཅིང་། བར་པ་དང་ཐ་མའི་མདོ་ལ་དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་
པའི་བྱིར། བར་པ་ལ་དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་སྣང་པོ་དང་
དོན་ཀྱི་མདོ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཐ་མ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་བ་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་
དོན་ཀྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ངེས་དོན་ཀྱི་
མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། སྣང་ཉིད་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་

སྒྲིའི་བཞིན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། སྟོང་ཉིད་མི་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་
དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ཅིང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
གྱི་བྱད་པར་སྦྱར་བས་བྱུང་གྲང་། དངོས་སྦྱར་མ་སྦྱར་གཉིས་ཡོད།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་ནི་རྣམ་རིག་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བྱས་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་ནས་རང་ལུགས་གྱི་
མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཆོ། གཟུགས་སོགས་གཞན་
དབང་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས། བཏགས་པ་སྟར་མ་
བྱུང་པ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་བཞེད་ཅིང་ནི་འཆོ་ཡབ་སྐས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ།

རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་བྱུང་དོན་བར་པ་འཁོར་ལོ་བར་པ་བྲང་
དོན་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་བྱད་པར་དངོས་སྦྱར་མ་སྦྱར་བའི་ཤེས་
རབ་སྟོང་པོ་སྟ་བུ་ལ་དགོངས་གྱི། ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲང་དོན་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
པར་འདོད་དེ་ཆ་གཉིས་སྦྱར་དེའོ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་བྲང་ངེས་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
སྦྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བྲང་ངེས་གྱི་མདོ་གཉིས་ཡོད་གྲང་། བྱུང་དོན་དང་
པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སྦྱར་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། ངེས་དོན་གྱི་
མདོས་བྱུང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོས་བྱུང་། བྱུང་དོན་ཐ་
མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉི་ཟླ་བཅས་ཞུས་ཀྱི་
 ལེ་ཏུ་དང་བསྐྱེད་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་རྣམས་སྟོང་གཞི་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་བཏགས་པ་
 ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་གདགས་པར་
 ཞེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རོན་བསྐྱེད་གདགས་གཞི་རྣམ་
 བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས། དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་
 པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཏེ། འདི་ཡང་
 གོང་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་ཆོར་བ་
 སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རུང་བའི་བྱིར། རོན་གྲང་འདིའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་གཟུགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་མ་ཐུབ་སྟེ། ཀྱན་
 བཏགས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་གཟུགས་སུ་བཏགས་ཅམ་ཡིན་
 ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞི་སོ་སོར་སྦྱར་བའི་ཆེ་སྒར་ལྟར་ཡིན་
 ལ། བསྐྱེད་ན། གཟུགས་སོགས་ནི་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དེ་ལ་བདེན་པར་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་ཀྱན་བཏགས། བཏགས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་
 རྟེ་རོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་ཆོག་ལ་འཁྲི་བའི་ཆེ་ཞེས་ཆ་དགོས་སོ། །དེ་དག་ནི་

མཚན་པ་ཅམ་སྟེ། དབྱ་མ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་དང་ངེས་
ནི་རིགས་ཀྱི་སྐབས་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་སྐབས་གསུམ་
པའི་སྐབས་དང་། ཐལ་འབྱུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དང་ངེས་
སོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དུ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་
ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་
དཔེས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་དུ་མཛད་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ཐ་སྙད་དོན་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་དང་པོར་མི་རྟག་པ་དང་
རྟུག་བསྐལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་
གྱིས་འཁོར་བ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་ནས་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་
པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང་དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་
སྟོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་
མཛད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་
ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པར་མཛད་པའོ་ཞེས་པ་འདིས། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཀའི་
ལམ་གྱི་བགྱོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱེད།

གཉིས་པས་སྤིད་པ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད། གསུམ་པས་ནི་
 ལམ་དེ་ཉིད་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་
 དང་མི་འདྲ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་དེ། གཙོ་བོར་གདུལ་བྱ་
 རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལམ་ལ་
 རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་དབང་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རྣམས་འདི་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བྱི་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། ཐེག་དམན་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིམ་གྱིས་འབྲིད་ཚུལ་ཡིན་ཏེ།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འདིའི་རིམ་པ་གཉིས་ཐེག་དམན་དུ་འབྲིད་ཚུལ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཐེག་དམན་དང་ཐུན་
 མོང་བའི་ལམ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་བྱེད་
དཔེའི་དགེ་འདུན་དང་། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་
གི་མདོན་ཉོགས་ཡིན་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
སྦྱོར་ལམ་ཉེན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མདོན་ཉོགས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལམ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་འདུས་
བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ལ། །འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་བརྒྱད་
ཅུ་ཅད་ལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག་དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དག་སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྤང་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཉོན་
 ཟུག་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ།
 ཕྱིར་འོང་དག་སྐྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་
 གི་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ། འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
 གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་དང་འདོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ། འཇིག་

རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་
 གཞི་མཐུན་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།
 སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་
 ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་བཀྲལ་བའི་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་
 པ་ཡང་མེད། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་
 པ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་དེ་གསར་དུ་ཐོབ་
 ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་ ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
 མེད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་གསར་དུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། རྟེན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་ ཁམས་
 གོང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟེན་ཞུགས་འབྲས་གནས་མེད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་
བཞག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་
མེད། དག་བཅོམ་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲིབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་མེད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྤྱིད་ཉོན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག དེ་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་བ་ནི། ཆོག་ལ་འབྲིས་པའོ། ཁ་ཅིག སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དེ། འབྲས་བུ་
 བར་པ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་འོང་ལ་
 ཡང་མེད། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ།
 ཁམས་གསུམ་ས་དགྲས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དུག་ཅིག་ཅར་དུ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། དེ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་ཡིན་
 པས་བྱུང་པས་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དོན་
 དམ་པའི་དགོ་སྤོང་དུ་འཛོག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ།
 དགོ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དགོ་སྤོང་ཚུལ་
 བས་དགྲ་བཅོམ་པའི་དགོ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་བར་བཞི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
 སྤྱོད་པའི་དགོ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤངས་ཏྲགས་གང་རུང་

གིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
 བ་རྒྱུན་ཞུགས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་བྱེ་
 བ་སྒྲར་བཞིན་ཡོད། འབྲས་བུ་དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། རྒྱུན་ཞུགས། བྱིར་འོང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
 བུ། སྤངས་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ།
 འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་བའི་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་
 པའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་
 གྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་ལམ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
 སོང་གི་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ།
 བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་དང་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
 རྣམས་སྟོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་
 དེ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་
 རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྟོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
 བྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། འཇིག་

རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 རྒྱུན་ཞུགས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་བྱ་
 རྣམས། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་
 པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས། ཟག་མེད་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཅི་རིགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། འབྲས་བྱ་དེ་དག་ཁམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ།
 དག་བཙུམ་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དང་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཀྲལ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཅིང་། དེ་འབྲས་བྱ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། བར་པ་གཉིས་
 ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་འོང་ལ་ཡང་ཡོད། སྤྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བྱའི་ངོས་ནས་ཐོད་བཀྲལ་ཡང་
 བཞག་ཏུ་ཡོད། སྤངས་བྱའི་ངོས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ཡང་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པར་སྤྱིར་
 འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱི་
 རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སྤྱིར་འོང་
 ཡོང་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་ལ་ཡང་མཚུངས། ཅིག་ཅར་བ་དེ་བར་པ་གཉིས་ལ་
 བཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་

དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་འོང་དང་། དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་
 སྤྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་སྤྱིར། ཅིག་ཅར་བ་དེ་འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་
 བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྡུས་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བ་ནས་ཆུང་དུ་འཁྱུང་དུ་འཁྱུང་
 དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྤངས་པའི་དགུ་
 བཅོམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། །

༥ གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་གནས་
 བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། དེར་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགེ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་
 ཐལ། རང་རྒྱལ་ལ་དགེ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་རྣམ་གཞག་དེ་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཞུགས་འབྲས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད། རང་རྒྱལ་དགུ་བཅོམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ལ་གནས་པའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་ཅན་ནོ། ཁ་
 ཅིག དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མངོན་
 རྟགས་ཆོས་ཅན། དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་ཐལ། རང་གི་ལུགས་
 མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་མི་འབྲ་
 བས་མ་བྱུང་བོ། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཇིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
 གྱིས་བའམ་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བྱ་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས།
 ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས། དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་
 འབྲས་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་
 གནས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས། རྒྱན་ཞུགས་
 ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་
 ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་མ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ལྷགས་པ་དང་པོའི་ས་
མཆམས། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་རྟེན་གཅིག་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཀྱན་བརྟམ་འགྲེལ་པ་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟེན་
གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། མཐོང་སྤངས་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཆན་
ཉིད། ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྷ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་
མོངས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ལྷགས་མཆོག་འཛིན་ནོ། །

དབང་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྟུལ་དང་
པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། སྤངས་བྱའི་སྒོ་
ནས་དེར་གྱུར་པའི་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ལྷགས་
ལྷགས་པ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེས་
བྱི་མ་ཡང་རིགས་འགྲེ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་
དེ། འདོད་ཉོན་མདོན་འགྱུར་བ་དུག་པ་དེས་པར་མ་སྤངས་པས་བྱུང་།
ལྷ་པ་མན་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད་པས། གཉེན་པོ་ཡང་དེ་དག་གི་

དངོས་ཉེན་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །

༥ གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་གསུང་ཡང་། མ་ཁྲབ། འདོད་ན།
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ།
སྒྲོ་ཅི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་
གཉེར་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། འདི་དང་སྤྲ་མ་ལའང་རྩོད་གཞི་སྒྲོན་ཅན་དུ་བྱས་ན་ལེགས། ཁ་ཅིག་ཉན་
ཐོས་སྒྲོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་མཆོན་བྱེད་དཔའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་མཆོན་བྱེད་དོན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་
ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཆོན་བྱེད་
དོན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་དག་སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་གསུམ་ཀ་སྤངས་པའི་དག་བཙུམ་འབྲས་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོར་
གསུམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་དགོ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དབང་རྒྱུ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས།
སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་ཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད།
སྐྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་བྱད་པར་ཅན་དང་། ཅམ་པོ་བ་གཉིས་ཡོད།

༦ གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་།
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྒྱལ་
ཡིན་པས་བྱེ་བ། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དབང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་
དབང་རྒྱལ་རྒྱན་ཞུགས་དབང་རྒྱུ་དུ་གནས་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྒྱུ་དེ་དབང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དབང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
 དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
 གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཀྲལ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་
 པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ།
 འབྲས་བྱ་ཐོད་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་ཁ་མའི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་
 དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོལ་ལམ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁམས་
 གསུམ་ས་དགའི་སྒྲོལ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགའ་ཅིག་ཅར་དུ་
 སྤྲོང་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དགའ་རིམ་པར་སྤྲོང་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགའ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་རྩང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། །

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྩལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྩལ་དང་། དེ་འབྲའི་ཞུགས་པ་དབང་རྣོན་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
དབང་རྣོན་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྩལ་དད་མོས་
པ་དང་། དེ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་འབྲས་བྱ་
གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དངོས་སུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
དང་། དེ་ལྟར་མི་བཙོན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་དང་། དེ་ཅམ་པོ་བའི་མཆོན་ཉིད། ཁམས་
གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྡུས་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་
དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་། དེ་རྣམས་རིམ་
ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་རིམ་པ་བཞིན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་བརྒྱུད་པ་གཉིས་
ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་དེས། དང་པོར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྡུས་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་
མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས་མཐར་ཆུང་དུའི་ཆུང་

དུའི་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོང་། སྤང་བྱ་རིམ་རྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་དེས། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་
ཚུང་དུ་དགྲ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས། བསམ་གཏུན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤངས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤངས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
དང་། རིགས་གནས་རིགས་སྐྱེས་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་གསུམ།
དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པས་
བྱུང་བེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་
པ་བ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། དེས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། མ་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་
པ་ལན་བདུན་པ་ཡོད་ཐེད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་པའི་
རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་

ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདོད་
པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་ངེས་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་མིའི་སྐྱེ་སྤིང་བྱུག་ལེན་
ངེས་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འདོད་པར་མིའི་སྐྱེ་སྤིང་བྱུག་
བར་སྤིང་བྱུག་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་
ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་མངོན་འགྱུར་བ་དང་པོ་མ་སྤངས་ཤིང་། སྤིང་བ་
ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
ཡིན་ན། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་མངོན་འགྱུར་བ་དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་
དང་མ་བྲལ་ཞིང་འདོད་པར་མིའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་ལེན་གྱང་།
ལྟའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་མི་ལེན་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་
མིན་གྱང་དེས་སྤིང་བ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ལྟའི་
རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེས་

མིའི་སྐྱེ་སྤྱད། བར་སྤྱད། འཆི་སྤྱད། སྒོན་དུས་ཀྱི་སྤྱད་པ་རེ་རེ་ནས་བདུན་
བདུན་ལེན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་
བ། འདོད་པ་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་བརྒྱད་ལེན་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་
པར་ཐལ། མདོ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱད་
པ་བརྒྱད་པ་མདོན་པར་འགྱུར་པའི་གནས་མེད་ཅིང་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

༺ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། འདོད་སྤྱད་མདོན་འགྱུར་བ་དང་པོ་
ཅ་མ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་
བདུན་ལེན་པའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་
དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་
བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེས་པའི་དེ་དང་། མ་དེས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། འདོད་
སྤྱད་མདོན་འགྱུར་བ་དང་པོ་ཅ་མ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་། འདོད་
པར་མིའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་བདུན་དང་། ལྷའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་
སྤྱད་བདུན། དེ་དག་གི་བར་སྤྱད་བདུན་བདུན་ཉི་སྤྱད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱད་པ་
ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ལྷའི་རྩོན་ཅན་དང་། མིའི་རྩོན་ཅན་
གཉིས། མིའི་རྩོན་དང་ལྷའི་རྩོན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་

པའི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངེས།
དང་པོར་ལྟའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་རྗེས་མའི་རིགས་
མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱེལ་མར་
སྒྲངས་ནས། མཐར་མའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད། ཕྱི་མ་ངེས། དང་
པོར་མའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་རྗེས་ལྟའི་རིགས་
མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱེལ་མར་
སྒྲངས་ནས། མཐར་ལྟའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུའི་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་གྱང་།
བདུན་ཆེན་བཞིར་མཚུངས་པས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་
ཏེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་བཞིན་ནོ། །འདོད་སྲིད་མདོན་
འགྱུར་བ་དང་པོ་ཅེས་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་མ་བུལ་ཞིང་། འདོད་པར་རིགས་
མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ། མ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད།

༥ གསུམ་པ་ཅོད་པ་སློང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་ངེས། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བརྒྱད་ལེན་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེས་འདོད་པར་མའི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། ལྟའི་རིགས་
མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ཏེ་བརྒྱ་བཞི་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། མ་བྱུང་།

འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །འོ་ན། སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཁུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་མཁུན་པ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་མཚུངས་སོ། །

༥ རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་གནས་རིགས་སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྲིད་དུ་འབྲས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་མ་
བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་གནས་རིགས་སྐྱེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གོང་གི་རྒྱུན་ཞུགས་དེ་ལ། ཕྱིར་
འོང་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་ཟེར་ན། དེ་འབྲེལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་འབྲས་
བྱ་གོང་མ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་
ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་བཙུན་པ་ནི། དེའི་ཞུགས་པར་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། འབྲས་གནས་བྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། མི་བཙུན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
འདོད་སྲིད་ལྟ་བུ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིག་གནས་
རིགས་སྐྱེ་ཡོང་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་མ་སྤངས་ཤིང་།
གསུམ་པའམ། བཞི་པ་གང་རུང་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

མདོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་ཉོན་མངོན་འགྱུར་བ་གསུམ་པ་
སྤངས་ཤིང་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་གཉིས་ངེས་པར་ལེན་པའི་
རིགས་མཐུན་གྱི་ཆེ་དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྤང་
བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་
རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཉོན་ཅན་དང་མིའི་ཉོན་ཅན་
གཉིས། དེའི་སྤངས་ཉོགས་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་
ཤིང་བཞི་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད།

ལྷ་པ་མ་སྤངས་པས་བྱལ། དེའི་བྱུང་པར་གྱིས་དེ་དག་གི་གཉོན་པོ་
ཟག་མེད་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་གཉིས་ལེན་པས་བྱལ། གསུམ་པ་ལེན་
མི་ལེན་ཅི་རིགས་ཡོད། བཞི་ངེས་པར་མི་ལེན་པས་བྱལ་བའི་བྱིར།

༥ གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་
སྐྱེ་སྤྲོད་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་གནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པར་སྤྲོད་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྤྲོད་པ་བཞི་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་
བྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེར་སྟ་མིའི་བར་སྤྲོད་གཉིས་སྐྱེ་སྤྲོད་
གཉིས་ཉེ་བཞི་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རིགས་གནས་རིགས་སྐྱེ་

དེ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

༥ གཉིས་པ་བྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཞུགས་པ་
བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྲལ་
བེད་ན། ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་ཏེན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་འགལ་བེད་
ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་ཉོན་མངོན་འགྱུར་བ་བྲག་པ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྲས་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱིར་
དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག། བྱིར་འོང་ཞུགས་
པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྩལ་དད་པའི་
རྩེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གཉིས། སྤང་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་

གྱི་སྒོ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་
 པའི་ཞུགས་པ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་
 པའི་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་
 གཉིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་
 པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། ས་མཆམས་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་
 སྒྲོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ནས་དང་། གཉིས་པ་ནི།
 སྤང་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་
 པ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
 འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་བ་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་དང་།
 དགྲ་པ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་ཅིང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་
 མ་ཐོབ་ཀྱང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ཁ་ཅིག་ དེ་དག་གི་རྟོགས་
 པའི་བྱུང་པར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་
 དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་
 སྤངས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་བའི་
 སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་། དེར་
 ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་

རྒྱུད་ལ་སྤངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
སྤངས་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྤངས་རིགས་སྟོགས་
མ་བྱུན་ཅམ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

༺ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པའི་དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་
ཐོས་དག་བཙུན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར།
རྟགས་བསལ་སྒྲུའོ། །གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་བྱུང་གྱང་།
འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
འདོད་ཉོན་དུག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ ལན་ཅིག་
བྱིར་འོང་ཡིན་ན། དེའི་སྒྲུབ་བཤད་ཆང་བས་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན། འདོད་
པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཐོབ་ཁ་མའི་
བྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་
འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུབ་པ་མི་ལེན་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག་ འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙུན་པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་

གནས་ཡིན་ན། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན།
 ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ཆགས་བྲལ་སྡོན་
 སོང་གི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་མེད་བེད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྤྱ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མངོན་འགྱུར་
 བ་སྤངས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་སློན་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་མངོན་འགྱུར་བ་
 སྤངས་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་
 ཟག ། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སློན་ནས་དེར་
 གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དབང་རྣམས་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། དེར་
 གྱུར་པའི་བྱུང་པར་ཅན་དང་ཅམ་པོ་བ་གཉིས། སྤང་བའི་སློན་ནས་དེའི་ཆགས་
 བྲལ་སྡོན་སོང་དང་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་གཉིས། རང་གི་འབྲས་བུ་གོང་མ་
 སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་འོང་
 འབྲས་གནས། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་

མི་བཙུན་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་
 མཆན་ཉིད། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རོལ་ནས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མངོན་འགྱུར་པ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་
 འབྲས་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
 འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད། འདོད་ཉོན་
 བདུན་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་ཤིང་འདོད་པར་སྟོའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྟེ་
 སྲིད་གཅིག་སྤངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་ཕྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་
 འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་
 མཆན་ཉིད།

༥ གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དང་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། འབྲས་
 བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 འབྲས་གནས་དེས། འབྲས་བྱ་སྒྲ་མ་གཉིས་སྡོན་དུ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་ལ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་མ་

སྤངས་པས་ཁྱབ། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གང་རུང་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་བདུན་རྣམ་བརྒྱད་སྤངས་
ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
བདུན་མན་ཆད་སྤངས་ཤིང་བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་སྤངས་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོག་སྒྲ་མར་མ་ཁྱབ་པོ། །

༥ གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། ཞུགས་པ་
བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་
པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག། ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས།
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་གཉིས། དེ་ལས་གཞན་
པ་དང་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
ཁྱད་པར་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་

ཉིད། གསུམ་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་
 པར་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་
 ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད།
 མིད་ཉོན་དགུ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་མ་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་གཉེན་
 ཐོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ས་མཆོམས་ཡོད་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ནི། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་།
 འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་ནི། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
 གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ཏྲོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་
 སོ་སའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་
 འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་འབྲས་གནས་དེས། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་
 མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་
 སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་

ཟག ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་འདོད་པ་ལ་འདུན་
པའི་བདུན་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མདོན་གྱུར་པ་སྤངས་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག
། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་
པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དབང་རྣམ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། སྤང་བའི་
སློན་ས་དེར་གྱུར་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་
གཉིས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་འོང་དང་གསུམ་ཡོད། འཕགས་ཆོས་བསྟན་
ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་དང་། ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བའི་
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དང་གཉིས་ཡོད།

༦ གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། དེ་དགུ་
ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་
ནི། མདོན་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་
འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མདོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པར་ཐལ།

ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་
 དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རོལ་
 དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཡིན་ན། ཐ་
 མའི་ཆ་མ་བྱུན་སྒྲོ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱིར་མི་འོང་
 འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་
 རྟེ། དེ་ནི་ཅི་རིགས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བཞེད་
 པའང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ། བྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་ནི་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་སུ་བཤད་ན།
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་བྱིར་
 མི་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་
 བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་
 གནས། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་
 བྱིར་མི་འོང་། བྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་

བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆམས་
 ཟུར་ནས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཟུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་
 རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་སུ་ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆམ་
 ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་དང་གསུམ།
 འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་
 རྟེན་དེ་ལ་ཟུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 དང་ཕོའི་མཆམ་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་བར་འདའ་བ། ཟུར་བར་འདའ་མི་
 འདའ་གཉིས། དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་བཞི། འདོད་པ་ནས་
 ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ཟུང་
 འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཉིས་པའི་
 མཆམ་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཅམ་ནས་འདའ་བ། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་
 མེད་པར་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འདའ་བ་གསུམ། དེ་དག་
 གི་མཆམ་གཞི་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་དགོས། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་
 གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་བརྒྱད་ནས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཟུང་
 འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་སུ་
 ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཆམ་ཉིད། དབྱེན་དེར་གྱུར་པའི་འོག་
 མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་། སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས། འདོད་པ་ནས་

ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིད་གཉིས་བརྒྱད་དེ་སྦངས་ནས་
 གནས་གཙང་གི་ཉེན་ལ་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་
 འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་
 འཕར་བ་དང་། བྱེད་འཕར་བ། གནས་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ། འདོད་
 པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིད་གཉིས་ཙམ་སྤེལ་མར་
 སྦངས་པ་དང་། གསུམ་སྤེལ་མར་སྦངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རིམ་བཞིན་དང་
 བོ་གཉིས་དང་། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་
 ཁམས་སུ་གནས་གཞན་བཙུ་དུག་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ནས་མཐར་འོག་མིན་གྱི་
 ཉེན་ལ་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གོང་འཕོ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་
 འགྲོ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མཆན་ཉིད། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་
 ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིད་གཉིས་བརྒྱད་དེ་སྦངས་ནས་གཟུགས་མེད་
 གྱི་ཉེན་ལ་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གོང་འཕོ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་
 འགྲོའི་མཆན་ཉིད། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་
 པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་སྤེལ་ནས་བསྐྱོམས་
 པས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་

མེད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཟུང་འདས་མདོན་
 དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉིང་འགྲོའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆམ་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ། སྐྱེས་ཅམ་ནས་
 འདའ་བ། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་
 འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་དང་བཞི་ཡོད། གོང་འཕོ་བ་ལའང་འཕར་བ་དང་།
 གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གཉིས། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མདོན་བྱེད་ཀྱི་མཆམ་ཉིད། མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཟུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་
 མཐོང་ཆོས་ཞིའི་མཆམ་ཉིད། འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་། སྲིད་ཅེའི་
 མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས། འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེའི་རྟོན་ལ་ཟུང་འདས་མདོན་དུ་
 བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་གིས་འོག་མར་ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐྱབས་སུ་ཡོངས་སུ་
 ཟུང་ངན་ལས་འདའ་རུང་བར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

༥ བཞི་བ་དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་
 དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲིད་ཉོན་དགྲུ་བ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་
 སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
 ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆམ་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་

པའི་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྩེ་ས་འབྲང་དང་། དབང་རྩོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ས་འབྲང་
གཉིས། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་བརྒྱད་པ་
གཉིས། ཁམས་གསུམ་དགའའི་བསྐྱུས་པའི་སྒོ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་དགའ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བ་ནས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགའ་ཅིག་ཅར་དུ་
སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པའི་དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་བཅོན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དག་
བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས། རིམ་བཞིན་སྤངས་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་
ཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་
ས་མཆོམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་
པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ནས་དང་། སྤྱི་མ་ནི་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་པའི་སྤྱིར། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཉོན་དགའ་པ་མ་སྤངས་ཤིང་བརྒྱད་པ་སྤངས་མ་སྤངས་
ཅི་རིགས་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་སྒོ་སྤང་ཉོན་པོར་གྱུར་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་
དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། སྤྱིད་ཉོན་དགའ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་
བའི་དག་སྤྱོད་ཚུལ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་དག་བཅོམ་འབྲས་
གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་དང་།

སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་ནི། ཟུགས་
པས་རིགས་འགྲེ། །སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ལ། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་འབྲས་
གནས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་དག་
བཅོམ་འབྲས་གནས་ དང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ལ་གནས་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་
པའི་དག་བཅོམ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཀྱང་། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དེ་
གཉིས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་
ལ་དབྱེ་ན། དབང་རྒྱལ་དུས་སྟོར་དང་། དབང་རྟོན་དུས་མི་སྟོར་གཉིས། ཤེས་
རབ་རྒྱུང་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་
བཅོམ། དག་བཅོམ་པ་རྒྱན་ཅན། རྒྱན་མེད་རྣམས་ཡོད། དབང་རྒྱལ་དུས་
སྟོར་ལ། དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བ་སེམས་པ། རྗེས་སུ་
སྤང་བ་བ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ། རྟོག་པའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་དང་ལྔ་
ཡོད་དོ། །

མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག

༥ གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། དབང་པོ་
 ཏུལ་དང་རྗེན་པོ་དག། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་བསྟན་
 ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱ་དག་པར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་དངོས་བསྟན་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ནས་སྤྱི་ཅེ་
 མཐར་ཐུག་འགྲོ་བའི་བར་ལྷ་པོ་ལ་གོང་འཕོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་པོ་ལ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་ཏེ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བྱིན་པ་བཙུ་བྱ་དང་། བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་
 ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་
 གཉིས་དང་། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དང་བཞིར་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་
 མཇུག་ལ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས། རྒྱན་ཞུགས་མིང་ཅན་གྱི་སྐོར་ལ་
 དངོས་སུ་བྱིན་པ་བཞི་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་
 ཁ་བསྐྱང་ནས་ལྷ་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་དངོས་སུ་བྱིན་པ་གཉིས་དང་
 ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་བསྐྱང་ནས་གསུམ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་
 སྐོར་ལ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་བཙུ་དངོས་སུ་བྱིན་པ་དང་། དག་བཅོམ་
 ཞུགས་པས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་
 བྱིན་པས་ཉི་ཤུར་འབྲེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ།

སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་བར་པ་ལ་ཞུགས་
པའི་མིང་ཅན་གཉིས་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་།
སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བྱིན་ཡང་། དེ་
གཉིས་ཉི་ཤུའི་གྲངས་ལ་མི་འདྲན་པར། དང་པོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཕར་
བ་གསུམ་དང་། བྱི་མ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མདོན་
བྱེད་དང་ལྷ་འདྲན་པའི་བྱིར། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅན་ཞེས་བྱར་
རུང་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་
པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་དང་སྤངས་རྟོགས་ཆོས་མཐུན་རུང་བཟང་བཅིང་
རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱི་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པའི་དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་མེད་དམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
བྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ་དེ་དག་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་སུ་
འདོད་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པས་གཞོད་པའི་བྱིར། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་བྱིན་ཏོ། །

བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་བསམ་གཏུན་གཟུགས་མེད་སྒྱིན་སོགས་པ་དང་། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་
གི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་སྣོ་མས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོ་མས་
འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་སེམས་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
ངན་སོང་གསུམ་དང་། ཆེ་དེ་ལ་མཆམས་མེད་དང་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སྟོབས་
ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་བ་དང་། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། བྱང་གི་སྦྱ་མི་
སྟན་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་
སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། སྤོང་གསུམ་ཀྱི་མི་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་རྟེན་ལ་
གསར་དུ་སྐྱེ། བསམ་གཏུན་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་རང་རང་གི་སེམས་རྟེན་
ཉིར་བསྒྲོགས་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ངན་སོང་གསུམ་
ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་དག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་
དག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུག་མ་བྱུག་ན་དེར་ཐལ། དེ་
གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཕགས་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
འདོད་སེམས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏུན་ཀྱི་སྣོ་མས་འཇུག་

གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
 གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞི་གནས་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་
 འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

༥ གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྟོམས་འཇུག་བཤའ་བ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་བཤའ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤའ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུན་པ་དང་། སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཞི་ལྷག་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ཞི་གནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོད་

འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་
 པར་འཛོམས་པ་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཤོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །
 འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འབྱུག། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཁ་ཅིག་གོ་རིམ་དེ་བསྐོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེར་མ་
 དེས་ཏེ། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པའི་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་
 ཡང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་
 ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་བེད།

༥ རང་ལུགས་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟན་པ། ཞི་གནས་བསྐོམ་
 ཚུལ། ཞི་གནས་བྱུབ་པའི་ཆེད་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྩལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ནི་
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོ་ལྡན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་ལམ། ཤེགས་པར་རྟེན་དང་
 གནས་བཟང་དང་། ཤས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་
 བའི་ཡོ་བྱད་ ལྡན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྡན་དང་། འདོད་པ་
 རྩལ་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་མང་པོ་སྤངས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
 དག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤོང་བ་དང་རྩལ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཞི་གནས་བསྐོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པས། དམིགས་རྟེན་བཅའ་ནས་དབྱས་མཐའ་ལས་གསུངས་པ་

ལྟར་ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པ་དང་། ཉན་ས་ལས་བཤད་
 པ་ལྟར་སྟོབས་རྒྱག་དང་། ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་གནས་དགའི་སྒོ་ནས་
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། བསྒྲུབ་པའི་ཆེ་དམིགས་ཏེན་གང་ལ་བྱ་བ་
 ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་ལུས་
 གྱིས། །འཛིག་ཏེན་མགོན་པོ་ཀུན་རྩ་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གི་
 སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་
 རྒྱུགས་ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་བའི་ཆུ་ལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་དང་།
 གདམས་ངག་བརྗེད་པ་དང་། བྱིང་ཁྱོད་གཉིས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་འདུ་མི་
 བྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྟེ་ལྔ་སྟོང་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ལེ་ལོ་
 དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་
 དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ལ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་དགོས་ཏེ། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ལ་དང་པོ་
 དད་འདུན་པ་དང་ཚྭ་ལ་བ་དང་ཤེན་སྦྱངས་ཏེ་བཞི་དང་། བརྗེད་ངེས་དང་།
 བྱིང་ཁྱོད་དང་། འདུ་མི་བྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་གཉན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་། རྩན་
 པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། རྣལ་དུ་འཛིག་པའི་
 བཏང་སྟོམས་རྣམས་བསྟེན་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།

དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་ཚོད་པ་རྟོག་པ་དང་། དེ་སྤྱིང་
 མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ལྟོབས་རྒྱག་ཡུང་བསྟེན་དགོས་ཏེ། རྩོས་པའི་ལྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བསམ་པ་དང་། བྱན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཙུན་འབྱུངས་དང་། ཡོངས་
 ལུ་འབྲིས་པའི་ལྟོབས་ཏེ་རྒྱག་བསྟེན་དགོས་པའི་བྱིར། སེམས་གནས་པའི་
 ཐབས་དགུ་ཡང་བསྟེན་དགོས་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་
 དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་དང་། སྒྲན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་།
 དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྟེ་དགུ་བསྟེན་དགོས་པའི་
 བྱིར། འདི་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་།
 ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། ཚྱུ་ལ་མེད་དུ་
 འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བཞི་ཆང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལྟོབས་རྒྱག་གི་སེམས་
 གནས་དགུ་འབྱུང་བ་ཅིང་། སེམས་གནས་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་དེ། རྩོས་
 པའི་ལྟོབས་ཀྱིས་སེམས་འཛོག་པ་དང་། བསམ་པའི་ལྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་
 འཛོག་པ་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་པས་གང་ཟག་དེའི་སྒྲོད་པ་སྟེ་བེམ་

སྙམ་བྱེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱུན་གྱིས་ལུས་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་རྒྱ་བས། དེའི་མཐུས་ལུས་ཤིན་
 སྦྱངས་སྟེས་ནས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་འབྱུང་། དེའི་སྟོབས་གྱིས་སེམས་
 ལ་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་ལ། སེམས་གྱི་དགའ་བདེ་
 དེ་རུང་ཕྱ་རུ་སོང་ནས་སེམས་དམིགས་པ་བརྟན་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་
 གནས་འབྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་
 སྟོམས་འཐུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་
 གཏན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གི་སྟོན་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་
 པའི་འདོད་སྲེད་མངོན་འབྱུང་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགོ་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཐུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་

གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་
 སེམས་ཡིན་པ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་
 ཡིན་ན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་སྤྱད་བདེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། བསམ་
 གཏན་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། འོ་ན། དེ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་གཙོ་
 སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། རང་
 གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟིན་པས་བྱུང་བའི་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་ཞུགས་ལ། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 རས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་
 སྟོམས་འཇུག་ བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།

༥ གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ བྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ།
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཁམས་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། འདོད་ཁམས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་ན་འདིར་མ་བྱུང་།
ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
ཀྱང་། གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་
སས་བསྡུས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཀྱང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེད།

༥ གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་བཞི་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ། ཁ་ཅིག་ ཞེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་བེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ན། ཞེ་
གནས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཞེ་གནས་ཐོབ་ཁ་མའི་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་
བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཞེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཐོབ་ནས་ལུས་ཞེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་མ་ཐག་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུས་
 ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་མཐུག་ཉིད་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཞི་གནས་ཡིན་ན། ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བས་
 ཟེན་པའི་བྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བའི་སེམས་དེ་ཞི་
 གནས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཉིང་ངེ་འཇིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བས་
 ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། ལྷག་མཐོང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཐོབ་མ་ཐག་
 པའི་ཞི་གནས་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་
 གྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་ ཉིང་བསྟོན་གསུག་གི་ཐོག་མ་མཆོན་ཉིད་སོ་
 སོ་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོན་གསུག་གི་ཐོག་མ་

ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷག་མཐོང་གི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཅམ་གྱི་ཐོག་མ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དར་ཐལ། དེའི་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས་པའི་སྤྱིར།
 ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དང་། གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 གཞི་མཐུན་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་
 འཇུག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དགོ་བ་ཡིན་
 དགོས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་ཟེར་ན། དེ་
 ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན།
 རང་གི་འོག་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་
 ཟེར་ན། སྤྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བེན་པའི་
 སྤྱིར་རོལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སྤྱོད་གས་གཅིག་

ཏུ་བརྗོད་ན། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་མཛོན་གྱུར་པ་
 ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་གྱི་དང་
 པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་
 དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད། བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བེན་ཞེས་སྟོས་པ་ལ། དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་
 གྱང་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་
 བསྟོགས་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ལས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་
 འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོག་
 མར་ཐོབ་པའི་དུས་མཆོམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཞི་གནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་གི་
 དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ཤེན་
 སྒྱུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བེན་པའི་སྟོན་ས་བཞག་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཞི་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་
 པ་ལ་སོ་སོར་དབྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ཤེན་སྒྱུངས་ཀྱི་བདེ་བས་བེན་
 པའི་སྟོན་ས་བཞག་པའི་ཤེས་རབ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་ཀ་ལ་
 ཉིན་གྱི་སྟོན་ས་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཞི་ལྷག་དང་། དམིགས་པའི་སྟོན་ས་བདེན་

གཉིས་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་གྱིས་
དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད།
མོས་པ་ཡིད་བྱེད། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད། དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད།
དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད། སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད། སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་
བྱེད་དང་བདུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་འདི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྐྱོགས་
དངོས་མིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད།
དང་པོ་ཡོད་དེ་རང་སའི་ཀུན་དགྱིས་གྱིས་དག་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་བྱེད་པར་ཅན་དང་། ཅམ་པོ་བ་གཉིས། བསམ་གཏན་འདི་ལ་ཡན་ལག་
ལྔ་ཡོད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་
གྱི་ཡན་ལག་ ཉིང་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྔ་པའི་སྤྱིར། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་འདི་ལ་བྱེད་ལས་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན།
དེར་གྱུར་པའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱེད་པར་ཆ་མཐུན།
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་བཞི་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་

མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་ནམ་པ་ཅན་
ནམ། བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་
དེ། ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་
གང་ཟག་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

༥ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་མངོན་འགྱུར་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་ལྡན་གཉིས་
པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བེན་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱང་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉེར་བསྟོགས་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་བདུན་ཡོད། དངོས་གཞི་ལ་
སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དག་པ་བ་སོགས་
གསུམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་བཞི་ཡོད། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་

ཡན་ལག །དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་
ལྡན་པའི་བྱིར།

༥ བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་མངོན་འགྱུར་བ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱང་དེས་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དབྱེ་བ་ཡང་སྤར་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་པ་ཤེས་
བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་བདེ་དབང་། གནས་
གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་བྱིར།

༥ བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་མངོན་འགྱུར་བ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བྱེད་གང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞིའི་དབྱེ་
བ། མཆོན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ཡན་
ལག་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་
བཏང་སྟོམས་གཉིས་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས།

གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་རྣམས་ནི། བསམ་གཏན་དག་པ་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། མཐའ་དག་ལ་མིན་ཏེ། བྱད་པར་ཅན་དང་། ཅམ་པོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱན་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བདག་འབྲས་གསུམ་གང་ཡང་བྱང་བས་བསྐྱས་པའི་ཟས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། དེའི་ལྷ་ལྷ་བུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ཕྱང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་སོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་རང་།

གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བཞིན་གང་ཡང་རུང་བའི་གོང་
མའི་སྟོམས་འཇུག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བཞིན་པའི་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

༩ རང་ལུགས་ལ། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
དམིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ས་བཞག་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་གོང་མའི་སྟོམས་
འཇུག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་གཟུགས་མེད་
ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་བཞི། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་
མེད་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་མདོན་འགྱུར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་
དང་བྲལ་བཞིན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། གཟུགས་མེད་ནམ་
མཁའི་སྟོམས་འཇུག་ནས་འབྱུགས་མེད་སྲིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་
ཉིད། བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བཞིན་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་
ཉར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཞི་གནས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་

བྱེད་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མཚན་
 ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་སོགས་བདུན་ཡོད། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
 གཟུགས་མེད་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་
 ཟག་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་
 དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་བསྐྱེམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་
 སྒྲིན་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཟས་བཅས་ཀྱི་
 སྤང་པོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་བདག་
 པོའི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལྟའི་ཁང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་དམིགས་པས་སྤྱེ་བ་མ་གཏོགས།
 གནས་ཀྱི་ལྟག་འོག་གིས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གནས་ཀྱི་ལྟག་འོག་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་འབྲིང་
 ཆུང་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་མདོར་བསྐྱས་པ་སྟེ། རྒྱས་
 པར་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་སུ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་
བཤད་པ། བསྐྱ་བ་བཤད་པ། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ། ས་མཚུངས་བཤད་
པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནས་ཀླ་ཤེའི་བར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་
པའི་བྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཆ་ཤས་ལ་བསྟོས་
པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆ་ཤས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཅ་བ་
ཤེས་རབ་ལས། གང་བྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ། །དེ་བྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་ཤས་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་ཤས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ན། འབྱུང་བས་
བྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒར་གྱི་

ལུང་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་པ།
འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་སྤྲོ། །

༺ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུབ་
པ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དམ། རང་ཉིད་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།
རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུབ་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད།

༺ གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟོན་འབྲེལ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་གཞི་བྱུབ་ན། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པས་མ་
བྱུབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟོན་
འབྲེལ་དེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་ཟེར་ན།
བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་ཐལ། དེས་
མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསར་དུ་བསོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
རིག་པ་ཡི་ཤེས་འགལ་སྒྲའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་འབྱུང་།
མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྒྲའི་
མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
སོ། ཁ་ཅིག་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ། ཡན་ལག་
བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་
པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་མ་
རིག་པ་ཀྱན་བཏགས་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྲུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཀྱན་
བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བདེན་འཛིན་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཟེར་
ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སོ་སྒྲུའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འབྲུ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྒྲུངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་
འབྲུ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་འབྲུ་
ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པས་འབྲུ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
གསལ་སྒྲོལ། ཁ་ཅིག་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། འཛིག་ལྟ་ཡིན་པས་འབྲུ་ཟེར་ན།

བྱམ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 གྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་སྦྱེས་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་གྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན།
 ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེའི་
 འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་གྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་གྱིར། དེར་
 ཐལ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབྱས་མེད་པར། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་གྱིར། ཁ་ཅིག་ཆེ་འདིར་བསགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་འབྱེན་ངེས་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན།
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབྱེན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལྷེ་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་
 གང་། །རྫོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། །ཇ་མ་ཇ་མ་རྣམ་སྤྲིན་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྫོན་ལ་བྱས་པ་དང་གོམས་པ་ཆེ་བ་དང་ལྷེ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 རྣམ་སྤྲིན་གང་རུང་ཞིག་ཇར་སྤྲིན་པ་ཡོད་པའི་གྱིར། ཁ་ཅིག ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ལས་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན།
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་གྱིར། ཏྲགས་
 གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྐྱབ།

ཁ་ཅིག་ རང་རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བས་བཅས་ཀྱི་
 ལས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སོ་སྤྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 སྤོ། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བས་བཅས་ཀྱི་
 ལས་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
 བཅུ་པ་སྤྱིད་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྤོ། ཁ་
 ཅིག་ ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེར་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་གཉིས་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱ། ཁ་ཅིག་ རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་
 འབྲེལ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་
 འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་
 འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཟློས་གྲུབ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཡིན་ན། མིང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མིང་
 མ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ལ་
 གཅིག་མིན་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གླེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན།
 དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གླེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་གླེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྤོལ། །

ཁ་ཅིག་རེག་ཆོར་གང་རུང་ཡིན་ན། དེའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་རེག་པ་དང་
 ཆོར་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་རུང་ལ། མི་དགེ་བ་ཡོད་ཟེར་
 ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་

ལ། སྐྱེ་སྤྱད་སོགས་བཞི་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱད་ལས་མིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མའི་མངལ་ནས་བྱིར་སྐྱེ་བ་དེ། ཡན་ལག་བཙུ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་དེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་
 ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱད་བྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་སྐྱེ་
 བའི་རྟོན་འབྲེལ་འབྲུབ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ར་ཆོད་གཞན་དུ་འགྱུར་
 པའི་ཆ་ཡིན་ན། ཤས་པས་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། ར་ཆོད་གཞོན་
 རུ་ནས་དར་བར་འགྱུར་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་
 གསལ་སྟེ། ཁ་ཅིག སྟོག་དབང་འགག་པ་དེ། འཆི་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཞིག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཤ་ཤིའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཤི་བ་
 ཡོད་པས། ཤི་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཤི་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཡིན་
 ན། མ་ཤི་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། །

༺ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་པོ་མདོར་

བསྡུས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་བྱུང་བྱུར་
པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་བདག་
འཛིན། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཏུས་དང་། རྒྱའི་ཀུན་སྟོང་གི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད། བྱི་
མ་དང་ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་
པར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད།
ཁམས་གསུམ་ཀ་དང་སོ་སྦྱེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་
བཞེད་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། ཀུན་
བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་མཐུན་
ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་བཏགས་ནི་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་རྩ་བར་མི་
རུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རང་འབྲས་
དེའི་ནང་ཆོན་ཀྱི་འབྲས་ཏུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱེས་བྱེད་ཀྱི་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བས་བཅས་ཀྱི་ལས། ཡན་ལག་གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད།

དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ནི་དག་མི་དག་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས།
མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་དང་།
ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རང་རྒྱུ་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱུས་པའི་བས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། མཐོང་སྤང་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱ་དང་། ཁམས་
གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རང་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྫོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་བས་བཅས་
རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིང་དུ་གྲགས་པ་དང་། གཟུགས་གང་རུང་དུ་
དམིགས་པ། ཡན་ལག་བཞི་པ་མིང་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གཉིས་དེའི་མིང་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཞི། ཆོས་ཀྱི་བྱང་
པར་ཡོད་དེ། དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུང་། མིང་

ལ་དག་ཤོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པ་ཤོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་གི་ཉེན་འབྲེལ་རྫོགས་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟས་བཅས་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ། ཡན་ལག་ལྔ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་སྤར་བཞིན། རང་རྒྱུད་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་རྫོགས་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་སེམས་པ། ཡན་ལག་དུག་པ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ཤོགས་དུག་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་རྫོགས་ཉེན་འབྲེལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་རང་ཡུལ་སེམས་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཟས་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ་ཆོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་

ཀྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
 ཡོད། ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །རང་གི་གསོས་འདེབས་བྱར་
 གྱུར་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་
 རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ཟས་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ།
 ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་བའི་
 འདོད་སྲིད་སྲིད་སྲིད་འཇིགས་སྲིད་དང་གསུམ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 འདོད་ཆགས། ཡན་ལག་དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
 དབྱེ་ན། འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་
 བྱང་པར་ནི། རོ་བོ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། གཞན་རྣམས་སྤར་བཞིན། ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་པའི་ཡང་
 སྲིད་ཕྱི་མར་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རུས་མཐུ་ཅན་གྱི་ལས། ཡན་
 ལག་བཅུ་པ་སྲིད་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དགེ་མི་
 དགེ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད། ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་གཉིས་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མཚུངས། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་དུ་
 ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བའི་ཆར་གྱུར་བའི་ཟས་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ། །ཡན་ལག་
 བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མངལ་

སྐྱེས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་བ་སོགས་བཞི་ཡོད། རང་རྒྱལ་ས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་སྤངས་པའི་རྣམ་སྤོན་གྱི་ཕུང་པོ་ཉིང་པའི་ཆའམ། དེའི་དབང་གིས་སྟོག་
གི་རིས་མ་བྱུན་སྤྲ་མ་དོར་བའི་ཆ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བཙུ་
གཉིས་པ་ཤ་ཞི་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་
སྤིང་ལེན་གཉིས་དང་མཚུངས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་མ་རིག་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མ་རིག་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཞིག་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཡན་
ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོག་མའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
གཞན་གྱི་ལྟར་འདོད་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོག་མའི་
མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བསྟན་དར་བས་དེ་ལྟར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ། དགོ་བའི་ལས་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
རང་དུས་སུ་བགྱིས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་མ་རིག་
པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་

པར་ཐལ། དེ་ལ་དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་
 ཅིག ལྟའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཟས་བཅས་གྱི་དགོ་བའི་ལས་
 ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་འདོད་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག མ་
 ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་སྤོང་དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་
 སྐྱར་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་ལས་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་སྟེ། དེའི་ཆེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་མིག་དབང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་བེར། ཁ་ཅིག གཟུགས་
 མེད་ཁམས་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ན་མིང་གི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
 མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་དང་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་
 གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག དེར་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་
 མཆེད་དུག་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེར་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་སྤྲ་མཐམ་འདིར་མ་
 ཁྲབ། ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལོང་བར་ཐལ། དེ་ན་མིག་གི་དབང་

པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེར་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་ཆོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་ཆོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུ་ལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་སྲིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་
ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་
འདོད་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྲིད་པ་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་བའི་སྲིད་པ་དེ་ལས་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འཁོར་བ་ཡིན་ན། ལས་མིན་པས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱས་པ་དང་གཞོན་ནུའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།
གཞོན་ནུའི་ལུས་ལ་རྒྱ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དེའི་ལུས་ལ་བྱང་པོ་རྣམས་པའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་བསྟུ་བ་བཤད་པ་ལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་བསྟུས་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ། སྟག་ཀྱན་གཉིས་སུ་འདུ། ཉོན་མོངས་
གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་རྟོན་འབྲེལ་ནས་ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བར་ལྷ་
འཕངས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་ལས་གསུམ་ནི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་

རྒྱ་དང་། སྤྱི་ཤ་གཉིས་བཅས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་འབྲུམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་ཀྱན་
 འབྲུང་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་སྟེང་ལེན་གསུམ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་
 རས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་གཉིས་ལས་ཀྱི་ཀྱན་རས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
 ལྷག་མ་བདུན་གཞིའི་ཀྱན་རས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་
 མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ལ། བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱར་བྱལ་གྱི་
 རྫོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱར་ན་ཆེས་གཉིས་ལ་རྫོགས། བྱལ་ན་ཆེ་
 གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་གསུངས་ལ། བཞི་ལ་ཡང་
 རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ན་མིའི་ཉེན་ལ་
 ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྟེང་ལེན་གཉིས་གྱིས་
 གསོས་བཏབ། སྟེང་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་བ་གཞན་གྱིས་
 བར་མ་ཆོད་པར་ལྷར་སྤྱི་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་

མེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་མིའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་ནས། ལྷག་མ་
 རྣམས་ལྟའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱིར། བར་པ་དེར་ཐལ། མིའི་རྟོན་ལ་ལྟའི་
 རྣམ་སྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་
 གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་
 སྤངས། རྟོན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་
 སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས། ལྷར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་དང་པོ་དང་། མེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་
 མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་པོ་ལྟའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མིའི་རྟོན་ལ་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་གང་རུང་བསགས་
 པའི་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ་ཀྱང་ལེན་པས་གསོས་མ་
 བཏབ། གསུམ་པ་ལེན་པས་གསོས་བཏབ་ནས་འགྲོ་བ་གཉིས་གང་རུང་དུ་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པས། བཅུ་གཉིས་པོ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་གསུངས། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་རྗེ་ལྷར་བུལ་ཡང་ཆེ་
 གསུམ་མམ་བཞི་ལ་རྫོགས་རྒྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
 དང་། འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་བསྐྱལ་བས་ཀྱང་ཆོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 རྣམ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལུན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་

ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱུད་ཡང་ཆུད་མི་བྱ། །ཆོག་གས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །
 འབྲས་བུ་སློན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་རྫོགས་
 ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ངན་པ་གཅིག་གི་སྤྱིའི་རྣམ་
 སློན་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 རི་སྐད་དུ། ཆོག་གས་བཅད་གཅིག་ཅུ་ཉན་པ་ལ། །གང་གིས་སྤྲ་མར་མི་འཛིན་
 བ། །སྤྱི་ཡི་སྤྱེ་བ་བརྒྱ་ཇངས་ནས། །སྤྱེ་ཤ་ཅན་དུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་འབྲའི་སྤྱིའི་ཆེ་བརྒྱ་པོ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
 གཅིག་གིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་
 གིས་འཕངས་པའི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟེན་
 འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྤྱིའི་ཆེ་གཉིས་པ་
 སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱིའི་ཆེ་དང་པོ་
 ལས་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་འབྲའི་སྤྱིའི་ཆེ་བརྒྱ་པོ་དེ།
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་སྤྱིའི་ཆེ་དེ་ལས་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བཙུག་གཉིས་པོ་དེ། རིང་མཐའ་ཆེ་བཞི་
 ལ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དུན་རིང་ན་ཡང་ཆེ་
 གསུམ་ལས་མི་འགྱུར་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་རེ་ཞིག་མ་བྱལ་བོ། །

ཁ་ཅིག མིའི་རྟོན་ལ་ལྟའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
 བསགས་ནས། ལྟའི་སྟེ་བ་ལེན་པའི་བར་དུ་མིའི་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་པའི་མིའི་ཆེ་
 རྣམས་སྤར་གྱི་ལྟའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་དེའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་ཁོ་རྣམས་ལྟ་མིའི་ཆེ་
 དུ་མ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་ལས་བརྟམས་ལས། ལས་གཅིག་གིས་
 ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་
 དེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 རྣམས་རྟོན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ བཞི་བ་ས་མཚུངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་དེ་
 གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་དང་། ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་པོ་དེ་གང་མཚུངས་
 རྒྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་ས་གང་གིས་གང་བསྡུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་རྟོན་
 འབྲེལ་གཉིས། མེད་ལེན་གཉིས། འབྲས་བུའི་རྟོན་འབྲེལ་བདུན་དང་བཅས་པ་
 རྣམས། གང་དུ་སྟེ་བའི་སྟེ་སས་བསྡུས། ཡན་ལག་དང་པོ་གང་དུ་ལས་
 བསོགས་པའི་རྟོན་གྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་
 ཞེས་པར་བྱའོ། རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
 མ་རིག་པའི་རྟོན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་སོགས་ནི། རྟོན་མོངས་ལྟོགས་ཀྱི་
 རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགགས་པ་

སོགས་ནི། རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ལ། ཀ་ཤི་སྟེ་
 བ་ལས་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། ཀ་ཤི་འགགས་གང་འགགས་ན་སྟེ་བ་
 འགགས་པ་སོགས། བསྐྱོག་པ་ནི། རིམ་བཞིན་ཉོན་མོངས་སྟོགས་དང་རྣམ་
 བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བསྐྱོག་ཡིན་ པའི་བྱིང་།

༥ དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བཀོལ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྐྱུས་པ་འདི་ནི།
 མཚན་ཉིད་གསར་བཙུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་རང་གི་སྟོབ་མ་དུ་མས་བསྐྱུལ་བའི་
 རོར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རབ་འབྲམས་སྐྱ་བ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས་མིང་ཅན་
 ཀྱི་བགྱིས་པ་སྟེ། བྱིས་དད་དང་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་སྦྱིན་པ་བསམ་
 གཏན་ཞེས་བགྱི་བས་གྲ་ཚང་དུ་རབ་འབྲམས་པའི་མཚན་བཞེས་པའི་ཆེ་
 གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་བསམ་བས་པར་དུ་བསྐྱུབས་པའི་དགེ་བས་ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་མི་
 འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག། །། མཁྱེན་ལྷ་ལྟ་མཆོག་།

མངོན་ཉིགས་རྒྱན་དང་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཚོད་བརྗོད་སོགས་ལས་འབྲོས་པའི་ཉམས་ལེན།

མངོན་ཉིགས་རྒྱན་དང་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཚོད་བརྗོད་སོགས་

ལས་འབྲོས་པའི་ཉམས་ལེན་སྒྲོ་ལྷན་འཇུག་པའི་

ལམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ།།

མངོན་ཉིགས་རྒྱན་དང་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཚོད་བརྗོད་སོགས་ལས་འབྲོས་པའི་ཉམས་ལེན།

༡༡། །ན་མོ་ཤྲུག་ཕུ་ནི་ཡེ།

རྒྱལ་ཡུམ་པ་རོལ་ཕྱིན་བ་ཡི། །

དངོས་བསྟན་སྤྲས་དོན་རིམ་བ་གཉིས། །

གསལ་མཛད་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་སོགས། །

དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །

འདིར་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་དང་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་སོགས་
ནས་འབྱུང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ད་
ལྟ་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་པར་ཕྱིན་དང་། ཅ་ཤེ་དབྱ་
མ་འཇུག་པ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་དབྱ་མའི་གཞུང་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་
དོན་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་པར་ཕྱིན་དང་དབྱ་མའི་གཞུང་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
གཉིས་ཀས་ལྟ་སྟོད་གཉིས་ཀ་སྟོན་ཡང་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་མངོན་
ཉིགས་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་སྤྲས་དོན་མངོན་

རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པའམ་སྟོང་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་ལ། ཅ་ཞེ་དབུ་མ་འཇུག་
པ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་
པའམ་ལྟ་བུའི་ཆ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གང་གི་དོན་གཙོ་བོར་
ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ལྟ་སྟོང་གཉིས་ཀ་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་
ནི་འདྲའོ།

འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྒྱུར་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འདིར་བསྐྱས་ནས་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་ནས་འབྱུང་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་འབྱུང་
བ་དང་། འསྐྱེས་དོན་ནོ།

དང་པོ་ལ་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་རྒྱས་པ་ནི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
ལམ་བསྐྱིག་ཐེག་ཆེན་སྟོ་འབྲེད་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི།
ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
པབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། བསྐྱོམས་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་སོ་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་ཉི། དབྱུང་སྐྱོམ་དང་འཛོག་སྐྱོམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉམས་སུ་
ལེན་ནོ། །དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་དང་སྤྱི་མའི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་དལ་
འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་སོགས་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་

འབྲས་སེམས་པ་དང་། འཁོར་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ངན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱལ་སེམས་པ་དང་། བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་སོགས་
ལ་དབྱད་སྒྲིམ་དང་། ཞེ་གནས་སྦྱབ་པའི་སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་འཛོག་སྒྲིམ་བྱེད་
དགོས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱ་གྱིས་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་དོ་ཐོ་ངེས་པ། བྱངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་རྣམས་སྟོན་
ཅིང་། དེ་ཡང་ལན་ཅིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་དགེ་བའི་དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གོ་རིམ་ལ་འབྲུགས་
སྒྲེབས་བྱེད་དགོས་སོ། །

གཞུང་གིས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲུགས་སྒྲེབས་ལ། ཐོག་
མར་རིགས་སད་པར་བྱས་ནས་སྐབས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
སོགས་ནས་འབྲུང་བའི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། གདམས་ངག་ཉན་པ་དང་།
དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས།

བཞི་པའི་རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར་ཞེས་སོགས་དང་། དང་
པོའི་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པའི་འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་

མི་རྟག་སོགས་དང་ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྫོམ་མེད་པ་
 ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་སྒྲོག་པ་དང་ཞེས་
 སོགས་དང་། ལྷ་པའི་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ནས་
 འབྲུང་བའི་སྒྲོར་ལམ་དུ་འཇུག།

དེ་ནས་སྐབས་གཉིས་པའི་བདེན་དང་བདེན་ལ་བཅོད་པ་དང་ཞེས་
 སོགས་དང་། གསུམ་པའི་གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན་ཞེས་སོགས་
 དང་། བཞི་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཅོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་པའི་
 སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་
 ལམ་དུ་འཇུག། དེ་ནས་སྐབས་གཉིས་པའི་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད་ཞེས་
 སོགས་དང་། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་དང་། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་། ཞེས་སོགས་
 དང་། ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བ་བྱུང་པར་ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། ཐབས་དང་མི་
 དམིགས་པ་དག་གིས་ཞེས་སོགས་ནས་འབྲུང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་དང་།
 བཞི་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་པའི་འགོག་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུང་ཞེས་སོགས་ནས་འབྲུང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་
 འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་དུག་པའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བས་རིམ་གྱི་བསྒྲོམས་ནས།
 བདུན་པའི་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་གྱང་། ཞེས་སོགས་ནས་འབྲུང་བའི་

སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་བསྐྱེད་དེ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། །སོགས་ཀྱི་སྐབས་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་
 ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་གོ་སྐྱབ་སོགས་བཞི་དང་
 རྣམ་རྒྱུ་སྒྲོར་བ་སོགས་བཞི་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་རྣམས་དང་སྒྲུར་ནས་བཤད་
 པར་བྱ་བ་ཡང་བཞག་སྟེ། འདིར་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོད་བཟོད་དང་བསྟན་པའི་ཉམས་
 སྐྱེ་ལེན་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་བཟོད་ན། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་
 དང་པོར་གཞི་ཤེས། དེ་རྗེས་ལམ་ཤེས། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་
 རྒྱུ་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ལམ་ཉམས་སྐྱེ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་བསྟོད་པ་
 ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དང་པོར་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་ཉིགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་
 སྐྱེ་སྤངས། དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལམ་གསུམ་
 བདེན་མེད་དུ་ཉིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སྐྱེ་སྤངས་
 བསྟེན། མཐར་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་
 མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་ཁྱད་
 དང་པོ་འདིས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་
 དུ་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་དངོས་སྐྱེ་

བསྟན་མོད་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱ་གཏོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་
རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་མོངས་གཞོམ་པ་དང་
བྱང་པར་དུ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་བསམ་པ་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱོམ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་བསམ་
པ་མ་སྦྱངས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། ལམ་
ཤེས་སོགས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་སྐྱེར་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཤེས་
དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་ངན་སོང་གི་
རྒྱུ་བསྐྱེད་པས་མས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་སྦྱོང་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་
ཐུན་མོང་པའི་སྟོ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ལ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་
པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་སྐྱེ་ལས་ཐར་འདོད་སྦྱོང་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་པའི་སྟོ་སྦྱོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་སྐྱེ་དང་
ཤེས་བྱེན་ལ་སྟོབ་འདོད་སྦྱོང་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོ་
སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྟོ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་རྣམ་

གངས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ཞིག་
 དེས་པར་དགོས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་
 བསྐྱོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ནི་
 གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་ཀྱི་སྐབས་དང་
 བོར་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། སྐབས་གཉིས་པར་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་ཞེས་སོགས་དང་། བདེན་དང་བདེན་ལ་
 བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པར། ཚུལ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་
 མིན་སོགས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ་སོགས་དང་། བཞི་
 པར་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་ཤྱེ་བྲག་རྣམས་སོགས་དང་། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་སྤྱི་ཙམ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་
 རས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱོམས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་
 མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བསྐྱོམས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་

ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། དེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་དུའང་བཤད་པས་བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་རྣམས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་དེས་ན་དེར་བདེན་བཞི་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སྒོ་འབྱེད་ལས་ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཅུང་དུའི་བསམ་པ་སྦྱངས་ནས། ཞེས་པ་ནས། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་གཙང་བས་བདག་ཏུ་སྒོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གཞན་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་ནི། སྦྱག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་དུག་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་བརྒྱད་དང་། མདོར་ན་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་སྦྱག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམ། དེ་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་སྟུང་པ་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པས་བསྐྱས་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱར་ངོས་བཟུང་ནས་སྤོང་བ་ལ་འབད། དེ་ནས་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་འགོག་བདེན་ངོས་

བཟུང་ནས་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད།

དེ་ནས་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་བདེན་དངོས་དང་དེས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་
རྣམས་བསྟེན་བྱར་ཤེས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་འབད་ཅིང་
རྣམ་པ་སོ་སོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལོ་ཟླ་
བཞག་དུས་རྣམས་ལ་ནི་འབབ་ཚུ་ལྟར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྟོད་པར་འགྲོ་ཞིང་
མི་རྟག་ལ་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཅུ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་རེ་སྤྲ་ཅུ་
ཞིག་འདའ་སྟེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནས་བཅུ་མས་པའི་དུས་དང་ཞག་དང་
ཟླ་བ་དང་ལོ་རྣམས་སུ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་འགྱུར་ནས་མཐར་འཁྱིམ་བའི་གནས་
སུ་འགྲོ་ལོ། །

འཆི་བ་སྤྱ་བྱ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། རང་བྱུང་དུས་གྱི་སྐད་
ཅིག་གཏིས་པར་མི་སྟོད་པའི་མི་རྟག་པ་ནི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་སྟེ་འདི་ཤེས་པ་
གནས་ཆེ་ལོ། །གཞན་དུ་ན་རག་ནས་མི་རྟག་པའི་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྤྲ་བྱེ་
གཅིག་འཛིན་གྱི་རྟག་འཛིན་དང་འབྲལ་བར་མི་རུས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་
བསམ་ཚུལ་ནི་སྤྲ་ལྟར་དང་། བསྐྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། འགྱུར་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། མདོར་ན་
ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་ནོ་སྟུང་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་
ནས་བདག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅུ་ཡིན་

གྱི། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལས་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་།
 སྐྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ངོས་ནས་ཀྱང་བདག་ཏུ་བྱུང་བའི་བདག་ནི་མེད་དོ་
 སྙམ་དུ་སྐྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བསྒྲམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཀྱན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། སྐྱག་བསྐལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་
 པ་དང་། རྒྱ་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སོགས་ནི་བའི་གཉེན་པོ་དང་། རྒྱ་
 ཀྱན་འབྲུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བསྒྲམ་སྟེ། སྐྱག་བསྐལ་དེ་རྒྱ་ཀྱན་
 འབྲུང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷགས་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱག་
 བསྐལ་གྱིས་སྙན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱེད་པར་བསམ་པའོ། །འགོག་པའི་རྣམ་
 བཞི་ནི་ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལ་
 ཐར་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འགོག་
 བདེན་དེ་ཉིད་སྐྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་འགོག་པ་དང་། སྐྱག་བསྐལ་དང་
 བྲལ་བའི་ནི་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཐན་བདེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སྤར་མི་
 ལྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསམ་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི།
 ཐར་ལམ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། དེ་ལམ་ངན་པའོ་སྙམ་པ་སོགས་བཞི་འདི་གཉེན་
 པོར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཐར་པར་བསྐྱོད་བའི་ལམ་
 ཡིན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་གཉེན་པོ་རིག་པ་ཡིན་པ་དང་། གནས་
 ལྷགས་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱག་ཀྱན་སྤར་མི་སྐྱེ་བར་བདེ་བའི་

རང་བཞིན་དུ་བསམ་པའོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་རིམ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ཀ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་དབྱུང་སྒྲོམ་གྱིས་སྒྲོའི་འབྱུར་བ་
ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་འཛོག་བསྐྱོམ་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་ཅེས་བཤའ་དེ་གོ་བ་གནད་ཆེའོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་
གོམ་པ་ལྟར་ལེན་ཅིང་། བསྐྱོམ་ལམ་ནས་གོམ་པ་ལྟར་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱང་སྐྱོམ་
པར་མཛད་ཅེས་བཤའ་ལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བདེན་མེད་
དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲའོ། །དེས་ན་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སྒོན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་བྱང་སེམས་ཐུན་
མོང་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ཀུན་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྣམ་པ་ཅི་རིགས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱས་པར་ནི། སྐབས་བཞི་པར་འབྱུང་
བ་ལྟར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྔ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་རྗོགས་སྦྱོར་བས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

བྱས་ནས་སོ་སོར་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་བའོ། །

དེ་ཡང་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དོན་རྣམ་བསྐྱོམ་པས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་ཀྱང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆོན་ན། སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་དེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡང་བསྐྱོམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་སོགས་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ན་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་འགོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་བདེན་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་གི་རྣམ་པ་བསྐྱོམས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཙུག་པོར་བྱས་ཏེ་སྟོང་པ་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི་རྩེ་བཙུན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་ནས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟོོས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་བསྟོད་བྱག་དངོས་སུ་མ་མཛད་པར་ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་ཤིང་། རང་གི་གཞུང་འདི་ལ་སྦྱངས་པའི་སྟོང་པོ་སྦངས་པ་ཡིན་ལ། ཉམས་ལེན་འདི་དག་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། ལམ་འདི་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཡིན་གྱི་བདག་

གི་ཉམས་ལེན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ལམ་གོལ་བར་སོང་བའི་རྟགས་དེ། ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོར། གདམས་ངག་འདི་ནི་སྦྱིར་རྗེས་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་
 བས་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལྟར། མངོན་ཉིགས་རྒྱན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཞིང་། འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ནས་འབྱུང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་
 བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་སྦྱིར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འདི་རྩོམ་པའི་ལམ་སྟོན་ལ་
 གཞི་བྱས་ཤིང་། ལམ་སྟོན་ནི་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་
 གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་པའི་སྦྱིར་རོ། །མངོན་ཉིགས་
 རྒྱན་གྱིས་སྦྱོད་པ་གཙུག་པོར་འབྲེལ་ཡང་། བསྐྱབ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་སྦྱོན་ཏེ་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་ཅམ་ཞིག་སྤྲས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
 ཚུལ་ནི། སྦྱིར་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་
 ཟབ་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་སྦྱིར། ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་ཚུལ་ཡང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །དེ་བས་མགོན་པོ་སྦྱ་སྦྱབ་གྱིས་མཛད་
 པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མང་ཡང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་
 གསུངས་ཚུལ་རྗེའི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་བཞེད་པ་ནི། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་

ཉེན་འདི། །སྤྲེལ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཙུ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས། །
 རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཏུན་དང་། །སྤྱོད་གས་མཐར་གཏུང་བའི་སྙིང་རྩེ་དང་།
 གཉིས་ལ་མི་བཏུན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་
 ལས། །སྙིང་རྩེ་སྤྱོད་བཏང་སྤྱོད་ཀྱན་དང་། །ཡེ་ཤེས་རི་མ་མེད་བཤད་པ། །
 སེམས་ཡོད་སྤྱོད་ཞིག་དེ་ལ་སྤྱོད། །ཅེས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 ཡི། །ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་ནི། །སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙུན་
 འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྩེ་སོགས། །སྤྱིན་པས་རང་དོན་
 ཡོངས་བཏང་བ། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་པན་བྱ་བ་འོ། །བཟོད་པ་ཁྲོ་བ་སྤངས་པ་
 ཉྱེ། །དཀར་པོའི་ཆོས་སྤེལ་བཙུན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་ཅེ་གཅིག་ཉོན་
 མོངས་མེད། །ཤེས་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། །སྙིང་བཙེ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྙིང་རྩེ་རོ་གཅིག་སྒྲོ་གྲོས་སོ། །སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་
 ཁྲིམས་ཀྱི་བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙུན་པས་བརྩེད། །བསམ་གཏན་
 གྱིས་ཞི་སྒྲོ་ཡིས་གྲོལ། །སྙིང་བཙེ་བས་ནི་དོན་ཀྱན་སྐྱབ། །བདུན་པོ་འདི་
 དག་མ་ལུས་པར། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་བྱེན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་ཡུལ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་
 པར་བྱེད་འདོད་པས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཞིང་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བས་སྤྱོད་པ་བྱེན་དུག་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ནས་ལམ་

བཟློག་པའི་ཉམས་ལེན་བསྟན་པ་ལྟར་དོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་
འཇུག་པ་འདིར་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་འཆད། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཞེས་སོགས་དང་གང་སྤྱིར་བཏེ་
ཉིད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ནས་མཆོད་བཟློག་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་སྒྲོས་
པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་བསྟོད་བྱུག་དངོས་སུ་མ་མཛད་པར་
སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་བྱུག་དངོས་སུ་མཛད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་
ལ་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་སོགས་
རྒྱས་པར་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིར་རྒྱལ་
སྐས་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་སྟོན་དུ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་
ལམ་གཉིས་སྟོན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མཆོད་བཟློག་གྱི་དེ་མ་ཐག་འབྱུང་
རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བར་རྒྱལ་སྐས་འཕགས་པའི་ས་གཉིས་ནས་
བརྩམས་ཏེ་འཆད་པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས། འདི་ནི་མཆོད་བཟློག་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སྐབས་
འདིར་མ་བཤད་དོ། །

དེའི་དགོངས་པ་ནི། གང་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་
འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པས། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་

བས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་གསུམ་ནི་སྔོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་
 རས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལ། གཉིས་ལ་མི་བརྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྔོན་པའི་
 གཙུ་བོ་ཡིན་པས་དེས་མཆོན་ནས་སྒྱིན་སོགས་ཀྱི་སྔོན་པ་གཞན་ལ་སློབ་པ་
 ཡང་གོ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། སྔོན་པ་གཞན་ལ་སློབ་དགོས་
 པ་ནི་འདིའི་གཞུང་འོག་མ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། རིན་
 ཆེན་འཕྲུང་བའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་སློབ་དགོས་པའོ། །དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོགས་སྔོན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་ཞིང་།
 བསྟན་ཚུལ་ཡང་ཆོགས་ལམ་དང་སྔོན་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཞེས་པའི་མིང་
 གིས་དངོས་སུ་མ་སློས་ཀྱང་། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་རང་འབྲས་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱུར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོགས་སྔོན་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་
 གཙུ་བོ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །

གོང་དུ་དེ་གསུམ་ནི་སྔོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་
 སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལམ་མ་ཞུགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཆོས་སུ་འཛོགས་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་

བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཞེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་མོ། །ཆོས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཙུ་བར་བསྟན་པ་ཡང་གནད་ཆེ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་བས་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་བསྐྱངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། གཉིས་མེད་ཏྲོག་ས་པའི་སྒྲོས་མཆོན་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་
སྟོང་པ་མཐའ་དག་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བེན་
དགོས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བར་བསྟན་
པའི་ཆེད་ཡིན་པར། མདོ་ལས། ཆོས་གཅིག་ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་ན། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལག་ཐེལ་དུ་མཆིས་སོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན་སྟོང་རྗེ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་
སེམས་སྐྱེད་སོགས་མི་སྐྱེ་བས་ཉན་རང་ལྟར་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་
ལ་འདུག་པར་མི་འདོད་པས་འབྲས་བུ་དམན་ཞིང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མ་
བྲལ་ན་སྤྲ་མ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཕྲོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།
བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཏེན་འདི། །སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་འདོད་ན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་

ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་བ་དེ་དག་གིས། ཟླ་བས་
 སྙིང་རྩེ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པུག་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་ཞིང་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ལ་སྦྱངས་པའི་སྙིང་པོ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་
 བ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་མང་དུ་བརྗོད་ན་ཁ་སྤྱིར་བཏུ་བའི་ཚུད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 ཅམ་ནི་ཚུས་འབྱེད་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པས་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་སྒྲོར་ལ་ཐོས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་བའ་མའི་དོན་ལ་
 ཉོགས་སྒྲམ་པའི་རེ་བས་འབད་དགོས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཚུད་ཚུལ་
 ཅམ་ལ་ཆོག་འབྲིས་པར་འཐེན་ཚུན་འཐེན་བྱེད་པ་ནི་སྙིང་པོ་ཚུང་སྟེ། དབུ་མ་
 འཇུག་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུད་ཚུད་ལ་ཆད་པའི་སྤྱིར། །མ་མཛད་
 རྣམ་གྲོལ་སྤྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་
 ཟབ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་གནས་སྐབས་ལོག་ཉོག་རགས་པ་
 ལོག་པ་དང་མཐར་ལོག་ཉོག་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པ་ནི་དགོས་པའི་དོན་ཆེན་
 པོ་ཡིན་ཏེ་འཇུག་པར་ཉོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་
 དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་པ་རྣམས་གསུངས། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་གོ་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་སྙིང་རྩེ་སྦྱོང་ཚུལ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
 བེ། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ནས་འབྲུང་བ་བཞིན་བྱས་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེའི་

རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
སྟེར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་བས་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་
ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དབལ་མར་མེ་མཛད་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཤིན་ཏུ་གོ་སླ་བའི་འབྲིང་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིར་དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཞིང་།
ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱན་དང་
འབྲ་བར་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱང་ཚུལ་ཞིག་བཤད་དེ་
ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་དེ་ཐག་པ་སོགས་གྱིས་བསྐྱམས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱམས། ཟོ་ཆུན་དེ་
འཇུག་པ་པོ་རག་ལས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་བསྦྱོད་པ་ལ་རག་ལས། ཟོ་
ཆུན་དེ་ཁྲོན་པ་ཟབ་མོར་འཕྱན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སྲིད་ཅ་ནས་
དཔྱལ་བའི་བར་དུ་འཕྱན། ཟོ་ཆུན་དེ་ཁྲོན་པར་ཐུར་དུ་འཇུག་སླ་ཞིང་གྲེན་དུ་
འབྲེན་དཀའ་བ་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ངན་འགྲོར་སྦྱེ་སླ་ཞིང་བདེ་འགྲོར་སྦྱེ་
དཀའ། ཟོ་ཆུན་དེ་ཁྲོན་པར་ཡང་ཡང་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བར་
མཆོམས་མེད་པར་འཁོར། ཟོ་ཆུན་དེ་རྩིག་པ་དང་ངོ་སོགས་གྱིས་བཅོག་པ་
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་གདུང་བའི་ཆོས་མཐུན་

རྣམ་པ་རྒྱལ་གི་ཚུལ་བསམས་ནས་བྱམས་སྟོང་རྩེ་སོགས་སྟོང་བ་སྟེ། མདོར་
ན་འཁོར་བ་པོ་གང་འཁོར་ན་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་འཁོར། བྱེད་པ་
པོ་གང་གིས་འཁོར་ན་མ་དུལ་མ་ཞི་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་གིས་འཁོར།
གནས་གང་དུ་ན་སྟོང་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གི་ནང་དུ་འཁོར། ཇི་ལྟར་འཁོར་ན་
མི་འཁོར་བའི་སྐབས་མེད་པར་འཁོར། རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་ན་ལས་ཉོན་གིས་
དབང་གིས་འཁོར། དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ལས་ངན་འགྲོར་སྟེ་
སྤྲ་ཞིང་བདེ་འགྲོར་སྟེ་དཀའ་སྟེ། ངན་འགྲོར་སྟེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ལྟར་
གངས་མང་ཞིང་བདེ་འགྲོར་སྟེ་བ་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱག་སེན་གི་ཅེ་མོས་བཞེས་
པའི་རྩལ་ལྟར་ཉུང་བའོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་འཁོར་བའི་སྟུག་
བསྐལ་བསམས་ཏེ། དེ་དག་སྟུག་བསྐལ་ལས་སྟོབ་འདོད་གི་སྟོང་རྩེ་གསུམ་
བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་རྩེ་གསུམ་ལས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྩེ་
ནི་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་སོགས་གི་རྣམ་པ་
མ་ཤར་བར་སྟུག་བསྐལ་ལས་སྟོབ་འདོད་གི་སྟོང་རྩེ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་སྟོང་རྩེ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རགས་པའི་བདག་མེད་ཅེ་
རིགས་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་དམིགས་མེད་གི་སྟོང་རྩེ་སེམས་ཅན་བདེན་
མེད་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་སྟུག་བསྐལ་ལས་སྟོབ་འདོད་གི་རྣམ་པ་ཅན་

ཏེ། དེ་གསུམ་སྒྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ སོ། །

སྙིང་རྩེ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་
བསམ་པ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། རང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་མ་
བསམ་ན་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་བསམ་པ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རི་རྒྱུད་དུ། རང་ཉིད་སྤྱི་མཆོར་ལྷུང་བ་རི་བཞིན་
དུ། །མ་གྱུར་འགོ་བ་ཀྱན་གྱང་དེ་འདྲ་བར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
གོ་རིམ་བཞིན་བསམ་དགོས་སོ། ། མདོར་ན་འདིར་དང་པོ་སྙིང་རྩེ་སྤྱོད་པ་ལ་
འབད་ཅིང་དེས་ཀྱན་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྱས་གྱི་སྤྱོད་པ་
སྙིང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་ནས་ལམ་བཟོད་པ་ནི་
འབྲུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བཟློད་ན། འདུལ་བྱའི་གཞུང་ནས་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་གཙོ་བོར་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་ཀྱན་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་
ནས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ལ། དེ་ལ་ངེས་འབྱུང་ནི་
འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ཐར་འདོད་གྱི་བསམ་པ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་
བསམ་པ་དེས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྤྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་དགོ་

སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཐའ་དག་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་།
 ཚུལ་བྱིམས་ལ་རྣམ་གངས་མང་ཡང་། གཙུ་བོ་བསྐྱུ་ན་མི་དག་བ་བཅུ་སྒྲོང་
 བའི་ཚུལ་བྱིམས་ནི་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཙུ་བ་བཞི་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་
 བྱིམས་ནི་ཚུལ་བྱིམས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ལྡན་དང་གཙུ་བོ་ཡིན་པས་
 འབད་དགོས་སོ། །

མདོན་པ་མཛོད་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 གཙུ་བོར་སྟོན་ཅིང་། ཆོས་མདོན་ཤེས་རབ་ཇི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །དེ་
 ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་ཞེས་པས་བདེན་པ་བཞི་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་
 སོགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མདོན་སུམ་ཤེས་པ་དང་།
 དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་མདོན་པར་དངོས་
 བཤགས་ཅི་རིགས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལྟག་
 པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སམ། དེའི་རྗེས་མཐུན་ཅི་རིགས་གྱིས་
 བསྐྱས་པའོ། །མདོན་པ་ནས་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་
 བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 སྟེས་ནས་དེའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་གསུམ་ལ་མྱོངས་པའི་མྱོངས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
 གསུམ་བརྗོག་བྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །རྣམ་
 འབྲེལ་སོགས་ཆད་མའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། གཙུ་བོར་

ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་སོགས་ནས་གཙུག་པོ་
ལུང་གི་སྟོན་ས་འཆད་ལ། རྣམ་འབྲེལ་ལེ་བྱ་གཉིས་པ་སོགས་ནས་བདེན་
བཞིའི་རྣམ་པ་སོགས་རིགས་པའི་སྟོན་ས་འཆད་ཅིང་དེ་ལས་བདག་མེད་
ཉིགས་པའི་སྟོན་གྲོལ་བྱེད་དངོས་དང་གཞན་རྣམས་དེའི་སྟོན་བྱེད་དུ་བཞག་
པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོམ་པ་
ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རིགས་པའི་སྟོན་ས་གཙུག་
པོར་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མངོན་ས་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལེ་བྱ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཁྲིའི་འཇུག་ཏུ་རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཉིན་
ཉིགས་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་མི་སྤྲིད་པས། གསུང་རབ་
མཐའ་དག་ལས་གསུངས་པར་ཤེས་པའི་མཆོད་བྱེད་མཛད་དོ། །

དེས་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འགོག་ལམ་དང་། དེ་
ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། །དེས་བྲངས་པའི་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་
ཆོད་མས་ལེགས་པར་བྱུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དམ་བཅའ་འཛོག་ཅིང་།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་
 རྫོགས་པའི་སློ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས། འཁོར་བ་
 འཇུག་སྒྲོག་གིས་བསྐྱས་པའི་བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་བཙུང་། དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་ལེན་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་བྱའོ། །

གཞུང་འདིའི་འགོ་ཞབས་ཀྱན་གྱིས་སྒྲུབས་འགྲོ་མ་འཕངས་པ་བྱང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། སློ་འདོགས་གཙུག་པའི་ཐབས་མ་བསྟན་པ་བྱང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་སློ་འདོགས་ཇི་ཅམ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་
 དཀོན་མཆོག་གི་གཞི་བཙུགས་པ་ཡིན་ལ། ཉམས་སློ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་
 བྲལ་བ་ནས་བྲལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་
 སློ་འདོགས་མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཞུགས་པ་ནས་སློ་
 འདོགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཞུགས་པའི་སློ་ཀྱན་སྒྲུབས་
 འགྲོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤར་རྟོག་
 རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་དང་གནད་
 གཅིག་གོ། །

དེས་ན་ཆོད་མའི་གཞུང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་གཞི་བྱུག་
 སྤྱི་བྱེ་བྲག་ རྒྱ་འབྲས། འགལ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱས་གཞུང་གི་དོན་ལ་

ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་དེ་ནམས་ལ་སྒྲུངས་པའི་ལོག་ཏྲིག་
མངོན་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ལོག་ཅིང་བཀག་པ་ཡང་ཆོས་
དགོན་མཆོག་གཞི་གཙུག་ས་པར་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
གསུང་གི་གཏམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ལས། འཤར་དུ་འགྲོ་འདོད་ལུབ་ཏུ་བགྲོད་པ་དང་།
ཟླ་འོད་འཕྲོག་པས་ཡི་དྲགས་སྟེག་པ་བཞིན། རིག་གཞུང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
ལོག་ཏྲིག་གིས། སློ་མིག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱངས་པའི་མཐུས། འདི་ཕྱི་འདི་དག་
ལེགས་ཀྱན་འཛོམས་ཡུན་རིང་དུ། །ཡང་དག་ལྟ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་འགྱུར་
བའི་རྒྱ། །ཆེས་ཆེར་བརྟན་པོ་གསོག་པ་མང་དུ་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ལྟར་མ་སོང་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། རྗེ་འོག་བཞེད་ལས་རྒྱས་སྤྲོད་ལམ་
གསུང་ལྟར་ནམས་ནི། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སློན་ལམ་ནང་འདུས་པ། །
གསུང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འགྱུར་བ་ལྟར་སློན་ལམ་གདབ་ཅིང་། །དང་པོར་རྒྱ་
ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་བྱས་
པའི་དག་ཅ་ནམས་བསྟན་པ་དར་བར་དང་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །

སྤྲོས་པ།

མཁས་པའི་གཞུང་ལ་ཡུན་རིང་སྤྲུངས་བྱས་ཀྱང་། །

ཉམས་ལེན་མི་ཤེས་ཟེར་སྒྲོས་ཅམ་བཞེད་པ། །

དེ་དག་ཚུ་སྤྲུང་འགྲམ་ན་གནས་པ་དང་། །

ལྷན་ཅིག་སྒོམ་པའི་གདུང་བ་ཐོབ་པ་བཞིན། །

དེ་ཕྱིར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་དག་ནས། །

གསུངས་པའི་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལྟེ་མིག་འདིས། །

གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན། །

ཉམས་ལེན་སྒོ་འཕར་འབྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དད་དང་རྣམ་དཔྱེད་ལྷན་པའི་ནགས་མདོའི་སྐགས་
རམ་པ་དག་དབང་དམ་ཚོས་ཞེས་བསྐྱེ་བས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དང་ཁོ་
བོས་པར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུགས་ཀྱི་དགོ་སྒོར་
གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཅེས་བྱ་བས་ཅོ་ནིའི་དགོན་ཉིད་དུ་དགའ་བས་ཀུན་
ནས་སྦངས་ཏེ་སྐྱར་བའི་དགོ་བས་ཚུལ་འདི་པར་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་
བཅས་པ་དབུ་མ་འདུལ་མཛོད་ཆད་མའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་
དུ་ཚུད་ཅིང་ཉམས་སྲུ་སྦངས་ནས་སྐྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་
ཅིག། །

མཆོལ།

འབྲུལ་དེབ་སྤྲིག་པ་པོ། སེར་སྦད་དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་འཇམས་དབྱངས་བསོད་ནམས།